

**SAKSDOKUMENTER TIL
REGULERINGSMØTET**

6. JUNI 2019

Fiskeridirektoratet

REGULERINGSMØTET 6. JUNI 2019

SAKSLISTE

Sak 1/2019

Åpning av møtet

Sak 2/2019

Økosystembasert forvaltning

1. Oppfølging av forvaltningsprinsippet
2. Prioriteringer for 2019
3. Prioriteringer for 2020

Sak 3/2019

Regulering av fisket etter brisling i 2019

Sak 4/2019

Regulering av fisket etter storskte (*Dipturus batis*)

Sak 5/2019

Utviklingen i de enkelte fiskerier i 2019

1. Torsk nord for 62°N
2. Hyse nord for 62°N
3. Sei nord for 62°N
4. Norsk vårgytende sild
5. Makrell
6. Lodde ved Island, Grønland og Jan Mayen
7. Sild i Nordsjøen og Skagerrak

8. Kolmule
9. Vassild
10. Sei i Nordsjøen og Skagerrak
11. Reker i Nordsjøen og Skagerrak
12. Tobis
13. Torsk i Nordsjøen og Skagerrak
14. Pigghå

Sak 6/2019

Eventuelt

Sak 2/2019

Økosystembasert forvaltning

1. Oppfølging av
forvaltningsprinsippet
2. Prioriteringer for 2019
3. Prioriteringer for 2020

ØKOSYSTEMBASERT FISKERIFORVALTNING

1 OPPFØLGING AV FORVALTNINGSPRINSIPPET

1.1 Indikatorer på bestandsutvikling

Fangsttabell for datafattige bestander inneholder de arter/bestander som vi tidligere ikke har hatt grunnlag til å si at forvaltningsprinsippet er tilstrekkelig oppfylt for. Dvs. de arter/bestander som ikke er underlagt verken regelmessig reguleringsmøtebehandling, eller en jevnlig, formell vurdering i andre fora¹.

I tillegg til å følge med på utviklingen for den enkelte bestand i Fangsttabell over datafattige bestander, har vi i perioden 2014 – 2017 av utvalgte bestander foretatt eksplisitte vurderinger i henhold til forvaltningsprinsippet. I 2018 har det vært fokus på å utvikle maler for den enkelte art som viser bestandsutviklingen over tid. Vi har derfor arbeidet med å systematisere og effektivisere dataauthenting fra Landings- og sluttseddelregisteret. *Fangsttabell for datafattige bestander* er nå tilgjengelig på Fiskeridirektoratets hjemmesider².

For å raskt kunne få et inntrykk av hvordan fangstutviklingen for den enkelte bestand er, har vi i internettversjonen lagt til rette for å vise fangstutviklingen (i tonn) for den enkelte bestand i en figur. Det er også lagt til rette for å se indikatoren «fangst per sluttseddel» for den enkelte bestand. Til sammen gir disse to figurene raskt en første tilnærming på utviklingen i bestanden og i fangstene.

På grunn av at fangstinnsats og driftsmønster avhenger av flere faktorer har det sine svakheter å benytte fangststatistikken alene som indikator på bestandens tilstand. Ved stor variasjon i fangstene bør en se nærmere på tallgrunnlaget. I den elektroniske versjonen av tabellen får vi nå opp fangstfordelingen i et kart, samt informasjon om fartøystørrelse og redskap.

Det planlegges også å linke til Havforskningsinstituttets bestandsoversikt³ som inneholder 110 bestander/forvaltningsenheter med tilhørende informasjon.

¹ Se sakspapirer til sak 6/2014 som ble behandlet i reguleringsmøtet 5. juni 2014 for nærmere informasjon om hvilke bestander som inkluderes i *Fangsttabell for datafattige bestander*.

² <https://www.fiskeridir.no/Yrkesfiske/Statistikk-yrkesfiske/Fangst-og-kvoter/Landinger-av-datafattige-bestander>

³ <https://www.hi.no/radgivning/bestandsoversikt/html/main.html>.

1.1.1 Behov for ytterligere data

I vurderingene har vi benyttet data som allerede samles inn, og vi har ved hjelp av disse kunnet følge opp kravene i forvaltningsprisnippet. Informasjonen vi har hatt tilgjengelig har sine begrensninger, men vi har kunnet lage enkle artsspesifikke indikatorer med mål å belyse utviklingen over tid. Med et bedre datagrunnlag vil bærekraftig forvaltning av disse artene kunne sikres bedre.

Spesielt er det behov for innsatsdata og for nøyaktigere data over hvor fiskeriaktiviteten foregår. Fiskeridirektoratet arbeider nå med et forslag til utvidet datainnsamling, ved å utvide kravet til å rapportere fangst og posisjon til å gjelde for hele den norske fiskeflåten. Forslaget planlegges sendt på høring i løpet av 2019.

1.2 Særskilt vurdering i 2019

I 2014 ble det gjort en særskilt vurdering av lange, brosme, blålange, steinbitartene, stort kamskjell og taskekrabbe. Disse særskilte vurderingene er planlagt revidert ca. hvert femte år, dersom det ikke har skjedd noe som gjør at det må gjøres en ny evaluering før denne perioden er gått.

Vi vil derfor ta en gjennomgang av disse bestandene i dette saksfremlegget. I tillegg vil kongsnegl bli vurdert, jfr. innspill i reguleringsmøtet våren 2018.

1.2.1 Brosme (*Brosme brosme*) og lange (*Molva molva*)

Brosme⁴ finnes fra Irland til Island, i Skagerrak og Kattegat, det vestlige Barentshavet og Nordvest-Atlanteren. Lange⁵ finnes på kontinentalsokkelen, på bankene og i fjordene fra Biscaya til Island, i Skagerrak og Kattegat og i det sørvestlige Barentshavet.

ICES anbefaler at fangsten av lange i ICES-område 1 og 2 ikke skal overstige 13.103⁶ tonn i hvert av årene 2018 og 2019, og at fangstene i ICES-område 3.a, 4, 6, 7, 8, 9, 10, 12, 14 ikke skal være høyere enn 17.695 tonn i hvert av årene 2018 og 2019. ICES anbefaler at det ikke fiskes mer enn 10.451⁷ tonn brosme i ICES-område 1 og 2 i hvert av årene 2018 og 2019.

Den norske fangsten av brosme og lange i ICES-områdene 1-4 tas i et direktefiske med line, men også som bifangst med ulike redskap i torskefiskeriene. Fangstene av brosme har et mer nordlig tyngdepunkt enn fangstene av lange. I 2018 er det registrert fangst av brosme tilsvarende 11.000 tonn til en førstehåndsverdi på 99 millioner kroner i ICES-områdene 1-4. Tilsvarende ble det i 2018 registrert 17.900 tonn lange til en verdi av 258 millioner kroner.

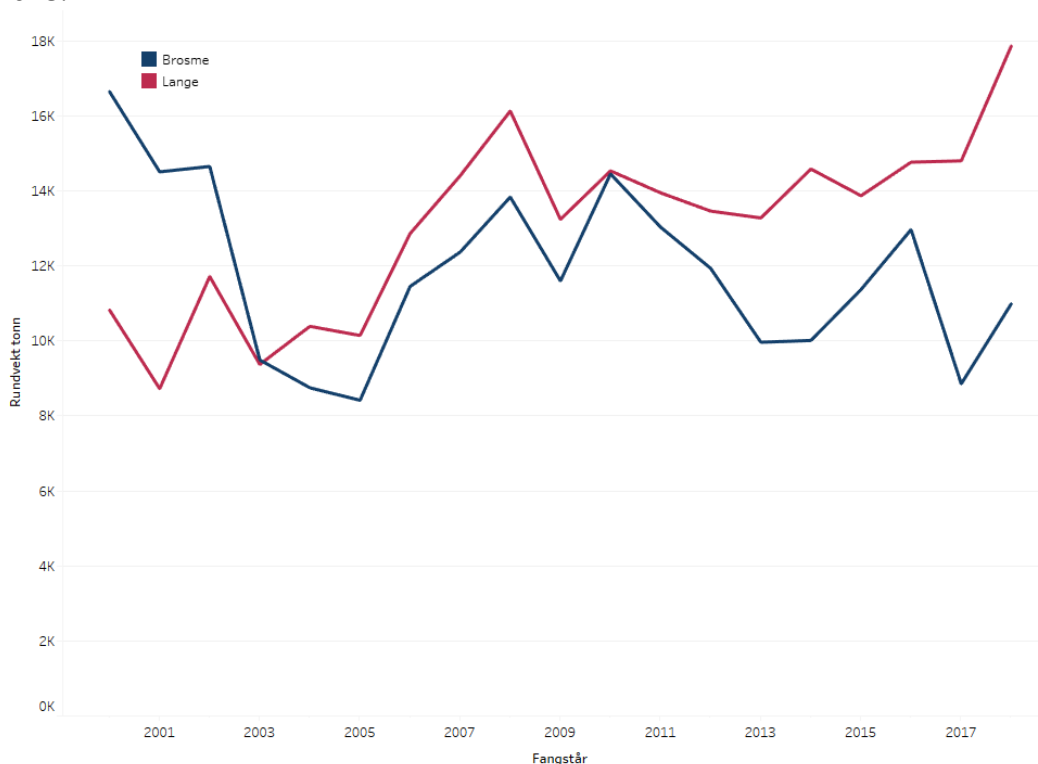
⁴ <https://www.hi.no/hi/temasider/arter/brosme>.

⁵ <https://www.hi.no/hi/temasider/arter/lange>.

⁶ En økning fra 11.300 tonn som ble anbefalt i 2016/2017.

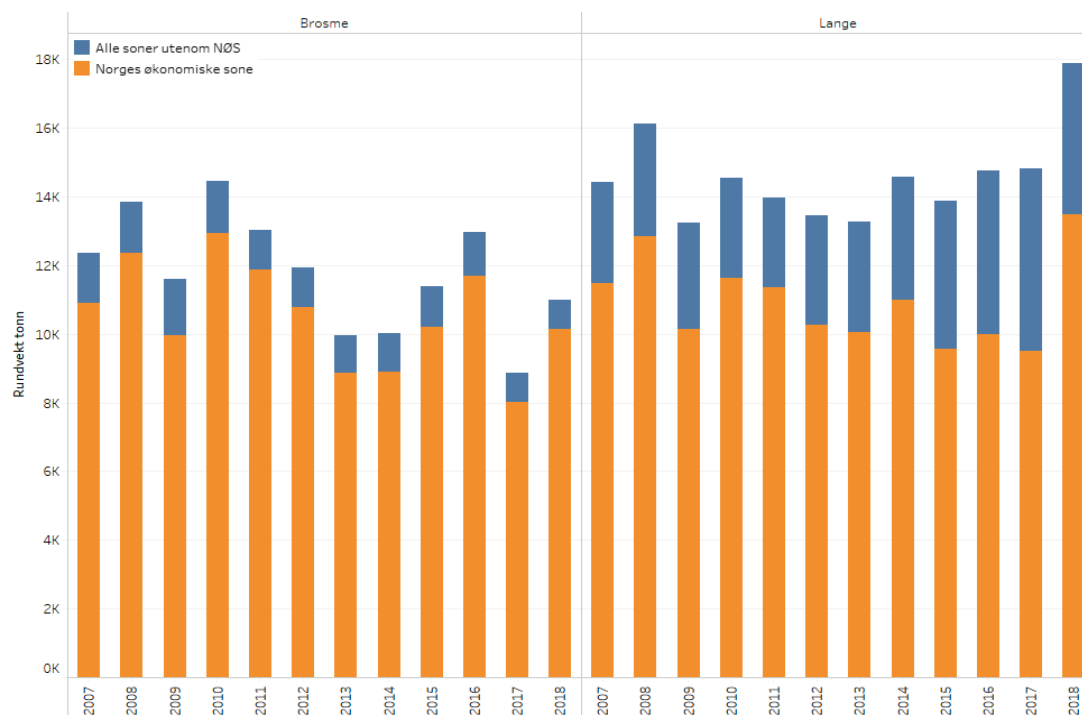
⁷ En økning fra 9.492 tonn som ble anbefalt i 2016/2017.

Figur 1.2.1: Norske fartøys fangst (t) av brosme og lange i ICES-områdene 1-4, i årene 2000-2018.

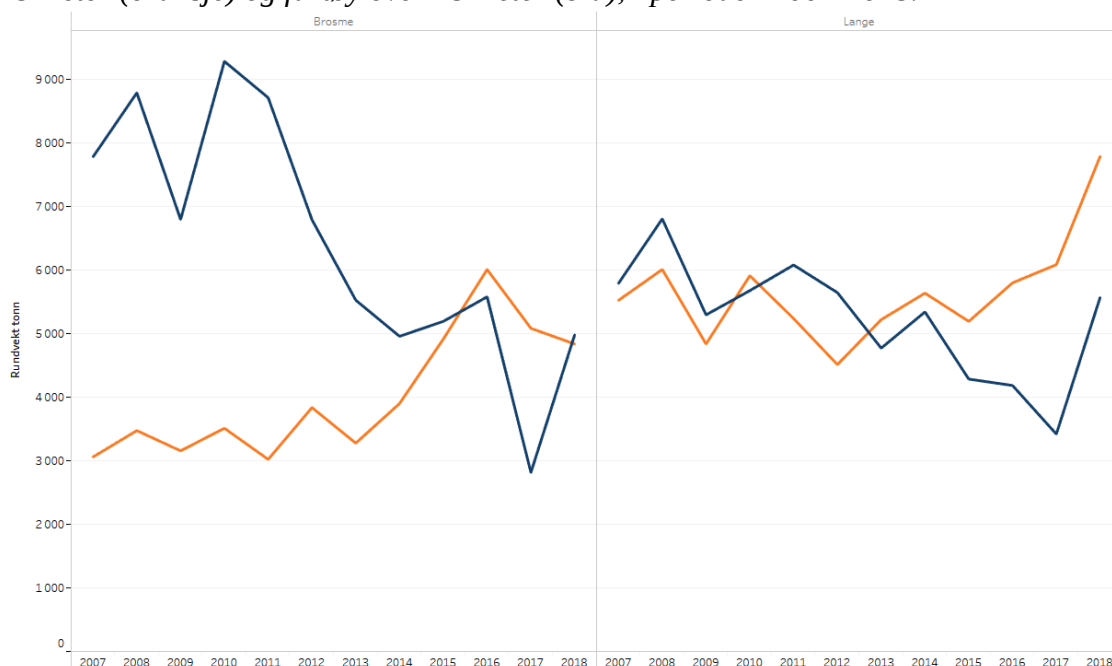
Brosme og lange har forvaltningsmål 2 «høyt, og om mulig stabilt langtidsutbytte». I ICES-område 1 og 2 har norske fartøy fisket 9.600 tonn brosme og 11.400 tonn lange i 2018. Dette uttaket er lavere enn det som er anbefalt totaluttak i området i 2018. For å hindre at vi kommer i en situasjon hvor uttaket blir høyere enn det som anbefales av ICES, bør tiltak vurderes. Fiskeridirektoratet vurderer å legge frem alternative regulerings tiltak i høstens reguleringsmøte.

Figur 1.2.2: Norske fartøys fangst (t) av brosme og lange fordelt på Norges økonomiske sone og andre soner utenom Norges økonomiske sone i årene 2007-2018.

Norske fartøys fangst av brosme og lange i norske farvann er ikke regulert med kvoter. Norske fartøy har også gjennom de årlige kvoteavtalene anledning til å fiske lange og brosme i andre lands soner. Figur 1.2.2 viser fangst av lange og brosme fordelt på Norges økonomiske sone og andre områder. Figur 1.2.3 viser fangsten som er fisket i Norges økonomiske sone fordelt på fartøy under/over 28 meter st.l.

Figur 1.2.3: Fangst (t) av brosme og lange i Norges økonomiske sone fordelt på fartøy under 28 meter (oransje) og fartøy over 28 meter (blå), i perioden 2007-2018.

Figur 1.2.1 viser at totalfangstene av brosme og lange er relativt stabile. Vi ser imidlertid en endring i fartøymassen som beskatter bestandene, ved at fartøy under 28 meter øker sine fangster av lange og brosme.

På bakgrunn av overstående vil fiskeridirektøren trekke den foreløpige konklusjon at forvaltningsordning og beskatningsgrad av brosme og lange er i overenstemmelse med kravene nedfelt i forvaltningsprinsippet.

1.2.2 Blålange

Blålange er utbredt fra Marokko til Island, i Nordsjøen og Skagerrak, og i det sørvestlige Barentshavet⁸. Den er mest tallrik i varme, dype sokkelområder, i kontinentalskråningen og i fjordene. Det er ikke kjent om forekomsten av blålange i de norske fjordene er egne bestander med lokale gyteområder. Blålange er oppført i kategorien sterkt truet (EN) i Norsk rødliste for arter i 2015 (uendret fra 2010).

ICES gir kvoteråd for blålange, og i ICES-områdene 1, 2, 3a, 4a, 8, 9 og 12 anbefales det null fangst av blålange i 2018 og 2019. Blålange opptrer spesielt konsentrert i gyteperioden, og ICES anbefaler å verne gyteområder. I juli 2009 ble det innført et forbud mot direktefiske etter blålange i norske farvann, og fra og med 2011 er adgangen til bifangst innskjerpet til å ikke kunne overskride 10 % av fangsten. Anbefalingen om å verne gyteområder er nytt fra og med anbefalingen for 2018/2019.

⁸ <https://www.hi.no/hi/temasider/arter/blalange>.

Havforskningsinstituttet viser til at gytedyp og -tid varierer mellom gyteområdene, og skjer på 500–2000 meters dyp (februar–april) ved Skottland og Færøyene, på 500–1000 meters dyp ved Island (midten av mars–midten av april), mens langs Storegga skjer gytingen fra 350–700 meters dyp (mai–juni). Fiskeridirektoratet vil foreta en nærmere analyse av de data vi har for å vurdere om det er grunnlag for å sette inn tiltak for å redusere fangst i gyteområder, og vil eventuelt komme tilbake til dette som en egen sak i reguleringsmøtet.

Norske fiskere har adgang til å fiske blålange i andre lands soner. Da fangsten i NØS i sin helhet vil være uunngåelig bifangst, har vi for denne vurderingen av blålange valgt å avvike fra prinsippet om å benytte norske fartøys totale fangst i ICES-områdene 1-4.

I 2018 ble det i ICES-områdene 1-4, i Norges økonomiske sone fisket 127 tonn blålange til en verdi av 950.000 kroner. Dette er i hovedsak bifangst i garnfiske i ICES-område 2, og i 2018 er nesten 80 % av blålangefangsten tatt av fartøy mellom 21 og 27,99 m. st.l.

Tabellene 1.2.1 og 1.2.2 nedenfor viser fangst av blålange i ICES-område 1-4, NØS, i 2018 fordelt på ICES-område og redskap, samt fangsten i ICES-område 2 fordelt på redskap og fartøyets største lengde.

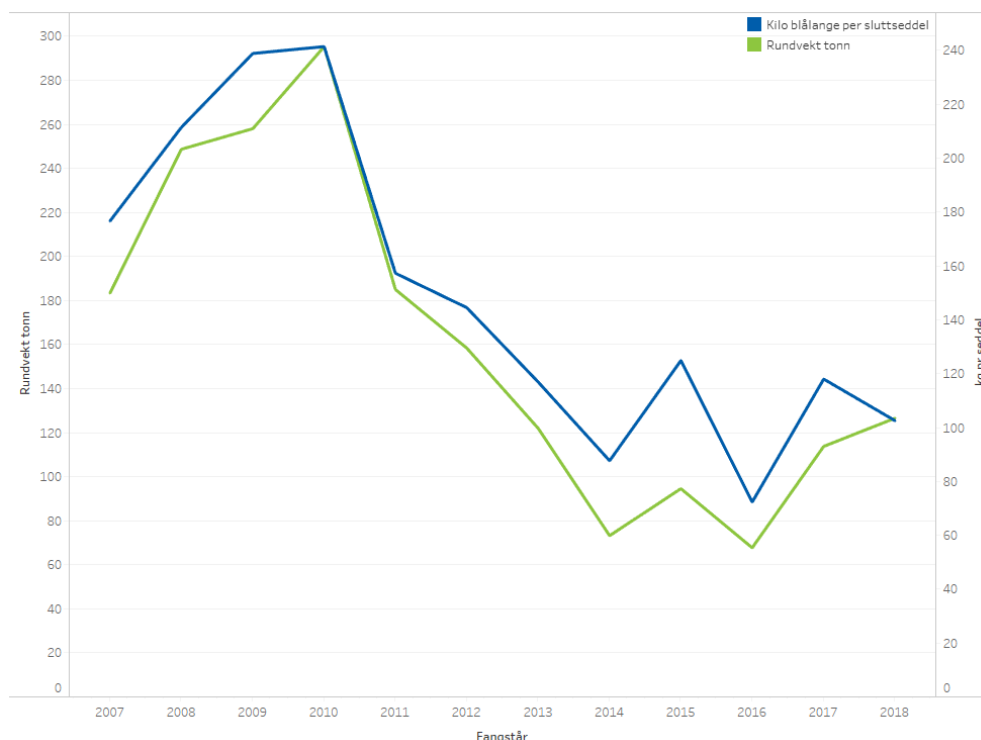
Tabell 1.2.1: Norske fartøys fangst av blålange i ICES-områdene 1-4, Norges økonomiske sone, fordelt på område og fangstredskap, i 2018.

Fangstredskap	ICES-avsnitt II	ICES-avsnitt IIIa	ICES-avsnitt IV	Sum
Autoline	4,4		0,7	5,1
Andre krokredskap	1,5		0,4	1,9
Garn	100,0	0,0	15,2	115,2
Trål	0,9	1,0	2,2	4,1
Annet	0,1		0,2	0,3
Sum	106,9	1,0	18,7	126,6

Tabell 1.2.2: Norske fartøys fangst av blålange i ICES-område 2, Norges økonomiske sone fordelt på fangstredskap og fartøyets største lengde, i 2018.

Lengdegruppe	Fangstredskap					Sum
	Autoline	Andre krokredskap	Garn	Trål	Annet	
Under 11 m	0,0	0,5	1,3		0,0	1,8
11-14,99 m	0,5	0,8	5,2		0,1	6,6
15-20,99 m		0,1	2,0			2,2
21-27,99 m			91,5			91,5
28 m og over	3,8			0,9		4,8
Sum	4,4	1,5	100,0	0,9	0,1	106,9

Figur 1.2.4: Norske fartøys fangst (t) (grønn linje) og kg per sluttseddel (blå linje) av blålange i ICES-områdene 1-4, Norges økonomiske sone, i perioden 2007-2018.

Figur 1.2.4 viser at fangsten av blålange har variert mellom 68 tonn (2016) og 295 tonn (2010) i perioden etter 2007. Nedgangen etter 2010 faller sammen med innskjerpingen av regelverket i 2009 og 2011. Reguleringen har vært uendret siden 2011. Mengden bifangst av blålange etter 2014 er stabil og litt økende. De to siste årene er det en oppgang både i samlet fangst og fangst per sluttseddel, noe som kan være en indikasjon på en mer positiv utvikling i bestanden.

På bakgrunn av overstående vil fiskeridirektøren konkludere med at nåværende forvaltningsordning og beskatningsgrad er i overensstemmelse med kravene nedfelt i forvaltningsprinsippet.

Blålange har forvaltningsmål 3, sikre biodiversitet og økosystemets funksjon. Dette målet anses som oppfylt når beskatningen er vurdert å tilfredsstille kravene i forvaltningsprinsippet.

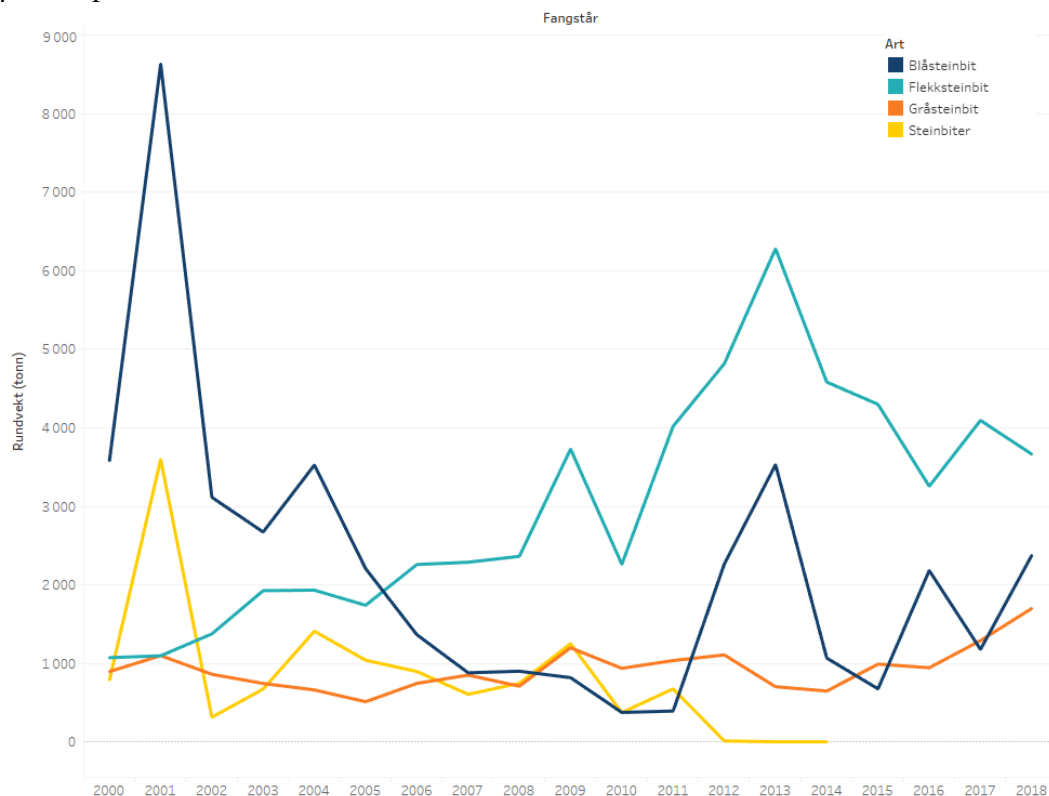
1.2.3 Steinbitfamilien (*Anarhichas* spp.)

Det finnes tre arter steinbit i norske farvann⁹, flekksteinbit, blåsteinbit og gråsteinbit. Barentshavet er det viktigste utbredelsesområdet for flekksteinbit og blåsteinbit, mens gråsteinbit har en mye videre utbredelse langs hele norskekysten og i Nordsjøen. Når steinbit ble vurdert i 2014, var det et problem at deler av fangsten av steinbit ikke ble spesifisert på art i fangststatistikken, men registrert som uspesifisert steinbit. Fordi steinbitarter ikke er så

⁹ For nærmere beskrivelse av steinbiter se <https://www.hi.no/hi/temasider/arter/steinbit>.

vanskelig å artsbestemme ved levering og for å få bedre data, ble muligheten for å benytte koden for uspesifisert steinbit derfor avvirket i sluttseddelsystemet fra og med 2015. Figur 1.2.5 viser fangst av steinbit fordelt på art.

Figur 1.2.5: Norske fartøys fangst av steinbit i ICES-områdene 1-4 i perioden 2000-2018, fordelt på art.

Fra 2012 er det som tidligere ble kategorisert som ufordelt steinbit, fordelt på artene blåsteinbit, flekksteinbit og gråsteinbit i fangststatistikken. Deler av fangstøkningen av flekksteinbit og blåsteinbit i 2012 og 2013 kan forklares med at fangst som tidligere har vært ufordelt nå er spesifisert på art i landings- og sluttseddelsystemet. Det har vært en svak økende trend i av fangsten av gråsteinbit de fire siste årene.

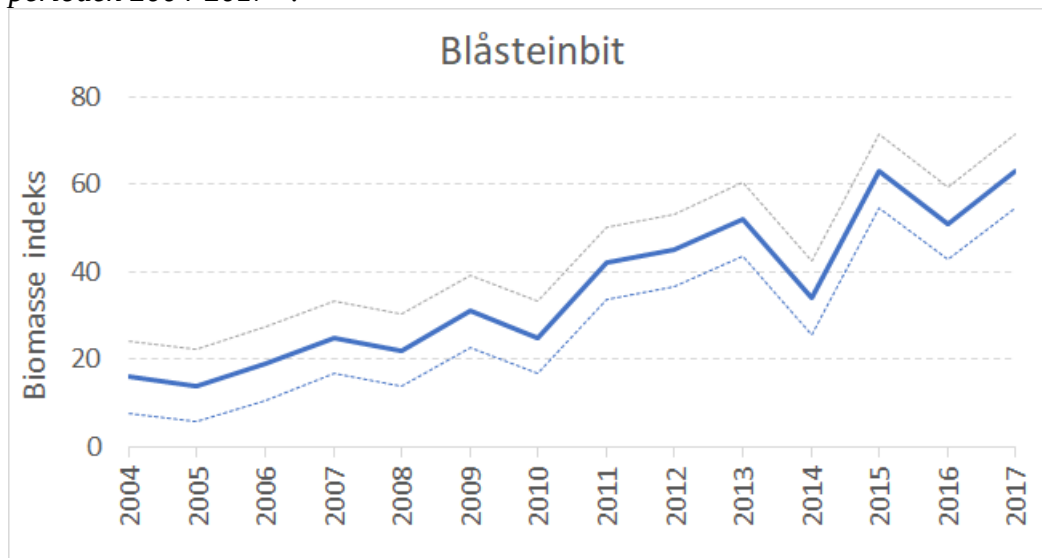
De tre steinbitartene ble særskilt vurdert i 2014, og forvaltningsgrad og beskatning ble funnet å være i overenstemmelse med kravene nedfelt i forvaltningsprinsippet. På norsk rødliste for arter 2015 (gjeldende fra november 2015) ble blåsteinbit kategorisert som nært truet (NT)¹⁰, og ble derfor vurdert på nytt i 2016. Forvaltningen ble også da funnet å være i overenstemmelse med kravene i forvaltningsprinsippet.

Havforskningsinstituttet har kartlagt mengdene av de tre steinbitartene under de årlige vintertoktene i februar i de samme områdene i det sørlige Barentshavet siden 1981. Resultat fra vintertoktene (2012–2017) viser at tallet på blåsteinbit nå er rundt 85 % av langtidsgjennomsnittet for 1981–2003. Flekksteinbit er på samme nivå som langtidsgjennomsnittet og gråsteinbit klart over. Økosystemtoktet i Barentshavet dekker steinbitartene godt, og denne dataserien er foretrukket for vurdering av blåsteinbit og

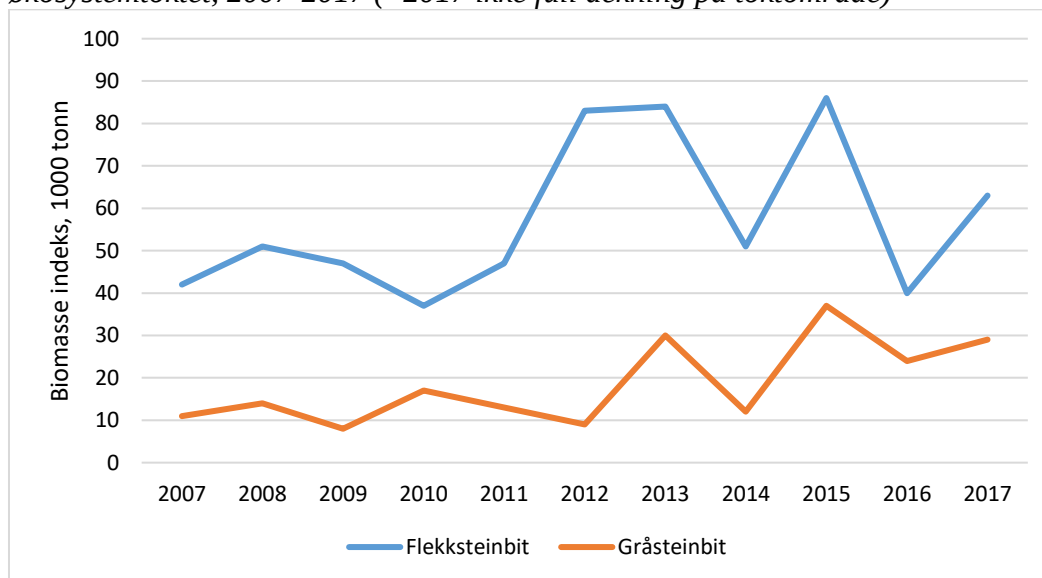
¹⁰ Kategorisert som livskraftig i 2010.

flekksteinbit. Gråsteinbit har et større utbredelsesområde, og langs norskekysten og i Nordsjøen har vi stort sett bare fangststatistikken å støtte oss til.

Figur 1.2.6: Biomasseindeks for blåsteinbit fra det norsk-russiske økosystemtoktet, for perioden 2004-2017¹¹.

Figur 1.2.7: Biomasseindeks for flekksteinbit og gråsteinbit fra den norsk-russisk økosystemtoktet, 2007-2017 (* 2017 ikke full dekning på toktområde)

¹¹ «Swept area» beregninger baserer seg på å lage gjennomsnittlige fangstrater per arealenhet (typisk kg/nm²). Ved å multiplisere totalt areal av dekningsområdet fremkommer en indeks på total mengde. Figur 1.2.5. viser biomasseindeks for blåsteinbit frem til 2017 gitt med 95 % konfidensintervall. Kilde: Økosystemtoktet i Barentshavet, HI (https://www.hi.no/filarkiv/2018/ch_8_bess_2018_.pdf/nb-no).

Fra de to figurene over ser vi at biomasseindeksene har en stabil (fleksteinbit) eller stigende trend (blå- og gråsteinbit). For gråsteinbit viser figur 1.2.8 tilsvarende trend når vi ser på fangststatistikken fordelt på nord og sør for 62°N.

Figur 1.2.8: Norske fartøys fangst (t) og fangst per seddel (kg) av gråsteinbit i ICES-områdene 1-4, fordelt på nord / sør for 62°N.

På denne bakgrunn vil fiskeridirektøren konkludere med at nåværende forvaltningsordning og beskatningsgrad for steinbiter er i overensstemmelse med kravene nedfelt i forvaltningsprinsippet.

Steinbiter er oppført med forvaltningsmål 3 «sikre biodiversitet og økosystemets funksjon». Dette målet må anses å være oppfylt når beskatningen er vurdert å tilfredsstille kravene nedfelt i forvaltningsprinsippet.

1.2.4 Stort kamskjell (*Pecten maximus*)

For en nærmere beskrivelse av biologi, utbredelse og bestandssituasjon for stort kamskjell vises det til Havforskningsinstituttets artsoversikt¹².

Den kommersielle høstingen skjer med dykkere som opererer fra merkeregistrerte fartøy. I 2018 er det registrert fangst av stort kamskjell tilsvarende 560 tonn på 8 fartøy under 15

¹² <https://www.hi.no/hi/temasider/arter/kamskjell>.

meter¹³. Fangstverdien i 2018 var 14,4 millioner kroner. I tillegg kommer fritidsfiskeres fangst av stort kamskjell som ikke omsettes.

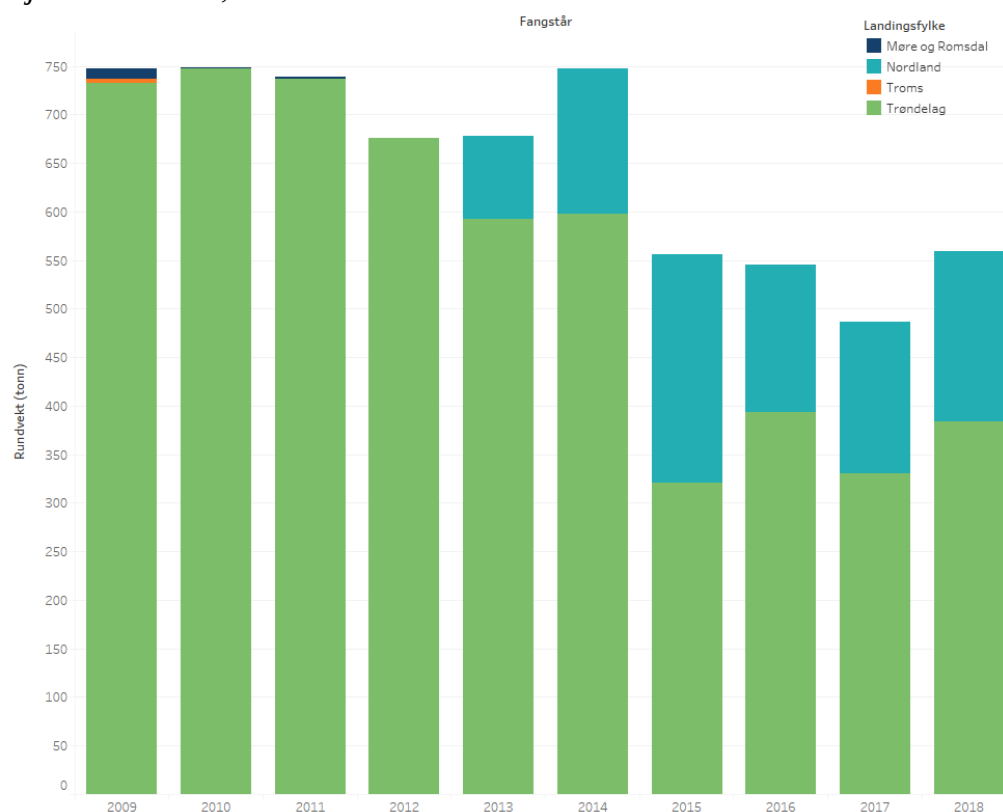
Figur 1.2.9: Norske fartøys fangst (t) av stort kamskjell i ICES-områdene 1-4 i perioden 2000-2018.

I norske farvann er de største forekomstene registrert på dyp mellom 5 og 30 meter i Trøndelagsfylkene og Nordland. Figur 1.2.10 viser i hvilket fylke fangst av stort kamskjell i ICES-område 2 er levert til de siste 10 årene. Fangster levert i Nordland har økt de siste årene.

¹³ 5 av disse er under 11 meter.

Figur 1.2.10: Norske fartøys fangst av stort kamskjell i ICES-område 2, fordelt på fylket skjellene landes i, de siste 10 årene.

* Fra og med 2018 er Sør- og Nord-Trøndelag inkludert i Trøndelag.

I Havforskningsinstituttets vurdering vises det til at fangstendringene har sammenheng med redusert fangstinnsats i forbindelse med omlegging av fangstrutiner. Resultater fra tidligere toktundersøkelser av alderssammensetning i bestanden som det høstes fra i Trøndelag, tyder på at reproduksjon og rekrutteringen er god og varierer lite mellom år. Fangstselskapenes loggbøker viser fangsteffektivitet for individuelle dykkere som indikerer et bærekraftig fiske. Undersøkelser av bestander i Vestfjorden, nordlige ytterkant av artens utbredelse, tyder på at utbredelsen øker i dette området.

På bakgrunn av overstående vil fiskeridirektøren konkludere med at nåværende forvaltningsordning og beskatningsgrad for stort kamskjell er i overensstemmelse med kravene nedfelt i forvaltningsprinsippet.

Stort kamskjell er oppført med forvaltningsmål 3 «sikre biodiversitet og økosystemets funksjon». Dette målet må anses å være oppfylt når beskatningen er vurdert å tilfredsstille kravene nedfelt i forvaltningsprinsippet.

1.2.5 Taskekrabbe (*Cancer pagurus*)

For en nærmere beskrivelse av biologi, utbredelse og bestandssituasjon for taskekrabbe vises det til Havforskningsinstituttets artsoversikt¹⁴.

Taskekrabbe langs norskekysten regnes som én bestand. Fangsten blir ikke regulert med kvoter, men blir regulert med et minstemål på henholdsvis 11 cm skallbredde i Skagerrak og 13 cm langs resten av kysten som skal sikre at krabben kan rekke å gyte før fangst. I tillegg til et betydelig fritidsfiske må det også konstateres at ikke alt salg av krabbe har vært omsatt gjennom salgslagene. Dette innebærer at tidsserier basert på registrert fangst gjennom salgslagene har svakheter som indikator på bestandssituasjonen.

Havforskningsinstituttet overvåker taskekrabbe gjennom innsamling av fiskeridata¹⁵. Selv om fiskepresset er høyt, har fangstratene ligget på samme nivå siden overvåkingen startet i 2001. I sin vurdering av bestandsstatus viser Havforskningsinstituttet til at den gjennomsnittlige krabbestørrelsen på ilandført fangst har holdt seg stabil, med unntak av på Helgelandskysten, der den har minket. Ufullstendige oversikter over landinger og manglende fangstrater fra deler av kysten gjør at vi ikke har god nok oversikt over bestandsutviklingen. De begrensede dataene tyder likevel på en stabil bestand og et bærekraftig høstingsnivå. Fisketrykket er muligens noe høyt langs Helgelandskysten.

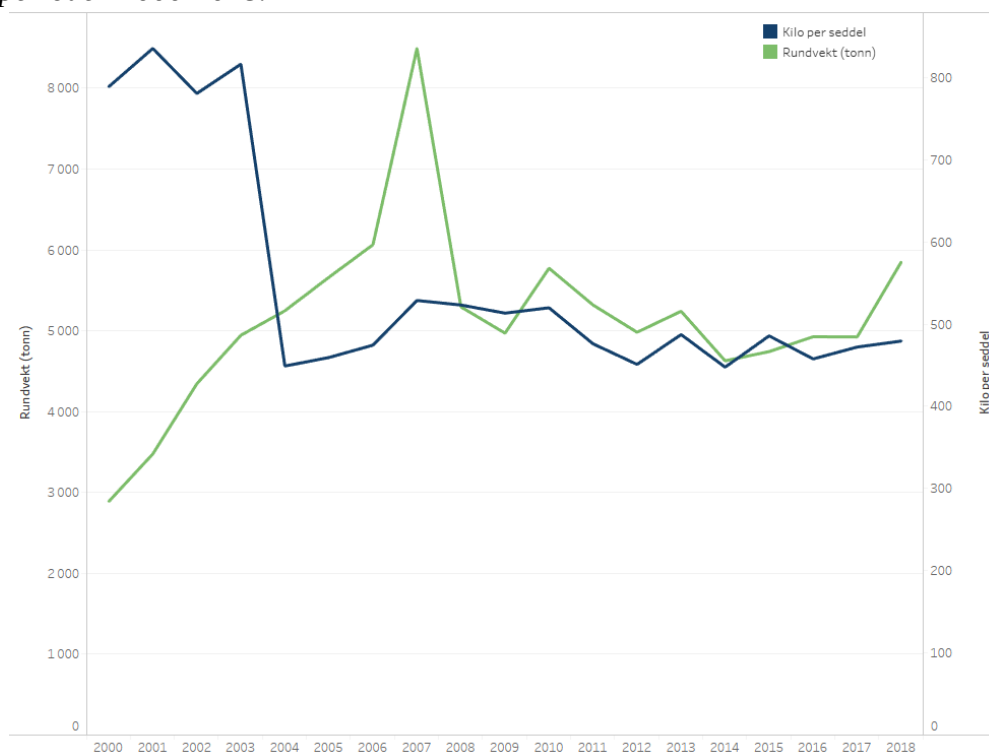
I 2018 ble det fanget 5.800 tonn taskekrabbe til en verdi av 69 millioner kroner. Det viktigste fangstområdet er ICES-område 2. Fangsten foregår med teiner og nesten 90 prosent av fartøyene som deltar i dette fisket er under 11 meter.

Figur 1.2.11 nedenfor viser hvordan registrert fangst (t) og fangst per sluttseddel (kg) av taskekrabbe har utviklet seg i perioden 2000-2018. Vi ser at de siste ti årene har både fangst og fangst per seddel vært relativt stabil.

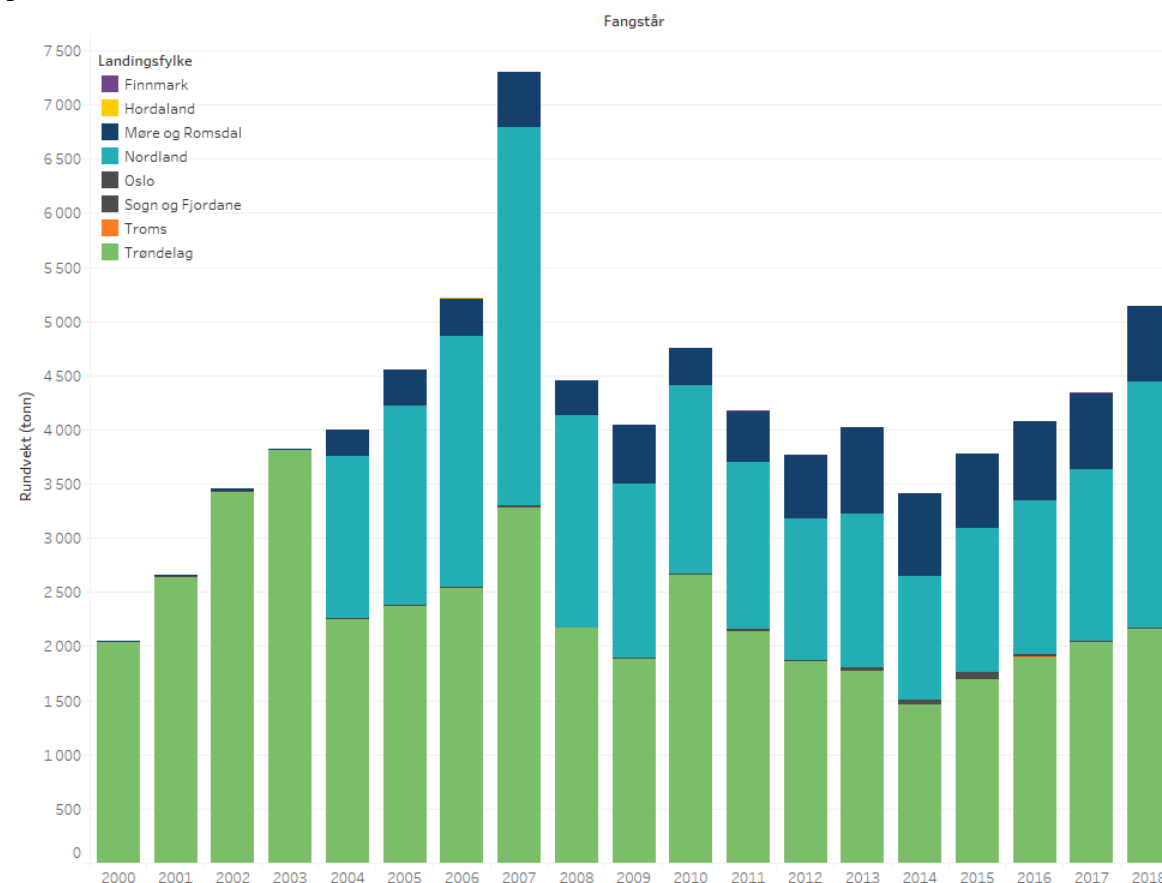
¹⁴ <https://www.hi.no/hi/temasider/arter/taskekrabbe>.

¹⁵ For informasjon om datainnsamling se; https://imr.brage.unit.no/imr-xmlui/bitstream/handle/11250/2480421/HI-rapport_25-2017.pdf?sequence=1&isAllowed=y.

Figur 1.2.11: Norske fartøys totale fangst (t) og fangst per sluttseddel (kg) av taskekrabbe i perioden 2000-2018.

Tabell 1.2.12: Norsk fangst (t) av taskekrabbe i ICES-område 2 fordelt på landingsfylke, i perioden 2000-2018.

Havforskningsinstituttet viser til at krabbefisket har bredt seg nordover. Økningen i fisket skyldes sannsynligvis at nye fiskeområder tas i bruk, men kan også komme av at krabben brer seg stadig lengre nord og at økt temperatur i havet gir bedre forhold for taskekrabben.

På bakgrunn av overstående vil fiskeridirektøren konkludere med at nåværende forvaltningsordning og beskatningsgrad for taskekrabbe er i overensstemmelse med kravene nedfelt i forvaltningsprinsippet.

Taskekrabbe er oppført med forvaltningsmål 3 «sikre biodiversitet og økosystemets funksjon». Dette målet må anses å være oppfylt når beskatningen er vurdert å tilfredsstille kravene nedfelt i forvaltningsprinsippet.

1.2.6 Kongsnegl (*Buccinum undatum*)

Kongsnegl er blant de største marine sneglene i Norge, og den finnes i varierende mengde langs hele kysten fra strandsonen og ned til de store havdyp. Kongsnegl har i flere år blitt fisket kommersielt på begge sider av Nord-Atlanteren, og de betydeligste fiskeriene har foregått i Frankrike, rundt de britiske øyer og på østkysten av Canada. Fisket økte kraftig på 90-tallet som følge av økt etterspørsel i Asia. Sør-Korea utgjør sammen med Frankrike hovedmarkedet for kongsnegl.

I Norge har det vært et begrenset fiske etter kongsnegl. Sneglen var imidlertid et satsningsområde innenfor det såkalte LUR-programmet (program opprettet av Fiskeri- og havbruksnæringens forskningsfond for utvikling av lite utnyttede ressurser)¹⁶.

I 2018 ble det fisket 350 tonn kongsnegl til en verdi av 4 millioner kroner. Kongsnegl fiskes med teiner av mindre fartøy i kystnære strøk. I 2018 ble det meldt inn fangst av 33 merkeregistrerte fartøy, 28 av disse fartøyene er under 11 meter st.l. Fisket forgår i hovedsak i perioden mai til november.

På norsk rødliste 2015 er kongsnegl oppført i kategorien LC (Livskraftig). Prikkene i kartet nedenfor markerer registrerte funn av kongsnegl innrapportert til Artsdatabanken.

¹⁶ Rapport MA 12-21 «Norsk kongsnegl», Produktegenskaper og markedsmuligheter – oppdrag fra LUR-utvalget.

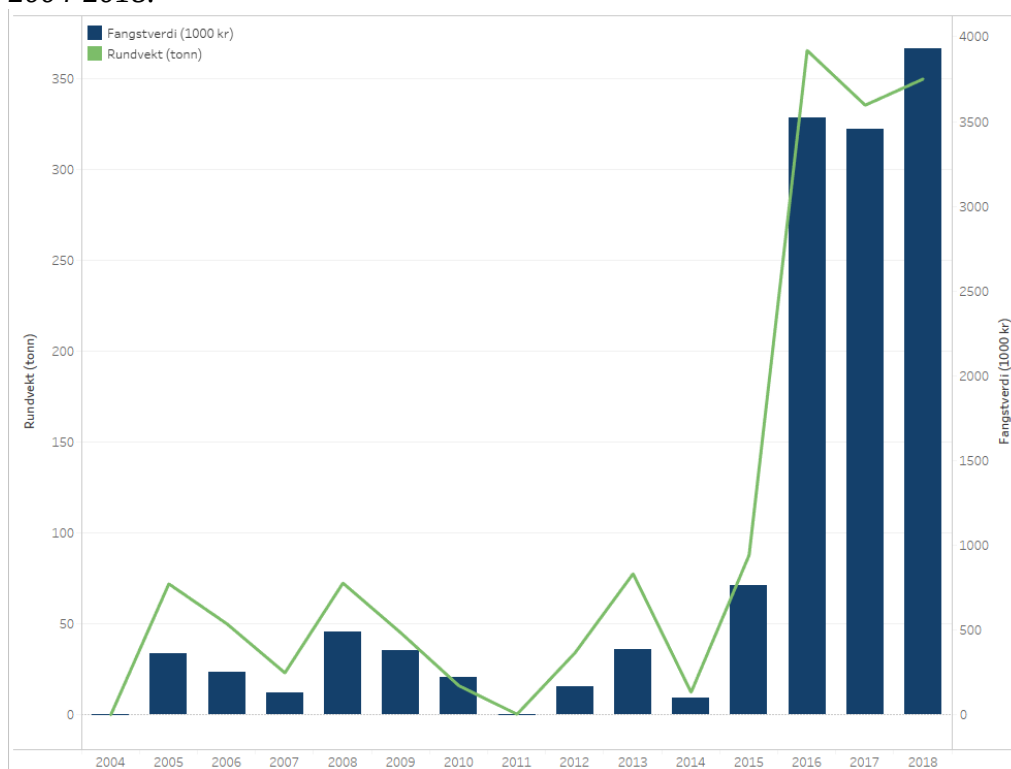
Figur 1.2.13: Funn av kongsnegl (kilde: Artsdatabanken)

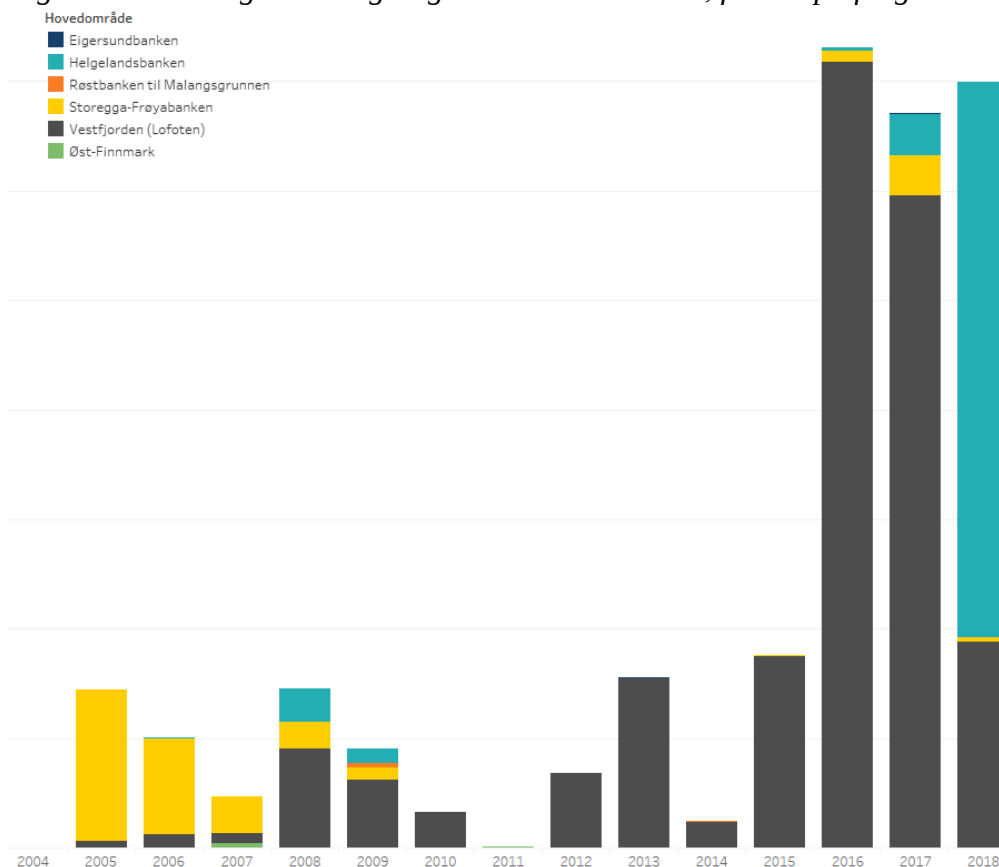
Kongsnegl er en uregulert art, slik at fisket kan foregå uten særskilte begrensninger mht. kvoter, fangsttynnsats, sneglstørrelse mv. Samtidig har kongsneglen flere karakteristika som gjør den sårbar for nedfisking, slik som lav mobilitet og relativt høy alder ved kjønnsmodning. Ut fra en føre-var betraktning sendte Fiskeridirektoratet på høring *forslag om regulering av fisket etter kongesnegl* i 2008¹⁷. I forslaget ble det foreslått å innføre regler om minstemål, sorteringsordninger, redskapsbegrensning, samt adgang til å stenge nærmere fastsatte områder for fiske. På grunn av utfordringer knyttet til omsetning ble det nesten ikke fisket noe i årene etter 2008, og reguleringstiltakene ble derfor ikke fulgt opp. Figur 1.2.14 nedenfor viser fangstutviklingen, og vi ser at fisket har tatt seg kraftig opp igjen de siste tre årene.

¹⁷ «Forslag om regulering av fisket etter kongesnegl», Fiskeridirektoratet 06. november 2008. Referanse: 07/2480.

Figur 1.2.14: Fangst (t) og verdi (1000 kr) av kongsnegl i ICES-områdene 1-4 i perioden 2004-2018.

Figur 1.2.15: Fangst av kongsnegl i ICES-område 1-4, fordelt på fangstområde.

Denne fangsten er tatt på Helgeland og i Vesterålen. I 2016 og 2017 landes fangsten i Vestvågøy kommune, og i 2018 ble det meste av fangsten landet i Herøy i Nordland.

Kongsnegl har forvaltningsmål 3, sikre biodiversitet og økosystemets funksjon. Dette innebærer blant annet å sikre at beskatningen er på et slikt nivå at bestanden ikke kommer i fare for å bli inkludert på rødlisten. En gjennomgang av mulige reguleringsiltak med sikte på et bærekraftig fiske vil måtte prioriteres. Vi viser i denne sammenheng til forslag nedenfor om prioriterte bestander i 2020.

2 PRIORITERINGER BASERT PÅ BESTANDSTABELLEN

2.1 Prioriterte bestander i 2019

Tabell 2.1.1: Prioriterte bestander i 2019

Bestand	Merknader
Blålange	Forslag i reguleringsmøtet V-18
Breiflabb	Vurdere og følge opp forvaltningstiltak
Kveite	Vurdere og følge opp forvaltningstiltak
Kysttorsk (nord og sør)	Vurdere og følge opp forvaltningstiltak
Kongsnegl	Vurdere etter forvaltningsprinsippet
Leppefisk	Vurdere og følge opp forvaltningstiltak
Pigghå	Se vedlagte handlingsplan
Sjøkreps	Vurdere og følge opp forvaltningstiltak
Sjøpølse	Se vedlagte handlingsplan
Skater	Se vedlagte handlingsplan
Snøkrabbe	Vurdere og følge opp forvaltningstiltak
Stillehavsøsters	Vurdere og følge opp forvaltningstiltak
Vanlig uer	Se vedlagte handlingsplan
Ål	Se vedlagte handlingsplan

2.2 Oppfølging av bestander som er prioriterte i 2019

Norges Fiskarlag ba i brev av 9. mai 2018 om at det ble etablert en forvaltningsstrategi for **breiflabb** i sør, slik at også norske fiskere kan delta i den økte veksten i breiflabb bestanden. Kvoterådet fra ICES for breiflabb i ICES-områdene 5, 3 og 3a er på 31.690 tonn i 2019, en økning fra 26.408 tonn i 2018. Norges Fiskarlag tok også opp problemstillingen i reguleringsmøtet høsten 2018. Fra og med 1. januar 2019 er bifangstprosenten av breiflabb for fartøy som fisker med trål, reketral og snurrevad økt, og breiflabb prioriteres ikke i 2020.

Informasjon om utbredelse og størrelse for **kveite**bestanden fås i hovedsak fra fiskeriavhengige data. De kommersielle fangstene nord for 62°N har økt jevnt fra i underkant

av 500 tonn i begynnelsen av 2000-tallet til 2.600 tonn i 2018¹⁸. Fangstene sør for 62°N har i perioden 2000-2018 vært lave, men stabile. Høyeste fangst i perioden er i 2018 (82 tonn kveite). Økningen i nord skyldes en kombinasjon av økt bestand (bl.a. krav om sorteringsrist i fiske med rekestrål fra 1993/forbud mot rekestråling i enkelte fjorder) og økt innsats i fiskeriet. I 2013 ble det påbudt å benytte sorteringsrist i rekestrål utenfor 4 nautiske mil fra grunnlinjene i Skagerrak. Dette påbudet ble utvidet til å gjelde Nordsjøen (NØS) fra 2015. Fra og med 2019 gjelder kravet om sorteringsrist også områdene innenfor 4 nautiske mil av grunnlinjene sør for 62°N. Om noen år vil vi kunne se om dette har effekt på kveite i sør, i form av mer småkveite. Kveite er stedbundet og saktevoksende art. Kveite prioriteres ikke i 2020, men settes «til observasjon».

Fra 15. juni 2019 vil nye reguleringstiltak for å beskytte **kysttorsk i sør** bli gjeldende. Alt fiske etter torsk blir forbudt innenfor grunnlinjen fra Telemark til grensen til Sverige. I tillegg forbys alt fiske fra og med 1. januar til og med 30. april i 14 definerte områder hvor torsken gyter, fra Lindesnes til svenskegrensen. Departementet vil vurdere tiltakene etter tre år. Fiskeridirektoratet vil nå rette fokus på Vestlandet, og planlegger å utrede og vurdere forvaltningstiltak for kysttorsk på kyststrekningen fra Lindesnes til Stad (Vestlandet).

Departementet fastsatte i 2010 en plan som fastsetter et mål om å gjenoppbygge **kysttorskbestandene nord** for 62°N til fullt reproduksjonspotensiale, og samtidig oppnå tilfredsstillende vern av lokale bestandskomponenter. Denne planen har flere svakheter knyttet til seg, og Havforskningsinstituttet har startet et arbeid med å utarbeide forslag til ny gjenoppbyggingsplan, i tillegg til en samlet gjennomgang av kunnskapsstatus for kysttorsk nord. En utfordring er å få gjennomført en reduksjon i uttaket samtidig som andre legitime mål for fiskeriforvaltningen skal ivaretas. Det er fortsatt behov for å prioritere kysttorsk sør/nord i 2020.

I 2019 har Fiskeridirektoratet ønsket å gjøre minst mulig endringer i reguleringsopplegget i fisket etter **leppfisk**, for å kunne se effekten av allerede innførte tiltak. I 2019 har Fiskeridirektoratet valgt å ha fokus på problemstillinger rundt landingsforskriften og mulighetene til å kunne kontrollere fisket. I 2019 må alle fiskere sende leveringsavtale til Fiskeridirektoratet og det arbeides med en eventuell meldingsplikt for de som benytter mellomlagringsmerd. Det er viktig å skape ro rundt fisket og forutsigbarhet for fisker og kjøper, og reguleringsopplegget bør derfor være stabilt en periode. Reguleringen av fisket etter leppfisk i 2020 vil bli behandlet i reguleringsmøtet høsten 2019. Å utvikle nye eller reviderte utviklingstiltak ut over dette prioriteres ikke i 2020. Forøvrig arbeides det med en del problemstillinger knyttet til utøvelsen i fisket etter leppfisk; rømningshull og størrelse/utseende på inngangssperre.

Registrert fangst av **Sjøkreps** i 2018 er den høyeste siden 2000. De siste årene har fangst av sjøkreps økt i hele landet, og det er fangst med teiner som står for økningen. Det er fastsatt et minstemål på sjøkreps på 13 cm. I gjennomgangen av det tekniske regelverket som har vært på høring¹⁹, foreslås det endrede røktingsregler. Med et stadig økende uttak er det behov en gjennomgang av bestandssituasjonen og å vurdere om det er behov for forvaltningstiltak, for å sikre et bærekraftig uttak av bestanden. Det er behov for å prioritere sjøkreps i 2020.

¹⁸ Fangstoversikt for kveite finnes i *Fangsttabell for datafattige bestander*, se vedlegg 1 eller www.fiskeridir.no.

¹⁹ <https://www.fiskeridir.no/Yrkesfiske/Dokumenter/Hoeringer/Regelforenkling-gjennomgang-av-det-tekniske-regelverket>.

I tildelingsbrevet til Fiskeridirektoratet for 2019 er et av oppdragene å evaluere dagens regulering av **snøkrabbe** og eventuelt foreslå endringer i regelverket. Denne bestillingen er svart opp i brev av 13. mai 2019. Fiskeridirektoratet mener det er hensiktsmessig at reguleringen av fangst av snøkrabbe får virke en stund før ytterligere forvaltningstiltak innføres, og snøkrabbe prioriteres derfor ikke i 2020.

Det nordiske prosjektet med å kartlegge regelverket for bedre tilretteleggelse for kommersiell utnytting av **stillehavsøsters** avsluttes i 2019. Fiskeridirektoratet ser behovet for et mer effektivt høstingsredskap sammenlignet med dagens hånd plukking. I den forbindelse har vi intensivert næringskontakten for å i større grad oppmuntre og veilede aktører til utvikling av et nye høstingsredskap med minimal bunnpåvirkning. Stillehavsøsters prioriteres derfor også i 2020.

2.2.1 Støtte til bestandsforskning

For flere arter som er mindre økonomisk viktig er ressursforskningen begrenset, og mye av informasjonen vi har om disse bestandene kommer fra fiskeriene selv. Det har derfor til noen utvalgte arter blitt gitt prosjektstøtte over *ordningen for fiskeforsøk og utviklingstiltak*, for å kunne øke kunnskapen raskt og sette forvaltningen i stand til å iverksette riktige forvaltningstiltak. Disse utviklingstiltakene²⁰ er mer knyttet til enkeltarter enn til utøvelsen av et fiskeri, og for å sikre en helhetlig oversikt har disse bestandene vært inkludert i listen over prioriterte bestander i 2018 og 2019.

I bestandsprioriteringene for 2019 er pigghå, sjøpølse, skater og røkter, vanlig uer og ål oppført med referansen «Se vedlagte handlingsplan». Videre har leppefisk vært fulgt opp med prosjektmidler og behovet for mer forskning på blålang ble diskutert i reguleringsmøtet våren 2018. Det er besluttet å ikke gi prosjektstøtte til bestandsforskning i handlingsplanen for 2019.

2.3 Forvaltningsmål

Fiskeridirektøren foreslår å videreføre de fastsatte forvaltningsmålene i vedlagte Bestandstabell.

Snøkrabbe har vært oppført med forvaltningsmål 0, Uavklart, i Bestandstabellen. Departementet har vedtatt at snøkrabbe skal forvaltes med mål om bærekraftig høsting som gir grunnlag for verdiskapning for samfunnet, med følgende delmål a) maksimering av fangstutbytte på lang sikt b) minimere risikoen for uønskede økosystemeffekter. I Bestandstabell 2019 endres forvaltningsmålet for snøkrabbe til 2, Høyt, og om mulig stabilt langtidsutbytte.

²⁰ Perioden 2015-2018.

2.4 Forslag til prioriterte bestander i 2020

Tabell 2.3.1: Fiskeridirektørens forslag til prioriterte bestander i 2020.

Bestand
Kysttorsk (nord og sør)
Kongsnegl
Sjøkreps
Stillehavssøsters

Fiskeridirektøren ber om innspill til Bestandstabellen og opplistingen i tabell 2.3.1.

3 PRIORITERINGER BASERT PÅ FISKERITABELLEN

Handlingsplanen gir en oversikt over aktivitetene under «ordningen for fiskeforsøk og utviklingstiltak». Formålet med ordningen er å fremme utvikling i norsk fiskerinæring som kan bidra til ressursvennlig og rasjonell beskatning av fiskeressursene. Handlingsplanen utarbeides årlig av Fiskeridirektoratet i samarbeid med Norges Fiskarlag og Norges Kystfiskarlag og godkjennes av fiskeridirektøren. *Handlingsplan 2019* er vedlagt saksfremlegget.

Midlene i handlingsplanen for 2019 følger budsjettåret, og det er derfor naturlig at handlingsplanen blir fastsatt rundt årsskiftet. Prioriteringene for 2019 (tabell 3.1.1) ble diskutert på reguleringsmøtet våren 2018. Fordi disse to prosessene foregår på ulike tidspunkt og utviklingene er dynamisk, vil det kunne komme til nye prioriterte prosjekter eller blitt tatt ut prosjekter i løpet av denne perioden. Ved endringer i budsjettet vil også prosjekter kunne bli utvidet og nye prosjekter bli lagt til.

3.1 Utviklingstiltak som er prioritert i 2019

Utviklingstiltakene som presenteres i tabell 3.1.1, er de tiltakene som ble prioritert for 2019 etter at forslag til prioriteringer basert på Fiskeritabellen ble presentert og diskutert i reguleringsmøtet våren 2018.

Tabell 3.1.1: Prioriterte utviklingstiltak i 2019 etter behandling i reguleringsmøtet våren 2018.

Utfordring	Merknad	Kap nr
Selektivitet og utkast	Tiltak for å redusere utkast i rekefisket i Nordsjøen og Skagerrak	
	Funksjonstester med sorteringsrist	
	Kartlegging av artssammensetning/lengdefordeling i fisket med rekestrål	
	Kartlegging av optimal avstand mellom spilene i sollebrett i sollemaskin	
	Forvaltningstiltak i rekefisket nord for 62°N	
	Utsortering av yngel fra rekefangstene	4.1.2
	Kunnskapsinnhenting Tanafjorden/Porsangerfjorden	4.1.3
	Kunnskapsinnhenting fangst av reker med teiner	4.1.3
	Kartlegge artssammensetning/lengdefordeling i industritrålfisket (etter øyepål/kolmule)	4.1.4
	Estimere omfanget av urapportert fangst og mulig utkast	4.1.5
	herunder estimere utkast i rekefisket i Nordsjøen/Skagerrak	
	Tiltak for å redusere faren for sprenging av trålpoper - fisket etter kolmule m/pelagisk trål	4.1.6
	Tiltak for å redusere bifangst i fisketeiner ved bruk av fluktåpning	4.2.4
	Oppfølging i forbindelse med fiske på mesopelagiske arter	4.1.7
	Vurdere bruk av pelagisk trål i fisket etter torsk og hyse i Barentshavet	
Bidødelighet	Opprensning av tapte fiskeredskaper	
	Årlig opprensning av tapte redskap	4.2.1
	Enklere gjenfinning av tapte fiskeredskap	4.2.2
	Filmer for informasjonsspredning og kunnskapsheving	
	Gjenbruk eller gjenvinning av svivellene	4.2.3
	Tiltak mot spøkelsesfiske i teinefiskeriene	
	etter skalldyr; kongekrabbe og sjøkreps	4.2.4
Bunnpåvirkning	etter leppefisk	4.2.4
	Vurdere tiltak for å redusere belastningen på bunnhabitat	
	Kartlegging av gyte- og oppvekstfelt	

Det er et ønske at flest mulig av de prioriterte utviklingstiltakene i 2019 som listes i tabell 3.1.1, også skal være inkludert i *Handlingsplan 2019*. Hva som er aktuelle utfordringer og problemstillinger som er viktig å prioritere, kan imidlertid endre seg fra prioriteringsdiskusjonene i reguleringsmøtet våren 2018 og frem til handlingsplanen besluttes i begynnelsen av 2019. Det kan derfor være utviklingsprosjekter som vi våren 2018 valgte å prioritere i 2019, men som likevel ikke er videreført i handlingsplanen for 2019.

De utviklingsprosjektene som ble prioritert i 2019 etter behandling i reguleringsmøtet og som er videreført i handlingsplanen for 2019, er identifisert ved at kapittelnummeret i *Handlingsplan 2019* er inkludert i tabell 3.1.1.

Det kan også komme til prosjekter som blir prioritert etter at handlingsplanen for 2019 er ferdigstilt. Dette kan ha sin årsak i konkrete utfordringer i fiskeriene som umiddelbart må tas tak i, eller at man får økt budsjett. Disse er beskrevet i avsnitt 3.3.

3.2 Oppfølging av prioriterte utviklingstiltak i 2019

Nedenfor gis en oversikt over hvordan utviklingsprosjektene som ble prioritert etter reguleringsmøtet våren 2018 (ref. tabell 3.1.1) er fulgt opp.

3.2.1 Selektivitet og utkast

Områdene Nordsjøen og Skagerrak har vært prioritert de siste årene for å sikre et bedre beskatningsmønster for bunnfisk og skalldyr. Fra 2014 har det vært et spesielt fokus på utkast av småreker, og det er siden den gang iverksatt flere tiltak for å sikre et mer bærekraftig rekefiske i disse områdene. De tre prosjektene under «**Tiltak for å redusere utkast i rekefisket i Nordsjøen og Skagerrak**» i tabell 3.1.1 er avsluttet. Det har imidlertid oppstått en situasjon med seleksjonsutfordringer våren 2019. Et nytt prosjekt er igangsatt, og dette beskrives i avsnitt 3.3.

Utviklingsprosjektet som skal utrede tiltak for å **sortere ut fiskeyngel fra rekefangstene nord for 62°N** er et stort treårig prosjekt, hvor flere institusjoner samarbeider (bla. HI, Sintef og UiT). I 2017 og 2018 har det vært gjennomført flere forsøk hvor ulike innretninger i reketrålen har blitt testet ut. I 2019 vil prosjektet arbeide videre med de forsøkene som har gitt positive resultater med hensyn til utsortering av fiskeyngel. Dette prosjektet er planlagt avsluttet i 2019.

Formålet med **kunnskapsinnhenting fra Tanafjorden og Porsangerfjorden** er å innhente kunnskap om økosystemene i fjordene som kan bidra til en bedre utnyttelse av ressursene. Havforskningsinstituttet startet datainnsamlingen med trål og teiner i oktober 2018, og det planlegges å holde fram med 2 perioder i 2019. **Kunnskapsinnhenting for fangst av reker med teiner i Porsangerfjorden** er også inkludert i dette prosjektet. Dette er en fangstmetode som har utviklet seg de siste årene i den innerste delen av fjorden. For å få mest mulig kunnskap om effekten av bruk av teiner etter reker, planlegges det å leie inn små teinebåter som skal fiske parallelt med trålforsøkene. Det forventes også aktivitet på dette området i 2020.

For å **kartlegge arts- og lengdesammensetningen i fisket med småmasket trål** etter øyepål og kolmule ble det satt i gang et prosjekt i 2014, hvor det skulle tas prøver om bord på fartøy som tråler etter industrifisk i Nordsjøen som landes til mel- og oljeproduksjon. Formålet er å undersøke om det er forskjell i fangstsammensetningen mellom fangster fisket med og uten bruk av sorteringsrist. I 2019 vil to observatører om bord på to fartøy ta prøver av arts- og lengdefordelingen i det kommersielle fisket etter kolmule og øyepål. Det antas at prosjektet kan slutføres i 2019.

For å sikre fremdriften av prosjektet som skal **estimere omfanget av urapportert fangst og mulig utkast** er det engasjert en stipendiat over en 4-års periode. Formålet med dette arbeidet er å estimere urapportert fangst og mulig utkast i de enkelte fiskeri, ved at en gjennomfører prosjektet for et fiskeri av gangen. Dersom resultatet for det enkelte fiskeri viser at det urapporterte kvantumet er marginalt, kan en vente lengre før en gjennomfører en ny estimering, enn hva som vil være tilfelle dersom det viser seg å være et større kvantum som er urapportert. Dette er et omfattende prosjektet som det også vil være aktivitet på i 2020.

I prosjektet som har som formål å utvikle **tiltak for å redusere faren for sprenging av trålposer i fisket etter kolmule**, vil det i første del av prosjektet bli utplassert sensorer på

trålene til utvalgte kolmuletrålere. Disse sensorene skal måle hvordan trålen kommer opp til havoverflaten under hiving. I tillegg til dette skal det gjennomføres praktiske fiskeforsøk på fiskefeltene. På grunn av prosjektets kompleksitet må det påregnes at forsøkene må gå over flere år og prosjektet videreføres i 2020.

Fiskeridirektoratet har bedt Havforskningsinstituttet om å utrede konsekvensene ved innføring av **fluktåpning i fisketeiner for å redusere bifangst**. I 2018 ble det gjennomført innledende forsøk for å beregne seleksjon til torsk ved innføring av krav til fluktåpning. Dette delprosjektet forventes videreført i 2020. For å effektivisere utviklingsarbeidet og kunne anvende synergieffekter, vil arbeidet med fluktåpning i fisketeiner legges til fellesprosjektet «Tiltak mot spøkelsesfiske i teinefiskeriene» i tabell 3.4.1.

For å kunne sette presise og riktige vilkår for tillatelser til forsøk for fiske etter mesopelagiske arter, er det viktig å være tilstede og å tilegne seg kunnskap om utviklingen på dette området. Så langt er det liten og fragmentert aktivitet, men ovennevnte behov er åpenbart. **Oppfølging i forbindelse med fiske på mesopelagiske arter** vil også bli fulgt opp i 2020 dersom det er behov for å følge opp med dokumentasjon av eventuelle forsøk som måtte bli tillatt utført i 2020.

Basert på en henvendelse fra Fiskebåt om å gjenoppta forsøkene med **bruk av pelagisk trål i fisket etter torsk og hyse i Barentshavet**, ble dette prosjektet prioritert i 2019. I 2019 planlegger Fiskeridirektoratet å gjennomføre en samling (seminar) om utkastreduserende tiltak i fiske med trål og snurrevad, hvor seleksjon i trål vil være et av delprosjektene. Dette utviklingsprosjektet vil bli videre fulgt opp under «Seminar om seleksjon i trål og snurrevad».

3.2.2 Bidødelighet

I arbeidet med **opprensning av tapte redskaper** har det siden starten på 1980-tallet blitt tatt opp betydelige mengder garn og andre redskap. Opprensningen bidrar til reduksjon i ytterligere tap ved fastheking og til redusert skjult beskatning (spøkelsesfiske). Prosjektet bidrar også til å redusere den generelle forsøplingen av havet. Den store mengden redskap som blir fjernet gjennom opprenskingstoktet viser at det er viktig at de årlige opprenskingstoktene videreføres. Innføring av «Fishing for litter» ordningen blant deler av fiskeflåten synes ikke å ha noen influens på resultatet. For 2019 er aktiviteten med opprensning styrket med ca. 15%. Dette arbeidet vil videreføres i 2020. Det er også funnet budsjettmessig rom for en oppryddingspilot i Oslofjorden.

Det har de senere årene vært fokus på å utvikle en teknisk løsning for **enklere gjenfinning av tapte redskaper** gjennom stedsangivelse på havbunnen, slik at den som taper redskapen i større grad skal kunne ta opp igjen redskapen på egen hånd. Dette utviklingsarbeidet har vært utfordrende og tatt lengre tid enn antatt. Utviklingsarbeidet bæres i all hovedsak av Furuno, mens FHF og Fiskeridirektoratet bidrar i relasjon uttesting. Fremdriften i prosjektet tilsier at løsningen vil bli testet på ett kystfiskefartøy sommeren 2019. Resultatet etter denne testen vil vise om behov innsats på dette prosjektet i 2020.

Arbeidet med å produsere **filmer for informasjonsspredning og kunnskapsheving** er ferdigstilt. Filmene fremstår som informative for samarbeidet mellom næring og forvaltning med hensyn på rapportering og opprenskingsarbeidet samt hvordan dette praktisk utføres. Norges Fiskarlag og Norges Kystfiskarlag er informert og fått tilgang til materiale som ligger allment tilgjengelig på YouTube.

I dag finnes ingen god løsning for hvordan utrangert linemateriale kan håndteres til gjenvinning. Dette må leveres som spesialavfall og medfører høye kostnader. Fiskeridirektoratet har blant annet etter initiativ fra næringen, engasjert Sintef Ocean for videre utredning av **gjenbruk eller gjenvinning av svivelline**. Forprosjektet vil være prioritert i 2019, og arbeidet vil bli videreført i 2020.

Tap av teiner i kommersielt fiske og i fritidsfiske kan til sammen være mer betydelige enn tidligere antatt. Videre viser nyere kunnskap at teiner uten agn kan fortsette å fiske eller benyttes av både fisk og skalldyr som «skjul». Dette vil som oftest medføre dødelighet og utgjøre en skjult beskatning på ressursene. I 2018 ble det innført krav om rømningshull for teiner som benyttes i hummerfiske, gjennom krav til bruk av nedbrytbar tråd som etter en gitt tid lager utgang fra teinen. Dette arbeidet tas nå videre i 2019 til et fellesprosjektet for teiner som benyttes i fiske etter **taskekrabbe, sjøkreps, kongekrabbe, leppefisk og fisketeiner**²¹. For snøkrabbe vil Havforskningsinstituttet i løpet av 2019 vurdere hvorvidt det er mulig for Norge og adoptere den canadiske løsning til krav for rømningshull i snøkrabbeteiner. Hvorvidt er det behov for oppfølgende aktivitet i 2020, må vurderes senere når resultat fra 2019 foreligger.

3.2.3 Bunnpåvirkning

Havforskningsinstituttet registrere hvert år bifangster av bunndyr, inkludert sårbare arter, på det felles Norsk-Russiske økotoktet i Barentshavet. Dette ble brukt i arbeidet med å vurdere tiltak for å **redusere belastningen på bunnhabitat**. 29. mars 2019 ble det vedtatt endringer i forskrift om regulering av fiske med bunnredskap. Formålet med regelendringen er å redusere belastningen på sårbare habitat. Endringene kan oppsummeres slik; a) det er opprettet 10 områder hvor alt fiske med bunnredskap er forbudt. Alle de 10 områdene ligger i havområdene rundt Svalbard b) havområdene rundt Svalbard delt inn i eksisterende og nye fiskeområder. I de nye fiskeområdene vil fiske ikke være tillatt uten en spesiell tillatelse. Alle områder under 800 meters dyp er nytt fiskeområde c) det kreves tillatelse dersom det skal benyttes bunnredskap som ikke er i vanlig bruk i det området det skal fiskes i. Det samme gjelder dersom bunnredskap brukes på måter som avviker vesentlig fra måten de brukes på til vanlig i det området det skal fiskes i. Dette gjelder i hele forskriftens virkeområde og vil sikre at det foretas en vurdering av påvirkningen på bunnen før for eksempel skjellskraping eller høsting av nye arter tillates.

I tildelingsbrevet til Fiskeridirektoratet for 2018 ble det vist til at for å sikre god arealforvaltning er det behov for en best mulig **kartfesting av gyte- og oppvekstområder** og særskilte fiskefelt i kystsonen, også for andre arter enn kysttorsk. I Handlingsplan 2018 ble yngleområder for uer prioritert, og denne prioriteringen ble videreført til 2019. Kartlegging av gyte- og oppvekstfelt er viktig arbeid som utføres av HI gjennom et nytt program for systematisk kartlegging av gyte- og oppvekstområder for ulike kystnære kommersielle bestander etablert i 2018. Dette prioriteres ikke basert på Fiskeritabellen i 2020.

Oppfølging av prosjekter med fokus på bruk av pelagisk trål i fisket etter torsk og hyse (jfr. avsnitt 3.2.1) vil være tiltak som kan være positiv mht. bunnpåvirkning. Også i arbeidet med

²¹ Jfr. avsnitt 3.2.1.

kunnskapsinnhenting fra Tanafjorden og Porsangerfjorden, er bunnhabitater et tema for undersøkelsen.

3.3 Nye utviklingstiltak

I dette avsnittet gis en oversikt over utviklingstiltak som ikke er inkludert i prioriteringslisten i tabell 3.1.1, som ble behandlet i reguleringsmøtet våren 2018. Dette inkluderer både prosjekter som er beskrevet i *Handlingsplan 2019* og andre prosjekter.

Fisket etter sjøkreps med trål er i hovedsak et fiske som fremstår som et blandingsfiske av fisk og skalldyr, og det er derfor utfordrende å finne frem til funksjonelle seleksjonsmetoder. Med tanke på bestandssituasjonen spesielt til kysttorsk i sør og nordsjøtorsk er det imidlertid svært viktig å fortsette arbeidet med å ta i bruk selektive redskap. Det er derfor startet opp et prosjekt som har som formål å finne frem til løsninger som sikrer at trålfisket etter sjøkreps fortsatt kan foregå, men da med et sterkt redusert innslag av torsk i fangstene. Krepser er også prioritert bestand i bestandsoversikten. Prosjektet startes opp ved at det vil bli arrangert et møte med deltakere fra næring, redskapsleverandører, forskning og forvaltning. Diskusjonene i møtet vil danne grunnlaget for videre fremdrift. Prosjektet **seleksjonsforsøk krepsetrål** er beskrevet i handlingsplanen for 2019, og ventes videreført i 2020.

I fisket etter reker med trål vil det i 2019 bli testet ut en ordinær rekerist med innmontert krepseåpning nederst på risten. Disse **seleksjonsforsøkene i reketrålfisket** planlegges i hovedsak gjennomført i Nordsjøen og Skagerrak. Vi forventer å motta en rapport fra Havforskningsinstituttet, som har ansvar for å utføre forsøkene, i slutten av 2019. Deretter vil det bli vurdert om det er behov for å fortsette prosjektet i 2020.

Bedre **merking av fiskeredskaper** er et stort globalt tema både hva angår identitetsmerking på overflatevak og på selve fiskeredskapen. Det arbeides blant annet gjennom FAO med mer like regler for merking og «moderne» løsninger for merking av selve fiskeredskapen. Fiskeridirektoratet mener at det er viktig å ta en proaktiv holdning til merking av fiskeredskap, spesielt med hensyn på merking av selve fiskeredskapen. Fiskeredskaper som brukes i et stort antall som f.eks. snøkrabbeteiner er det en utfordring at disse innehar identitetsmerking ved gjenfinning. Samtidig er det viktig at løsninger må kunne monteres raskt og virke på en funksjonell måte. Det vil også bli vurdert løsninger som kan gi fiskeren bedre oversikt på den totale bruksmengden samt mulighet mer informasjon. Arbeidet i 2019 vil være et forprosjekt, og prosjektet vil bli videreført i 2020.

Det er oppstått en akutt utfordring med store mengder rekeyngel i rekefangstene i Nordsjøen og Skagerrak. For utøvelsen av fisket fører dette til at store deler av de viktigste rekefeltene i disse områdene er stengt for fiske etter reker på grunn av store mengder reke under minstemål. Stengningen fører til begrenset tilgang på rekefelt, noe som fører til at muligheten for et økonomisk lønnsomt fiske blir vanskeligere. De fiskerne som har alternative arter å fiske på, gjør dette i påvente av at situasjonen skal endre seg, mens de som ikke har anledning til å fiske andre arter enn reke sliter med å opprettholde tilstrekkelig inntjening. Det er i løpet av mai gjennomført to forsøk med formål å **redusere problemet med små reker i rekefangstene**, forsøk med kvadratmasker og forsøk med diamantmasker med korte leistau²².

²² For nærmere informasjon se sak 5/2019, 11. Utviklingen i fiske etter reker i Nordsjøen og Skagerrak.

Prosjektet er besluttet etter ferdigstillingen av Handlingsplan 2019, og er således ikke beskrevet der. Prosjektet starter opp i 2019 og en forventer at det også blir innsats på dette prosjektet i 2020.

Fiskeridirektoratet planlegger å invitere til et seminar om utkastreduserende tiltak i fiske med trål og snurrevad, med hovedfokus på selektive løsninger for å redusere utkast av småfisk. Målgruppen er fiskere og redskapsprodusenter med relasjon til trålfiske etter hvitfisk. Det forventes også innsats på dette prosjektet i 2020.

I *Fiskeritabellen*²³ er bunnpåvirkning identifisert som en utfordring i bunntrålfisket etter reker og torsk, hyse og sei. Arbeidet med å følge opp utfordringene foregår gjennom vanlige saksprosesser i Fiskeridirektoratet og ikke gjennom egne prosjekter slik det ellers gjøres for andre utfordringer beskrevet i dette saksdokumentet. Når det gjelder bunnpåvirkning i områder som ikke ble gjennomgått i forbindelse med endringene i forskrift om fiske med bunnredskap, så finnes det i en viss utstrekning data av tilsvarende type som ble brukt i gjennomgangen der. Havforskningsinstituttet har for eksempel registrert bifangster av sårbare arter på reketoktet i Skagerrak og Nordsjøen. Det finnes også enkelte spesielle områder som er identifisert gjennom MAREANO kartlegging. Nye sårbare naturtyper er også kommet inn på rødlisten over sårbare naturtyper. Blant annet disse kunnskapskildene vil bli brukt i det videre arbeidet med å vurdere tiltak for å redusere belastningen på bunnhabitat. I MAREANO er det utviklet en metode for å lage kart som viser sannsynlige korallrev i kartlagte områder. Kartene er planlagt levert høsten 2019 og vil bli levert slik at de blir tilgjengelige for navigasjonsløsninger som for eksempel Olex. MAREANO kartlegger også for tiden områder rundt Svalbard. Kunnskap herfra planlegges levert i løpet av 2020/21. På dette grunnlaget vil behovet for eventuelt nye tiltak for å **redusere belastningen på bunnhabitat** bli vurdert.

3.4 Forslag til prioriterte utviklingstiltak i 2020

Forslag til prioriterte utviklingstiltak i tabell 3.4.1 er et første steg mot å fastsette Handlingsplanen 2020. For å knytte prioriteringene i dette saksfremlegget nærmere til handlingsplanen, er det hensiktsmessig at vi allerede nå i behandling av denne saken får innspill fra næringen og andre til problemstillinger som kan tenkes å prioriteres i handlingsplanen som skal gjelde for 2020.

²³ Se Fiskeritabellen i vedlegg 1.

Tabell 3.4.1: Fiskeridirektørens forslag til prioriterte utviklingstiltak i 2020, med henvisning til kapittelnummer i Handlingsplan 2019.

Utfordring	Merknad	Kap. nr
Selektivitet og utkast	Tiltak for å redusere utkast i Nordsjøen og Skagerrak	
	Seleksjonsforsøk krepsetrål	4.1.1
	Seleksjonsforsøk i reketrålfisket (krepseåpning)	4.1.2
	Seleksjonsforsøk; utsortering av småreker i reketrål	
	Kunnskapsinnhenting Tanafjorden/Porsangerfjorden	4.1.3
	Estimere omfanget av urapportert fangst og mulig utkast	4.1.5
	Tiltak for å redusere faren for sprenging av trålposer - fisket etter kolmule m/pelagisk trål	4.1.6
	Oppfølging i forbindelse med fiske på mesopelagiske arter	4.1.7
	Oppfølging av gjennomførte seminar om seleksjon i trål og snurrevad	5.1
Bidødelighet	Opprensning av tapte fiskeredskaper	
	Årlig opprensning av tapte redskap	4.2.1
	Enklere gjenfinning av tapte fiskeredskap	4.2.2
	Gjenbruk eller gjenvinning av svivelline	4.2.3
	Tiltak mot spøkelsesfiske i teinefiskeriene og fluktåpning i fisketeiner	
	etter skalldyr; kongekrabbe, taskekrabbe og sjøkreps	4.2.4
	etter leppefisk	4.2.4
	etter fisk, rømningshull/fluktåpning i fisketeiner	4.2.4
	Merking av fiskeredskaper	4.2.5
Bunnpåvirkning	Vurdere tiltak for å redusere belastningen på bunnhabitat	

Fiskeridirektøren ber om innspill til Fiskeritabellen og opplistingen i tabell 3.4.1.

Prioriterte utviklingstiltak i tabell 3.4.1 vil danne grunnlaget for det videre arbeid opp mot Handlingsplan 2020.

4 VEDLEGG

1. «Økosystembasert fiskeriforvaltning», inkludert *Fangsttabell for datafattige bestander*, *Bestandstabellen* og *Fiskeritabellen*.
2. *Handlingsplan 2019*

Økosystembasert fiskeriforvaltning

Vedlegg til reguleringsmøtets sak 2/2019
29.05.2019

1 INNHOLDSFORTEGNELSE

2	Fangsttabell for datafattige bestander 2019, del I.....	3
3	Fangsttabell for datafattige bestander 2019, del II.....	4
4	Bestandstabell 2019	7
5	Fiskeritabell 2019	9
6	Forklarende kommentarer til utfyllingen av Bestands- og Fiskeritabellene.....	11
6.1	<i>Forklaringer til Bestandstabellen</i>	<i>11</i>
6.2	<i>Forklaringer til Fiskeritabellen.....</i>	<i>20</i>

2 Fangsttabell for datafattige bestander 2019, del I

Bestand	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Sølvorsk							625	4 153	1 055	1 927	566	366	553	886	1 387	1 043	856	1 174	1 257
Blålange	297	235	189	166	192	196	231	209	274	289	344	210	212	146	108	166	132	178	176
Brosme	16 653	14 511	14 655	9 494	8 752	8 555	11 761	12 560	13 839	11 602	14 457	13 036	11 937	9 966	10 014	11 371	12 970	8 858	10 994
Lange	10 829	8 727	11 720	9 373	10 391	10 455	13 328	14 471	16 151	13 243	14 537	13 951	13 464	13 281	14 587	13 874	14 769	14 804	17 870
Skjellbrosme	302	713	876	378	211	147	180	277	356	217	309	260	301	261	307	335	454	219	210
Havmus	0	6	42	64	39	73	40	78	88	94	220	153	124	143	103	93	126	99	150
Lyr	3 385	2 896	3 477	3 865	2 865	2 701	3 020	3 352	3 064	2 153	1 913	1 735	1 448	1 411	1 787	1 829	1 946	2 027	2 672
Lysing	693	635	534	608	642	882	1 179	1 292	1 608	1 712	1 776	2 291	2 887	3 480	4 300	5 244	6 921	5 311	4 184
Kveite Nord	413	406	447	505	615	818	1 155	1 404	1 540	1 447	1 757	1 841	2 036	1 866	2 248	2 355	2 816	2 592	2 618
Kveite Sør	28	24	25	24	28	35	37	37	55	55	50	50	47	37	36	37	37	53	82
Rødspette Nord	992	786	884	1 187	1 043	931	863	762	688	514	533	366	414	402	387	423	631	627	626
Annen flatfisk	598	581	532	668	741	685	467	391	336	261	234	242	278	331	333	237	433	342	614
Brugde	293	80	54	128	72	87	6	26	4		5	4	22						
Håbrann	21	16	19	19	21	12	27	10	12	10	12	11	17	9	5	4	6	6	3
Pigghå	1 644	1 424	1 127	1 119	1 053	1 010	790	615	711	543	540	247	285	250	313	217	270	221	270
Skate og rokke	541	590	431	390	347	318	308	277	451	427	388	316	327	441	389	575	713	961	980
Andre hår og haier	0	1	0	1	1	6	1	2	3	1	22	23	44	33	50	30	61	135	109
Breiflabb	4 341	4 981	3 179	3 377	4 059	3 648	5 413	5 463	5 026	5 314	6 350	5 685	4 370	3 669	2 314	1 438	2 105	2 471	3 355
Leppefisker	10	7	6	17	14	12	43	37	49	206	499	586	534	630	796	861	915	1 128	801
Steinbiter	6 336	14 427	5 665	6 016	7 530	5 714	5 336	4 621	4 718	6 996	3 948	6 123	8 201	10 516	6 297	5 965	6 383	6 563	7 736
Ål	281	304	310	240	237	249	293	194	211	69	32	0	0	0	0	0	4	11	10
Annen fisk	3 246	2 016	1 248	695	1 342	878	1 014	965	521	207	153	119	81	134	120	239	178	279	358
Hummer	52	40	42	52	52	58	62	57	44	50	59	58	63	58	52	46	54	48	50
Kamskjell	570	670	575	504	679	681	799	866	899	748	748	739	676	678	748	556	546	488	561
Raudåte					6	51	98	70	88		27	128	133	117	284	519	650	760	1 362
Sjøkreps	346	281	280	240	223	245	206	266	331	315	291	215	243	208	198	219	262	274	394
Snøkrabbe													2	189	1 842	3 105	5 406	3 101	2 812
Taskekrabbe	2 889	3 477	4 344	4 944	5 248	5 671	6 205	8 515	5 295	4 971	5 773	5 319	4 982	5 241	4 629	4 743	4 926	4 921	5 849
Østers		5			1													0	
Andre skall og bløtdyr	87	74	127	115	113	99	22	18	23	154	66	43	80	74	74	49	143	287	165
Kongsnegl					0	72	50	23	73	45	16	0	34	78	12	88	365	335	350

3 Fangsttabell for datafattige bestander 2019, del II

Bestand	Art - FDIR	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Annen flatfisk	Annen flyndre	76	154	117	154	144	134	23	19	13	15	12	11	10	21	4	1	0	0	0
	Annen tunge	17	7	40	14	5	9	10												
	Gapeflyndre	0	15	0		59	27	5			0	10	4	5	11	12	3	59	44	179
	Glassvar				0	0	0	1	1	4	6	2	1	1	17	13	8	22	29	36
	Lomre	60	52	60	75	61	54	67	63	59	57	68	68	76	50	57	50	62	44	48
	Piggvar	68	94	99	84	86	77	55	58	43	41	38	40	50	40	49	22	19	25	29
	Sandflyndre	49	54	55	91	56	131	125	127	63	30	16	41	53	53	32	20	55	51	28
	Skrubbe	5	4	3	10	19	38	39	11	4	3	6	2	1	4	1	2	1	3	3
	Slettvar	27	26	22	24	34	45	28	25	23	17	13	21	23	13	17	10	9	9	10
	Smørflyndre	97	88	82	88	87	82	69	73	104	86	64	48	51	116	144	118	203	134	276
	Tunge	198	88	53	129	190	89	45	13	22	5	5	7	9	6	3	4	2	2	5
Total		598	581	532	668	741	685	467	391	336	261	234	242	278	331	333	237	433	342	614
Skate og rokke	Annen skate og rokke	475	526	380	360	301	284	279	246	424	392	352	291	306	423	375	563	679	931	813
	Burton-skate																	9	0	0
	Gråskate																	13	18	15
	Kloskate																		1	135
	Piggskate	2	0	0	0	2	1		0			6	1	2	4	1	1	1	1	5
	Sandskate												8	0						
	Spisskate		0									0	0	0	1	1	1	0	0	0
	Storskate	64	64	50	30	44	33	29	32	26	35	30	17	18	14	12	11	11	10	10
Total		541	590	431	390	347	318	308	277	451	427	388	316	327	441	389	575	713	961	980
Andre håer og haier	Annen hai	0	0	0	1	0	0	0	2	3	1	0	1	1	0	0	0	0	0	
	Annen hå		0	0		0	6	0	0	0							0	0	0	
	Blåhai		0																	
	Gråhai											0	0		0		0			0
	Gråhå														0	0	0	0	0	0
	Hågjel											13	18	31	13	4	2	2	6	4
	Svarthå											9	4	13	19	47	27	59	129	104
	Svarthå, uspes.																			0
Total		0	1	0	1	1	6	1	2	3	1	22	23	44	33	50	30	61	135	109
Leppefisker	Annen leppefisk	9	6	4	4	3	2	37	32	41	96	2	1	0		0				
	Berggylt	1	0	2	7	7	6	4	4	6	96	164	154	118	155	154	193	182	264	231
	Bergnebb				2	3	2	3	2	2	8	163	179	181	233	281	220	207	312	194
	Blåstål/Rødnebb																0			
	Gressgylt											2	13	9	5	8	6	11	13	8
	Grønnngylt				4	1	1			1	6	168	239	225	237	353	442	515	538	368
	Rødnebb												0	0	0	0	0	0	0	
Total		10	7	6	17	14	12	43	37	49	206	499	586	534	630	796	861	915	1 128	801

Fangsttabell for datafattige bestander 2019, del II forts.

Bestand	Art - FDIR	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Steinbiter	Blåsteinbit	3 580	8 634	3 115	2 673	3 526	2 376	1 417	880	900	818	375	393	2 265	3 531	1 067	675	2 182	1 178	2 375
	Flekksteinbit	1 073	1 096	1 376	1 926	1 933	1 784	2 270	2 287	2 363	3 729	2 263	4 019	4 816	6 282	4 583	4 299	3 256	4 094	3 664
	Gråsteinbit	896	1 098	861	744	661	514	753	851	709	1 198	937	1 036	1 108	702	647	990	944	1 290	1 697
	Steinbiter	788	3 598	314	673	1 409	1 040	897	604	745	1 250	373	675	12	1	0				
Total		6 336	14 427	5 665	6 016	7 530	5 714	5 336	4 621	4 718	6 996	3 948	6 123	8 201	10 516	6 297	5 965	6 383	6 563	7 736
Annen fisk	Annen marin fisk	3 027	1 486	1 083	543	1 029	669	846	685	426	83	30	12	8	12	9	19	20	47	43
	Annen multe	0	0				0		0	0	0		0							
	Ansjos								136											7
	Blåkjeft												0	0	7	0	0	0	0	4
	Havabbor				0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Havbrasme											0		0	0	0	0	0	0	0
	Havål	0	0	1	0	0	0	0	0			3	0	0	0	0	0	0	1	0
	Horngjel	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
	Isgalt	38	96	32	50	68	102	74	44	49	51	39	29	53	35	34	26	39	41	89
	Knurr		0	0	0	0	0	2	5	5	1	2	1	2	33	56	174	83	176	151
	Knurr, uspes.															0				0
	Laksesild																			29
	Laksestørje			0		0														
	Mora, uspes.	8	0	2								1	0	0	0		0			
	Mulle							0												
	Månefisk															0				
	Nordlig lysprikkfisk																			2
	Polartorsk							57				2	9		0					
	Sanktpetersfisk									0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Sardinella								40	0						0	0			0
	Skolest	26	36	37	5	138	14	9	12	9	8	20	16	6	17	4	7	5	4	21
	Stripet pelamide											0					0		0	
	Sverdfisk				0													0		0
	Sypike																			3
	Torskfisk, uspes.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Trompetfisk																			1
	Uspesifisert fisk	148	398	93	98	107	93	24	42	31	62	56	51	11	28	15	12	31	9	7
	Villsvinfisk										1									0
Total		3 246	2 016	1 248	695	1 342	878	1 014	965	521	207	153	119	81	134	120	239	178	279	358

Fangsttabell for datafattige bestander 2018, del II forts.

Bestand	Art - FDIR	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Andre skall og bløtdyr	Akkar	0	0	0	0	1	0	0	0	2	1	4	2	1	5	7	13	12	30	19
	Albuskjell		0																	
	Annen kammusling	4	13	37	48	55	17	1			0	1	0	4	3		0	0	1	0
	Annen krabbe	0	2	0		0	0				1	1	2	29	0	1	0	0	0	0
	Annen ti-armet blekksprut										0	0						0	0	
	Annet bløtdyr	17	10	43	12	17	50	3	0	0	84	37	13	27	49	52	11	58	6	4
	Blekksprut, uspes.												0	0	0	1	0	0	0	0
	Blåskjell	10							0										183	80
	Haneskjell	14	14	16	15	14	9			5										
	Harpeskjell									0										
	Hestereke	0						0	0	0		3	8	1	1	0	0	1	0	0
	Kråkebolle, uspes.	1	0	0	1	0	0	3	2	1	0	0		0					0	2
	Kuskjell																	3	4	5
	Norsk storkrill										40									
	O-skjell	2	2	12	7	8	5	0		0	0							0		
	Rødpølse								4	0			1				2			1
	Sandskjell		0												0			0	2	3
	Saueskjell, uspes.	38	33	19	32	18	14	8	10	14	27	18	5	1					0	
	Strandkrabbe												0		2	4	3	5	2	2
	Strandsnegl, uspes.			0			4	7	0			1	11	17	14	9	20	65	57	49
	Trollhummer, uspes.													0						0
	Trollkrabbe		0	0		0		0	0	0	0		1				0	0	1	0
	Vanlig ti-armet blekksprut, uspes.									0										
Total		87	74	127	115	113	99	22	18	23	154	66	43	80	74	74	49	143	287	165

4 Bestandstabell 2019

Mai 2019 Bestand	Kunnskaps grunnlag 1-3	Nøkkel rolle 1-2	Tilstand 0-6	Fiskedødelig het 0-5	Rødliste Fremmede arter 0-6	Forurensning 0-2	Fangst verdi 1-5	Rekreasjon 1-3	Fritidsandel 1-4	Delt bestand 1-4	Forvaltnings mål 0-4	Tiltak iverksatt 1-3	Nye tiltak 1-3	Merknader
Brisling Hav	2	2	1	3	1	1	4	3	4	2	3	1	1	
Brisling Kyst	2	2	0	0	2	0	3	3	4	3	3	1	1	
Kolmule	1		1	2	1	0	2	3	4	1	1	1	1	
Lodde Barentshavet	1	1	1	2	1	1	2	3	4	1	1	1	1	
Lodde Island	2	1	1	3	1	0	3	3	4	1	1	1	1	
Makrell	2		1	2	1	0	1	1	4	1	1	1	1	
Sild Nordsjøen/Skagerrak	1	2	1	2	1	1	2	2	4	1	1	1	1	
Sild NVG	1	1	1	2	1	0	1	2	4	1	1	1	1	
Sølmorsk	3		3	3	1	0	4	3	4	2	3	3	1	
Taggmakrell	2		2	2	1	0	3	3	4	2	3	2	1	
Tobis Nordsjøen	2	1	2	3	1	0	3	3	4	2	2	1	1	
Vassild	2		3	3	1	0	3	3	4	2	2	1	1	
Øyepål	2	2	1	3	1	0	3	3	4	2	3	1	1	
Blålange	3		5	3	4	0	4	3	4	2	3	1	2	
Brosme	2		3	3	1	0	3	2	4	2	2	1	1	
Hitting	1		1	2	1	1	4	2	4	1	1	1	1	
Hyse Nordsjøen	1		1	2	1	1	3	2	4	1	1	1	1	
Hyse Nordøstarktisk	1		1	2	1	0	1	2	4	1	1	1	1	
Lange	2		3	3	1	0	2	2	4	2	2	1	1	
Lyr	3		3	3	1	0	3	1	2	3	3	3	1	
Lysing	2		3	3	1	0	3	2	3	3	3	3	1	
Sei Nordsjøen	1		1	2	1	0	2	1	3	1	1	1	1	
Sei Nordøstarktisk	1		1	2	1	0	1	1	3	3	1	1	1	
Skjellbrosme	3		3	3	1	0	4	3	4	2	3	3	1	
Torsk Kyst Nord	2		6	5	1	2	2	1	2	1	2	1	3	
Torsk Kyst Sør	2		6	5	1	2	4	1	1	1	3	1	3	
Torsk Nordsjøen/Skagerrak	1		2	4	1	0	3	2	4	1	1	1	1	
Torsk Nordøstarktisk	1		1	2	1	1	1	2	4	1	1	1	1	
Blåkveite	2		3	4	1	2	2	3	4	2	2	1	1	
Kveite Nord	2		3	3	1	2	3	2	2	3	2	1	2	
Kveite Sør	3		5	5	1	2	4	2	2	3	3	1	2	
Rødspette Nord	3		3	3	1	0	4	2	4	3	3	3	1	
Rødspette Nordsjøen/Skagerrak	1		1	2	1	1	4	3	4	1	1	1	1	
Annen flatfisk	3		3	3	1	0	4	2	3	3	3	3	1	
Brudge	3		5	1	4	0	5	3	4	2	3	1	1	
Havmus	3		3	3	1	0	4	3	3	2	3	3	1	
Håbrann	3		5	1	3	0	5	3	4	2	3	1	1	
Pigghå	3		5	4	4	0	4	3	4	2	3	1	1	
Skater og rokker	3		0	3	5	0	4	3	4	2	3	1	1	Storskatte 4/2019
Andre haier og haier	3		0	3	0	0	4	3	4	2	3	1	1	

Mai 2019 Bestand	Kunnskaps grunnlag 1-3	Nøkkel rolle 1-2	Tilstand 0-6	Fiskedødelig het 0-5	Rødliste Fremmede arter 0-6	Forurensning 0-2	Fangst verdi 1-5	Rekreasjon 1-3	Fritidsandel 1-4	Delt bestand 1-4	Forvaltnings mål 0-4	Tiltak iverksatt 1-3	Nye tiltak 1-3	Merknader
Breiflabb	2		3	4	1	0	3	2	4	2	2	1	1	
Leppefisker	2	2	3	5	1	1	2	2	4	3	2	1	1	
Makrellstørje	1		2	2	1	0	5	3	4	1	2	1	1	
Rognkjeks	2		3	3	1	0	4	3	4	2	2	1	1	
Steinbiter	3		3	3	2	0	3	2	3	3	3	3	1	
Uer Irmingerhavet	2		4	4	1	0	3	3	4	4	2	1	1	
Uer snabel	2		3	1	1	0	3	3	4	3	2	1	1	
Uer vanlig	2		6	5	4	0	3	2	3	3	2	1	1	
Ål	2		5	1	3	0	5	2	1	2	3	1	1	
Annen fisk	3		0	0	1	0	4	3	3		3	3	1	
Amerikansk hummer	3		0	0	6	0	5	3	2		4	2	1	Introdusert art
Hummer	2		5	5	1	0	3	1	1	3	2	1	1	
Kamskjell	2		3	3	1	0	4	2	3	3	3	1	1	
Kongekrabbe	2		3	5	6	0	3	2	4	2	0	1	1	Delt forvaltningsmål
Krill Antarktisk	2	1	1	2	1	0	3	3	4	4	2	1	1	
Raudåte	2	1	3	1	1	0	4	3	4	2	3	1	1	
Reker Barentshavet	1	2	1	2	1	0	2	3	4	2	2	1	1	
Reker Nordsjøen/Skagerrak	2	2	2	4	1	0	2	3	4	1	1	1	1	
Sjøkrep	2		3	3	1	1	3	2	4	1	3	3	3	
Snøkrabbe	3		0	0	6	0	3	3	4	2	2	1	1	
Stillehavsøsters	2		0	0	6	0	5	3	2	2	4	1	3	
Taskekrabbe	2		3	3	1	1	3	1	2	3	3	1	1	
Østers	3		5	3	2	2	4	2	3	3	3	1	1	
Andre skalldyr og bløtdyr	3		0	3	1	2	4	1	1	3	3	3	3	Kongsnegl
Stortare	1	1	2	2	1	1	3	3	4	3	2	1	1	
Annen tang og tare	2	2	0	3	1	1	4	3	4	3	3	1	1	
Grønlandssel Vestisen	2		1	2	1	1	4	3	4	2	3	1	1	
Grønlandssel Østisen	2		2	2	1	1	5	3	4	4	3	1	1	
Havert	2		5	0	1	1	5	2	1	2	3	1	1	Mulig bifangstproblem
Klappmyss	2		5	1	4	1	5	3	4	2	3	1	1	
Steinkobbe	2		3	4	1	1	5	2	1	3	3	1	1	
Vågehval	1		1	2	1	1	3	3	4	2	2	1	1	
Andre sjøpattedyr	3		0	3	1	1	5	3	4	3	3	1	1	
Niser	3		3	1	1	1	5	3	4	3	3	2	1	Mulig bifangstproblem
Mesopelagiske arter	3	2	3	1	1	1	5	3	4	2	3	3	1	

6 Forklarende kommentarer til utfyllingen av Bestands- og Fiskeritabellene

Antall graderinger av de ulike variablene i Bestands- og Fiskeritabellene kan variere fra 3 til 6, avhengig av hva som er tema og behov. Generelt er gradering 1 høyeste, det vil si den mest positive eller beste gradering, mens jo høyere tall jo mindre eller mer negativ er vurderingen av situasjonen for vedkommende variabel. Graderingen er vist i farger fra mørke grønt via gult til mørke rødt der dette er relevant. Gradering 0 (lys blå) betyr at vi er usikker og ikke er i stand til å gi en kvalifisert vurdering av hvordan variabelen bør graderes.

For Bestandstabellens vedkommende er det gitt opplysende kommentarer om hva som er tema for gradering i de enkelte kolonner. Vi har imidlertid ikke funnet at det er nødvendig eller hensiktsmessig å gi en nærmere begrunnelse for selve graderingen av den enkelte celle. Denne vil i stor utstrekning være selvforklarende eller være hentet fra offisielle kilder som for eksempel ICES arbeidsgrupperapporter, Norsk rødliste for arter, fiskeristatistikk osv.

For Fiskeritabellens vedkommende finner vi det imidlertid hensiktsmessig også å begrunne graderingen av den enkelte celle. For å begrense omfanget har vi imidlertid i all hovedsak valgt å begrense kommentarene til celler som er vurdert til å være gul eller rødt. Celler som har fått en grønn og dermed mer positiv vurdering blir ikke kommentert nærmere.

6.1 Forklaringer til Bestandstabellen

Bestandstabellen er inndelt i kolonner på følgende måte:

Kolonnenummer	Innhold
1:	Art/bestand
2 – 4:	Tilstandsvariabler
5 – 10:	Beskatningsvariabler
11:	Delt bestand?
12:	Forvaltningsmål
13 - 14:	Tiltaksvariabler
15:	Merknader

Kolonne 1: IDENTIFIKASJON AV ART/BESTAND

Her føres alle arter/bestander som utnyttes kommersielt, pluss andre (bifangst)arter det måtte synes viktig å ha med. Listen kan forlenges ved behov. Oppsplitting på arter og bestander foretas så langt dette er praktisk hensiktsmessig.

Kolonne 2: HVILKET KUNNSKAPSGRUNNLAG HAR VI OM BESTANDEN?

Kunnskapsgrunnlag	
1	Godt
2	Middels
3	Svakt

Her har Havforskningsinstituttet bidratt til klassifiseringen. Distinksjonen mellom **mid-****dels** og **svakt** vil i praksis måtte inneholde elementer av skjønn, mens **godt** er bestander der det er et godt nok kunnskapsgrunnlag til å kunne foreta en analytisk bestandsvurdering.

Kolonne 3: HAR BESTANDEN EN VIKTIG ØKOLOGISK NØKKELROLLE?

Vi er her ute etter å identifisere de bestandene som må gis særskilt oppmerksomhet ut over ivaretagelse av biodiversitet, på grunn av deres rolle for økosystemets funksjon. Det tas ikke sikte på å identifisere alle tenkelige sammenhenger og interaksjoner mellom bestander, men de sammenhengene vi i forvaltningsarbeidet må ta spesifikt hensyn til av økologiske årsaker. Typiske arter her vil være arter på lavere trofisk nivå som raudåte, lodde, tobis, sild.

Nøkkelrolle	
1	Meget viktig
2	Viktig

Kolonne 4: HVA ER TILSTANDEN I BESTANDEN?

Tilstand	
1	God
2	Middels god
3	Antatt ok
4	Dårlig, men med positiv trend
5	Dårlig, med stabil / uviss trend
6	Dårlig, og med negativ trend
0	Usikker

- 1 Bestander som vi har god kunnskap om og som har en gytebestand over Bpa
- 2 Bestander som vi har god kunnskap om og som har en gytebestand mellom Blim og Bpa

- 3** Bestander som vi har begrenset kunnskap om, men som antas å være i god eller middels god forfatning tilsvarende kriteriene for inndelingen under **1** og **2**
- 4 - 6** Bestander som vi har god kunnskap om og som har en gytebestand under Blim, eller bestander som vi har begrenset kunnskap om, men som antas å være i tilsvarende dårlig forfatning
- 0** Bestander man er usikker på om hører hjemme enten i **3** eller i **4-6**

Kolonne 5: HVILKEN FISKEDØDELIGHET ER BESTANDEN UTSATT FOR?

Fiskedødelighet	
1	Ingen eller helt marginal
2	Lav
3	Antatt ok
4	Middels
5	Høy
0	Usikker

- 1** Bestander som ikke beskattes eller der beskatningen i form av tilfeldig bifangst vurderes å ha en helt marginal påvirkning på tilstanden for bestanden
- 2** Bestander som vi har god kunnskap om og som har en fiskedødelighet under Fpa
- 3** Bestander som vi har begrenset kunnskap om, men som antas å ha ingen eller lav fiskedødelighet tilsvarende kriteriene for inndelingen under **1** og **2**
- 4** Bestander som vi har god kunnskap om og som har en fiskedødelighet mellom Flim og Fpa eller bestander vi har begrenset kunnskap om men som antas å ha middels fiskedødelighet
- 5** Bestander som vi har god kunnskap om og som har en fiskedødelighet over Flim, eller bestander som vi har begrenset kunnskap om, men som antas å ha en tilsvarende (for) høy fiskedødelighet
- 0** Bestander vi er usikre på om hører hjemme enten i **3** eller **5**

Kolonne 6: ER ARTEN OPPFØRT PÅ OFFISIELL NORSK RØDLISTE?

Den offisielle *Norsk rødliste for arter* er utarbeidet av Artsdatabanken etter Den internasjonale naturvernorganisasjonen (IUCN) sine retningslinjer for rødlisting av arter. Rødlisten ble første gang utarbeidet i 2006, revidert i 2010 og i 2015. Etter planen skal en revidert liste utarbeides ca hvert 5 år, og en revisjon kan således forventes i 2020. Kolonnen i Bestandstabellen oppdateres i henhold til sist tilgjengelige liste. Dersom det mellom revisjoner av listen fremkommer opplysninger som tilsier at klassifiseringen av en art med stor sannsynlighet er feil, vil dette kunne kommenteres i merknadsfeltet.

Rødlisten klassifiserer arter til kategorier avhengig av risiko for utdøing. Vi gjør oppmerksom på at for mange marine arter er et slikt utgangspunkt for klassifisering problematisk.

Arter som er vurdert til å være livskraftige (LC) og dermed ikke står på Rødlisten, er i tabellen markert med 1 og grønn farge. Rødlistede arter er gradert fra 2, gult, til 3 – 5, rødt. I Rødlisten er enkelte arter markert som datafattige (DD). Disse er gitt gradering 0 og er markert med lyseblått i tabellen.

Norsk svartliste 2012 over fremmede arter i Norge er også utarbeidet av Artsdatabanken. Artene som vurderes med høy (HI) risiko og svært høy (SE) risiko utgjør norsk svarteliste 2012. Disse er gitt gradering 6 og er markert med svart i Bestandstabellen.

Rødliste/Fremmede arter		
0	DD	Datafattige arter/uavklart
1	LC	Livskraftig
2	NT	Nær truet
3	VU	Sårbar
4	EN	Sterkt truet
5	CR	Kritisk truet
6	SE/HI	Svartlistet. Svært høy (SE) og høy (HI) risiko

Kolonne 7: ER DET PÅVIST FORURENSING SOM KAN HA KONSEKVENSER FOR FORVALTNINGEN AV BESTANDEN?

Er det på bestands-/artsnivå påvist nivåer av fremmedstoffer som kan være høyere enn Mattilsynets grenseverdier? Spørsmålet omfatter ikke målinger relatert til lokale punktutslipp. Hensikten med denne kolonnen er å identifisere bestander der forurensningssituasjonen kan medføre behov for særlige grep i bestandsforvaltningen.

Forurensning	
1	Nei
2	Ja
0	Foreligger ikke tilstrekkelig med målinger

Ulike kilder til forurensning;

Tungmetaller:

Kritiske arter for **kvikksølv** er relatert til alder, vekt, diett og trofisk nivå. Disse inkluderer blåkveite, kveite, men også andre dypvannsarter som haifisker. I tillegg er brosme og lange over en viss alder kritiske, samt andre sentvoksende arter.

Kadmium:

Skjell og snegler som østers og kongesnegl overstiger hyppig EUs øvre grenseverdi

Organiske miljøgifter:

De mest kritiske artene for dioksiner og dioksinlignende PCB som man vet om i dag er blåkveite, kveite og torskelever.

Kolonne 8: HVILKEN KOMMERSIELL BETYDNING HAR BESTANDEN NASJONALT?

Dette er en rangering basert på registrert førstehandsverdi. Rangeringen, som skal gi leseren et visst inntrykk av bestandens betydning for fiskerinæringen, oppdateres med noen års mellomrom.

Fangstverdi		
1	Førstehandsverdi: over 700 mill. kr.	Meget stor
2	Førstehandsverdi: 140 - 700 mill. kr.	Stor
3	Førstehandsverdi: 14 - 140 mill. kr.	Middels
4	Førstehandsverdi: under 14 mill. kr.	Liten
5	Ingen førstehandsverdi	Ingen

Grensene er satt med referanse til en samlet førstehandsverdi på vel 14 milliarder kr i 2014. Da tilsvarer kr 700 mill. 5 %, kr 140 mill. 1 % og kr 14 mill. 0,1 % av total norsk førstehandsverdi.

Kolonne 9: HVILKEN BETYDNING HAR BESTANDEN FOR REKREASJON I NASJONAL MÅLESTOKK?

Med rekreasjon tenker vi i denne sammenheng både på turistfiske, det rene fritidsfiske, og ikke-manntallsførte fiskeres fangst for omsetning. Her må det foretas en skjønnsmessig vurdering basert på de opplysninger som foreligger om fritidsfiske. Hensikten med kolonnen er å identifisere hvilken relativ betydning bestandene har for fritidsutfoldelse og rekreasjon. Merk at en bestand godt kan ha stor betydning lokalt uten å være viktig i nasjonal sammenheng.

Rekreasjon	
1	Stor
2	Middels
3	Liten eller ingen

Eksempelvis kan en tenke seg at bestander som kysttorske, sei, lyr, makrell og krabbe merkes **1**, mens uer og hyse merkes **2** og lodde, kolmule og reke merkes **3**.

Kolonne 10: HVILKEN ANDEL UTGJØR FRITIDSFISKE AV DEN SAMLEDE BESKATNING AV BESTANDEN?

Ved innføring av eventuelle reguleringstiltak for en bestand vil det kunne ha en meget stor innflytelse på selve utformingen av tiltakene dersom fritidsfiske antas å utgjøre en viktig del av den totale beskatning. På grunn av manglende data må dette måtte bli en skjønnsmessig vurdering. Følgende inndeling er benyttet:

Fritidsandel		
1	Fritidsfiskets andel antas å utgjøre mer enn 25 % av samlet beskatning	Meget stor
2	Fritidsfiskets andel antas å utgjøre mellom 10 og 25 % av samlet beskatning	Stor
3	Fritidsfiskets andel antas å utgjøre mellom 1 og 10 % av samlet beskatning	Middels
4	Fritidsfiskets andel antas å utgjøre mindre enn 1 % av samlet beskatning	Liten eller ingen

Kolonne 11: ER BESTANDEN DELT MED ANDRE LAND?

Prosessene og utfordringene knyttet til innføring og revisjon av forvaltningstiltak vil være vesensforskjellige for bestander Norge kan forvalte fullt ut på egen hånd, sammenlignet med bestander som må/bør forvaltes ut fra bilateralt eller multilateralt omforente tiltak. Kolonnen kartlegger status for de ulike bestandene.

Delt bestand?	
1	Ja, med etablert fellesforvaltning
2	Ja, men uten fellesforvaltning
3	Nei, kan i praksis forvaltes som en ren, norsk bestand
4	Ikke en norsk bestand

- 1 Bestander der det er en etablert fellesforvaltning. Vil også omfatte bestander der det er etablert en fellesforvaltning, men som midlertidig kan være ute av funksjon på grunn av uenighet om kvotefordelingen mellom partene.
- 2 Der vi har kunnskap nok til å si at samme bestand har en utbredelse og/eller blir beskattet i et omfang utenfor norske farvann som tilsier at bestanden, ideelt sett, burde være forvaltet i felleskap med andre.
- 3 Bestander som i sin helhet, eller for praktiske forvaltningsmessige formål, kan anses som norske bestander.
- 4 Bestander som beskattes av norske fiskere men som ikke skal forvaltes av Norge som kyststat.

Kolonne 12: HVILKET FORVALTNINGSMÅL ER FASTSATT FOR BESTANDEN?

Forvaltningsmål	
1	Optimalt økonomisk langtidsutbytte
2	Høyt, og om mulig stabilt langtidsutbytte
3	Sikre biodiversitet og økosystemets funksjon
4	Desimere bestanden
0	Uavklart

Her skal det angis hvilket forvaltningsmål vi de facto har for vedkommende bestand. Det må altså være samsvar mellom det vi faktisk har gjort, eller eventuelt ønsker å gjøre, og den målsettingen vi angir for bestanden. **1** er det mest ambisiøse og **3** det minst ambisiøse målet. Forvaltningsmål **3** vil være oppfylt under forvaltningsmål **1** og **2**.

- 1 Bestander med analytisk bestandsvurdering og en vedtatt forvaltningsstrategi/høstingsregel som direkte eller implisitt har optimalt økonomisk langtidsutbytte som mål. Eksempel nordøst-arktisk torsk, NVG sild osv.
- 2 Bestander uten kunnskapsgrunnlag til å foreta en analytisk bestandsvurdering, men der en har samme mål som **1** om å kunne opprettholde en

høy avkastning over tid. Eksempel lange, brosme, vassild, rognkjeks og stortare.

- 3 Bestander der en ikke har et eksplisitt mål mht. økonomisk avkastning. Disse vil omfatte flere kategorier. Ål, brugde og pigghå er for eksempel i dårlig forfatning, og reguleringsinngrep er begrunnet ut fra biodiversitetsbetraktninger. For rødlistede arter vil en praktisk operasjonalisering av dette forvaltningsmålet være å få dem nedlistet og bedømt livskraftig i henhold til IUCNs rødlistingskriterier. For andre, for tiden livskraftige arter, vil det være et mål å unngå en eventuell risiko for fremtidig rødlisting. For enkelte økologiske nøkkelarter, for eksempel raudåte, vil det være aktuelt å regulere dem strengt av hensyn til deres rolle for økosystemets funksjon.
- I noen tilfeller, spesielt for kystnære ressurser, vil det være en diskusjon om en gitt bestand bør ha forvaltningsmål 2 eller 3. I en slik diskusjon er det viktig å ha klart for seg at for å oppfylle forvaltningsmål 2 vil det normalt kreves både en større forsknings- og forvaltningsinnsats, men ikke minst vil det kunne kreves vesentlig mer inngripende og byrdefulle forvaltningstiltak overfor så vel yrkes- som rekreasjonsfiske.
- 4 Fremmede arter på Norsk Svartliste som ønskes begrenset/reduert/utryddet.
- 0 Bestander der vi i øyeblikket ikke har et avklart eller entydig forvaltningsmål.

Kolonne 13: ER SÆRLIGE REGULERINGSTILTAK IVERKSATT FOR Å NÅ FORVALTNINGSMÅLET?

Tiltak iverksatt	
1	Ja
2	Nei
3	Ikke påkrevet

For mange arter og bestander har det allerede vært prosesser og iverksetting av spesifikke forvaltningstiltak for å bedre tilstanden for å nå forvaltningsmålet. Kolonnen identifiserer hvorvidt slike tiltak allerede er iverksatt eller ikke. Allerede iverksatte tiltak utelukker ikke at det etter nærmere vurdering kan være behov for nye eller skjerpede tiltak.

**Kolonne 14: HVOR AKTUELT ER DET MED NYE ELLER REVIDERTE
REGULERINGSTILTAK?**

Nye tiltak		
1	Ingen registrert bekymring / behov	Lav
2	Bestanden bør holdes "til observasjon"	Middels
3	Det er konstatert behov for nye eller reviderte tiltak	Høy

Det tenkes her på tiltak utover ordinære årlige kvoteendringer. Foruten konkrete regulerings tiltak omfattes for eksempel behov for etablering/revisjon av forvaltningsstrategi eller høstingsregel. Merk at reviderte tiltak i prinsippet kan bety behov for så vel tilstramming som liberalisering av eksisterende tiltak.

Det må antas at antall bestander som merkes med **3 høy** vil være større enn det forvaltningen vil ha kapasitet til å få gjort noe med kort sikt. Det vil derfor være nødvendig å foreta en streng og realistisk prioritering blant bestander merket 3 når neste års prioriteringer fastsettes. Etter konsultasjon med berørte parter i Reguleringsmøtet vil den endelige prioriteringen måtte skje i en dialog mellom HI, FDIR og NFD.

Kolonne 15: MERKNADER

Her kan det gis en stikkordsmessig beskrivelse av problemet, type tiltak eller lignende.

6.2 Forklaringer til Fiskeritabellen

Fiskeritabellen er inndelt i følgende kolonner:

Kolonnennummer	Innhold
1:	Linje nr.
2 – 5:	FISKERI
2:	Redskap
3:	Målart(er)
4:	Fangstområde
5:	Nasjonalitet
6 – 9:	ARTSSELEKTIVITET
6:	Truede arter av fisk og skalldyr
7:	Ikke truede arter av fisk og skalldyr
8:	Sjøpattedyr
9:	Sjøfugl
10:	STØRRELSESSELEKTIVITET
11:	UTKASTPROBLEM
12:	BIDØDELIGHET
13:	BUNNPÅVIRKNING
14:	MERKNADER

De fire første kolonnene (kolonne 2 – 5) utgjør til sammen det som vi i denne sammenheng har definert som et fiskeri. Hvert fiskeri vil utgjøre én linje i tabellen. Hvor langt en vil gå i opplisting/oppsplitting på fiskeri vil være et spørsmål om hva som er operasjonelt hensiktsmessig. I utgangspunktet er alle viktige fiskeri inkludert. Med viktig tenkes her i første rekke på omfanget av innsatsen i fisket i tråltimer, fiskedøgn etc. Mindre viktige fiskeri inkluderes dersom det er grunn til å tro at utøvelsen av vedkommende fiskeri kan ha særlige økologiske konsekvenser.

I kolonne 6 – 13 skal en kunne gradere egenskaper og eventuelle effekter av fisket med hensyn til arts- og størrelsesselektivitet, utkastproblem, bidødelighet og påvirkning av bunnhabitat.

I kolonne 14 vil det være mulig å utdype nærmere problemstillinger som er relevante for det enkelte fiskeri, eventuelt gi referanser til problemstillinger som måtte være relevante for flere fiskeri i et geografisk område (jf. revisjon/harmonisering av teknisk regelverk mellom Skagerrak og Nordsjøen).

Når vi skal registrere en tallverdi for de enkelte fiskeri, kan det på objektivt grunnlag være vanskelig å henføre de enkelte fiskeri til riktig kategori. Med utgangspunkt i formålet om å prioritere mellom utviklingstiltak er det viktig at fiskeriene er korrekt rangert innbyrdes. Ved utfylling av tabellen har vi derfor valgt å vurdere de enkelte fiskeri kolonnevis, og lagt særlig vekt på den interne rangeringen. I forbindelse med den årlige

oppdateringen av tabellene vil vi basert på ny kunnskap, og på erfaring gjennom bruk, kunne foreta eventuelle justeringer av graderingen av elementene i tabellen. I den elektroniske versjonen vil en se at enkelte elementer i matrisen har en liten rød trekant oppi i det høyre hjørne. Ved å holde musepekeren over denne trekanten vil en få se stikkord som belyser graderingen av elementet.

Kolonne 2: REDSKAP

I praksis er det egenskaper ved fiskeredskapet som har størst betydning for selektivitet, omfang av bidødelighet, problem med utkast og mulig påvirkning på bunnhabitat. Følgende inndeling er valgt:

Kolonne 2: Inndeling i redskapsgrupper	
Bunntrål	Fløytline
Flytetral	Line
Not	Annen krokredskap
Notfiske med lys	Ruser
Snurrevad	Teiner
Garn	Annet

Kolonne 3: MÅLART(ER)

Her står en fritt til å beskrive og definere fiskeriet på best mulig og gjenkjennelig måte, enten ved å oppgi en spesifikk målart som for eksempel sild, eller en opplisting av flere arter som for eksempel torsk og hyse, eller en gruppe fiskeslag som for eksempel torskefisk, eventuelt bunnfisk, eller på annen hensiktsmessig måte.

Kolonne 4: FANGSTOMRÅDE

Samme redskap anvendt på samme målart kan beskatte ulike bestander, ha ulik maskevidde etc. i ulike områder. Fangstområde er således med å definere fiskeri. I denne kolonnen oppgis områdene fiskeriene foregår i, og vi har benyttet fangstområdene fra reguleringene. For å ha både tilstrekkelig fleksibilitet og presisjon oppgis relevante ICES-områder, for eksempel I og II, eller IIIa, eller IV, eller IIIa og IV osv. For noen fiskeri har vi benyttet innenfor/utenfor 12 nautiske mil eller innenfor grunnlinjen.

Kolonne 5: NASJONALITET

Det kan ha relevans for organiseringen av utviklingsarbeidet om eventuelle tiltak vil måtte angå utelukkende norske, utenlandske eller begge kategorier fartøy. Her angis koden N, U eller B avhengig av hvem som driver vedkommende fiskeri. Noen fiskeri, spesielt i Nordsjøen, kan utøves under så forskjellige rammebetingelser (kvoter, utkastregime) at det kan være hensiktsmessig å splitte dem i to fiskeri etter nasjonalitet.

Kolonne 6 - 9: ARTSSELEKTIVITET

De færreste redskap er i utgangspunktet spesielt artsselektive. Hvorvidt dette er å anse som et problem kan imidlertid avhenge av flere forhold, blant annet av hvordan redskapet anvendes i det praktiske fisket og hvorvidt eventuelle bifangster er å anse som bærekraftig beskattet. I noen fiskeri kan artssammensetningen være relativt stabil i tid og rom, mens det i andre fiskeri kan være meget store variasjoner.

I mange tilfeller vil en inndeling mellom målarter og bifangstarter være vanskelig og lite hensiktsmessig. Et operativt mer relevant skille kan være mellom uønsket bifangst og resten av fangsten. Uønsket bifangst kan da for eksempel defineres som "for stor" innblanding av fisk, skall- og bløtdyr eller "for stor" innblanding av sjøpattedyr eller sjøfugl. Det kan være ulik oppfatning av hvilke arter som er uønsket bifangst. Dette kan ha sin bakgrunn i gjeldende regelverk, hensynet til bærekraftig beskatning, fordelingsmessige hensyn samt praktiske og økonomiske hensyn.

For uønsket bifangst av fisk, skall- og bløtdyr skiller en mellom truede og ikke truede arter i to kolonner. En kan ha "for stor" innblanding av truede arter eller "for stor" innblanding av ikke truede arter. I kolonnene for uønsket bifangst av sjøpattedyr og sjøfugl, skiller vi foreløpig ikke mellom truede og ikke truede arter. Graderingen vil kunne ta hensyn til i hvilken grad sjøpattedyrene eller sjøfuglene er truet dersom det foreligger kunnskap om dette.

Hva som blir å anse som "for stor" bifangst i kolonne 6 – 9 vil måtte være gjenstand for (en løpende) vurdering i det enkelte fiskeri og reflekteres gjerne i størrelsen på tillatt bifangstandel osv. For denne tabellens formål bør det imidlertid være tilstrekkelig å foreta en inndeling etter i hvilken grad en etter en samlet, kvalitativ vurdering ser innblanding av uønsket bifangst som problematisk i vedkommende fiskeri. For truede arter vil grad av "truethet" også spille inn. Selv om det på objektivt grunnlag kan være vanskelig å henvføre et enkelt fiskeri til riktig kategori vil vi anta at det er noe enklere å rangere fiskeriene innbyrdes. I prioritering mellom ulike fiskeri av innsats for å forbedre beskatningsmønstre vil det være dette siste som er viktig.

Følgende gradering foreslås for kolonnene 6 – 9. Graderingen er også vist med farger i tabellen:

Kolonne 6 – 9: Gradering	
1	Liten eller ingen innblanding av uønsket bifangst
2	Middels innblanding av uønsket bifangst
3	Stor innblanding av uønsket bifangst
0	Innblanding av uønsket bifangst er usikker eller ikke vurdert

Nedenfor er det redegjort for de vurderinger som er gjort for fiskerier der innblanding er vurdert til 2 eller 3. Fiskerier som har fått graderingen 1, liten eller ingen innblanding, omtales som hovedregel ikke nærmere. Enkelte fiskerier som har fått denne graderingen kan ha temporære problemer med innblanding, gjerne i kystnære farvann.

Kolonne 6: TRUEDE FISK OG SKALLDYR

Hva som er å anse som truede arter vil være gjenstand for løpende vurdering basert på rådgivning fra ICES, Havforskningsinstituttet, norsk rødliste for arter osv. Tilsvarende gjelder også for sjøpattedyr og sjøfugl.

I fiskerier hvor selve målarten er en truet art fokuserer vi i denne kolonnen kun på om det forekommer bifangst av andre truede fisk og skalldyr. At målarten selv eventuelt er en truet art, synliggjøres i Bestandstabellen.

For fiske med trål er følgende vurderinger gjort:

Generelt sett er det et lite problem med uønsket bifangst av truede arter i fiske med stor-masket trål. Unntaket kan være en begrenset bifangst av arter som vanlig uer og pigghå i enkelte områder.

Blandingsfiske	I blandingsfisket som foregår med trål i Nordsjøen og Skagerrak består fangstene av en rekke arter, som blant annet sjøkreps, torsk, hyse, sei, brei-flabb, hvitting, lysing og flatfisk arter. Ved fiske i Skagerrak med krepse-trål kan en også periodevis få en del pigghå i fangstene. Cellen får verdien 3 både for norsk og utenlandske fiske.
Reke, IIIa og IV	I rekefisket sør for 62°N er det påbud om bruk av sorteringsrist utenfor 4 mil, men ikke påbud om bruk av sorteringsrist innenfor 4 nautiske mil. Utenfor 4 mil er oppsamlingspose med 120 mm tillatt. En kan få bifangst av kysttorsk og pigghå, denne cellen får derfor verdien 2.

I flytetral kan det forekomme innblanding av yngel som går høyt i vannet. Lakseyngel er eksempel på dette. I trålfisket etter Barentshavlodde og NVG-sild vil kystnære felt kunne stenges ved innblanding av kysttorsk i fangstene.

For fiske med not er følgende vurderinger gjort:

Sei, I og IIa, IIIa og IV	I seinotfisket vil det være fare for innblanding av kysttorsk, både nord og sør for 62°N. Cellen får verdien 2.
---------------------------	---

Flere undersøkelser som er foretatt viser at det er ingen eller svært liten bifangst av andre arter i notfisket med lys etter sild og brisling i Skagerrak. I notfisket etter Barentshavlodde og NVG-sild vil kystnære felt kunne stenges ved innblanding av kysttorsk i fangstene.

For fiske med snurrevad er følgende vurderinger gjort:

Torsk, sei, hyse, I og IIa	Her kan problemet være innblanding av kysttorsk i fangstene. Problemet med innblanding av kysttorsk er større for snurrevad enn for trål, da snurrevad-fiske foregår mer kystnært. Cellen får verdien 2.
Blandingsfiske, IIIa og IVa	Snurrevadfisket i Nordsjøen og Skagerrak foregår både til havs og svært kystnært. Dette fisket kan benevnes som et blandingsfiskeri, da fangstene består av flere arter, blant annet torsk og pigghå. Cellene får verdien 3.

For fiske med garn er følgende vurderinger gjort:

Torsk, hyse, sei, I og II	Denne cellen får verdien 2 på grunn av innblanding av kysttorsk.
Breiflabb	I garnfisket etter breiflabb kan en få kveite som bifangst. Pga. bestandssituasjonen for kveite sør for 62°N får cellen verdien 2.
Blandingsfiske, IIIa og IVa	I blandingsfisket med garn i Nordsjøen og Skagerrak får en bla. sei, torsk, diverse flatfisk arter, breiflabb og lysing. I fangstene kan en få innblanding av kysttorsk. I Skagerrak (IIIa) og i enkelte kystnære områder utenfor Rogaland og Vest Agder kan en også periodevis få en del pigghå i fangstene. Cellen får verdien 2 både for norske fartøy og utenlandske fartøy.

I direktefisket med garn etter vanlig uer får en ikke uønsket bifangst av (andre) truede arter. Dette er et begrenset lite fiskeri som foregår på kanten og i dypet og som generelt gir liten bifangst.

For fisket med line- og andre krokredskaper er følgende vurderinger gjort:

I linefisket og fisket med andre krokredskap kan en ikke selektere på bakgrunn av maskevidde og lignende redskapsspesifikasjoner, og en har derfor mindre mulighet til å unngå tilfeldig bifangst.

Torsk, hyse:	Ved vurdering av artssammensetningen i linefangstene må en skille mellom fisket utenfor og innenfor 12 nautiske mil. I havfisket etter torsk og hyse kan en ha innblanding av skater. I kystfisket forekommer vanlig uer, blålange og kysttorsk i fangstene, og alle disse er fiskeslag som det står dårlig til med. Cellen får verdien 2 for begge fiskeriene.
Lange, brosme:	I linefisket etter lange og brosme kan en få innblanding av blålange og skater. Cellen får verdien 2.
Torsk, hyse m.m:	I fisket etter nordøstarktisk torsk og hyse mv. nord for 62°N med juksa og annen krokredskap vil en ha innblanding av kysttorsk. Cellen får verdien 2.

I fløytlinefisket etter hyse kan en kystnært få bifangst av kysttorsk.

For fiske med ruser og teiner er følgende vurderinger gjort:

I ruse- og teinefisket etter torsk, leppefisk og taskekrabbe kan det være problem med innblanding av fisk og skalldyr som kysttorsk, ål og hummer. Teiner og ruser regnes imidlertid som skånsomme redskaper, og truede arter fanget i ruser kan gjenutsettes i levende tilstand. Kontrollutfordringene blir vurdert i forbindelse med den årlige rulle- ringen av nasjonal strategisk risikovurdering. Cellen får verdien 1 i alle disse fiskeriene.

Kolonne 7: IKKE TRUEDE FISK OG SKALLDYR

I mange fiskeri vil konsesjoner og tillatelser begrense hvilke rettigheter den enkelte har til å beskutte ulike arter. For eksempel er det ikke tillatt å fiske torsk med not, eller det er begrensninger på innblanding av konsumfisk i fisket med småmasket trål. Foruten rent fangsttekniske og miljømessige begrunnelser for slike begrensninger vil det også være klare fordelingsmessige årsaker til hvorfor en søker å begrense (uønsket) bifangst av kommersielle arter i enkelte fiskeri.

Det vil også være aktuelt å vurdere tiltak mot bifangst av ikke-kommersielle marine arter. Kolonne 7 vil kunne fange opp begge disse problemstillingene.

For fiske med stormasket trål er følgende vurderinger gjort:

Blandingsfiske	I blandingsfisket som foregår i Nordsjøen og Skagerrak tas en rekke arter, som bla. sjøkreps, torsk, hyse, sei, breiflabb, hvitting, lysing, lyr og diverse flatfisk arter. Norske og utenlandske fartøy har ulike kvotemessige rammebetingelser i fiskeriet, og blandingsfisket i Nordsjøen får derfor to linjer, en for norske fartøy og en for utenlandske fartøy. Cellen får verdien 2 for norske fartøy og verdien 3 for utenlandske fartøy.
Flatfisk	Dette fiskeriet drives av utenlandske fartøy, og vi har samme problemstilling med hensyn til kvotegrunnlag som i blandingsfisket; har de anledning til å levere alle artene de får som bifangst? Cellen får verdien 0.

Generelt er det ellers begrensede utfordringer med innblanding av uønsket bifangst i fisket med stormasket trål. Fartøy med seitråltillatelse vil kunne ha problemer med for stor innblanding av torsk og hyse nord for 62°N, og i trålfisket etter sei i Nordsjøen vil en kunne ha for høy innblanding av torsk, tidvis også innblanding av makrell.

For fiske med småmasket bunntrål er følgende vurderinger gjort:

Øyepål og kolmule	Med innføring av sorteringsrist i 2010 har en begrenset problemet med innblanding av stor fisk (sei). Fortsatt har en utfordringer med periodevis innblanding av småfisk og yngel, samt av pelagiske arter som sild, makrell og hestmakrell. Cellen får verdien 2.
Reker, I og II	Her kan en få innblanding av yngel av torsk, hyse, snabeluer, blåkveite og reke i fangstene. Det er et problem at en foreløpig ikke har teknologi til å sortere bort yngel. Stenging av felt er reguleringsverktøyet som benyttes for å redusere uønsket uttak av yngel. Cellen får verdien 2.
Reke, IIIa og IV	Innblandingsproblemene i rekefisket er av flere årsaker vesentlig større i Nordsjøen og Skagerrak enn i områdene nord for 62°N. Bruk av sorteringsrist er på plass utenfor 4 nm, men mangler fortsatt innenfor 4 nm. En ordning med muligheten for stengning av felt er nå etablert. Problemet med store fangster av rekeyngel er imidlertid ennå ikke løst. Cellen må derfor inntil videre fortsatt få verdien 3.

For fiske med småmasket flytetral er følgende vurderinger gjort:

Makrell, hestmakrell og nordsjø-sild	I fiske med pelagisk trål etter artene makrell, hestmakrell og nordsjø-sild kan det ofte forekomme større innslag av andre arter i fangstene enn selve målar-ten det fiskes etter. Cellene får verdien 2.
NVG sild	I fisket med pelagisk trål etter NVG sild kan det i områder og perioder være fare for relativ stor innblanding av andre arter som sei, torsk og hyse i fangstene. Cellen får verdien 2.
Lodde Barentshavet	I fisket etter lodde med pelagisk trål er det stor fare for innblanding av arter som torsk og sild. Cellen får verdien 2.
Vassild, IIa	I fiske med flytetral er det avdekket betydelige problemer med innblanding av spesielt hyse og snabeluer. En ordning med stenging av felt har imidlertid redusert problemet betydelig i 2016. Cellen nedgraderes fra 3 til 2.

For fisket med not er følgende vurderinger gjort:

I de ulike notfiskeriene kan det tidvis forekomme innblanding av andre arter. Seinotfiske og loddefisket nord for 62°N får gradering 2 på grunn av ofte forekommende innblanding av torsk, hestmakrellfisket pga makrellinnblanding.

I 2014 fikk vi indikasjoner på at makrellstørjen fulgte notflåten under makrellfiske, men med marginale bifangstproblemer i notfiske. Utfordringen med bifangst økte betydelig i 2015 og Fiskeridirektoratet følger utviklingen i 2016.

For fiske med snurrevad er følgende vurderinger gjort:

Blandingsfiske	For den norske flåten har en generelt ikke et bifangstproblem i dette fiskeriet fordi den kan levere mesteparten fangstene uten særskilte kvotebegrensninger. Cellen får verdien 1. EU-flåten har ikke nødvendigvis kvote på alle bifangstartene og cellen får verdien 2.
----------------	---

For garn er følgende vurderinger gjort:

Rognkjeks	Geografisk avgrenset til Finnmark, kan fiskeren få betydelige mengder av kongekrabbe som uønsket bifangst i garnene. Cellen får verdien 2.
Blandingsfiske	I dette fiskeriet får en fangst av torsk, hyse, sei, enkelte flatfiskarter, breiflabb og lysing. Cellen får verdien 1 for norske fartøy og 2 for utenlandske fartøy.

Kolonne 8: SJØPATTEDYR

Selv om det er begrenset med tallfestet kunnskap om omfanget av bifangst av sjøpattedyr, antas problemet generelt å være lite i norsk fiske. Kystvakten observerer for eksempel ytterst sjelden slik bifangst i de forskjellige fiskeriene. For de fleste redskap vurderes derfor problemet å være fraværende eller ubetydelig. Garn antas imidlertid å kunne ha noe høyere forekomst av tilfeldig bifangst av sjøpattedyr enn andre redskap. En studie basert på data fra referanseflåten indikerer at i garnfisket etter torsk og etter breiflabb kan bifangst av nise ha et større omfang. Også bifangst av havert vil kunne fo-

rekomme. Nise og havert i norske farvann er i Rødlisten for 2015 klassifisert som livskraftig (LC). Etter en samlet vurdering får cellen for disse to fiskeriene verdi 2 og øvrige fiskerier 1.

Kolonne 9: SJØFUGL

Det har vært gjennomført undersøkelser hvor en har forsøkt å estimere i hvilken grad sjøfugl fanges i fiskeredskaper. Vår kunnskap om omfanget er likevel begrenset. Bifangst av sjøfugl er nært knyttet til redskapet som benyttes i vedkommende fiskeri. Generelt anses bifangst av sjøfugl i redskapene bunntrål, flytetrål, not, snurrevad, ruser og teiner som ingen eller ubetydelig. I enkelte garnfiskeri kan det i et begrenset omfang forekomme bifangst av sjøfugl, mens i linefisket vurderes uønsket bifangst som å kunne utgjøre et større problem. Som en hovedregel har vi klassifisert cellene for linefiske til 2 og øvrige fiskeri til 1. Enkelte tilfeller vil avvike fra denne generelle innplasseringen, og cellen vil graderes opp eller ned avhengig av tilgjengelig informasjon.

Før garn og line er følgende vurderinger gjort:

Garnfisket foregår med ulike maskevidder og på ulike dybder, noe som har betydning for innblanding av sjøfugl i fangstene. Størst mengde av garn er brukt på dyp hvor en ikke er kjent med bifangst av sjøfugl, da sjøfuglene ikke dykker i garna på disse dybdene. En er heller ikke kjent med at det er problemer med bifangst i sette- og innhalingfasen.

Rognkjeks	Rognkjeksgarn settes i grunne farvann, slik at det er mulig å få tilfeldig bifangst av sjøfugl i garnet. Denne cellen får derfor verdien 2.
-----------	---

I linefisket er utfordringen å unngå at fuglen forsøker å ta agnet når linen settes. Fuglen prøver i mindre grad å ta fisken som er på vei opp. I fiske med krokredskap som ikke bruker agn har en dermed ikke problemer med bifangst. Omfanget av bifangst på line avhenger av årstid. Erfaringsmessig er måkeartene mer aktiv i settefasen om våren og sommeren når det er lyst. På denne årstiden kan bifangst av sjøfugl vil være et problem i enkelte områder. Linefisket er gitt gradering 2, med følgende unntak;

Torsk, hyse	Dette linefisket pågår på vinteren, slik at det er relativt lite tilfeldig bifangst av sjøfugl i linefisket. Denne cellen får verdien 1.
Kveite	Krokene som benyttes i fisket etter kveite er store, slik at sjøfuglen er for liten til å bite på denne. Denne cellen får verdien 1.

Kolonne 10: STØRRELSESSELEKTIVITET

I denne kolonnen søkes det å få frem effekter av fiskeriet med hensyn til størrelsesselektivitet og potensial for forbedret beskatningsmønster. Vi vil beskrive i hvilken grad de ulike fiskeri i praksis kan ha problemer med innblanding av fisk og skalldyr under minstetål gitt gjeldende redskaps- og minstemålbestemmelser. Dette kan gjelde for målarten så vel som for uønsket bifangst. Tiltak her vil kunne være enten å liberalisere bestemmelsene for å bringe dem i overensstemmelse med slik fisket faktisk utøves, eller å

endre regelverk/skjerpe kontrollen slik at intensjonen bak gjeldende minstemålbestemmelse kan bli nådd.

Vi ønsker også å kartlegge fiskeri som i og for seg ikke har problemer med regelverket slik det er, men som antas å kunne ha et potensial for økt fangstutbytte og verdiskaping dersom beskatningsmønsteret endres/forbedres. Følgende gradering foreslås:

Kolonne 10: Gradering av størrelsesselektivitet	
1	Lite potensial for forbedret beskatningsmønster
2	Middels potensial for forbedret beskatningsmønster
3	Stort potensial for forbedret beskatningsmønster
0	Potensial for forbedret beskatningsmønster usikkert eller ikke vurdert

For fiske med stormasket trål er følgende vurderinger gjort:

- Flatfisk, IIIa og IV: Det foreligger liten kunnskap om den totale fangstsammensetningen i trålfiske etter flatfisk i Skagerrak (IIIa). Dette fisket utøves i hovedsak av svenske fartøyer. Når det gjelder fiske etter flatfisk i område IVa er aktiviteten av bomtrålere redusert de siste årene, men samtidig har aktiviteten av fisket med ordinær stormasket trål økt noe. Fangstene består i all hovedsak av flatfisk regulerte/ikke regulerte, men der er også bifangst av torsk, samt områder med innblanding av flatfisk under gjeldene minstemål. Cellen får verdien 0.
- Blandingsfiske, IVa og IIIa: I blandingsfiske med bruk av stormasket trål i Nordsjøen og Skagerrak (NØS) inngår en rekke arter i den totale fangstsammensetningen. I hovedsak er det fartøyer fra EU land som bedriver dette fisket. Gjeldene regler om minste tillatte maskevidde er 120 mm. I henhold til EUs teknisk regelverk er det imidlertid gitt en rekke unntak fra hovedregelen om bruk av minste tillatte maskevidde på 120 mm. Det kan periodevis være en høy prosentandel undermåls fisk i fangstene fra disse områdene. I henhold til gjeldende tekniske reguleringer kan det ved fiske etter sjøkreps i Skagerrak benyttes maskevidde helt ned til 70 mm dersom det benyttes kvadratmasker i fiskeposen. Dette gir ikke en god nok seleksjonseffekt i henhold til gjeldende minstemål for torsk, hyse, sei og hvitting. Kystvaktens observasjoner bekrefter at det periodevis er en relativ høy prosentandel undermåls fisk i dette blandingsfisket ved bruk av maskevidder lavere enn 120 mm. Samlet sett får cellen verdien 3.

For fiske med småmasket trål er følgende vurderinger gjort:

- Øyepål og Kolmule, IIa, IV Fisket etter øyepål og kolmule i NØS foregår i hovedsak i område IVa. Fisket etter øyepål foregår på grunnere dybder enn 200 meter, mens fisket etter kolmule foregår i hovedsak på større dyp enn 200 meter. Det er relativ stor fare for innblanding av yngel og småfisk av blant annet torsk, hyse, sei, hvitting, lysing etc. Problemene med innblanding av yngel og småfisk har historisk sett vært størst i fisket etter øyepål da dette foregår på grunnere vann der oppsam-

	lingen av yngel og småfisk har vært størst. Videre kan det i perioden september - desember være fare for innblanding av sild og makrell. Påbud om bruk av sorteringsrist i NØS ble innført i 2010. Utsortering av yngel og småfisk vurderes som vanskelig ved hjelp av sorteringsinnretninger, da disse har samme størrelse som målarten. Fangstsammensetningen vil være noe ulik i NØS og i EU-farvann (Fladen). I NØS vil innblandingen i hovedsak være sei med noe mindre innblanding av torsk, hyse, hvitting, lysing etc. I EU sonen vil innblandingen i stor grad være sild, og småfisk av hyse og hvitting. Cellen får verdien 3.
Tobis IVa,b	Det er ikke gitt minstemål på tobis (målarten). Cellen får verdien 2.
Vassild, IIa	Fisket etter vassild foregår med bruk av småmasket trål med minste tillatte maskevidde er 16 mm Det er ikke gitt minstemål på vassild. Generelt sett er det lite innblanding av små vassild i fangstene. Imidlertid kan det periodevis være en del innblanding av strømsild som er noe mindre av størrelse enn vassild. Problemstillingen i dette fisket er i tillegg innblanding av andre arter som breiflabb, uer og hyse. Cellen får verdien 0.
Reker, I og II	I perioder og områder kan det være fare for innblanding av yngel og småfisk. Påbud om bruk av sorteringsrist, samt regime med stenging og åpning av fiskefelt. Cellen får verdien 2.
Reke, IIIa og IV	Ikke påbud om bruk av sorteringsrist innenfor 4 nm. Problemer med innblanding av småreke. Det er i 2016 fastsatt hjemmel for stenging av felt i disse områdene, og denne ordningen fases nå inn. Rist som vil kunne skille ut småreke er under kommersialisering. Cellen får inntil videre fortsatt verdien 3.

For not er følgende vurderinger gjort:

I utgangspunktet er not ikke et størrelsesselektivt redskap, men i praktiske fiskeri er det ikke et gjennomgående problem med innblanding av undermålsfisk, med unntak av i seinotfisket. For seinotfisket gis cellen verdien 2, øvrige notfiskeri 1.

For fiske med snurrevad er følgende vurderinger gjort:

I perioder og områder kan det være fare for å ha innblanding av yngel og småfisk. Påbud om bruk av fiskepose med kvadratmasker i de nordlige områdene, samt regime med stenging og åpning av fiskefelt er etablert. Cellene får verdien 2.

For garn er følgende vurderinger gjort:

Generelt sett er størrelsesselektivitet i fiske med garn knyttet til maskestørrelse og innfellingsgraden av garnene. Garnfiskeriene gis verdien 1.

For fløytline/line er følgende vurderinger gjort:

Generelt sett er liner og annen krokredskap å regne som ikke selektive redskaper. Imidlertid kan det påregnes en viss selektivitet knyttet til bruk av agn og krokstørrelser. Fløytlinefisket har utfordringer knyttet til innblandinger av småfallen hyse.

Hyse, I og IIa	Fløytlinefisket har utfordringer knyttet til innblandinger av småfallen hyse. Cellen får verdien 3.
----------------	---

Torsk, hyse	Her er innblandingen av småfallen hyse større kystnært. Cellen får verdien 1 utenfor 12 og 2 innenfor 12 mil.
Kveite, Ila:	I dette fiskeriet kan en ha små kveite i fangstene. Minstemålet på kveite ble økt fra 60 cm til 80 cm fra 1. januar 2010. Cellen får verdien 0.

Kolonne 11: UTKASTPROBLEM

I denne kolonnen søker en å belyse eventuelle problemer knyttet til utkast (ilandføringsplikten). Med utkast menes her fisk som kastes ut etter at fangsten er tatt om bord i fartøyet og før levering i havn. Problemstillingen slipping/sprenging i notfisket blir vurdert under kolonne 12 "Bidødelighet".

Gjennom utkastforbud, stenging av felt osv. er problemer knyttet til utkast vesentlig redusert i norsk fiskeri de siste 25 år. Dette betyr imidlertid ikke at det ikke fortsatt forekommer utkast i norske farvann knyttet til high-grading, undermålsfisk, kvalitetsforringet fisk osv. Dessuten er det norske utkastforbudet fra 1.1.2009 utvidet til vesentlig flere arter enn før. I reformen av den felles fiskeripolitikken (CFP) har EU i 2014 vedtatt å legge om sin politikk når det gjelder utkast. Spesielt i Nordsjøen og Skagerrak vil det derfor åpne seg muligheter for nye eller reviderte tiltak for å redusere utkast i årene fremover. Vi er ute etter å kartlegge problemstillinger av vedvarende eller tilbakevendende karakter, ikke knyttet til enkeltstående hendelser. Følgende gradering foreslås:

Kolonne 11: Gradering av utkastproblem	
1	Ingen eller lite problemer med utkast
2	Middels problemer med utkast
3	Store problemer med utkast
0	Usikker

For fiske med stormasket trål er følgende vurderinger gjort:

Torsk, sei, hyse, blåkveite, annen flatfisk, I og II	De to viktigste faktorene som kan påvirke faren for dumping av fisk er for stor innblanding av fisk under det kommersielle minstemålet, og store fangster på kort tid hvor en ikke har produksjonskapasitet som samsvarer med fangstnivået. En rekordstor torskebestand med tette konsentrasjoner av fisk har de senere år forsterket sistnevnte problem vesentlig. Det pågår lovende utprøving av fangstutslipp som kan løse dette. Cellen gis foreløpig verdien 3.
Blandingsfiske, IIIa, IV	I blandingsfisket med trål tas det en rekke arter. Dette fiskeriet er per dato ulikt regulert i Nordsjøen og Skagerrak. Det er også store ulikheter i de tekniske reguleringene mellom Norge og EU. Fisket utøves i hovedsak av EU-fartøyer, hvor britiske og danske trålere er i flertall. Det er bare et mindre antall norske trålere som driver dette blandingsfisket. Problemstillingen knyttet til utkast av fisk og skalldyr kan ha flere elementer i seg. Utkast av yngel og småfisk, utkast av fisk under kommersiell størrelse, utkast av fisk hvor fartøyene ikke har tilgjengelig kvotegrunnlag for de arter som tas, eller eventuelt på grunn av ulike reguleringsbestemmelser. Cellen gis verdien 2 for norske fiskefartøyer og verdien 3 for utenlandske fiskefartøyer.

Flatfisk, IIIa og IV	Direktefiske etter flatfisk med trål foregår i hovedsak i område IV etter rødspette og sjøtunge. Fisket utøves i all hovedsak av EU fartøyer. I område IIIa tas rødspette og andre flatfiskarter som smørflyndre i et blandingsfiskeri med stormasket trål. Problemstillingen knyttet til utkast har lignende elementer i seg som for blandingsfisk nevnt ovenfor. Cellen får verdien 3.
----------------------	--

For fiske med småmasket bunntål er følgende vurderinger gjort:

Reker, I og II	I dette fiskeriet kan det periodevis og i områder være fare for innblanding av yngel torsk, hyse, uer og blåkveite. Denne yngelen må antas å bli dumpet. Cellen får verdien 2.
Reke, IIIa og IV	I fisket med reketral i disse områdene er det ikke påbud om bruk av sorteringsrist innenfor 4 nm. Det må videre påregnes innblanding og utkast av yngel av fisk og reke, fisk under kommersiell størrelse og ikke kommersielle arter. Cellen får verdien 3.

For snurrevad er følgende vurderinger gjort:

Blandingsfiske, IVa og IIIa	Utenlandske fartøy som får fangst de ikke har kvote på og dermed ikke kan levere, kan løse problemet ved å kaste fangsten ut igjen. Cellen får verdien 1 for norske fartøy og verdien 3 for utenlandske fartøy.
-----------------------------	---

I snurrevadfisket etter torsk har det, som i trålfisket, vært problemer de senere år med for store fangster. Dette problemet er nå løst med et nyutviklet fangstutslipp tilpasset snurrevad som store deler av flåten tok i bruk i løpet av 2015.

I **garnfisket** kan en ha sporadiske problemer med utkast på grunn av store fangster/dårlig kvalitet på fangsten. Undersøkelser i 2012 av omfanget av utkast i garnfisket etter torsk tydet på at dette var et marginalt problem. I 2016 er det imidlertid indikasjoner på at problemet nå kan ha et større omfang. Generelt graderes disse cellene med verdien 1. Garnfisket etter torsk, sei og hyse oppgraderes til 2 mens utenlandske fartøy sitt blandingsfiske får verdien 3.

For fløytline og line er følgende vurderinger gjort:

Hyse, I og IIa	Høy andel av småhyse i fisket etter hyse med fløytline. Cellen får verdien 3.
Torsk, hyse, I, IIa	I linefisket etter torsk og hyse kan en få småhyse som bifangst. Linefiske innenfor 12 nm får verdien 2.

I fisket med **ruser** og **teiner** representerer ikke utkast et problem fordi fangsten er levende og kan settes ut igjen.

Kolonne 12: BIDØDELIGHET

I de fleste fiskeri vil det kunne forekomme at fisk og andre arter dør som følge av kontakt med fiskeredskap. I tabellen avgrenses bidødelighet til fisk som dør uten å ha vært ombord i fiskefartøyet. Seleksjonsdødelighet i trålfiske, spøkelsesfiske med garn, halingsdødelighet i linefiske, dødelighet ved slipping og ved sprenging i notfiske er eksempler på slik dødelighet. Ytterligere tiltak ut over dagens for å redusere omfanget av denne type dødelighet kan være aktuelt i enkelte fiskeri. Vi er i denne kolonnen ute etter å kartlegge problemer av vedvarende eller tilbakevendende karakter. Følgende gradering foreslås:

Kolonne 12: Gradering av bidødelighet	
1	Begrensede problemer med bidødelighet
2	Middels problemer med bidødelighet
3	Store problemer med bidødelighet
0	Usikker

I fiskeri med redskapene **bunntrål** og **flytetral** gis cellene verdien 1. Bidødelighet som følge av tråling er større enn null, men antas generelt sett å være liten. Noe fisk går gjennom seleksjonsinnretningene og dør. Tilsvarende vurdering er gjort for **snurrevad**. **Notfiskeriene** gis i utgangspunkt verdien 2. Dette på bakgrunn av problemstillinger knyttet til sprenging og slipping av fangst. Enkelte fiskerier hvor dette problemet er antatt å være mindre er gradert ned.

Cellene for **garnfisket** har i utgangspunktet fått verdien 1. I noen garnfiskeri vil imidlertid spøkelsesfiske være et problem. Garn på grunt vann fisker kortere tid enn garn som er satt på dypt vann. En har erfart at problemet kan være større med blåkveitegarn enn torskegarn, og blåkveitefisket er derfor gradert opp til verdien 3. Uergarn står også dypt, og bidødelighet i dette fiskeriet er gradert til verdien 2.

I **linefisket** viser undersøkelser at bidødeligheten kan være mellom 5 % og 10 % (en antar at trålfisket kan ligge på samme nivå). Cellene får verdien 1.

Kolonne 13: BUNNPÅVIRKNING

Ulike bunnhabitat spiller viktige roller for økosystemet funksjon. Å begrense eventuelle skadevirkninger fra fisket på økologisk sårbare bunnhabitat er således et viktig mål for utviklingen av en økosystembasert fiskeriforvaltning. Kolonne 13 skal kartlegge hvilke potensiell påvirkning ulike fiskeri kan ha på sårbare bunnhabitat. Følgende gradering foreslås:

Kolonne 13: Gradering av bunnpåvirkning	
1	Ingen eller liten potensiell bunnpåvirkning
2	Middels utfordringer med potensiell bunnpåvirkning
3	Større utfordringer med potensiell bunnpåvirkning
0	Usikker

I denne kolonnen har en ut i fra kunnskap om fiskeriene vurdert redskapenes bunnpåvirkning. Generelt har en gradert redskapens bunnpåvirkning i den rekkefølgen som er gjengitt i tabellen nedenfor, hvor en i fiskeri med bunntrål har størst problemer med potensiell bunnpåvirkning. For fiskeri hvor en måtte ha mer spesifikk og inngående kunnskap om bunnpåvirkning, justeres den generelle innplasseringen på bakgrunn av tilgjengelig informasjon.

Generell gradering av bunnpåvirkning	
1	Flytetrål, partrål, not og annen krokredskap – garn, line, ruser og teiner
2	Snurrevad
3	Bunntrål

Partrål har liten eller helt ubetydelig påvirkning på bunnen fordi trålen holdes åpen av de to fartøyene, slik at det ikke er behov for å benytte tråldører.

Kolonne 14: MERKNADER/UTFORDRINGER

Her kan en i fritext utdype nærmere hva som er utfordringene som det bør gripes fatt i innenfor de enkelte fiskeri. Det kan også refereres til «vertikale» problemstillinger som er aktuelle for flere fiskeri, jf. revisjon/harmonisering av teknisk regelverk for Skagerak og Nordsjøen.

FISKERIDIREKTORATET

Handlingsplan 2019

ORDNINGEN MED FISKEFORSØK
OG UTVIKLINGSTILTAK

Innhold

1	Formål og virkeområde.....	5
2	Budsjett og administrative forhold.....	6
3	Mål for 2019	6
3.1	Prioriteringer basert på Fiskeritabellen	6
3.2	Opprensning av tapte fiskeredskaper, redusert spøkelsesfiske og økt mulighet for egen gjenfinning av fiskeredskap som er gått tapt.....	7
3.3	Bruk av mer selektive fiskeredskaper for å unngå utkast og uønsket fiskedødelighet.	8
3.4	Kartlegging av den reelle fangstsammensetningen i ulike fiskerier, og andre undersøkelser for blant annet å sikre at reguleringer iverksettes og at fisket gjennomføres ut fra hensynet til ressursvennlig og rasjonell beskatning av fiskebestandene.....	9
4	Nærmere om prosjekt som vil bli iverksatt i 2019.....	10
4.1	Selektivitet og utkast.....	10
4.1.1	Seleksjonsforsøk «krepsetrål».....	10
4.1.2	Optimalisering av reketrålen, utsortering av yngel fra rekefangstene, år 3 av 3.	11
4.1.3	Forvaltning av reker nord av N 62°. Kunnskapsinnhenting på Tana- og Porsangerfjorden før en eventuell åpning av disse fjordene.....	13
4.1.4	Kartlegging av artssammensetningen og lengdefordeling i industrifisket med småmasket trål etter målartene øyepål og kolmule. Videreføring av et analyseprosjekt startet opp i 2014.....	14
4.1.5	Prosjektstøtte for å kartlegge og kvantifisere urapportert ikke-landet fangst av kommersielle og ikke- kommersielle arter i norske fiskerier.	15
4.1.6	Tiltak for å redusere muligheten for sprenging av trålposer i fiske etter kolmule.....	15
4.1.7	Oppfølging av utvikling i et norsk fiske etter mesopelagisk fisk i Norskehavet og Atlanterhavet.....	16
4.2	Bidødelighet.....	17
4.2.1	Opprensning av tapte fiskeredskaper langs kysten.	17
4.2.2	Enklere gjenfinning av tapte fiskeredskaper (fortrinnsvis garn) gjennom stedsangivelse på havbunnen.	18
4.2.3	Gjenvinning av kasserte linebruk.....	19
4.2.4	Spøkelsesfiske i teinefiskeriene - utvikle løsninger med «rømningshull» for å gjøre teiner generelt «ufiskbare» etter tap.....	19
4.2.5	Merking av fiskeredskaper.....	21

5	Annet:.....	22
5.1	Seminar om seleksjon i trål og snurrevad	22
6	Finansiering av de enkelte prosjektene	24
7	Avsluttende kommentarer:.....	24

1 FORMÅL OG VIRKEOMRÅDE

Formålet med ordningen er å fremme utvikling i norsk fiskerinæring som kan bidra til ressursvennlig og rasjonell beskatning av fiskeressursene.

Ordningen skal i hovedsak støtte tiltak med vekt på økt verdiskapning for næringen generelt og for flåten spesielt, som det ikke er naturlig at næringen og forskning ser som arbeidsoppgave. Prosjekt av ren forskningsmessig karakter faller utenfor ordningen.

Tiltak som støttes skal ha en generell nytteverdi for fiskerinæringen. Støtte ytes i form av tilskudd. Ordningen omfatter ikke støtte til investeringer i bygg, utstyr mv. (fysiske investeringer). Investeringer kan dog tas med i beregningsgrunnlaget for støtte når investeringer inngår som ledd i utprøving av ny teknologi, eller innføring av teknologi som ikke tidligere har vært i vanlig bruk i norsk fiske.

Ordningen skal så langt det er mulig søke å koordinere sin virksomhet med andre utviklingstiltak og forskning som har relevans for ordningens virkeområde.

Støtte over ordningen for fiskeforsøk og utviklingstiltak skal fortrinnsvis gå til tiltak innenfor følgende hovedområder:

- Miljørelatert virksomhet, for eksempel opprensning av tapte fiskeredskaper (herunder tapte garn) og beskyttelse av korallrev for å hindre ressursødeleggelse og miljøskadelige virkninger av fisket.
- Veiledning og bistand, for blant annet å sikre at reguleringer iverksettes og fiske gjennomføres ut fra hensynet til ressursvennlig og rasjonell beskatning av fiskebestandene.
- Utprøving av fiske- og fangstmetoder for regulerings- og kontrollformål, for blant annet å kunne ivareta enkelte næringsrelaterte forvaltningsoppgaver i forhold til utprøving og innføring av ny og mer effektiv teknologi.
- Fiskeforsøk, hvor blant annet formålet kan være å undersøke mulighetene for kommersiell utnyttelse av lite utnyttede arter.

Støtte over ordningen avstemmes mot føringer gitt i Statsbudsjettet og tildelingsbrev for 2019, samt prioriterte utviklingstiltak i henhold til Fiskeritabellen.

2 BUDSJETT OG ADMINISTRATIVE FORHOLD

Disponible midler for 2019:

Forskjell i inntektskrav og utgiftsbevilgning	kr	3.088.000,-
<u>Andel av forskningsavgift for 2019</u>	kr	<u>8.764.000,-</u>
Sum disponibelt til nye prosjekter i 2019	kr	<u>11.852.000,-</u>

* eks.mva.

Prosjekt som gis støtte over ordningen kan gis forskuddsutbetaling i takt med utviklingen i prosjektene. Sluttrapport og sluttregnskap skal som hovedregel foreligge innen 15. desember det året bevilgningene er gitt.

For 2019 fremgår organisering av ordningen av Statsbudsjettet 2019- tildelingsbrev til Fiskeridirektoratet. Her fremgår det blant annet at det er knyttet merinntektsfullmakt til denne posten på budsjettet, og at Nærings og fiskeridepartementet med dette delegerer fullmakten til Fiskeridirektoratet. I henhold til dette er Fiskeridirektøren ansvarlig for bevilgninger foretatt til dette formål.

Fiskeridirektoratet vil rapportere ordningens virksomhet til Nærings- og fiskeridepartementet ved de ordinære rapporteringssystemer.

3 MÅL FOR 2019

3.1 Prioriteringer basert på Fiskeritabellen

Fiskeritabellen fokuserer på eventuelle utfordringer knyttet til arts- eller størrelsesselektivitet, bidødelighet (inkl. uregistrert dødelighet som følge av kontakt med fiskeredskapen), utkast eller uheldige påvirkninger på bunnhabitat. Oversiktstabellen danner grunnlag for prioriteringer av tiltak med sikte på forbedringer av disse utfordringene.

Prioriteringene for 2019 ble behandlet i reguleringsmøtet som ble avholdt i juni 2018, og tabell 3.1 gir en oversikt over hvilke utviklingstiltak som ble prioritert for 2019. Disse er koblet til kapittelnummer i denne handlingsplanen.

Tabell 3.1.1: Prioriterte utviklingstiltak i 2019 basert på Fiskeritabellen.

Utfordring	Merknad	Kap. nr
Selektivitet og utkast	Tiltak for å redusere utkast i rekefisket i Nordsjøen og Skagerrak	
	Funksjonstester med sorteringsrist	
	Kartlegging av artssammensetning/lengdefordeling i fisket med rekestrål	
	Kartlegging av optimal avstand mellom spilene i sollebrett i sollemaskin	
	Forvaltningstiltak i rekefisket nord for 62°N	
	Utsortering av yngel fra rekefangstene	4.1.2
	Kunnskapsinnhenting Tanafjorden/Porsangerfjorden	4.1.3
	Kunnskapsinnhenting fangst av reker med teiner	4.1.3
	Kartlegge artssammensetning/lengdefordeling i industritrålfisket (etter	4.1.4
	Estimere omfanget av urapportert fangst og mulig utkast	4.1.5
	herunder estimere utkast i rekefisket i Nordsjøen/Skagerrak	
	Tiltak for å redusere faren for sprenging av trålposer - fisket etter kolmule	4.1.6
	Tiltak for å redusere bifangst i fisketeiner ved bruk av fluktåpning	4.2.4
	Oppfølging i forbindelse med fiske på mesopelagiske arter	4.1.7
	Vurdere bruk av pelagisk trål i fisket etter torsk og hyse i Barensthavet	
Bidødelighet	Opprensning av tapte fiskeredskaper	
	Årlig opprensning av tapte redskap	4.2.1
	Enklere gjenfinning av tapte fiskeredskap	4.2.2
	Filmer for informasjonsspredning og kunnskapsheving	
	Gjenbruk eller gjenvinning av sivelline	4.2.3
	Tiltak mot spøkelsesfiske i teinefiskeriene	
	etter skalldyr; kongekrabbe og sjøkreps	4.2.4
Bunnpåvirkning	etter leppefisk	4.2.4
	Vurdere tiltak for å redusere belastningen på bunnhabitat	
	Kartlegging av gyte- og oppvekstfelt	

Midlene i handlingsplanen følger budsjettåret, og handlingsplanen 2019 fastsettes i begynnelsen av 2019. På grunn av at disse prosessene foregår på ulike tidspunkt vil det være prosjekter i Handlingsplan 2019 som ikke er inkludert i oversikten i tabell 3.1, og prosjekter som er prioritert i juni som ikke vil bli videreført eller er avsluttet.

3.2 Opprensning av tapte fiskeredskaper, redusert spøkelsesfiske og økt mulighet for egen gjenfinning av fiskeredskap som er gått tapt.

Arbeidet med opprensning av tapte fiskeredskaper har pågått siden starten på 1980 tallet. Det er tatt opp ca. 21000 garn (tilsvarer strekningen Ålesund – Færøyene) fra havbunnen samt betydelige mengder med andre redskaper som i sum bidrar til reduksjon av ytterligere tap ved fastheking og spøkelsesfiske. Mengden av redskap som tas opp fra havbunnen per tokt har variert, men er samlet sett relativt høyt. Innføring av «Fishing for litter» ordningen synes ikke å ha hatt noen innvirkning på mengden som tas opp under årlige opprensningstokt. Dette viser at tiltakene er komplementære og at behovet for årlige opprensningstokt opprettholdes.

Prosjektet med opprensning etter tapte fiskeredskaper har en overordnet målsetning om å ta opp så mye tapte fiskeredskaper som mulig fra havet innenfor prioriterte områder og

disponibel tidsramme. Formålet er å bidra til redusert skjult beskatning (spøkelsesfiske) på fiskeressursene og å redusere faren for fastheking i tapte redskaper som står igjen på havbunnen, samt å redusere den generelle forsøplingen av havet.

Gjennom arbeidet med tap av garn rettes det også fokus på hvordan arbeidet med gjenfinning/ lokalisering kan gjøres mer effektivt, slik at andelen tapte garn i større grad kan tas opp for egen hånd av den som taper redskapene. Dette arbeidet har vært utfordrende og tatt lengre tid enn antatt, men den kommersielle utviklingsaktøren har investert mye i et slikt produkt og vil vinteren 2019 teste ut siste versjon på et kommersielt fiskefartøy.

Økt bruk av teiner samt økt kunnskap om negativ effekt i form av spøkelsesfiske med teiner bidro til at Havforskningsinstituttet og Fiskeridirektoratet satte i gang et prosjekt som primært har til formål å utvikle mulige løsninger for å gjøre teiner ufiskbare etter at de er tapt. En løsning for hummerteiner er nå innført i reguleringene fra 2018. Alt teinefiske vil ha behov for slike løsninger. For å øke effektiviteten i dette utviklingsarbeidet samt å utnytte synergieffekter, legges således nå dette inn i et felles prosjekt for fiske med teiner. Dette er i samsvar med prioriterte tiltak og bestillinger gitt av Nærings- og fiskeridepartementet for 2019.

Bedre merking av fiskeredskaper er et stor globalt tema både hva angår identitetsmerking på overflatevak og på selve fiskeredskapen. Det norske regelverket har vært uforandret i lang tid. I tillegg er det et internasjonalt påtrykk for merking av selve fiskeredskapen av miljøhensyn. Også MSC er begynt å trekke inn rutiner rundt tap av fiskeredskap.
<https://www.msc.org/media-centre/news-opinion/2018/10/31/managing-the-impacts-of-abandoned-lost-or-discarded-fishing-gear>

3.3 Bruk av mer selektive fiskeredskaper for å unngå utkast og uønsket fiskedødelighet.

I henhold til retningslinjene i Nærings- og fiskeridepartementets tildelingsbrev til Fiskeridirektoratet for 2019 fremgår det blant annet at Fiskeridirektoratet skal bidra til utvikling og bruk av mer selektive fiskeredskap, for å unngå utkast og uønsket fiskedødelighet. Arbeidet med mer bruk av selektive fiskeredskap er også høyt prioriterte utviklingstiltak knyttet til Fiskeritabellen.

Spesielt har områdene Nordsjøen og Skagerrak vært prioritert de siste årene for å sikre et bedre beskatningsmønster for bunnfisk og skalldyr. Utkast av småreker i Nordsjøen og Skagerrak ble satt på dagsorden i 2014, og siden da er det iverksatt flere tiltak for å bedre forvaltningen mot et bedre og mer bærekraftig rekefiske i disse områdene. Selektive innretninger har vært prioritert og per dato er en kommet frem til løsninger som kan anvendes om bord i de fleste reketrålerne. For øvrig er nå samtlige punkt i Fiskeridirektoratets strategi for bedre forvaltning av rekebestanden i Nordsjøen og Skagerrak gjennomført.

De siste årene har utvikling av effektive og funksjonelle sorteringsristkonsept, eller andre selektive løsninger vært en sentral del i arbeidet med en bedre forvaltning av bunnfiskbestandene i Nordsjøen og Skagerrak. I Norge er det i hovedsak sorteringsristsystem i fisket med småmasket trål etter artene øyepål og kolmule, samt selektive løsninger for

rekestrål som er utviklet og tatt i bruk i disse områdene. Med tanke på den bestandssituasjonen en per tiden har for kysttorsk i sør og for nordsjøtorsk er det viktig å fortsette arbeidet med å få tatt i bruk mer selektive redskap, for å unngå utkast og uønsket fiskedødelighet. I 2019 vil det bli satt fokus på fiske med «krepsetrål», og evt. bruk av såkalt «krepsehull» i ordinær sorteringsrist for rekestrål.

I Barentshavet, og i de kystnære områdene i nord (kystrekefisket) vil en fortsatt ha fokus på å finne frem til selektive løsninger i rekefisket. Problemstillingen her har i hovedsak vært relativt høy innblanding av yngel og småfisk i fangstene i enkelte perioder og områder. Næring, forskning og forvaltningen vil i samarbeid fortsette arbeidet med å finne frem til løsninger med å optimalisere rekestrål med tanke på utsortering av yngel fra rekefangstene.

For fiske med snurrevad i kystområdene vil det bli fokusert på å finne løsninger som gjør at en fortsatt kan fiske etter flyndre med begrenset mulighet for innblanding av andre arter, spesielt torsk og hyse.

Fiskeridirektoratet vil i løpet av 2019 ta initiativ til å samle de ulike aktørene fra næring, forskning og forvaltning til en evaluering om bruk av selektive redskaper i de ulike fiskeriene. Det vil bli lagt opp til en samling (seminar) om utkastreduserende tiltak i fiske med trål og snurrevad. Hovedfokus på dette seminaret vil være rettet mot selektive løsninger for å redusere utkast av småfisk, og se om eksisterende selektive løsninger er god nok eller om det er behov for forbedringer.

3.4 Kartlegging av den reelle fangstsammensetningen i ulike fiskerier, og andre undersøkelser for blant annet å sikre at reguleringer iverksettes og at fisket gjennomføres ut fra hensynet til ressursvennlig og rasjonell beskatning av fiskebestandene.

Arbeidet med datainnsamling for å innhente bedre kunnskap om økosystemet i fjordene i nord vil fortsette i 2019. Resultatene fra dette arbeidet vil kunne legges til grunn for en bedre forståelse av økosystemet og bruken av dette.

Uønsket fiskedødelighet kan også forekomme under utøvelsen av fisket. Store fangster kan gi stor belastning på selve redskapen og resultatet kan bli at fiskeposer kan sprekke (sprenges). For å redusere faren for slik uønsket fiskedødelighet vil det i 2019 bli utført forsøk med ulike løsninger ved bruk av kolmuletrål, et redskap som kvantumsmessig sett representerer de største fangstene.

For å fremskaffe en bedre analyse av den reelle fangstsammensetningen i fisket med småmasket trål etter øyepål og kolmule startet Fiskeridirektoratet opp et prosjekt i 2014. Dette er en analyse basert på prøver tatt om bord i ordinære trålere under fiske etter disse artene i Nordsjøen. Det er tatt prøver både av fangster hvor det benyttes sorteringsristsystem såvel som for fangster tatt uten bruk av en slik seleksjonsløsning. For å kunne innføre eventuelle nye tekniske reguleringer for dette fisket er det viktig at beslutninger tas på best mulig dokumentert grunnlag. Prosjektet er tidkrevende da det av ressurs hensyn ikke har vært mulig å gjennomføre mer enn to tokt per år. Det antas at prosjektet kan sluttføres i 2019.

4 NÆRMERE OM PROSJEKT SOM VIL BLI IVERKSATT I 2019

I henhold til formål og virkeområde for ordningen skal støtte fortrinnsvis gå til tiltak innenfor 4 hovedområder. Denne planen omfatter 13 prosjekt som fordeler seg slik på de ulike hovedområdene. Rekkefølgen på prosjektene er gitt i henhold til tema i fiskeritabellen:

- Miljørelatert virksomhet, for eksempel opprensning av tapte fiskeredskaper (herunder tapte garn) og beskyttelse av korallrev for å hindre ressursødeleggelse og miljøskadelige virkninger av fisket.

Prosjektene under dette hovedområdet er beskrevet i 4.2.1, 4.2.2, 4.2.3, og 4.2.4.

- Veiledning og bistand, for blant annet å sikre at reguleringer iverksettes og fiske gjennomføres ut fra hensynet til ressursvennlig og rasjonell beskatning av fiskebestandene.

Prosjektene under dette hovedområdet er beskrevet i 4.1.3, 4.1.4, 4.1.5, 4.1.7, 4.2.5.

- Utprøving av fiske- og fangstmetoder for regulerings- og kontrollformål, for blant annet å kunne ivareta enkelte næringsrelaterte forvaltningsoppgaver i forhold til utprøving og innføring av ny og mer effektiv teknologi.

Prosjektene under dette hovedområdet er beskrevet i 4.1.1, 4.1.2, 4.1.6, og 5.1.

- Fiskeforsøk, hvor blant annet formålet kan være å undersøke mulighetene for kommersiell utnyttelse av lite utnyttede arter.

Per tiden ingen prosjekt

De enkelte prosjektene er beskrevet nedenfor.

4.1 Selektivitet og utkast

4.1.1 Seleksjonsforsøk «krepsetrål»

Arbeidet med mer bruk av selektive fiskeredskap har hatt høy prioritet i Norge i flere år, og spesielt har områdene Nordsjøen og Skagerrak vært prioritert de siste årene for å sikre et bedre beskatningsmønster for bunnfisk og skalldyr. Flere bunnfiskarter har vært i en dårlig forfatning de senere årene, spesielt gjelder dette for kysttorsk og nordsjøtorsk.

Utvikling av effektive og funksjonelle sorteringsristkonsept, eller andre selektive løsninger har vært en sentral del i arbeidet med en bedre forvaltning av bunnfiskebestandene i Nordsjøen og Skagerrak. Spesielt i Danmark er det utført flere redskapsforsøk med tanke på en forbedret seleksjon i blandingsfisket med trål. I Norge er det i hovedsak sorteringsristsystem i fisket

med småmasket trål etter artene øyepål og kolmule som er utviklet og tatt i bruk i Nordsjøen. For Nordsjøen og Skagerrak er det i tillegg utført flere forsøk med bruk av sorteringsrist (Trygg ristkonseptet) i rekefisket.

I Danmark og Sverige er fisket etter sjøkreps med bruk av trål MSC sertifisert. Denne sertifiseringen ble i disse landene sett på som en nødvendighet i forhold til fri markedsadgang for salg av sjøkreps. Utfordringen med å finne frem til funksjonelle seleksjonsmetoder i fiske etter sjøkreps med trål er at fangstene i dette fisket i hovedsak fremstår som et blandingsfiske av fisk og skalldyr.

I Norge er det kun i Skagerrak det er tillatt å benytte trål i fisket etter sjøkreps i områdene innenfor 4 nautiske mil av grunnlinjene. Utenfor 4 nm av grunnlinjene kan det enten benyttes ordinær maskevidde for stormasket trål hvor minste tillatte maskevidde er 120 mm, eller ved fiske i Skagerrak kan det benyttes en lavere maskevidde, jfr. utøvelsesforskriftens § 3, nr. 4 og 5, og samme forskrift § 5. Ved bruk av trål etter sjøkreps benyttes i hovedsak tråler med lavere maskevidde enn for bruk av stormasket trål (120 mm). Problemstillingen er rettet mot innblanding av andre arter, da dette fisket regnes som et blandingsfiske (ulike typer fisk og skalldyr). Med tanke på den bestandssituasjonen en per tiden har for kysttorsk i sør og for nordsjøtorsk er det viktig å finne frem til løsninger som sikrer at trålfiske etter sjøkreps fortsatt kan foregå, men da med et sterkt redusert innslag av torsk i fangstene.

Prosjekt i regi av Ordningen med fiskeforsøk og utviklingstiltak tenkes i første omgang lagt opp med møtearrangement mellom næringen, redskapsleverandører, redskapsforskere og forvaltning. Her vil en søke faglig kompetanse ved DTU Aqua som anses å ha utført de fleste forsøkene i trålfisket etter sjøkreps frem til nå. Deretter kan det bli aktuelt å teste utstyr i flumetanken i Hirtshals, samt gi støtte til innkjøp av utstyr og uttesting om bord i en tråler egnet for dette formålet. Det vil bli lagt opp til at næringen selv utfører funksjonstester med bruk av nye selektive løsninger for dette trålfisket, da med en mindre støtte til fartøyleie.

Videre vil støtte over ordningen foruten om fartøyleie, også kunne dekke utgifter til eventuell leie av flumetanken i Hirtshals, reise- og toktutgifter, og eventuelle utgifter til innkjøp og frakt av utstyr.

Budsjett:

300 000,-

4.1.2 Optimalisering av reketrålen, utsortering av yngel fra rekefangstene, år 3 av 3.

Innblanding av yngel av torsk, hyse, uer, blåkveite og rekeyngel i rekefangstene er og har vært et problem for utøvelsen av rekefisket i Barentshavet i mange år. I perioder av året har store deler av de viktigste reketrålfeltene vært stengt. Sorteringsristen som benyttes i rekefisket med 19 mm spileavstand fungerer godt, men seleksjonsevnen til risten for fisk- og fiskeyngel under 18 cm er begrenset og dermed havner en stor del av den minste fiskeyngelen i fiskeposen.

Prosjektet er en videreføring fra 2017 og 2018, og har som mål å ferdigstilles innen utgangen av 2019. Dette er et samarbeidsprosjekt med Fiskeri- og havbruksnæringens forskningsfond (FHF), universitetet i Tromsø (UiT), SINTEF OCEAN, Havforskningsinstituttet (HI), samt rekenæringen. Planen er at vi sammen er bedre rustet til å komme frem til tilfredsstillende løsninger for å redusere bifangstproblematikken i fisket etter reker. Som følge av prosjektets kompleksitet vil det være særlig viktig med et nært samarbeid med rekenæringen og relevante forskningsmiljøer innenfor området.

Interessen for fisket etter dypvannsreke i Barentshavet er økende. Hvorfor dette skjer kan kanskje best forklares ved at nedgang i fangstene i det internasjonale markedet fører til økt etterspørsel og bedret pris på reker fra nordøst Atlanteren, samt at bunkerskostnadene har falt betraktelig de siste årene, noe som gjør at fisket etter reker i Barentshavet fort kan bli interessant igjen. Med økt interesse og etterspørsel for reker vil antall fartøy (innsats) i fisket øke trykket på målartern og bifangstarter i dette fisket.

For å kunne gjennomføre et bærekraftig fiske etter reker i framtiden vil det være helt avgjørende at forvaltningen og næringen, i samarbeid med forskningen, kan løse de utfordringene som bifangsten av fisk og små reker medfører. De tekniske reguleringene som gjelder i dag bygger til en stor grad på forutsetningene som var gjeldende i slutten av 1980-tallet.

For ytterligere å fremme et miljøriktig og ansvarlig rekefiske så vil det også bli testet ut ny teknologi for å redusere energiforbruket under tråling. Tråling med en ny type grunntau (gir) og ved å løfte sveipene fra bunnen vil slepemotstanden (og oljeforbruket) reduseres. I tillegg vil det bli prøvd ut endret konstruksjon på reketrålen for å redusere pris fra fabrikk og redusere energiforbruket gjennom redusert slepemotstand. Effekten med hensyn til bifangst i rekefisket vil bli dokumentert.

I 2017 og 2018 er det gjennomført flere forsøk hvor ulike innretninger i reketrålen har blitt testet ut. Ikke alle forsøkene har gitt like positive resultater. De forsøkene som har gitt *positive resultater med hensyn til utsortering av yngel vil bli tatt videre med i prosessen for videre utprøvinger i 2019.*

I 2019 vil det i større grad fokuseres på å kombinere de forskjellige typer løsninger for å få testet ut noen helhetlige konsept som en mener ut fra de undersøkelsene som er gjort vil gi de beste resultatene.

Videre vil en i 2019 teste ut ordinær rekerist (19 mm spileavstand) med innmontert «krepseåpning» nederst på rista. Forsøkene planlegges i hovedsak gjennomført i Nordsjøen og Skagerrak. Fra 1. januar 2019 ble det innført påbud om bruk av sorteringsrist i fiske etter reke med småmasket trål innenfor 4 nautiske mil av grunnlinjene sør for 62° N. Fiskarlaget og Kystfiskarlaget har uttrykt ønske for sine medlemmer at de kan nytte «krepseåpning» i rekeristen for å redusere muligheten for tap av sjøkreps. Havforskningsinstituttet er av Fiskeridirektoratet bedt om å utføre forsøk med slik krepseåpning for å kunne vurdere effekten av denne løsningen opp mot bruk av ordinær sorteringsrist. Forsøkene vil skje i nært samarbeid med Fiskeridirektoratet. Særlig interessant er det å dokumentere bifangst av fisk ved bruk av de ulike løsningene.

Det vil bli leid inn en reketråler utstyrt med dobbeltrål, slik at en kan sammenligne bruk av ordinær sorteringsrist mot bruk av sorteringsrist med en såkalt krepseåpning. Det legges opp til å dokumentere fangstsammensetningen fra 3 ulike områder. Denne delen av prosjektet er tenkt finansiert av FHF, og over ordningens budsjett.

Budsjett:

3 300 000,-

4.1.3 Forvaltning av reker nord av N 62°. Kunnskapsinnhenting på Tana- og Porsangerfjorden før en eventuell åpning av disse fjordene.

I reguleringsmøtet høsten 2017 ble det besluttet at Havforskningsinstituttet i samarbeid med Fiskeridirektoratet skal gjennomføre datainnsamling på Tana- og Porsangerfjorden i 2018 og 2019. Disse fjordområdene har ikke vært benyttet til reketrålning siden tidlig på 70-tallet.

Fiskeriaktiviteten i disse fjordene er per tiden innrettet etter de redskapsgruppene som har tillatelse til å fiske der, men ut i fra dagens teknologi med god instrumentering om bord i fartøyene og mulighetene som ligger for innrapportering av faststående fiskeredskaper til Kystvaksentralen, vil det ikke by på store praktiske utfordringer å slippe kystrekeflåten inn her sett i lys av faren for redskapskonflikter. Hvorvidt det vil oppstå problemer med bifangst av kongekrabbe og tilstedeværelse av større kolonier med sjøfjær er noe usikkert, men en studie av bunnprøver fra områdene og et forsøksfiske vil kunne avdekke dette.

Datainnsamlingen har som mål å innhente kunnskap om økosystemet i fjordene. Resultatene fra forsøkene vil kunne bidra til en bedre forståelse av økosystemet og med bakgrunn i dette bidra med en bedre utnyttelse av ressursene i fjordene basert på en økosystem tilnærming. Havforskningsinstituttet startet arbeidet med innsamling av data med trål og teiner fra disse fjordene i oktober 2018. Forsøkene planlegges å holde fram med 2 perioder i 2019. På den måten får en informasjon som kan bidra til økt kunnskap om økosystem og bærekraft. De endelige resultatene vil forhåpentligvis kunne gi oss gode retningslinjer for hvordan en kan høste fjordene på en best mulig måte i fremtiden.

Underveis i prosjektet har en besluttet å implementere fangst av reker med teiner. Dette er en fangstmetode som har utviklet seg de siste par årene i den innerste delen av Porsangerfjorden med til dels gode resultater. For å få mest mulig kunnskap om effekten av bruk av teiner etter reker, ønsker en å leie inn små teinebåter som skal fiske med teiner parallelt med trålforsøkene.

Fiskeridirektoratet ønsker å bidra inn i prosjektet med midler til leie av teinefartøy og leie/kjøp av teiner slik at den delen av prosjektet kan fullføres parallelt med trålforsøkene. Totalbudsjettet for prosjektet i 2019 vil beløpe seg til ca. 6 millioner norske kroner. Fiskeridirektoratets andel settes til kr. 400.000,- til leie av teinefartøy inkl. bunkers og leie av teiner.

I tillegg kommer midler til merutgifter for eget personell som vil følge opp prosjektene. Dette er i hovedsak midler til reise- og toktutgifter, estimert til ca. kr 50.000,-.

Budsjett:	450 000,-
-----------	-----------

4.1.4 Kartlegging av artssammensetningen og lengdefordeling i industrifisket med småmasket trål etter målartene øyepål og kolmule. Videreføring av et analyseprosjekt startet opp i 2014.

For å kunne innføre eventuelle nye tekniske reguleringer om redskap er det viktig at beslutninger tas på best mulig dokumentert grunnlag. Med tanke på å få til en bedre analyse av den reelle fangstsammensetningen i fisket med småmasket trål etter øyepål og kolmule startet Fiskeridirektoratet opp et prosjekt i 2014 på kartlegging av artssammensetningen og lengdefordelingen om bord på fartøy som tråler etter industrifisk som landes til mel- og oljeproduksjon. Det er de siste årene kartlagt industrifangster om bord i trålere som har fisket med sorteringsrist så vel som uten bruk av ristsystem innmontert i trålen.

Formålet med prosjektet er å analysere artssammensetningen og lengdefordeling av fisk som går på tank i industritrålfisket, og undersøke om det er forskjell i artssammensetningen og lengdefordeling av fisk mellom fangster fisket med/ og uten bruk av sorteringsrist. Prosjektet tar tid da det ut ifra ressurs hensyn ikke har vært mulig å følge dette opp med flere turer per år. Det antas at prosjektet kan slutføres i 2019.

Analysearbeidet er et ledd i å kartlegge den reelle fangstsammensetningen i de ulike fiskeriene, med formål å skaffe nødvendig kunnskapsgrunnlag for fiskeriforvaltningen for å kunne sikre at reguleringer iverksettes og fiske gjennomføres ut fra hensynet til ressursvennlig og rasjonell beskatning av fiskebestandene.

Resultatene fra forsøkene i 2014 fremgår av en egen rapport (analyse), og senere opparbeidet datagrunnlag er under bearbeiding. Det vil bli utarbeidet en sluttrapport (2014-2019) ved avslutning av hele prosjektet.

I 2019 vil en sette observatører om bord på to fartøy for å ta prøver av fangstsammensetningen og lengdefordelingen av fisk i det kommersielle fisket etter øyepål og kolmule i Norges økonomiske sone (NØS).

Støtte over ordningen skal dekke utgifter til å ha observatører om bord, reise- og toktutgifter, utgifter til opparbeidelse av innhentet datagrunnlag.

Budsjett:	100 000,-
-----------	-----------

4.1.5 Prosjektstøtte for å kartlegge og kvantifisere urapportert ikke-landet fangst av kommersielle og ikke- kommersielle arter i norske fiskerier.

Urapportert ikke-landet fangst i norske fiskerier er på grunn av utkastforbudet for de fleste arter liten i forhold til mange andre land som tillater utkast. Ikke-rapportert og til dels ulovlig utkast kan imidlertid være vanskeligere å kvantifisere enn lovlig utkast. Norge som stor fiskerinasjon blir med jevne mellomrom utfordret til å kvantifisere og dokumentere mengdene som kastes ut død eller døende, og som ikke rapporteres. Dette har betydning for bestandsberegninger, miljømerking av fiskeriene og krav fra land som importerer sjømat fra Norge, og for å dokumentere potensialet for fremtidig utnyttelse av pt. ubenyttede ressurser.

Arbeidet vil utforske og kvantifisere eventuelle forskjeller i arts- og størrelsesfordeling mellom fisk fisket av en gitt flåtegruppe, i et gitt hovedfangstområde med en gittfangstredskap i et gitt kvartal i året, og fisk landet av de samme fiskeriene/flåtegruppene. Slik vil utkast/bifangst av både kommersielle og ikke-kommersielle arter i norske pelagiske og bunnfisk fiskerier kartlegges og kvantifiseres. Tanken er å estimere urapportert fangst og mulig utkast i ett hvert norsk fiskeri om gangen. Dersom urapporteringen er marginal, så vil man vente en lengre tid før man estimerer på nytt (f.eks. 5-10 år), mens fiskerier der dette viser seg å være et større kvantum så vil disse bli overvåket og estimert årlig.

Fremdriften i arbeidet har gått sent pga manglende ressurser. Arbeidet startet i 2012 som et pilotprosjekt, og omfattet da kartlegging og kvantifisering av bifangst i loddefiskeriet og utkast/bifangst i kystfiskeflåten < 15 m totallengde som fisket med garn i hovedfangstområdene 00, 05 og 06. Arbeidene og resultatene, som ennå ikke er formelt publisert, gjorde at forvaltningen måtte sette av et kvantum torsk til dette loddefisket for at det kunne la seg gjennomføre, mens utkast/bifangst i kystfiskeflåten < 15 m var helt marginalt. Det er videre samlet inn data på utkast/bifangst i trål- og lineflåten > 28 m totallengde som fisker i hovedfangstområdene 04, 05, 12, 20, 21 og 23 i Barentshavet. De neste fiskeriene som vil bli kartlagt er seitrålfisket og rekefisket i Nordsjøen/Skagerrak.

For å sikre en raskere fremdrift i arbeidet og publisering av etterspurt dokumentasjon har Fiskeridirektoratet og Havforskningsinstituttet besluttet å delfinansiere kostnadene ved å engasjere en stipendiat over en 4-års periode (inkl. et år plikttjeneste fordelt mellom Fiskeridirektoratet og Havforskningsinstituttet). Stipendiaten er ansatt ved Havforskningsinstituttet. Årlig samlet kostnad er ca. kr 1.200.000 hvis en inkluderer drift og godtgjørelse ved arbeid om bord i fiskefartøyer. Havforskningsinstituttet bidrar med halvparten, kr 600.000, og den andre halvparten foreslås dekket over Ordningen.

Budsjett:	600 000,-
-----------	-----------

4.1.6 Tiltak for å redusere muligheten for sprenging av trålposer i fiske etter kolmule

Fisket etter kolmule med norske fartøy foregår i all hovedsak med pelagisk trål og i størst grad i havområdene vest av Irland og videre opp i Færøysk sone.

Fiskeposen utsettes ofte for stor belastning som følge av store fangster. Den største belastningen inntreffer når posen er full når den kommer opp til havoverflaten. Årsaken til dette er de store trykkendringene som gjør at fisken får luft i svømmeblæren og volumet av fisk i fiskeposen øker og krever mere plass i fiskeposen. Er det da for lite plass til å kunne kompensere for volumøkningen så kan fiskeposen sprekke (sprenges). Konsekvensen av dette er tap av fangst og ødelagt fiskepose.

Høsten 2017 tok næringen kontakt med Havforskningsinstituttet med ønske om å finne frem til løsninger som begrenser faren for sprenging av fiskeposer. Da Fiskeridirektoratet (Utviklingsseksjonen) ble gjort oppmerksom på dette ble også direktoratet påkoblet dette prosjektet, og det ble avsatt en del –finansiering med midler over ordningen for 2018. Etter utført pilotprosjekt i 2018 er det nå etablert et nærmere samarbeid mellom FHF, HI og Fiskeridirektoratet om finansiering, gjennomføring og praktiske fiskeforsøk.

Havforskningsinstituttet skal ha det faglige ansvaret for prosjektet. Første del av prosjektet vil være å få utplassert sensorer på trålene til noen utvalgte kolmuletrålere. Disse skal måle hvordan trålen kommer opp til havoverflaten under hiving. I tillegg skal det gjennomføres praktiske fiskeforsøk om bord i ett eller to fartøy på fiskefeltene vest av Irland for å teste ut mulige løsninger som kan reduserer muligheten for sprenging av fiskeposer.

På grunn av prosjektets kompleksitet må det påregnes at forsøkene må gå over flere år. Resultatene fra forsøkene vil være viktige bidrag for om mulig å kunne treffe avbøtende tiltak.

Fiskeridirektoratet vil også bidra med personell og praktisk kompetanse inn i prosjektet.

Utviklingsseksjonen har fått avsatt 1000 tonn kolmule i 2019 til forsøkene.

Budsjett:	200 000,-
-----------	-----------

4.1.7 Oppfølging av utvikling i et norsk fiske etter mesopelagisk fisk i Norskehavet og Atlanterhavet.

De siste årene er det gitt et høyt antall tillatelser til forsøk for fiske etter mesopelagiske arter, hvor et begrenset antall tillatelser er benyttet. Fiskeridirektoratets Tilskuddsordning har blant annet bidratt med finansiering av driftsutgifter for fartøyleie og forskningskompetanse. FoU er kostnadskrevende og fartøyleie for kartlegging av bestandene utgjør den største delen av dette arbeidet.

Forvaltningens grunnlag til å sette presise og riktige vilkår i slike tillatelser har vært utfordrende. På den ene siden skal det tas nøye hensyn til aktørens frihet for å drive FoU i et slikt nytt fiskeri, og på den andre siden skal forvaltnings hensyn til en forsvarlig gjennomføring og rapportering ivaretas. Med dette som bakgrunn deltok Fiskeridirektoratet på et av disse forsøkene i 2017. Dette var naturligvis en svært nyttig kunnskap en gjorde seg med hensyn på forvaltnings rolle. Dette ønskes videre fulgt opp i 2019.

På kort sikt er det næringen selv som vil komme til å forestå en høy andel av FoU med hensyn på kartlegging, fangstredskap/ metode, fangsthåndtering etc. For at forvaltningen skal kunne sette riktige og presise vilkår knyttet til eventuell rammer for utforming av redskap, innblanding av uønskede arter, prøvetaking etc. så er det svært viktig at en er tilstede og tilegner seg kunnskap om utviklingen og hvordan eventuelle vilkår kan og bør settes. Utvikling av andre fiskerier har vist at dersom det ikke etableres gode rutiner for registrering av viktig informasjon i oppstarten av fiske er denne kunnskapen tapt eller innsamlet i en mal som er vanskelig å bruke på senere tidspunkt. Å etablere gode rutiner på dette området viser også en «norsk ansvarlighet» i utviklingen av fisket.

Havområdene som kartlegges er enorme og det vil være behov for videre oppfølging med hensyn på blant annet på den totale fangstsammensetningen på nye områder.

Støtte over ordningen er kun tenkt som reise- og toktutgifter for Fiskeridirektoratets eget personell i tilfelle det er behov for å følge opp med dokumentasjon av eventuelle forsøk som måtte bli tillatt utført i 2019.

Budsjett:

50 000,-

4.2 Bidødelighet

4.2.1 Opprensning av tapte fiskeredskaper langs kysten.

Betydelige mengder garn som er mistet under fiske blir fjernet gjennom det årlige opprenskingstoktet. I tillegg blir det tatt opp betydelige mengder andre redskaper som teiner, liner, snurrevad, not, trålvaier, anker, dregger o.lign. Hensikten med dette arbeidet er å få ryddet fiskefeltene for primært tapte garn for å hindre skjult beskatning på fiskeressursene. Erfaring har vist at opprensning generelt utover fokus på garn også er viktig av hensyn til å fjerne tapte redskaper som representerer en ny fare for ytterligere fastheking med påfølgende tap. Foruten fokus på skjult beskatning av fisk og skalldyr utgjør tapene også en forøpling av det marine miljøet. De siste årene har forøpling av havmiljøet hatt en økende oppmerksomhet så vel nasjonalt som internasjonalt.

De siste 5 årene har det årlig blitt tatt opp i underkant av 1000 tapte garn per år. Totalt siden oppstart er det tatt opp over 21.000 garn, samt betydelige mengder av andre fiskeredskaper. I de 3 siste årene har opprensningen startet i Øst-Finnmark, mens områdene var stengt for fiske etter kongekrabbe under bestandsestimeringstokt. Området i Vest-Finnmark (vest for 26° Ø) med fritt fiske ble stengt noen få dager mens opprensningen pågikk. Stenging av områder mens opprensningen pågår, gir et betydelig bedre resultat med hensyn på fjerning av tapte teiner. Det er foreløpig noe usikkert om denne løsningen lar seg gjennomføre i 2019, siden Havforskningsinstituttet har flyttet toktperiode for bestandsestimering. Det vil bli vurdert hvorvidt det er handlingsrom i leieperioden for å fjerne tapte og gjenstående snøkrabbeteiner.

Opprenskingen vil bli gjennomført vekselvis mellom fiskebanker og kyst-/fjordområder på prioriterte områder med basis i meldinger om tapte fiskeredskaper og områder hvor det erfaringsmessig mistes mye fiskeredskaper. Med hensyn på tap av garn er andelen som melder fra om tap etter hvert blitt god, men spesielt for kongekrabbeteiner er det rom for forbedring.

Til opprenskingsoppdraget vil det bli leid et fartøy rigget for å kunne utføre tråling. Fartøyet vil imidlertid bli rigget med egnet sokneutstyr. Det er viktig at fartøyet er tilstrekkelig stort og har en utrustning som minimaliserer tidsavbrudd for værforhold og kan håndtere alt sokneutstyr innenfor HMS med hensyn til mannskap og toktpersonell, samt har god lagringskapasitet. Rigging og bruk av sokneutstyret tilpasses topografi og fangstmål. Sokningen er et tidkrevende arbeid som krever god dialog med fiskerne. Prosjektet er miljørelatert og bidrar til å redusere skjult beskatning på fisk og skalldyr.

For å øke fiskerens mulighet til å følge med hvor det er blitt ryddet og hva som er fjernet, ble det like etter toktslutt presentert en nettløsning med nødvendig oversikt.

Budsjett:	5.000.000,-
-----------	-------------

4.2.2 Enklere gjenfinning av tapte fiskeredskaper (fortrinnsvis garn) gjennom stedsangivelse på havbunnen.

Lang erfaring fra opprenskingsarbeidet viser at fiskerne har vanskeligheter med å lokalisere en garnlenke eller andre fiskeredskaper på havbunnen selv om setteposisjon eller avslutningsposisjon er kjent. Dette vanskeliggjør arbeidet med egen gjenfinning for å raskt kunne fjerne tapte redskaper. Erfaring fra årlige opprenskingstokt viser også at det er utfordrende å finne redskaper som er meldt tapt, spesielt på større dyp eller redskaper med kortere utstrekning som f.eks. teiner. Nøyaktigheten på informasjonen som ligger til grunn er varierende og i tillegg kan redskapene være flyttet både av naturgitte forhold som strømforhold eller av andre forhold som for eksempel annen fiskeriaktivitet. Det er således liten tvil om at en teknisk løsning for raskere og relativt nøyaktig lokalisering vil kunne bidra til at tapte fiskeredskaper fjernes raskere av fiskerne selv og at en høyere andel fiskeredskaper blir gjenfunnet.

På initiativ fra Fiskeridirektoratet har det pågått utviklingsarbeid med dette en tid nå. Furuno er den kommersielle aktøren som er ansvarlig for utviklingsarbeidet gjennom en av sine underleverandører. Fiskeridirektoratet og FHF (Sintef) har vært delaktige i finansiering knyttet til uttesting på fiskefartøy.

Fremdriften i prosjektet tilsier at den kommersielle aktøren vil gjennomføre testing på kystfiskefartøy vinteren 2019.

Budsjett:	50 000,-
-----------	----------

4.2.3 Gjenvinning av kasserte linebruk

Liner som ikke lengre nyttes i aktivt fiskeri og anses for å være kassert utgjør en utfordring hva gjelder gjenvinning. I dag finnes det ingen god løsning på hvordan denne typen fiskeredskap skal behandles. Kasserte liner som landes i havn deponeres som restavfall, uten gjenbruk- eller gjenvinningsløsninger. Liner er et krevende produkt å gjenvinne da det er ulike bestanddeler som metall krokar, stoppere av metall eller plast, samt tau av ulik karakter. Stoppere er klemst fast til selve linen og er ikke laget med utløsermekanisme for avhuking.

I 2018 inviterte Fiskeridirektoratet redskapsprodusenter til møte for å diskutere denne utfordringen. Norsk fiskeriretur AS (Nofir) tok imot kasserte liner fra redskapsprodusentene. Dette som et pilotprosjekt med formål om manuell separering av tau og metall gjennom et eget gjenvinningsprogram. Håndteringen tok lang tid og fortjenesten var ikke stor nok til at Nofir ønsket å fortsette med å ta i mot disse redskapene for videre håndtering.

Fiskeridirektoratet har engasjert Sintef Ocean for videre utredning. Det overordnede formålet for prosjektet er å finne lønnsomme løsninger for å gjenvinne kasserte liner. Prosjektet vil kreve god innsikt i hvordan linerredskap brukes og kasseres i dag, samt kompetanse på ulike løsninger som vil være energi og / eller materialgjenvinning. Økt bærekraft og sirkulær økonomi tilsier at liner fjernes fra deponi og lønnsomme løsninger tilsier at linerredskap tas på land for videre behandling.

Forprosjekt vil være et prioritert arbeid i 2019 og antas å kunne gjennomføres innenfor en relativt liten budsjettandel. Det tas sikte på at det i løpet av 2019 vil bli initiert et hovedprosjekt.

Budsjett:

300 000,-

4.2.4 Spøkelsesfiske i teinefiskeriene - utvikle løsninger med «rømningshull» for å gjøre teiner generelt «ufiskbare» etter tap.

Tap av teiner i kommersielt fiske, og i fritidsfiske er ikke nødvendigvis høyt for den enkelte aktør i den enkelte sesong, men erfaring og undersøkelser viser imidlertid at disse tapene i sum må betegnes som mer betydelige enn tidligere antatt. Nyere kunnskap viser også at fritidsfiskeren bruker mer robuste teiner nå enn tidligere, noe som medfører lengre nedbrytingstid. Videre har fritidssegmentet blitt betydelig utvidet i omfang til også å omfatte fiske etter sjøkreps og bruk av fisketeiner. I tillegg viser nyere kunnskap at teiner uten «agn» kan fortsette å fiske eller benyttes av både fisk og skaldyr som «skjul». Dette vil som oftest medføre dødelighet på enkelte arter, og dermed utgjøre en skjult beskatning på ressursene.

Snøkrabbeteiner er foreløpig ikke med i dette prosjektet av hensyn til at det først vil bli foretatt en vurdering av hvorvidt det er mulig å anvende det regelverket som Canada har innført for krav til bruk av biologisk nedbrytbar tråd/ rømningshull i fiske etter snøkrabbe.

Prosjektet har som målsetting å finne funksjonelle løsninger som hindrer spøkelsesfiske av tapte teiner i de norske teinefiskeriene. Fra 2018 sesongen ble det innført krav om bruk av rømningshull ved nedbrytbar tråd, på hummerteiner. I 2018 ble det også utført forsøk med nedbrytbar tråd i leppefiskredskap (i hovedsak teiner), og innledende arbeid med løsninger for krepse- og kongekrabbeteiner. Dette arbeidet planlegges videreført i 2019, og det vil i tillegg bli sett på løsninger for teiner etter taskekrabber.

For å effektivisere utviklingsarbeidet og kunne anvende synergieffekter vil arbeidet med rømningshull og fluktåpning i fisketeiner legges til ett felles prosjekt, hvor Havforskningsinstituttet er faglig ansvarlig for uttesting og rådgiving til forvaltningen.

Leppefiskredskap:

I 2018-sesongen ble forskjellige dimensjoner av nedbrytbar tråd testet ut av fiskere i leppefisksesongen. Data fra disse vil bli samlet inn og analysert. Resultatene vil bli sammenholdt med månedlige bruddstyrkemålinger av trådprøver som ble satt ut ved begynnelsen av leppefisksesongen 2018, og diskutert i referansegruppa for leppefiskredskap. Gruppen vil så komme med en anbefaling til Fiskeridirektoratet for valg av teknisk løsning.

Teiner etter kongekrabbe:

Referansegruppen for fiske med teiner etter kongekrabbe hadde møte høsten 2018 og anbefalte en løsning med nedbrytbar tråd i «kalvepartiet» av teinen. Gruppen understreket behovet for utprøving i kommersielt fiske før det gis endelig anbefaling. Hovedtyngden av det kommersielle fisket skjer om høsten, og uttestingen vil skje i denne perioden. Forsøkene anbefales utført av ca. 10 fartøy med 10 teiner hver som har innmontert nedbrytbar tråd. To ulike dimensjoner tråd vil bli testet. Referansegruppen vil så møtes høsten 2019 for å diskutere erfaringene fra forsøkene. Basert på dette vil gruppen komme med sine anbefalinger.

Teiner etter sjøkreps:

Referansegruppen for bruk av teiner etter sjøkreps hadde sitt første møte i slutten av november 2018. I motsetning til fisket med teiner etter hummer, leppefisk og kongekrabbe som foregår i relativt korte sesongfiskerier, er fisket med teiner etter sjøkreps et fiskeri som foregår hele året. Fisket med teiner etter sjøkreps foregår dessuten med et stort antall teiner, ofte flere hundre til enhver tid. Det er derfor nødvendig å finne frem til løsninger med lang levetid eller metodikk for rask og enkel utskifting av innretninger. Fiskerne mente nedbrytbare panel (PHA-panel) brukt blant annet i «blue crap»-fisket i USA kan være en funksjonell innretning i teinefisket etter sjøkreps og ønsket dette alternativet utredet. Dette bør testes ut i kommersielt fiske parallelt med en løsning med nedbrytbar tråd for å høste erfaringer med funksjon og brukervennlighet.

Teiner etter taskekrabbe:

Det etableres en referansegruppe (samme som for hummerteiner med litt justeringer) også for dette teinefisket etter mønster fra de andre teinefiskeriene. Gruppen vil møtes tidlig i 2019, slik at løsningsforslag er klar til uttesting når hovedsesongen begynner på sommer/tidlig høst. Rømningshull fremstår med noen andre utfordringer i dette fisket med basis i de tradisjonelle teinene som benyttes selv om det også kan fiskes taskekrabbe med andre teiner som hummerteiner etc.

Teiner etter hummer:

Fiskeridirektoratet har mottatt svært få tilbakemeldinger vedrørende innføring av krav til rømningshull. Det er imidlertid mottatt noen meldinger vedrørende styrken på den nedbrytbare tråden, spesielt i monteringsalternativ i selve notlinet. Dette kan det være flere årsaker til og ikke nødvendigvis styrken. Uansett er det naturlig med en gjennomgang av erfaringene fra foregående sesong, med samme referansegruppe som tidligere. Der vil en vurdere om det eventuelt skal foreslås endringer.

Fisketeiner:

Fisketeiner kan også nyttes til fangst av hummer og andre skalldyr (spesielt sjøkreps). Fiskeridirektoratet har derfor bedt Havforskningsinstituttet utrede konsekvensene ved innføring av krav om fluktåpning i slike teiner samt krav til løsning for å hindre spøkelsesfiske av tapt redskap (rømningshull). I 2018 ble det gjennomført innledende forsøk for å beregne seleksjon til torsk ved innføring av krav om fluktåpning. Dette arbeidet vil bli videreført i 2019.

Budsjett:	800 000,-
-----------	-----------

4.2.5 Merking av fiskeredskaper.

Krav til merking av fiskeredskap er spesifisert i utøvelsesforskriften i kap. XVI. Forskriften omhandler markering og merking av overflatevak.

Fiske etter hummer og generelt fritidsfiske har igjen andre krav til hva merkingen skal inneholde av informasjon.

Det er bare i snøkrabbefisket det er stilt krav om at selve fiskeredskapen (første og siste teinen i lenken) skal merkes manuelt med påført registreringsnummer.

Det arbeides globalt gjennom blant annet FAO med mer like regler for merking og «moderne» løsninger for merking av selve fiskeredskapen også. Det er utfordrende å finne globale løsninger i en slik sammenheng, men Norge er ikke tjent med avventende rolle i dette arbeidet som i svært stor grad sees i sammenheng, men med havforsøpling i kontekst av

gjenstående eller tapte fiskeredskaper som ikke lar seg identifisere. Erfaring fra årlige opprensningstokt i flere tiår, viser også at det er utfordrende med sikker identifisering av eier, selv om vi som oftest har angitt eier gjennom avgitt melding om redskapstap.

Vi tror det både er viktig og riktig at det tas en proaktiv holdning til merking fiskeredskap både for overflatemerking/identifisering og at det samtidig utredes løsninger som på en rask og funksjonell måte kan merke selve fiskeredskapen. Sistnevnte er spesielt viktig av hensyn til fiskerier der det benyttes et stort enhetsantall som f.eks. i snøkrabbefisket.

Dette vil være et forprosjekt styrt av Fiskeridirektoratet (Utviklingsseksjonen), men utført av en egnet enhet med riktig teknologisk kompetanse for utredning av mulige merkemetoder på selve fiskeredskapen, samt overflate markering. I denne forbindelse kan det også være aktuelt å trekke inn representanter fra næringen.

Budsjett:	300 000,-
-----------	-----------

5 ANNET:

5.1 Seminar om seleksjon i trål og snurrevad

Støtte til å gjennomføre en samling (seminar) om utkastreduserende tiltak i fiske med trål og snurrevad. Målgruppen er fiskere og redskapsprodusenter med relasjon til trålfiske etter hvitfisk. Hovedfokus på dette seminaret vil være rettet mot selektive løsninger for å redusere utkast av småfisk. Fiskeridirektoratet vil invitere næringen og forskning for gjensidig informasjon om status på undersøkelser og tiltak som er iverksatt for å få bukt med problemstillingen knyttet til utkast av småfisk.

Seleksjon i trål:

Seleksjonsinnretninger i stormasket trål kom inn i reguleringene fra 01.01.1997 med sorteringsristsystemet Sort-X (norsk ristsystem som kan benyttes i alle typer stormasket trål), og Sort-V (tilpasset russisk firepanels trål). Begge ristsystemene ble produsert i stål. Senere ble det laget en norsk variant av Sort-V rista som ble kalt Enkeltrist, og den siste varianten som ble utviklet var «flexiristen» som er produsert i plast og gummi. Stålristene som først ble tatt i bruk var tunge å håndtere, fiskerne hevdet de var en sikkerhetsrisiko å bruke for mannskapet som jobbet på dekk under hiving av trålen, spesielt i dårlig vær. Det ble således i startfasen besluttet at en ikke behøvde å bruke disse ristsystemene når været var så dårlig at kystvakten ikke kunne borde for inspeksjon, det ville si ca. liten kuling. Rundt år 2000 utarbeidet en student ved Fiskerihøgskolen i Tromsø et ristsystem i plast med gummi tverrband, ristene ble ferdig utviklet ved Sintef i Trondheim og fikk benevnelsen «flexirist». Resultatene fra forsøkene med dette ristsystemet viste gode resultater som var på linje med resultatene fra stålristene. Bestandssituasjonen for de viktigste bunnfiskartene var på et mye lavere nivå den gang ristsystemene ble utviklet enn hva tilfellet er per dato.

Tilbakemeldingene fra næringen, sjøtjenesten og våre forskningsmiljøer nå er at fleksiristsystemet ikke fungerer tilfredsstillende, spesielt i forhold til seleksjonen av hyse. Dette kan blant annet forklares med for dårlig seleksjonskapasitet i forhold til fangstmengde. En annen problemstilling er at ristseksjonen er for trang slik at fisken samles opp foran ristene ved for store fangstmengder. Dette vil føre til begrenset seleksjonsevne og fare for «sprenging» av ristsystemet. Problemstillingen vil bli diskutert i møter med aktuelle aktører, og vurderinger om nye tiltak vil så bli utført etter dette.

Seleksjon i snurrevad:

I begynnelsen på 2000-tallet ble det prøvd ut sorteringsrister i snurrevad. Som følge av håndteringsproblemer om bord i fartøyene under forsøkene ble det besluttet å ikke gå videre med det konseptet. Havforskningsinstituttet utviklet en fiskepose laget i knuteløst flettet lin med kvadratiske masker, som en alternativ seleksjonsløsning. Denne kvadratmaskeposen ble senere påbudt brukt i den østlige delen av Barentshavet. Fra 1. januar 2019 ble påbudet om bruk av kvadratmaskepose utvidet til å gjelde alle områder nord for N 64°.

Tilbakemeldingen fra flere hold er at seleksjonen i disse kvadratmaskeposene er for stor i havflaten. Årsaken til dette kan være flere, men en sannsynlig grunn er at det manipuleres med redskapet slik at fisken ikke kommer bak i seleksjonssekken før redskapet er i havflaten. Dette gjelder spesielt i fiske etter hyse. Problemstillingen vil bli diskutert i møter med aktuelle aktører.

Fangstbegrensning:

Det er tillatt å benytte fangstbegrensningssystem i snurrevad, forutsatt at det er utformet og innmontert i henhold til gjeldende regelverk. Tilbakemeldingene fra næringen er at en del fiskere ikke benytter fangstbegrensningssystemet fordi de ikke får det til å fungere tilfredsstillende. Havforskningsinstituttet og Fiskeridirektoratet planlegger å ta en tur langs kysten i vinter-/vårmånedene 2019 for å lære opp de fiskerne som har behov for det, til å montere fangstbegrensningssystemet på riktig måte slik at de får det til å fungere som det skal.

Generelt:

Midlene som søkes gjennom Ordningen skal gå til møtearrangement og reisekostnader for å diskutere tiltak for å forbedre seleksjonen i trål og snurrevad. I tillegg vil det brukes en del midler til å reise rundt for å lære opp fiskere om hvordan en skal montere fangstbegrensningssystem inn i snurrevaden slik at den fungerer optimalt. I særlige tilfeller vil det være nødvendig å ta turen på sjøen med de det gjelder.

Budsjett:	200 000,-
-----------	-----------

6 FINANSIERING AV DE ENKELTE PROSJEKTENE

Prosjektene baseres finansiert på bevilgning over kap. 917 post 21 og andel av forskningsavgift tildelt Fiskeridirektoratet for 2019.

7 AVSLUTTENDE KOMMENTARER:

Prosjektene som vil bli gjennomført i 2019 er utarbeid i samsvar med det som fremgår av Statsbudsjettet og tildelingsbrev til Fiskeridirektoratet for 2019, samt nødvendige prioriterte utviklingstiltak i henhold til Bestands- og Fiskeritabellen.

Bruk av mer selektive fiskeredskap er ett av de viktigste redskapene for å unngå utkast og uønsket fiskedødelighet.

Kartlegging av fangstsammensetningen i ulike fiskerier, samt innhenting av kunnskap om fisket av enkelte arter er ett ledd i å skaffe nødvendig kunnskapsgrunnlag for fiskeriforvaltningen for å kunne fatte beslutninger på en hensiktsmessig og best mulig måte for det utøvende fisket.

Behovet for å gjennomføre opprensning av tapte fiskeredskaper er vel dokumentert ut i fra de erfaringer en har oppnådd ved de årlige prosjektene.

Sak 3/2019

Regulering av fisket etter brisling i
2019

3 BRISLING

3.1 HAVBRISLING

3.1.1 FISKET I SESONGEN 2018/19

Fartøy med pelagisk tråltillatelse, nordsjøtråltillatelse og ringnottillatelse hadde i sesongen 2018/2019 adgang til å fiske 10.000 tonn havbrisling i EU-sonen. Utseiling var som tidligere administrert av Norges Sildesalgslag, basert på videreføring av rulleringsliste etablert i 2016.

Tilsvarende forrige sesong kunne kvoten i EU-sonen fiskes mellom 1. juli 2018 og 30. juni 2019. Fisket i 2018 åpnet dermed etter utgangen av den norske fredningsperioden, 1. august 2018. Maksimalkvoten ble satt til 550 tonn.

Det faktiske fisket startet i slutten av august, og innen midten av september hadde nesten 6 000 tonn blitt fisket med trål, levert til mel og olje. Trålere tok ytterligere 3 000 tonn i oktober-desember, mens notfartøy fisket ca 1 000 tonn i desember og januar; omtrent halvparten av notfangstene ble levert til konsum, til snittpriser på drøyt det dobbelte av leveransene til mel og olje.

Til sammen fisket norske fartøy 10 129 tonn brisling i EU-sonen.

3.1.2 KVOTESITUASJONEN OG UTSEILING I SESONGEN 2019/20

ICES anbefaler et maksimalt uttak av havbrisling på inntil 138 726 tonn for sesongen 2019/20. Det betyr at Norge iht. til avtalen med EU for 2019, får en kvote på 10 000 tonn. Norske fartøy med ringnottillatelse og pelagisk trål- og nordsjøtråltillatelse kan fiske havbrisling i EU-sonen. Tidspunktet for oppstart av fisket etter havbrisling i EU-sonen for 2019 anbefales satt til 1. august, mens kvoten også kan tas i første halvdel av 2019.

Utseiling har siden 2016 vært administrert av Norges Sildesalgslag basert på en rulleringsliste. Enkelte praktiske endringer vedrørende avvikling av utseiling ble endret etter 2017/2018-sesongen; erfaringen med disse er gode, og opplegget anbefales videreført slik det fremsto i 2018/19-sesongen.

Eventuelle nypåmeldte til sesongen 2019/20 plasseres som før midt på listen. Skriftlig påmelding sendes til Norges Sildesalgslag innen 30. juni 2019; fartøy som allerede er på listen anses som påmeldt også for kommende sesong.

Dersom totalkvoten ikke er oppfisket innen medio januar 2020 vil Fiskeridirektoratet, i samråd med næringen, kunne bruke refordeling som insentiv for ytterligere fiske. Dersom et lite restkvantum gjenstår vil tidligere refordeling vurderes til fordel for fartøy i aktivt fiske.

Basert på maksimalkvoter på 550 tonn fastsetter Norges Sildesalgslag hvor mange fartøy som får ta utseiling, og gjennomfører avvikling av utseiling i henhold til trekningslisten.

Fiskeridirektøren foreslår at fartøy tar utseiling i to perioder, 1. august 2019 – 30. november 2019 og 1. desember 2019 – 31. mars 2020. Kun fartøy som tilbys utseiling i første periode plasseres nederst på rulleringslisten for neste sesong. Maksimalkvoten foreslås satt til 550 tonn, og utseiling administreres av Norges Sildesalgslag iht. rulleringslisten etablert i 2016.

3.2 KYSTBRISLING

3.2.1 FISKET I 2018

Øst for Lindesnes

Fartøy som har adgang til å delta i kystbrislingfisket kunne i 2018 fiske og lande inntil 1 997 tonn brisling i Skagerrak. Det tradisjonelle kystbrislingfisket øst for Lindesnes avregnes dette kvantum. I 2018 fisket norske fartøy 309 tonn kystbrisling øst for Lindesnes. I Oslofjorden nord av Færder Fyr ble det tatt 130 tonn i januar og 129 tonn i desember. 49 tonn ble tatt Kragerøfjorden/Jomfrulandsrenna i november-desember. Det aller meste, 258 tonn, gikk til krydring.

Vest for Lindesnes

Havforskningsinstituttet (HI) gav på forespørsel råd uttak av kystbrisling i 2018. Med utgangspunkt i dette rådet ble følgende totalkvotebegrensinger satt: Nordfjord, 0 tonn; Sognefjorden, 500 tonn; og Hardangerfjorden, 500 tonn.

Små kvantum ble fisket januar og februar som bifangst i andre fiskerier. Direktefisket foregikk i perioden september-desember; 901 tonn av totalt 1 000 tonn ble tatt i november. Av dette ble 28 tonn tatt i Hardangerfjorden, 281 tonn i Sognefjorden, og 686 tonn i Trondheimsfjorden.

Det er sjelden det fiskes kystbrisling i Trondheimsfjorden. I perioden 2002-2017 er det bare registrert fangster i 2009 (972 tonn) og 2010 (377 tonn).

3.2.2 KVOTESITUASJONEN I 2019

Øst for Lindesnes

Fartøy som har adgang til å delta i kystbrislingfisket kan fiske og lande 1 997 tonn brisling i Skagerrak. Det tradisjonelle kystbrislingfisket øst for Lindesnes avregnes dette kvantumet.

Vest for Lindesnes

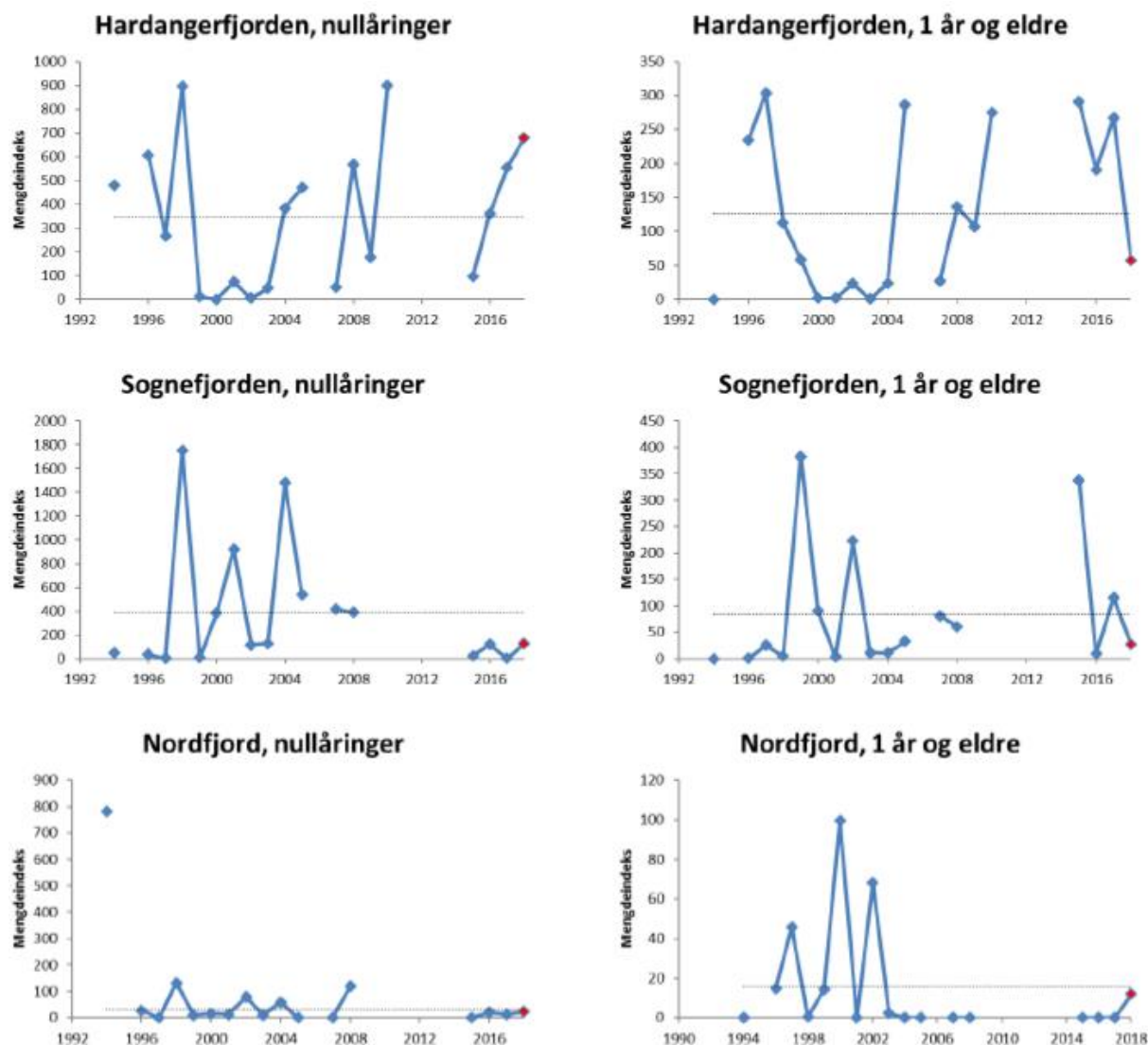
De siste årene har fisket etter kystbrisling blitt fulgt tett av Norges Sildesalgslag. Dette innebærer blant annet at det ikke fiskes på brisling under minstemål, og at Sildelaget analyserer prøver tatt i hver fjord før de åpner for ordinært fiske. I tillegg er det regler om fredningstid og tillatt innblanding.

Foreløpig foreligger det ikke et kvoteråd for 2019; et slikt er planlagt oversendt Fiskeridirektoratet innen utgangen av juli i år.

Kvotebegrensingene for fiske etter kystbrisling vest av Lindesnes de siste par årene har blitt satt på bakgrunn av råd fra Havforskningsinstituttet (HI). Tidspunktet for det årlige toktet som har gitt opphav til HIs kvoteråd ble gjennomført nesten et år før hovedfisket startet, og det er mulig at toktet kan ha gitt et feilaktig bilde av bestandssituasjonen. For å bøte på dette har HI planlagt et tokt i Sognefjorden, Hardangerfjorden og Nordfjord i juni-juli inneværende år. Dette vil utgjøre grunnlaget for årets rådgivning.

HI gjennomførte som vanlig et tokt i november-desember 2018; det er ikke avgjort hvorvidt indekser fra dette toktet skal inngå som supplement til kvoterådet for 2019. Vi gjengir likevel de foreløpige resultatene her, for å illustrere utviklingen av bestanden.

Figur 1: Toktindekser 1992-2018

Kilde: Havforskningsinstituttet

Foreløpig ser det ut til at det er en oppgang fra 2017 i Nordfjord, men en ligger fremdeles under gjennomsnittet for 1994-2018.

I Hardangerfjorden er det svært bra med nullåringer, men under gjennomsnittet med 1+ brisling.

I Sognefjorden er det generelt en nedgang.

Fiskeridirektøren vil kalle næringen inn til et møte for å diskutere kvotefastsettelse så snart som mulig etter mottakelse av kvoteråd fra HI. Fiskeridirektøren foreslår at inntil møtet er avholdt og Fiskeridirektoratet har fastatt kvoter vil det være forbudt å fiske brisling i Hardangerfjorden, Sognefjorden, Nordfjord og Trondheimsfjorden.

3.2.3 UTVIKLINGEN I FISKET 2019

Det ble som vanlig gitt dispensasjon til et begrenset kystbrislingfiske i Oslofjorden og Rogaland i januar. To fartøy fisket til sammen 129 tonn kystbrisling i Oslofjorden og Kragerøfjorden.

Sak 4/2019

Regulering av fisket etter storskate
(*Dipturus batis*)

REGULERING AV FISKET ETTER STORSKATE (DIPTURUS BATIS)

Storskate (*Dipturus batis*) er kategorisert som kritisk truet (CR) i Artsdatabanken. Fiskeridirektoratet har i den forbindelse bedt Havforskningsinstituttet om oppdatert bestandsinformasjon om storskate i norsk og internasjonalt farvann. Oversendelsen fra Havforskningsinstituttet er lagt ved saksdokumentet i sin helhet. Her fremkommer det at det er vanskelig å artsbestemme individer i *Dipturus batis* familien, og at det dermed ikke er sikkert om det kun er *Dipturus batis* som er truet, eller om dette også gjelder *Dipturus intermedius*. Imidlertid anbefaler Havforskningsinstituttet en føre-var tilnærming i beskatningen også av *Dipturus intermedius* blant annet som følge av at den ofte sammenblandes med andre store arter og at man foreløpig ikke har informative artspesifikke data.

Basert på tilbakemeldingen fra Havforskningsinstituttet ser Fiskeridirektøren det som hensiktsmessig å foreslå for Nærings- og fiskeridepartementet at det blir forbudt å fiske skater fra artskomplekset *Dipturus batis*. Fiskeridirektøren vil også anbefale Nærings- og fiskeridepartementet å ta inn forbudet i gjeldende forskrift 13. desember 2013 nr. 1507 om forbud mot fiske og fangst av brugde, pigghå, håbrann og silkehai, og at denne forskriften endrer tittel til «forskrift om forbud mot fiske og fangst av hai og skate».

Forslaget om forbud mot fiske etter storskater (*Dipturus batis* og *Dipturus intermedius*) innebærer at fangst av død og døende storskate skal tas med til land, mens levende og levedyktig storskate skal gjenutsettes straks på en skånsom måte. For de tilfeller der fangsten eller verdien av fangsten blir gjenstand for inndragning er det salgslagene og regionkontorene som i første omgang vurderer om det eventuelt skal gis 20 % ilandføringsvederlag for fangsten. Dersom vedtaket påklages er det Fiskeridirektoratets hovedkontor i Bergen som er ansvarlig for å behandle klagen.

Fiskeridirektøren foreslår å forby fiske av skater fra artskomplekset *Dipturus batis*.

Fiskeridirektøren foreslår også å endre tittel på forskrift 13. desember 2013 nr. 1507 om forbud mot fiske og fangst av brugde, pigghå, håbrann og silkehai, til «forskrift om forbud mot fiske og fangst av hai og skate», og ta inn forbudet mot fiske etter storskate i denne.

Til: Fiskeridirektoratet

Att: Maja K. Rodriguez Brix, Stein-Åge Johnsen

Behov for informasjon om storskate

Fiskeridirektoratet har i epost av 5 april 2019 bedt Havforskningsinstituttet om oppdatert bestandsinformasjon om storskate, både i norsk og internasjonalt farvann.

Bakgrunn:

Storskate (*Dipturus batis*) har kategori kritisk truet (CR) i artsdatabanken. I 2016 anbefalte ICES at det skulle være en 0-fangst av storskate i 2017 og 2018. I 2018 har ICES ikke kommet med noe råd om storskate. NFD vurderer å foreslå et forbud mot fiske av denne skaten som forekommer relativt hyppig i den norske landingsstatistikken.

Oppsummert svar fra Havforskningsinstituttet:

Dipturus batis art-kompleks er nå offisielt delt inn i *Dipturus batis* (blue skate) og *Dipturus intermedius* (flapper skate) (ICES, 2018). Det er foreløpig ikke klart om *D. intermedius* skal beholde det norsk navn «storskate». Så langt vi vet i dag, har vi bare *D. intermedius* i norsk farvann, men utbredelse av begge arter er vanskelig å skille fra hverandre på nåværende tidspunkt. Så spørsmålet er hvilken art som faktisk er truet, eller om eventuelt begge to er det. Vi har derfor behov for å samle inn artsspesifikke data, både i norsk og internasjonalt farvann, hvor vi vet at norske båter fisker og rapporterer fangst av storskate.

I tillegg til forvirringen mellom de to artene innenfor artskomplekset, er det mye feilidentifikasjon av «store skater» som «storskate». Disse kan være spisskate, svartskate, hvitskate, gråskate m.fl. Bestandssituasjonen for disse er i stor grad ukjent. Gråskate og hvitskate er enkle å skille fra *D. batis* artskomplekset, og svartskate og spisskate skilles relativt enkelt med antall torner. En forbedret fangststatistikk burde derfor være oppnåelig. Per idag er det imidlertid svært vanskelig å evaluere eksisterende data for storskate, og enda vanskeligere å gi pålitelig informasjon om bestanden og dens status.

Gitt at *D. intermedius* er (1) en stor og kanskje mindre sårbar art enn den tidligere evalueringen av *D. batis* komplekset, at den er (2) svært nært relatert til en annen sårbar/truet art (*D. batis*), at de (3) ofte sammenblandes med andre store arter, og at (4) vi foreløpig ikke har informative art-spesifikke data, så anbefaler vi en føre-var tilnærming i beskatningen av dette artskomplekset.

I vedlegger nedenfor beskriver vi den informasjon vi har om artskomplekset fra ulike kilder, med vekt på vurdering av datakvalitet.

Med vennlig hilsen

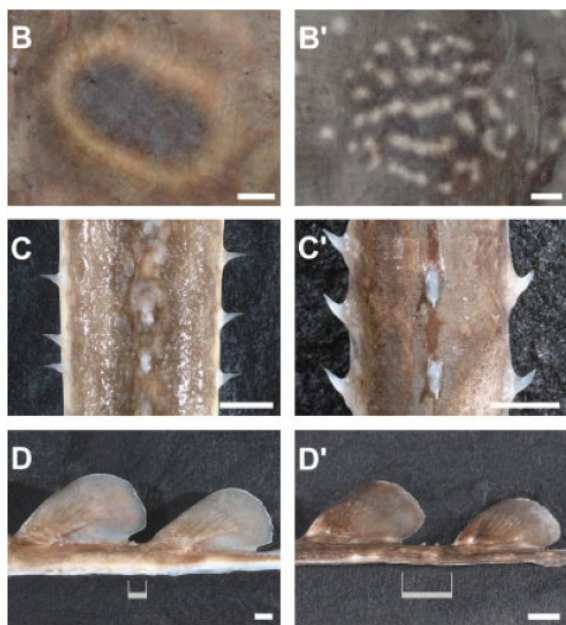
Ole Thomas Albert
Faggruppelider

Claudia Junge
Forsker

Vedlegg 1: *Dipturus batis* art-kompleks

Dipturus batis art-kompleks er nå offisielt delt inn i *Dipturus batis* (blue skate) og *Dipturus intermedius* (flapper skate) (ICES, 2018).

Man kan skille mellom artene basert på seks definerte karakterer (Iglesias *et al.* 2010, Lynghammar 2014). På en workshop i denne måneden evaluerte vi disse og fant at fire av dem kunne benyttes for å skille de to artene ombord på båtene. Det er ocellus, torne retning og distanse mellom ryggefinner (se Figur 1), samt total lengde (maks. lengde *D. batis* er 1,432 m; >1,5 m er derfor *D. intermedius*).

Figur 1: Tre karakterer til å skille mellom *D. batis* (venstre) og *D. intermedius* (høyre): (B) ocellus, (C) torne retning, (D) distanse mellom ryggefinner. (fra Iglesias *et al.* 2010)

Så langt vi vet i dag, har vi bare *D. intermedius* i norsk farvann, men utbredelse og status av begge arter er vanskelig å skille fra hverandre på dette tidspunktet og de er derfor klassifisert som usikre (ICES, 2018). Vi har derfor behov for å samle inn artsspesifikk data, både i norsk og internasjonalt farvann der vi vet at norske båter fisker og rapporterer fangst av storskate.

Fra ICES 2018 rapport:

D. intermedius forekommer hovedsakelig i ICES 6.a, deler av ICES 6.b, og Nordsjøen (ICES 4.a). Mindre tall er tatt i Det keltiske hav (ICES 7.e - k); men sørlige og nordlige grenser er ukjente.

D. batis forekommer i deler av ICES 6.b (Rockall Bank) og er dominerende art fra art-komplekset i Det keltiske hav (ICES 7.e - k) og det strekker seg til ICES 8. De nordlige grensene for utbredelse er uklare.

Begge arter kan forekomme i de mellomliggende områdene av ICES 7.a-c, men det er mindre klart hvilken art som dominerer. Bathymetric utbredelse av begge arter er dårlig kjent, og også deres vestlige utbredelsesområder, men uspesifiserte *D. batis* er blitt rapportert fra Mid-Atlantic Ridge. Gitt at mye av dataene refererer til artskomplekset, behandles begge artene sammen til en passende tidsserie av artsspesifikke data er tilgjengelige. Begge artene fanges bare av og til i ICES 8 og kanskje ikke forekomme i ICES 9.a. Analyser av nyere data fra den spanske Porcupine Bank Survey indikerer lave, men økende fangstrater for *Dipturus* spp. Hovedparten av denne fangsten består av *D. nidarosiensis* (svartskate), etterfulgt av *D. batis* og svært få prøver av *D. intermedius* (som bare kom inn i undersøkelsestidsserien i 2013 for første gang).

En tidligere undersøkelse av skotske grunnfisktoktdata (se ICES, 2010b, 2011) indikerte noe økning i andelen fangster med *D. batis*-komplekset individer, selv om det skulle anerkjennes at fangstratene var lave og med store konfidensintervaller. Oppdaterte analyser kreves.

Med tanke på mangel på robuste undersøkelsesdata over bestandsutbredelse og mangel på landingsdata (på grunn av deres forbudte status), ble en kategori 6-vurdering anvendt på denne bestander, og trender i bestandsstørrelse eller indikator kan ikke evalueres.

Nylige forbud mot landinger av *D. batis* komplekse, og *D. nidarosiensis* (svartskate), har resultert i økning i deklarererte landinger av *D. oxyrinchus* (spisskate). Landings figurer og råd refererer til *Dipturus* spp, da landingen av disse artene antas å være forvirret.

Referanser

ICES WGEF. (2018) Report of the International Council for the Exploration of the Sea's Working Group on Elasmobranch Fishes (WGEF), 12-28 June 2018, Lisbon, Portugal. ICES CM 2018/ACOM:16. 1306pp.

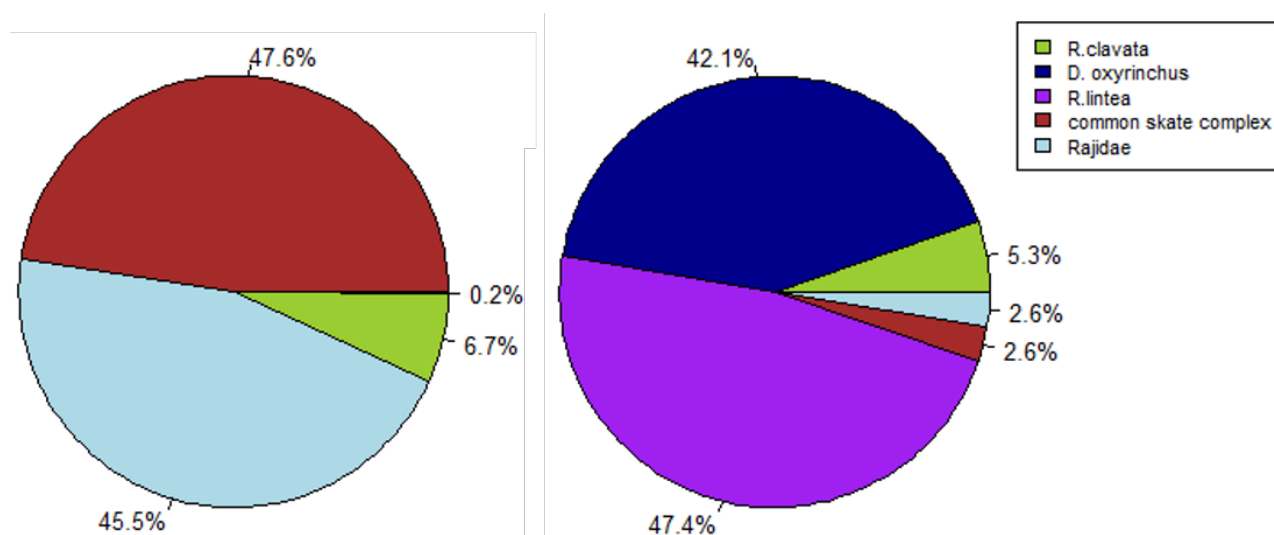
Iglesias SP, Toulhoat L, Sellos DY (2010). Taxonomic confusion and market mislabelling of threatened skates: important consequences for their conservation status. *Aquatic Conservation: Marine and Freshwater Ecosystems* **20**: 319–333.

Lynghammar A (2014). Identification Guide for Skates (Chondrichthyes: Rajiformes) in Norwegian waters, for both sexes and all stadiums. 8th edition, *UiT The Arctic University of Norway*.

Vedlegg 2:

I tillegg til forvirringen mellom de to artene innenfor artskomplekset, er det mye feilidentifikasjon av «store skater» som «storskate». På grunn av disse grunnene er det svært vanskelig å evaluere eksisterende data for storskate, og enda vanskeligere å gi pålitelig informasjon om bestanden og dennes status.

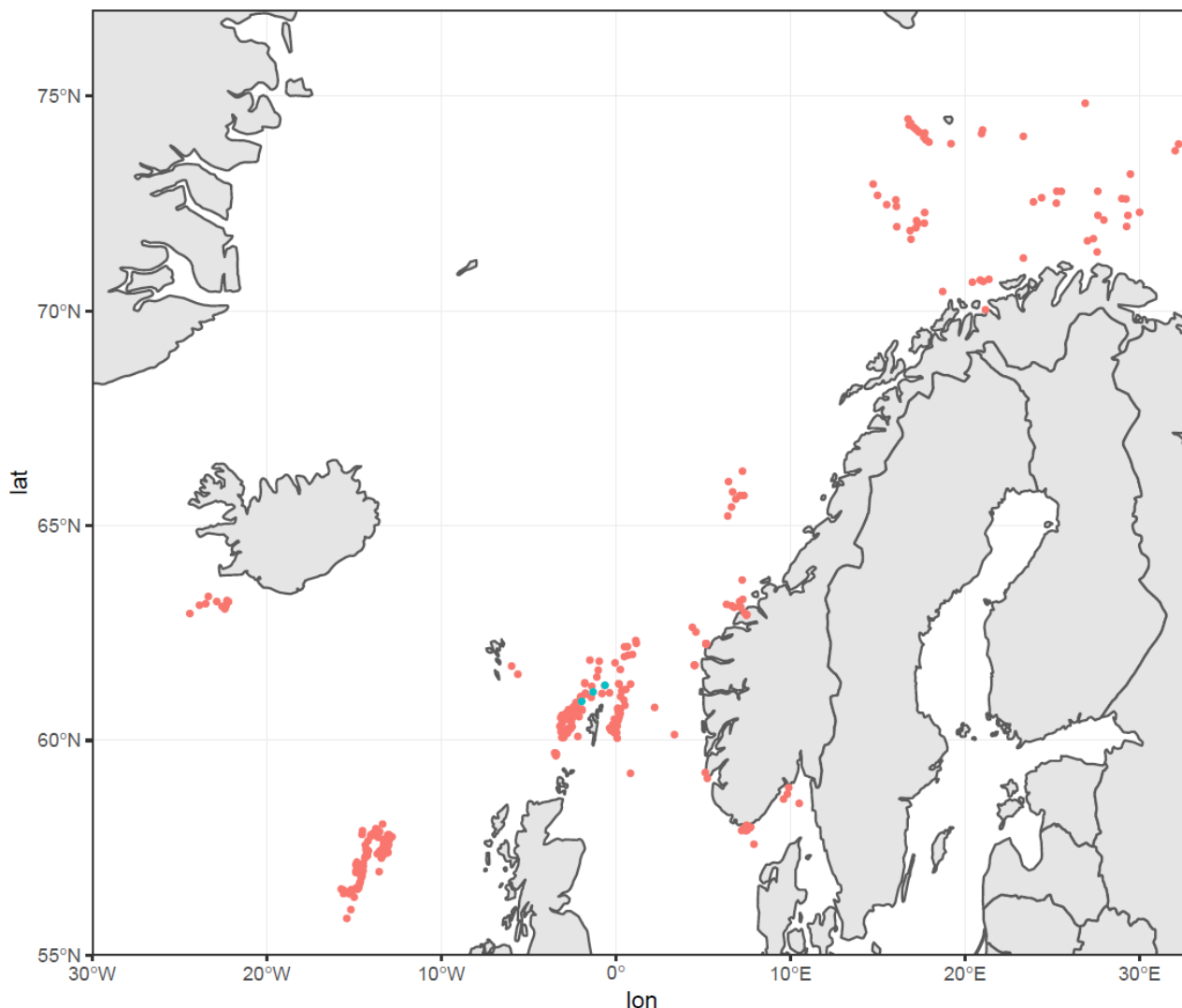
Vår case study for norsk statistiske område 8 og 28 viste at de rapporterte skate landinger fra kystfiskeri er ikke representative for den faktiske skaterartssammensetningen (se Figur 2). Vi vet ikke hvis problemet er med identifikasjon eller rapportering, eller begge to.

Figur 2: Landinger av skater i områder 8 og 28 i 2017 (båter <15m, med garn) fra offisielt landingsdata (sluttseddel; venstre) og kystreferanseflåte (høyre) – vises fangster. Samme farge per art: brun («common skate complex» aka *D. intermedius* - storskate), mørk blå (*D. oxyrinchus* - spisskate), grønn (*R. clavata* - piggs skate), lilla (*R. lintea* - hvitskate), himmelblå («skater»).

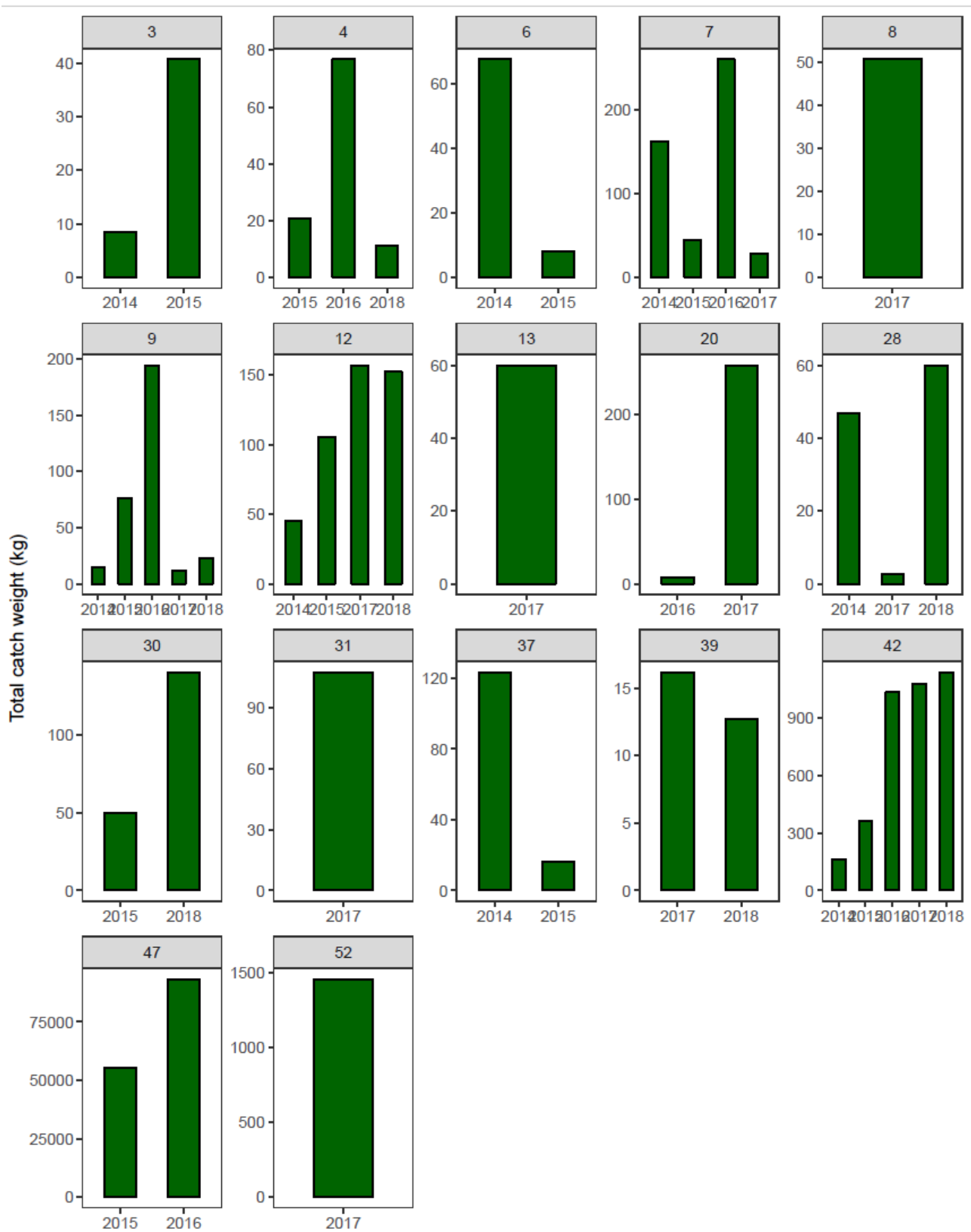
Vedlegg 3: Eksisterende data 2014-18

Vi har analysert data fra 2014 til 2018 fra HI tokter og Referanseflåte. Bare tre stasjoner med storskate er rapportert fra ett HI tokt i 2018 (se Figur 1). Alle videre data fra her er fra Referanseflåten. Disse dataene må behandles med forsiktighet da arten identifikasjon ikke er verifisert.

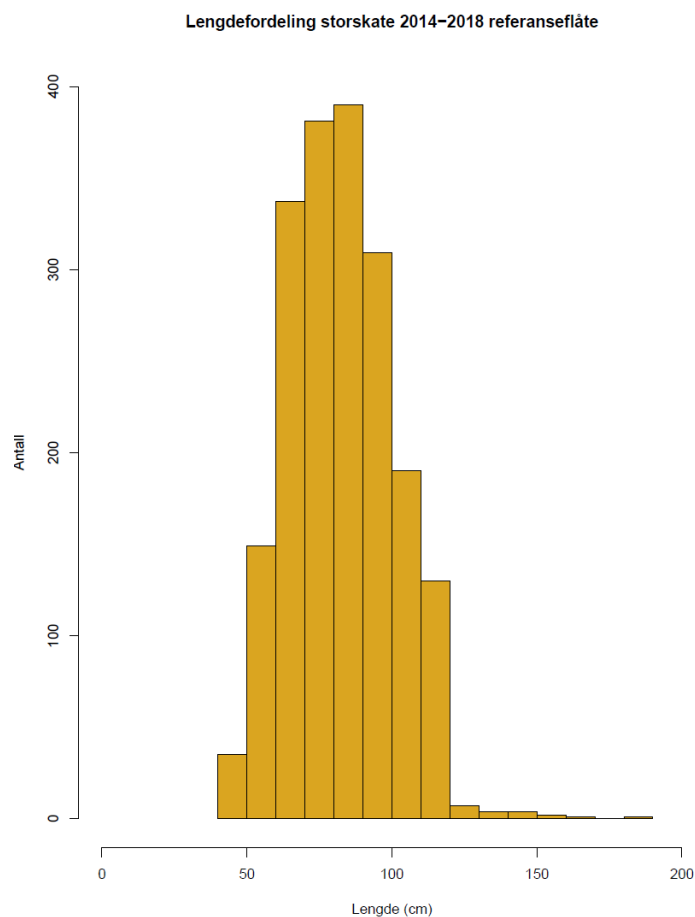

Figur 3: Kart av rapportert fangst av storskate fra Referanseflåte 2014-2018 (rød) og HI toktdata (grønn, bare ett tokt i 2018, område 42).

Meste storskater var fangt i områder 42, 47 og 52, og veldig liten i områder 3, 4, 6, 8, 13, 28, 31 og 39 (se Figur 4).

Figur 4: Fangstvekt av «storskater» (antatt *D. intermedius*) per statistisk område for 2014-2018 fra Referanseflåte.

Figur 5: Lengdefordeling av fangt «storskater» (antatt *D. intermedius*) fra Referanseflåten i 2014-2018.

Sak 5/2019

Utviklingen i de enkelte fiskerier i 2019

1. Torsk nord for 62°N
2. Hyse nord for 62°N

SAK 5/2019

UTVIKLINGEN I DE ENKELTE FISKERIER I 2019 BUNNFISK NORD FOR 62°N

5.1 TORSK

5.1.1 FISKET I 2018

Tabell 1 gir en oversikt over forskriftskvoter, justerte kvoter, oppfisket kvantum og førstehandsverdi fordelt på de ulike fartøygruppene i fisket etter torsk nord for 62°N i 2018.

Tabell 1: Forskriftskvoter, justerte kvoter, fangst og førstehandsverdi i 2018 (tonn)

Fartøygrupper	Forskrifts- kvoter	Justerte kvoter ¹	Fangst	Rest	Utnyttelse (%)	Verdi (1.000 kr)
Trål totalt:	109 874	111 102	110 389	713	99,4 %	2 304 306
Gruppekvote torsketrål	109 124	110 352	109 699	653	99,4 %	2 289 238
Gruppekvote seitrål	750	750	690	60	92,0 %	15 068
Konvensjonelle fartøygrupper totalt:	228 341	226 901	242 901	-16 000	107,1 %	4 461 133
Lukket gruppe:	178 564	180 936	185 899	-4 963	102,7 %	3 226 975
<i>Fartøy under 11 meter hjemmelslengde</i>	45 392	49 812	50 760	-948	101,9 %	922 430
<i>Fartøy 11 - 14,9 meter hjemmelslengde</i>	44 493	44 957	47 140	-2 183	104,9 %	927 552
<i>Fartøy 15 - 20,9 meter hjemmelslengde</i>	42 834	41 899	41 141	758	98,2 %	822 865
<i>Fartøy 21 - 27,9 meter hjemmelslengde</i>	28 645	27 068	27 772	-704	102,6 %	554 128
<i>Ferskfiskordning lukket gruppe²</i>	17 200	17 200	19 086	-1 886	111,0 %	
Konvensjonelle havfiskefartøy	28 576	29 667	30 045	-378	101,3 %	689 642
Åpen gruppe:	21 201	16 298	26 957	-10 659	165,4 %	544 516
<i>Fartøy åpen gruppe</i>	19 101	14 198	25 784	-11 586	181,6 %	544 516
<i>Ferskfiskordning åpen gruppe²</i>	2 100	2 100	1 173	927	55,9 %	
Bonus levende lagring	4 000	4 000	4 394	-394	109,9 %	65 279
Forskning og undervisning	703	703	915	-212	130,2 %	16 989
Rekreasjons- og ungdomsfiske³	7 000	7 000	7 000		100,0 %	27 318
Kystfiskekvoten²	3 000	3 000	6 362	-3 362	212,1 %	
Innblanding av torsk i loddefisket	500	500	170	330	34,0 %	
Distriktskvoteordning	3 000	3 000	1 381	1 619	46,0 %	22 492
Annet⁴			330	-330		4 776
Totalt	356 418	356 206	373 842	-17 636	105,0 %	6 902 293

Kilde: Landings- og sluttseddelregisteret og konsesjons- og deltakerregisteret i Fiskeridirektoratet og statistikk fra Norges Råfisklag pr. 28. januar 2019

¹ Kvoter justert for kvotefleksibilitet, dvs. kvoteoverføringer fra 2017

² Ved fiske innenfor ferskfiskordningen og kystfiskekvoten spesifiseres ikke verditall på de ulike ordningene, men verdien oppgis som aggregerte tallstørrelser innenfor åpen og lukket gruppe totalt for alle kvoteordninger

³ Registrert ungdoms- og rekreasjonsfiske utgjorde 1 591 tonn, men det legges til grunn at hele avsetningen ble tatt

⁴ Fangst som ikke kan plasseres på gyldige fiskeritillatelser

Førstehåndsverdien av torsk utgjorde nesten 7 milliarder kroner i 2018. Totalkvoten var ved årsskiftet overfisket med cirka 18 000 tonn, og det vil si cirka 5 % i forhold til justert kvote. Overfisket går til fratrekk fra 2019-kvoten i henhold til avtalen om kvotefleksibilitet mellom kvoteår, jf. kapittel 5.1.3 for mer detaljer om overføringer av kvoter fra 2018 til 2019.

Trålerne og konvensjonelle havfiskefartøy ble regulert med fartøykvoter uten overregulering, og det ble ikke foretatt kvoteøkninger i løpet av året. Det stod igjen samlet cirka 350 tonn i havfiskeflåten ved årsskiftet.

Kystfiskeflåten hadde svært høy deltakelse og kvoteutnyttelse i 2018. Fartøy i lukket gruppe samlet overfisket gruppekvote (inklusive ferskfiskordningen) med cirka 5 000 tonn. Fartøy i åpen gruppe overfisket gruppekvote (inklusive ferskfiskordningen) med cirka 11 000 tonn. Overreguleringen i de ulike lengdegruppene i lukket gruppe går frem av tabell 2. All overregulering ble gitt som fartøykvoter (garanterte kvoter) og det ble ikke foretatt refordelinger underveis i løpet av året. Fartøy i åpen gruppe ble regulert med maksimalkvoter med høy overregulering og garanterte kvoter i bunn. Fisket på maksimalkvotetillegg ble stoppet 12. mars, og fisket fortsatte ut året innenfor ferskfiskordning og garanterte kvoter.

Tabell 2: Overregulering i lukket gruppe i 2018

Hjemmels- lengde	Største lengde	Overregulering 2018
Under 11 m	Under 11 m	26 %
	11 – 12,9 m	13 %
	13 – 14,9 m	6,5 %
	Over 15 m	0 %
11 - 14,9 m	Under 11 m	Fartøykvoter uten overregulering
	Over 11 m	
15 - 20,9 m	Under 11 m	10 %
	Over 11 m	5 %
21 - 27,9 m	Under 11 m	Fartøykvoter uten overregulering
	Over 11 m	

Fangst innenfor ferskfiskordningen i 2018 går fram av tabell 3.

Tabell 3: Estimert fangst innenfor ferskfiskordningen i 2018 (tonn)

Fartøygrupper	Fangst ferskfiskordning
<i>Fartøy under 11 meter hjemmelslengde</i>	4 012
<i>Fartøy 11 - 14,9 meter hjemmelslengde</i>	6 686
<i>Fartøy 15 - 20,9 meter hjemmelslengde</i>	5 024
<i>Fartøy 21 - 27,9 meter hjemmelslengde</i>	3 364
Lukket gruppe:	19 086
Åpen gruppe:	1 173
Totalt	20 259

Kilde: Norges Råfisklag pr. januar 2019

Med hensyn til saldering av overfisket i åpen gruppe 2018 viser Fiskeridirektoratet til tabell 4 i notat om *Kvotefleksibilitetsordningen i fisket etter torsk og hyse – kvoteoverføringer fra 2018 til 2019* (vedlagt).

Det ble avsatt 4 000 tonn til dekning av kvotebonus ved levende lagring av torsk i fisket med konvensjonelle redskap i 2018, og levende lagret fangst ble avregnet med 50 % av kvantumet på sluttseddelen. For første gang siden ordningen kom i gang, ble avsetningen oppfisket, og fisket innenfor kvotebonusen ble stoppet fra og med 28. mai. Etter den tid var det mulig å levere torsk til levende lagring, men da ble hele fangsten kvoteavskrevet på fartøyets kvote. 6 980 tonn ble registrert som levende lagret torsk på sluttsedler i 2018, og kvotebonusen utgjorde 3 490 tonn. I tillegg er det registrert 904 tonn torsk medgått til ordningen på landingssedler som ikke er omsatt, og dette kvantumet belastet i helhet bonusavsetningen. 4 394 tonn er dermed bokført på avsetningen for kvotebonus ved levende lagring. 21 fartøy deltok i bonusordningen.

Nærings- og fiskeridepartementet besluttet å innføre en distriktskvoteordning i 2018, og det ble satt av 3 000 tonn torsk til ordningen. Fartøy i åpen og lukket gruppe i kystfartøygruppens fiske etter torsk, hyse og sei nord for 62°N kunne delta. Fisket på ordningen begynte 1. mai innenfor en maksimalkvote på 6 tonn pr. fartøy. Maksimalkvoten ble økt til 10 tonn fra og med 15. oktober. Ved årsskiftet var 1 381 tonn fisket innenfor avsetningen, og det vil si en kvoteutnyttelse på 46 %.

Det ble satt av 500 tonn til å dekke innblanding av torsk i loddefisket i Barentshavet. Fiskeridirektoratet har analysert data basert på kontroller fra Sjøtjenesten, Kystvakten og fartøy i Havforskningsinstituttets referanseflate og estimert at 170 tonn torsk er gått med i årets loddefiske. Av dette er 110 tonn ført på landing-/sluttsedler fra fartøy som fisker med snurpenot/ringnot/flytetrål, og i tillegg er det beregnet 60 tonn som estimert bifangst.

Det var avsatt 3 000 tonn til fiske innenfor kystfiskekvoten. Ordningen innebærer et tilleggskvantum til fartøy i åpen gruppe i fisket etter torsk med eier bosatt i Finnmark, Nord-Troms og i enkelte kommuner i Troms og Nordland. Det ble avsatt 3 000 tonn til ordningen. I 2018 ble kvotetillegget satt til 16 tonn. Basert på tidligere års erfaring besluttet Fiskeridirektoratet å øke kvotetillegget med 5 tonn til 21 tonn fra 6. april for å legge til rette for at avsetningen på 3 000 tonn kunne tas. Kvotetillegget ble gitt som maksimalkvote. Fiskeridirektoratet stoppet fisket på maksimalkvotetillegget allerede uken etter som følge av svært høy fisketakt. Vi har beregnet at det ble fisket 300 tonn på maksimalkvotetillegget på 5 tonn i denne uken. Ved årsskiftet var avsetningen overfisket med over 100 %. Avsetningen er overfisket med 3 362 tonn og cirka 560 fartøy deltok.

Det har vært stor etterspørsel etter statistikk og analyser vedrørende fisket i åpen gruppe og innenfor kystfiskekvoten de siste årene. Fiskeridirektoratet publiserte nylig statistikk over fangst og deltakelse i åpen gruppe og kystfiskekvoten. Statistikk finnes på følgende link:

<https://www.fiskeridir.no/Yrkesfiske/Statistikk-yrkesfiske/Fangst-og-kvoter/AApen-gruppens-fiske-etter-torsk-nord-for-62-N>

5.1.2 KVOTESITUASJONEN I 2019

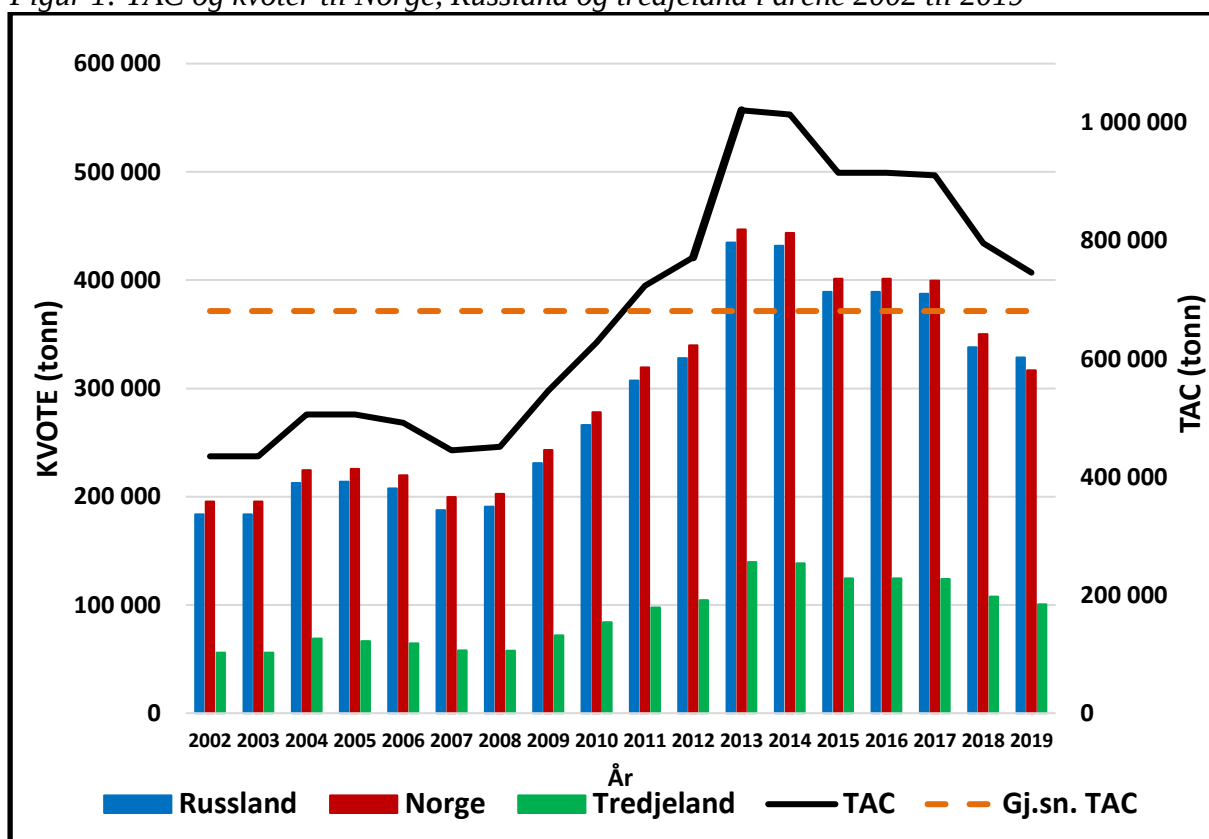
Norge og Russland ble enige om en totalkvote på 746 000 tonn, inkludert 21 000 tonn «murmanskorsk» og 21 000 tonn kysttorsk. Av totalkvoten er 100 606 tonn avsatt til tredjeland, og det resterende er delt likt mellom Norge og Russland. Etter en overføring på 6 000 tonn fra Russland til Norge er fordelingen som følger:

Tabell 4: Kvotesituasjonen for 2019 (tonn)

Land	Kvote i tonn
Norge	328 697
Russland	316 697
Tredjeland	100 606
Sum	746 000

Torskekvoteene er betydelig redusert de siste årene etter rekordhøye kvoter i 2013 og 2014, jf. figur 1. TAC inklusive norsk kysttorsk er redusert med 27 % fra 2013 til 2019. Norsk disponibel totalkvote er redusert med noe mer som følge av at det er mindre overføringer av ufordelt tredjelandskvote. 25 600 tonn ble tilbakeført i 2013 mot 5 259 tonn i 2019.

Figur 1: TAC og kvoter til Norge, Russland og tredjeland i årene 2002 til 2019

8. februar ble 5 259 tonn torsk fra kvote avsatt til tredjeland tilbakeført til nasjonal kvote, og den nasjonale kvoten på torsk utgjør nå 333 956 tonn. Det gjenstår dermed ikke noe restkvantum av ufordelt tredjelandskvote i 2019.

Av den norske kvoten er 793 tonn disponert til forsknings- og undervisningsformål. Det er dessuten avsatt 7 000 tonn til ungdomsfiskeordningen og rekreasjonsfiske, 3 000 tonn til kystfiskekvoten, 3 000 tonn til kvotebonus for levende lagring av torsk og 5 410 tonn til rekrutteringsordningen. Den resterende kvoten på 314 753 tonn er fordelt på fartøygruppene som følger:

Tabell 5: Fordeling på norske fartøygrupper 2019 (tonn)

Fartøygrupper	Kvote
Torsketrål	99 734
Seitrål	750
Trålgruppen totalt	100 484
Konvensjonelle havfiskefartøy	26 588
Lukket gruppe	161 245
Åpen gruppe	26 436
Konvensjonelle fartøy totalt	214 269
Totalt	314 753

5.1.3 KVOTEFLEKSIBILITET

Avtalen med Russland gir Norge adgang til å overføre inntil 10 % av torskekvoten angitt i vedlegg 3 i protokollen fra Den blandete norsk-russiske fiskerikommisjon. Det vil si at det ikke er overføringsadgang for kvoter avsatt til forskning og tredjeland. Dette innebærer at Norge har adgang til å overføre maksimalt 34 316 tonn fra 2018. Totalkvoten for 2018 var overfisket med 17 636 tonn pr. 28. januar. Kvantumet går til fratrekk fra norsk totalkvote for 2019. Totalkvote i 2019 justert for kvoteoverføringer utgjør da 316 320 tonn torsk. Av de 17 636 tonnene som ble forskuttert i 2018, blir 13 338 tonn overført innenfor de enkelte fartøygruppene, mens 4 298 tonn går til fratrekk fra fartøygruppene etter etablerte fordelingsnøkler.

For mer detaljer rundt overføringene fra 2018 på total-, gruppe- og fartøynivå se vedlagt notat *Kvotefleksibilitetsordningen i fisket etter torsk og hyse – kvoteoverføringer fra 2018 til 2019*. I reguleringen av fisket etter torsk er 2019-kvotene justert som følger:

Tabell 6: Forskriftskvoter, overføringer og justerte kvoter i 2019 (tonn)

Fartøygrupper	Forskriftskvoter 2019	Overføringer på gruppenivå	Overføringer på totalkvotenivå	Justerte kvoter 2019
Trål totalt	98 984	713	-1 418	98 279
Gruppekvote torsketrål	98 234	653	-1 418	97 469
Gruppekvote seitrål	750	60		810
Konvensjonelle fartøygrupper totalt	221 179	-14 051	-2 880	204 248
Lukket gruppe:	166 655	-4 963	-2 237	159 455
<i>Fartøy under 11 meter hjemmelslengde</i>	42 498	-948	-619	40 931
<i>Fartøy 11 - 14,9 meter hjemmelslengde</i>	42 191	-2 183	-594	39 414
<i>Fartøy 15 - 20,9 meter hjemmelslengde</i>	40 130	758	-614	40 274
<i>Fartøy 21 - 27,9 meter hjemmelslengde</i>	26 836	-704	-410	25 722
<i>Ferskfiskordning lukket gruppe</i>	15 000	-1 886		13 114
Konvensjonelle havfiskefartøy:	26 088	-378	-369	25 341
Åpen gruppe:	28 436	-8 710	-274	19 452
<i>Fartøy åpen gruppe</i>	26 596	-8 710	-274	17 612
<i>Ferskfiskordning åpen gruppe</i>	1 840			1 840
Bonus levende lagring	3 000			3 000
Forskning og undervisning	793			793
Rekreasjons- og ungdomsfiske	7 000			7 000
Kystfiskekvoten	3 000			3 000
Totalt	333 956	-13 338	-4 298	316 320

Når fangststatistikken for 2018 ansees å være kvalitetssikret og komplett, så vil de justerte kvotene oppdateres. Dette skjer høsten 2019, men det forventes ikke store endringer.

5.1.4 REGULERINGSOPPLEGGET

For havfiskeflåten er reguleringsopplegget likt fjorårets opplegg, med fartøykvoter uten overregulering.

Fartøy i lukket gruppe er innplassert i Finnmarksmodellen etter hjemmelslengde. Fartøy under 11 meter hjemmelslengde er regulert med fartøykvoter med noe overregulering, mens de andre lengdegruppene er tildelt fartøykvoter uten overregulering. All overregulering er gitt som fartøykvoter (garantert kvantum) for å gi ro og forutsigbarhet og dermed unngå kappfiske.

Fartøy i åpen gruppe ble fra årets start regulert med maksimalkvoter med garantert kvantum i bunn.

Det er avsatt 16 840 tonn torsk til en ferskfiskordning for fartøy i lukket og åpen gruppe. Ferskfiskordningen er beskrevet nærmere i avsnitt 5.1.5.2.

Kystfiskekvoten er videreført i 2019, jf. avsnitt 5.1.5.3.

Samfiskeordningen er videreført, men Fiskeridirektoratet ber reguleringsmøtet vurdere muligheten for en justering i reguleringen, jf. avsnitt 5.1.5.4.

Flere detaljer rundt reguleringsopplegget i de ulike fartøygruppene kommenteres under avsnitt 5.1.5

5.1.5 UTVIKLINGEN I FISKET

5.1.5.1 Gruppekvoter, oppfisket kvantum mv.

Tabell 7 viser forskriftskvoter, kvoter justert for kvotefleksibilitet, fangst og førstehåndsverdi for 2019 pr. 29. mai 2019. Førstehåndsverdien av torsk utgjør cirka 4,6 milliarder kroner hittil i 2019. Det gjenstår cirka 87 000 tonn av årets justerte kvote, og det vil si 27 %. På tilsvarende tidspunkt i 2017 og 2018 gjenstod henholdsvis cirka 138 000 tonn (33 %) og 97 000 tonn (27 %) av de justerte totalkvotene.

Tabell 7: Forskriftskvoter, justerte kvoter, fangst og førstehåndsverdi i 2019 (tonn)

Fartøygrupper	Forskriftskvoter	Justerte kvoter ¹	Fangst	Rest	Utnyttelse (%)	Verdi (1.000 kr)
Trål totalt:	98 984	98 279	39 283	58 996	40,0 %	845 071
Gruppekvote torsketrål	98 234	97 469	39 038	58 431	40,1 %	839 187
Gruppekvote seitrål	750	810	245	565	30,2 %	5 884
Konvensjonelle fartøygrupper totalt:	221 179	204 248	177 214	27 034	86,8 %	3 703 640
Lukket gruppe:	166 655	159 455	145 467	13 988	91,2 %	2 966 381
<i>Fartøy under 11 meter hjemmelslengde</i>	42 498	40 931	40 797	134	99,7 %	842 226
<i>Fartøy 11 - 14,9 meter hjemmelslengde</i>	42 191	39 414	38 849	565	98,6 %	819 549
<i>Fartøy 15 - 20,9 meter hjemmelslengde</i>	40 130	40 274	35 840	4 434	89,0 %	755 459
<i>Fartøy 21 - 27,9 meter hjemmelslengde</i>	26 836	25 722	26 374	-652	102,5 %	549 147
<i>Ferskfiskordning lukket gruppe²</i>	15 000	13 114	3 607	9 507	27,5 %	
Konvensjonelle havfiskefartøy	26 088	25 341	13 841	11 500	54,6 %	320 797
Åpen gruppe:	28 436	19 452	17 906	1 546	92,1 %	416 462
<i>Fartøy åpen gruppe</i>	26 596	17 612	17 451	161	99,1 %	416 462
<i>Ferskfiskordning åpen gruppe²</i>	1 840	1 840	455	1 385	24,7 %	
Bonus levende lagring	3 000	3 000	2 790	210	93,0 %	16 240
Forskning og undervisning	793	793	448	345	56,5 %	9 378
Rekreasjons- og ungdomsfiske³	7 000	7 000	7 000		100,0 %	36 014
Kystfiskekvoten²	3 000	3 000	3 090	-90	103,0 %	
Totalt	333 956	316 320	229 825	86 495	72,7 %	4 610 343

Kilde: Landings- og sluttseddelregisteret og konsesjons- og deltakerregisteret i Fiskeridirektoratet og statistikk fra Norges Råfisklag pr. 29. mai 2019

¹ Kvoter justert for kvotefleksibilitet, dvs. overføringer fra 2018

² Ved fiske innenfor ferskfiskordningen og kystfiskekvoten spesifiseres ikke verditall på de ulike ordningene, men verdien oppgis som aggregerte tallstørrelser innenfor åpen og lukket gruppe totalt for alle kvoteordninger

³ Registrert ungdoms- og rekreasjonsfiske utgjør 1 756 tonn, men det legges til grunn at hele avsetningen tas

Det er avsatt 3 000 tonn til en ordning med kvotebonus for fartøy som leverer levende lagret torsk. Levende lagret torsk skal kvoteavskrives med 60 % på fartøyet. Pr. 29. mai er det landet om lag 7 000 tonn levende lagret torsk fra kommersielt fiske, og dette gir en kvotebonus på cirka 2 800 tonn. 23 fartøy har deltatt i dette fiskeriet hittil i år.

Trålkvoten på 100 484 tonn er fordelt med 99 734 tonn til fartøy med torsketråltillatelse og 750 tonn til fartøy med seitråltillatelse. Det ble besluttet å bytte 1 500 tonn torsk fra torsketrålterne til åpen gruppe mot 2 000 tonn hyse og 1 000 tonn sei. Forskriftskvoten til torsketrålterne utgjør derfor 98 234 tonn.

Torsketrålterne har pr. 29. mai fisket cirka 39 000 tonn torsk, og det gjenstår således om lag 58 000 tonn (60 %) av årets justerte kvote. På tilsvarende tidspunkt i 2017 og 2018 gjenstod henholdsvis 87 000 tonn (67 %) og 68 000 tonn (61 %) av gruppekvoten. Torsketrålterne er regulert med fartøykvoter uten overregulering. Det forventes at gruppekvoten tas i løpet av året.

Fartøy med seitråltillatelse har fisket 245 tonn torsk hittil i år. Tidligere har denne fartøygruppen vært regulert med bifangstbestemmelser, men fra og med 2018 ble seitrålere tildelt fartøykvoter som også skal dekke behovet for bifangst. På tilsvarende tidspunkt i 2018 hadde seitrålterne fisket 234 tonn. Seitrålterne er regulert med fartøykvoter uten overregulering med 202 tonn pr. fartøy.

Konvensjonelle fartøy har totalt fisket cirka 177 000 tonn torsk hittil i år, og det gjenstår cirka 27 000 (13 %) til sammen på justerte kvoter i de ulike fartøygruppene, eksklusive kystfiskekvoten og kvotebonus ved levende lagring. På tilsvarende tidspunkt i 2017 og 2018 gjenstod henholdsvis cirka 49 000 tonn (18 %) og 29 000 tonn (13 %) av kvotene.

Konvensjonelle havfiskefartøy er tildelt en gruppekvote på 26 588 tonn torsk i 2019. Det ble besluttet å bytte bort 500 tonn torsk til åpen gruppe mot 1 000 tonn hyse i 2019, og forskriftskvoten er da 26 088. Gruppen er regulert med fartøykvoter uten overregulering. Pr. 29. mai er det fisket cirka 14 000 tonn i denne fartøygruppen, og det gjenstår dermed cirka 11 500 tonn (45 %) av den justerte gruppekvoten. På tilsvarende tidspunkt i 2017 og 2018 gjenstod henholdsvis cirka 20 000 tonn (58 %) og 16 000 tonn (53 %) av de konvensjonelle havfiskefartøyenes kvoter. Det forventes at gruppekvoten tas i løpet av året.

Lukket gruppe har fisket cirka 145 000 tonn torsk hittil i år, og det gjenstår således cirka 18 000 tonn (9 %) av de justerte gruppekvote (inklusive ferskfiskordningen). På tilsvarende tidspunkt i 2017 og 2018 gjenstod henholdsvis cirka 32 000 tonn (15 %) og 22 000 tonn (12 %) av kvotene.

Fartøy i lukket gruppe med hjemmelslengde under 11 meter er regulert med garanterte fartøykvoter med noe overregulering, og overreguleringen går fram av tabell 8. Det gjenstår cirka 130 tonn av den justerte gruppekvoten i lukket gruppe for fartøy under 11 meter hjemmelslengde pr. 29. mai. Fartøy på og over 11 meter hjemmelslengde er tildelt fartøykvoter uten overregulering. Det gjenstår cirka 4 300 tonn av de justerte gruppekvote for fartøy over 11 meter hjemmelslengde pr. 29. mai. Det forventes at fartøy i lukket gruppe tar gruppekvote før årsskiftet og eventuelle restkvoter kan overføres til neste år. Det har vært en del diskusjoner rundt kvotefordeling og kvoteavregning i Finnmarksmodellen de siste årene og Fiskeridirektoratet se på denne problemstillingen i avsnitt 5.1.5.4.

Tabell 8 viser overreguleringen for fartøy i lukket gruppe.

Tabell 8: Overregulering i lukket gruppe i 2019

Hjemmels- lengde	Største lengde	Overregulering
Under 11 m	Under 11 m	18 %
	11 – 12,9 m	9 %
	13 – 14,9 m	4,5 %
	Over 15 m	0 %
11 - 14,9 m	Alle lengder	Fartøykvoter uten overregulering
15 - 20,9 m	Alle lengder	
21 - 27,9 m	Alle lengder	

Tabell 9 viser antall deltakeradganger (aktive og passive) for fartøy i lukket gruppe med lasteromskapasitet under 500 m³ pr. 15. mai, fordelt etter hjemmelslengde og største lengde.

Tabell 9: Antall deltakeradganger (aktive og passive) i lukket gruppe fordelt på hjemmelslengde og største lengde

Hjemmelslengde og største lengde					
Antall deltakeradganger	Største lengde				
Hjemmelslengde	0 - 10,9 m	11 - 14,9 m	15 - 20,9 m	Over 21 m	Totalt
0 - 10,9 m	903	260	9	4	1 176
11 - 14,9 m	40	260	39	23	362
15 - 20,9 m		18	49	62	129
21 - 27,9 m		2	1	59	62
Totalt	943	540	98	148	1 729

Kilde: Konsesjons- og deltakerregisteret i Fiskeridirektoratet pr. 15. mai 2019

Fiskeridirektøren viser til overfisket i åpen gruppe de siste årene. Fartøy i åpen gruppe har pr. 29. mai fisket cirka 18 000 tonn, og det gjenstår cirka 1 500 tonn av den justerte gruppekvoten (inklusive ferskfiskordningen). Cirka 2 100 fartøy har deltatt hittil i år, og deltakelsen lå på cirka 2 400 fartøy i 2017 og 2018. Fartøy i åpen gruppe ble fra årets start regulert med maksimalkvoter med garantert kvantum i bunn. Fisket på maksimalkvotetillegg ble stoppet 24. mars, og fisket har etter den tid fortsatt innenfor garanterte kvoter og ferskfiskordning. Åpen gruppe har i gjennomsnitt fisket 2 000 tonn etter uke 21 i 2017 og 2018. Det er vanskelig å ha lage noen god prognose på fisketakt fremover, men det forventes at årets justerte kvote overfiskes noe.

6.1.5.2 Ferskfiskordning

Det er avsatt 16 840 tonn til en ferskfiskordning i fisket etter torsk, og fisket på ordningen startet 15. april. Avsetningen er 13 % lavere sammenlignet med perioden 2016 til 2018. Ordningen innebærer at fartøy i åpen og lukket gruppe med lasteromskapasitet under 500 m³

som fisker med konvensjonelle redskaper og lander fangst fersk, får et kvotetillegg på torsk. Kvotetillegget gis uavhengig av om fartøyet har torskekvote igjen. Det er avsatt 1 840 tonn i åpen gruppe og 15 000 tonn i lukket gruppe i 2019.

Fra og med 15. april har kvotetillegget vært 10 % av fangsten på ukebasis, og kvotetillegget øker til 30 % den 15. juli. Tabell 10 viser estimert fangst av torsk innenfor ferskfiskordningen fordelt på fartøygrupper. Det er totalt fisket 4 062 tonn innenfor ferskfiskordningen pr. 29. mai, og det vil si at det gjenstår cirka 12 800 tonn (76 %) av avsetningen øremerket ferskfiskordningen. På tilsvarende tidspunkt i 2017 og 2018 sto det igjen henholdsvis cirka 17 000 tonn (81 %) og 16 800 (87 %).

Tabell 10: Estimert fangst innenfor ferskfiskordningen i 2019 (tonn)

Fartøygrupper	Fangst ferskfiskordning
<i>Fartøy under 11 meter hjemmelslengde</i>	504
<i>Fartøy 11 - 14,9 meter hjemmelslengde</i>	777
<i>Fartøy 15 - 20,9 meter hjemmelslengde</i>	1 255
<i>Fartøy 21 - 27,9 meter hjemmelslengde</i>	1 071
Lukket gruppe:	3 607
Åpen gruppe:	455
Totalt	4 062

Kilde: Norges Råfisklag pr. 29. mai 2019

Torskekvoten er betydelig redusert de siste årene, jf. figur 1. Gjennomgangen av fisket hittil i år i de ulike fartøygruppene, viser at det gjenstår et betydelig lavere kvantum av torsk som kan tas i land i andre halvår. I tillegg ser vi en utvikling mot at fartøygruppene fisker en større andel av kvotene i perioden januar til mai. Denne utviklingen i kombinasjon med et lavere avsatt kvantum til ferskfiskordning med en tidligere oppstart, samsvarer ikke så godt med den politiske målsettingen om å flytte fangster av torsk fra hovedsesongen.

5.1.5.3 Kystfiskekvoten

Kystfiskekvoten er et tilleggskvantum til fartøy i åpen gruppe i fisket etter torsk nord for 62°N med eier bosatt i Finnmark, Nord-Troms og i enkelte kommuner i det øvrige Troms og Nordland. Kystfiskekvoten ble innført av Fiskeri- og kystdepartementet i 2011, som følge av en overenskomst med Sametinget om tiltak til oppfølging av Kystfiskeutvalget. Avsetningen har vært på 3 000 tonn i alle år.

Fisket innenfor kystfiskekvoten kom først i gang i mai 2011, men ordningen ble bare i begrenset grad utnyttet i årene 2011 til 2015, jf. tabell 11. I årene 2016 til 2018 har kvoteutnyttelsen vært høy og avsetningen har vært overfisket de siste to årene. Overfisket henger i stor grad sammen med overfisket i åpen gruppe og reduserte fiskemuligheter her. Deltakelsen og gjennomsnittsfangsten pr. fartøy har økt betraktelig i perioden. Overfisket endte på 3 384 tonn i 2018. Tilleggskvoten har vært utdelt som fartøykvoter (garantert kvantum) fra årets begynnelse, og det har derfor ikke vært mulig å stoppe fisket. I 2019 er kystfiskekvoten for hvert enkelt fartøy satt til et kvotetillegg på 7 tonn torsk. Fiskeridirektoratet anbefalte lavere kvotetillegg fra årets begynnelse både i 2018 og 2019.

Pr. 20. mai i år er det estimert fisket 2 994 tonn innenfor kystfiskekvoten og 413 fartøy har deltatt. Det forventes at avsetningen overfiskes i løpet av året. Tabell 11 viser fangst, og antall fartøy fordelt på fylke i fisket innenfor kystfiskekvoten i årene 2011 til 2019. Vi ser at deltakelse og gjennomsnittlig fangst pr. fartøy har økt markant de siste årene.

Tabell 11: Fangst, restkvoter (tonn), antall fartøy og gjennomsnittlig fangst pr. fartøy som har deltatt i fisket innenfor kystfiskekvoten i årene 2011 til 2019 (tonn)

År	Finnmark		Troms		Nordland		Totalt	
	Antall fartøy	Fangst (tonn)	Antall fartøy	Fangst (tonn)	Antall fartøy	Fangst (tonn)	Antall fartøy	Fangst (tonn)
2011	95	235	26	44	3	7	124	286
2012	141	509	65	223	3	13	209	745
2013	58	116	23	53	3	9	84	178
2014	123	607	42	94	5	7	170	708
2015	81	423	30	113	4	24	115	560
2016	176	1 811	74	720	6	66	256	2 597
2017	240	2 637	82	843	7	90	329	3 570
2018	419	4 712	130	1 530	12	142	561	6 384
2019	274	2 292	124	628	15	74	413	2 994

Kilde: Norges Råfisklag pr. 20. mai 2019

5.1.5.4 Samfiske

Samfiskeordningen ble innført av Fiskeri- og kystdepartementet i 2011, som en midlertidig ordning for fartøy under 11 meters hjemmelslengde i lukket gruppe i fisket etter torsk, hyse og sei nord for 62°N. Hensikten med ordningen var primært å tilrettelegge for økt sikkerhet i avviklingen av fisket, men det var også et formål å bedre lønnsomheten for de minste fartøyene gjennom økt kvotegrunnlag og bemanning på det enkelte fartøy.

Fartøy i lukket gruppe med hjemmelslengde under 11 meter kan også i 2019 samfiske innenfor de gjeldende kvotene i fisket etter torsk, hyse og sei nord for 62°N.

Samfiskeordningen innebærer at et fartøy kan fiske hele eller deler av en kvote som er tildelt et annet fartøy. Det andre fartøyet vil ikke ha adgang til å drive fiske så lenge samfisket pågår.

Dersom det aktive fartøyet i samfiskelaget tilhører en annen lengdegruppe enn det passive fartøyet, får det passive fartøyet kvote med redusert overregulering som om det tilhørte samme lengdegruppe som det aktive fartøyet. Dette gjelder kun dersom det passive fartøyet har høyere overregulering enn det aktive fartøyet. Redusert overregulering for det passive fartøyets kvote gjelder fra oppstarten av samfisket og ut året. Dette gjelder også etter at samfisket er avsluttet.

Pr. 20. mai 2019 er 257 samfiskelag påmeldt.

Norges Råfisklag har bedt Fiskeridirektoratet vurdere endring i regelverket ved avregning av bifangst for fartøy som deltar i samfiskelag for å forenkle kvotekontrollen.

Når det gjelder hvordan fangsten i samfiskelag skal kvotebelastes, følger det av reguleringsforskriften for 2019 § 29 bokstav d:

Det skal fylles ut en seddel for hvert av fartøyene med angivelse av hvilket fartøy som har utøvet fisket og hvilket fartøy i samfiskelaget som skal kvotebelastes. Innenfor hvert enkelt fartøys kvote bestemmer fartøyeierne hvor mye av fangsten av torsk, hyse og sei som skal føres på det enkelte fartøyet i samfiskelaget.

Det fremgår ikke av forskriften hvordan bifangst skal avregnes. Det er heller ikke fastsatt andre retningslinjer om dette. Dermed gjelder det alminnelige prinsippet om at bifangst belastes det fartøyet som har fisket bifangsten, noe som i dette tilfellet vil si det aktive fartøyet. I vedtak om administrativ inndragning har det blitt vist til at en ikke har noen samfiskeordning for de artene som utgjør bifangst i fisket etter torsk, hyse og sei, og at all bifangst dermed må føres på det aktive fartøyet. Dersom det aktive fartøyet under fiske innenfor to kvotesett har hatt mer bifangst enn tillatt innenfor sitt eget kvotesett, har fangstverdien av overskytende bifangst blitt vedtatt inndratt. I og med at det er adgang til å fiske to kvotesett med ett aktivt fartøy, vil fiskeridirektøren nå legge frem forslag om at det også bør være anledning til å ha lovlig bifangst innenfor rammene av de to kvotesettene. Fartøy som driver samfiske vil i praksis ha en halvert adgang til lovlig bifangst, slik reguleringen er i dag.

Norges Råfisklag melder videre om at kvotekontrollen blir komplisert når alle andre arter enn torsk, hyse og sei skal føres på det aktive fartøyet. Når det gjelder bifangst av uer og kveite har dette vist seg særlig problematisk, med avregning henholdsvis på ukebasis og over cirka en tremåneders periode, jf. forskrift om utøvelse av fisket i sjøen § 39. Dersom all fangst for eksempel skal føres på det passive fartøyet, må det da likevel fylles ut seddel for bifangst på det aktive fartøyet.

Det vil slik Norges Råfisklag og Fiskeridirektoratet ser det kunne medføre en forenkling av kvotekontrollen dersom bifangst kan avregnes det aktive og passive fartøyet hver for seg, for eksempel slik at bifangst beregnes ut fra hvor mye av den totale fangsten som er ført på hvert fartøy i perioden for samfiske.

Spørsmålet blir om det er andre hensyn som tilsier at en ikke bør tillate avregning av bifangst også på det passive fartøyet, og om en endring av regelverket på dette punktet vil ha utilsiktede negative konsekvenser, for eksempel ved at det tas mer bifangst. Fiskeridirektøren kan ikke på nåværende tidspunkt se at en endring skal medføre at det tas mer bifangst eller andre negative konsekvenser, men ber om reguleringsmøtets innspill på dette.

Fiskeridirektøren ber på denne bakgrunnen om reguleringsmøtets syn på om det skal være anledning til at bifangst avregnes det aktive og passive fartøyet hver for seg, ut fra hvor mye av den totale fangsten som er ført på hvert fartøy i perioden for samfiske.

5.1.5.4 Finnmarksmodellen – kvotefordeling og kvoteavregning

Fisket etter torsk i kystfiskeflåten nord for 62°N ble adgangsbegrenset i 1990, mens fisket etter hyse og sei i kystfiskeflåten ble adgangsbegrenset i 2003. I 2003 ble det opprettet en felles *gruppe I* for kystfiskeflåtens fiske etter torsk, hyse og sei som senere fikk navnet *lukket gruppe*. I lukket gruppe er det lengden fartøyet hadde før en viss dato (skjæringsdato) – hjemmelslengden som er bestemmende for fartøyets kvote. Hvert fartøy har en kvotefaktor i henhold til sin hjemmelslengde.

Lukket gruppe er siden den tid delt inn i fire hjemmelslengdegrupper (heretter lengdegrupper) etter den såkalte Finnmarksmodellen. Intensjonene i Finnmarksmodellen var tredelt:

1. å ivareta en differensiert fysisk flåtestruktur
2. å skjerme de små fartøyene mot konkurranse fra større fartøy i de årlige reguleringene
3. strukturering og fordeling av strukturgevinster innad i lengdegruppene

Hver av de fire lengdegruppene har sin egen gruppekvote. Utgangspunktet for fordeling av kvoten avsatt til lukket gruppe på disse gruppekvotene var en *politisk* bestemmelse. Rent *teknisk* ble imidlertid gruppekvoten til de enkelte lengdegruppene beregnet på grunnlag av summen av kvotefaktorene i gruppen de første årene.

I tiden etter har det funnet sted endringer i struktur-, fordelings- og reguleringspolitikken som gjør at det i dag ikke er entydig samsvar mellom den politiske bestemte fordelingen av gruppekvotene (Norges Fiskarlags fordelingsvedtak av 2007) og den tekniske fordelingen av gruppekvotene. Med teknisk fordeling menes hvordan kvotefaktorene til enhver tid faktisk fordeler seg mellom lengdegruppene. Manglende «vanntette skott» mellom lengdegruppene i strukturpolitikken har gjort dette mulig ved flytting av hele eller deler av strukturkvoter på tvers av lengdegruppene i Finnmarksmodellen.

Fordelingsvedtaket av 2002 ble justert for å blant annet ta hensyn til flytting av kvotefaktorer mellom lengdegruppene i perioden 2002 til 2007, men tilsvarende justering er ikke gjennomført etter den tid. Tildeling av rekrutteringskvoter og fordeling av strukturgevinster har også påvirket avviket mellom den politiske fordelingen og den tekniske fordelingen mellom lengdegruppene.

Den politiske fordelingen mellom lengdegruppene ble også endret noe i perioden 2007 til 2013. Etter reguleringsmøtet høsten 2013 ble det besluttet at Norges Fiskarlags fordelingsvedtak av 2007 skulle legges til grunn for fordeling mellom lengdegruppene, uavhengig av endringer i fordeling av kvotefaktorer i lukket gruppe. Fordelingen av kvoter mellom gruppene i Finnmarksmodellen og fordelingen av kvotefaktorer mellom de samme gruppene samsvarer derfor ikke. Hvis gruppekvotene fordeles på fartøyenes kvotefaktorer uten noen form for overregulering vil dette føre til at noen gruppekvoter overfiskes, mens det gjenstår et restkvantum av gruppekvoten i andre lengdegrupper. Konsekvensen blir at noen lengdegrupper får overført restkvantum det påfølgende år, mens andre lengdegrupper blir fratrasket et kvantum i henhold til bestemmelsen om kvotefleksibilitet mellom kvoteår på gruppenivå i torskefiskeriene.

Avvikets omfang kan en beregne hvis en tar utgangspunkt i Norges Fiskarlags fordelingsvedtak av 2007. I tabell 12 er dette fordelingsvedtaket sammenlignet med fordeling av kvotefaktorer. I kolonnen til venstre har en beregnet fordeling av kvotefaktorer der strukturkvotene er plassert etter opprinnelig hjemmelslengde. I kolonnen til høyre i henhold til dagens hjemmelslengde.

Tabell 12: Fordeling av gruppekvote (kvotefaktorer) lukket gruppe torsk basert på strukturkvotenes opprinnelige hjemmelslengde, Norges Fiskarlags fordelingsvedtak av 2007 og fordeling basert på dagens hjemmelslengde

Hjemmelslengde	Fordeling der strukturkvote plasseres på opprinnelig hjemmelslengde	Norges Fiskarlags fordelingsvedtak 2007	Fordeling der strukturkvote plasseres på dagens hjemmelslengde
0 - 10,9 m	27,78 %	27,65 %	26,01 %
11 - 14,9 m	26,83 %	26,56 %	28,41 %
15 - 20,9 m	27,17 %	27,44 %	26,33 %
21 - 27,9 m	18,23 %	18,35 %	19,26 %
Totalt	100,00 %	100,00 %	100,00 %

Kilde: Konesjons- og deltakerregisteret i Fiskeridirektoratet februar 2019

Som tabellen viser er det avvik mellom fordeling basert på Norges Fiskarlags fordelingsvedtak av 2007 og fordeling basert på hjemmelslengden der strukturkvoten befinner seg i dag. Avviket mellom andelen av gruppekvote som tildeles og lengdegruppens andel av kvotefaktorer er om lag 1-2 prosentpoeng.

Fiskeridirektoratet har satt i gang et arbeid med å kartlegge og kvalitetssikre de opprinnelige hjemmelslengdene knyttet til strukturkvotene i Finnmarksmodellen. Vi har nå oversikt over opprinnelig hjemmelslengde på cirka 97 % av strukturkvotene på torsk nord for 62°N i lukket gruppe. Tilsvarende arbeid skal gjøres for hyse og sei. Når dette arbeidet er ferdigstilt, vil vi være i posisjon til å identifisere de strukturkvotene eller deler av strukturkvotene som er flyttet mellom lengdegruppene i Finnmarksmodellen. Vi tar sikte på å foreslå en teknisk justering av kvotefordelingene i Finnmarksmodellen på torsk, hyse og sei på reguleringsmøtet høsten 2019. En slik justering vil ikke medføre endringer i det enkelte fartøys kvoter for 2019.

5.2 HYSE

5.2.1 FISKET I 2018

Tabell 1 gir en oversikt over forskriftskvoter, justerte kvoter, oppfisket kvantum og førstehandsverdi fordelt på de ulike fartøygruppene i fisket etter hyse nord for 62°N i 2018. Førstehandsverdien av hyse utgjorde nesten 1,5 milliarder kroner i 2018. Vi ser at det ved årsskiftet stod igjen cirka 18 500 tonn hyse, og det vil si cirka 16 % av justert kvote. Deler av gjenstående kvantum overføres til 2018, jf. kapittel 5.2.3 for mer detaljer om overføringer av kvoter fra 2018 til 2019.

Tabell 1: Forskriftskvoter, justerte kvoter, fangst og førstehandsverdi i 2018 (tonn)

Fartøygrupper	Forskrifts-kvoter	Justerte kvoter ¹	Fangst	Rest	Utnyttelse (%)	Verdi (1.000 kr)
Trål totalt	37 797	37 875	39 331	-1 456	103,8 %	661 268
Gruppekvote torsketrål	37 047	37 125	38 754	-1 629	104,4 %	651 490
Gruppekvote seitrål	750	750	577	173	76,9 %	9 778
Konvensjonelle fartøygrupper totalt	63 185	74 063	54 273	19 790	73,3 %	800 020
Lukket gruppe:	47 151	56 854	35 218	21 636	61,9 %	407 150
<i>Fartøy under 11 meter hjemmelslengde</i>	<i>13 457</i>	<i>16 514</i>	<i>8 067</i>	<i>8 447</i>	<i>48,8 %</i>	<i>87 638</i>
<i>Fartøy 11 - 14,9 meter hjemmelslengde</i>	<i>12 792</i>	<i>15 627</i>	<i>11 030</i>	<i>4 597</i>	<i>70,6 %</i>	<i>128 635</i>
<i>Fartøy 15 - 20,9 meter hjemmelslengde</i>	<i>13 463</i>	<i>16 606</i>	<i>9 578</i>	<i>7 028</i>	<i>57,7 %</i>	<i>116 417</i>
<i>Fartøy 21 - 27,9 meter hjemmelslengde</i>	<i>7 439</i>	<i>8 107</i>	<i>6 543</i>	<i>1 564</i>	<i>80,7 %</i>	<i>74 460</i>
Konvensjonelle havfiskefartøy	11 101	11 124	17 044	-5 920	153,2 %	372 983
Åpen gruppe	4 933	6 085	2 011	4 074	33,0 %	19 887
Forskning og undervisning	323	323	13	310	4,0 %	166
Rekreasjons- og ungdomsfiske²	300	300	300		100,0 %	541
Annet³			132	-132		971
Totalt	101 605	112 561	94 049	18 512	83,6 %	1 462 966

Kilde: Landings- og sluttseddelregisteret og konsesjons- og deltakerregisteret i Fiskeridirektoratet pr. 28. januar 2019

¹ Kvoter justert for kvotefleksibilitet, dvs. kvoteoverføringer fra 2017

² Registrert ungdoms- og rekreasjonsfiske utgjorde 67 tonn, men det legges til grunn at hele avsetningen ble tatt

³ Fangst som ikke kan plasseres på gyldige fiskeritillatelser

Torsketrålere og konvensjonelle havfiskefartøy ble fra årets begynnelse regulert med fartøykvoter uten overregulering. Fiskeridirektoratet refordelte kvoter fra kystfiskeflåten til havfiskeflåten ved flere anledninger i løpet av året i samråd med fiskerinæringen for å legge til rette for at norsk totalkvote kunne tas. Dette er bakgrunnen for «overfisket» på cirka 1 600 tonn for torsketrålerne og cirka 6 000 tonn for konvensjonelle havfiskefartøy.

I lukket gruppe gjenstod cirka 21 600 tonn ved årets slutt, og det ble refordelt internt i lukket gruppe ved to anledninger. Tabell 2 viser overregulering i de enkelte lengdegruppene i løpet av året, og ingen lengdegrupper klarte å fiske tildelte andeler. All overregulering ble gitt som maksimalkvotetillegg.

Tabell 2: Overregulering i lukket gruppe i 2018

Hjemmelslengde	Største lengde	1. jan – 17. april	18. april – 20. mai	21. mai – 31. des
Under 11 m	Under 11 m	3 000 %	<i>Fritt fiske</i>	<i>Fritt fiske</i>
	Over 11 m	1 500 %	Fritt fiske	
11 - 14,9 m	Under 11 m	1 500 %	Fritt fiske	
	Over 11 m	750 %	<i>Fritt fiske</i>	
15 - 20,9 m	Under 11 m	900 %	2 000 %	
	Over 11 m	450 %	1 000 %	
21 - 27,9 m	Under 11 m	800 %	2 000 %	
	Over 11 m	400 %	1 000 %	

Åpen gruppe ble regulert med fritt fiske med garanterte kvoter i bunn gjennom hele 2018. Ved årets slutt gjenstod cirka 4 100 tonn av justert gruppekvote.

5.2.2 KVOTESITUASJONEN I 2019

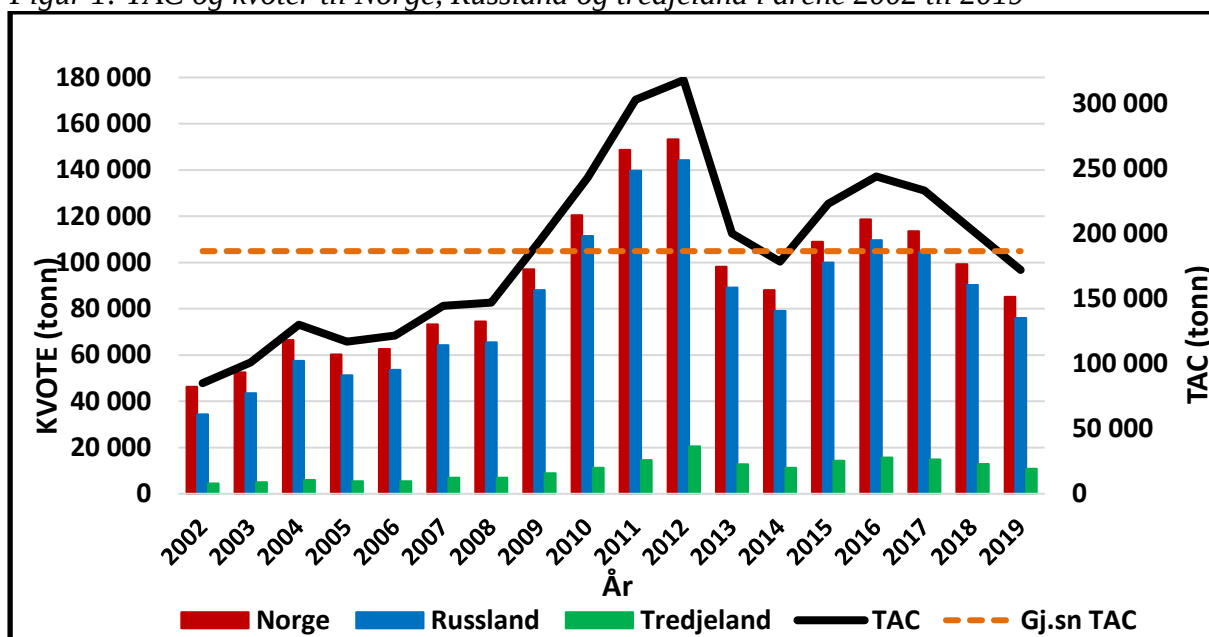
Tabell 3 viser totalkvoten av hyse fordelt på Norge, Russland og tredjeland i 2019 etter en overføring på 4 500 tonn fra Russland til Norge.

Tabell 3: Kvotesituasjonen for 2019 (tonn)

Land	Kvote (tonn)
Norge	85 080
Russland	76 080
Tredjeland	10 840
Totalt	172 000

Hysekvoten er kraftig redusert de siste årene etter rekordhøye kvoter for syv til åtte år siden. Det går frem av figur 1.

Figur 1: TAC og kvoter til Norge, Russland og tredjeland i årene 2002 til 2019

Totalkvoten inkluderer 4 000 tonn hyse til hver av partene som kan disponeres til forsknings- og forvaltningsformål. Av den norske kvoten har man valgt å disponere 313 tonn til forsknings- og undervisningsformål, 300 tonn til dekning av fangst innenfor ungdomsfiskeordningen og rekreasjonsfiske (fritids- og turistfiske) og 1 719 tonn til rekrutteringsordningen. Det er tilbakeført 1 609 tonn hyse til nasjonal kvote fra ubenyttet kvote avsatt til tredjeland. Dette innebærer en disponibel kvote til fordeling på norske fiskefartøy på 84 357 tonn. Den norske kvoten er videre fordelt med 32 056 tonn (38 %) til trål og 52 301 tonn (62 %) til fartøy som fisker med konvensjonelle redskaper.

5.2.3 KVOTEFLEKSIBILITET

Avtalen med Russland gir Norge adgang til å overføre inntil 10 % av hysekvoten angitt i vedlegg 3 i protokollen fra Den blandete norsk-russiske fiskerikommisjon mellom kvoteår. Det vil si at det ikke er overføringsadgang for kvoter avsatt til forskning og tredjeland. Dette innebærer at Norge har adgang til å overføre maksimalt 9 523 tonn hyse fra 2018 til 2019. Ved årsskiftet gjenstod 18 512 tonn, og dette innebærer at 8 989 tonn ikke kan overføres til 2019. Til tross for at Fiskeridirektoratet i løpet av 2018 ved en rekke anledninger justerte reguleringene i samråd med fiskerinæringen ved å refordele innad og mellom reguleringsgruppene for å stimulere til at norsk totalkvote kunne tas, ble ikke fiskemulighetene utnyttet fullt ut.

9 523 tonn ble overført til 2019-kvoten. 2 470 tonn ble overført innenfor de enkelte reguleringsgruppene, mens 7 053 tonn ble fordelt på gruppene etter etablerte fordelingsnøkler. For mer detaljer rundt overføringene fra 2018 til 2019 på total- og gruppekvotenivå se vedlagt notat om *Kvotefleksibilitetsordningen i fisket etter torsk og hyse – kvoteoverføringer fra 2018 til 2019*.

I reguleringen av fisket etter hyse er 2019-kvotene justert som følger:

Tabell 4: Forskriftskvoter, overføringer og justerte kvoter i 2019 (tonn)

Fartøygrupper	Forskrifts- kvoter 2019	Overføringer på gruppenivå	Overføringer på totalkvotenivå	Justerte kvoter 2019
Trål totalt	34 056	-1 554	2 680	35 182
Gruppekvote torsketrål	33 306	-1 629	2 680	34 357
Gruppekvote seitrål	750	75		825
Konvensjonelle	52 020	4 024	4 373	60 417
Lukket gruppe:	40 422	4 715	3 236	48 373
Fartøy under 11 meter hjemmelslengde	11 464	1 346	913	13 723
Fartøy 11 - 14,9 meter hjemmelslengde	11 232	1 279	841	13 352
Fartøy 15 - 20,9 meter hjemmelslengde	11 417	1 346	955	13 718
Fartøy 21 - 27,9 meter hjemmelslengde	6 309	744	527	7 580
Konvensjonelle havfiskefartøy	10 414	-1 110	787	10 091
Åpen gruppe	1 184	419	350	1 953
Forskning og undervisning	313			313
Rekreasjons- og ungdomsfiske	300			300
Totalt	86 689	2 470	7 053	96 212

Når fangststatistikken for 2018 ansees for kvalitetssikret og komplett, så vil de justerte kvotene oppdateres. Dette skjer høsten 2019, men det forventes ikke store endringer.

5.2.4 REGULERINGSOPPLEGGET OG UTVIKLINGEN I FISKET

Tabell 5 viser forskriftskvoter, kvoter justert for kvotefleksibilitet, fangst og førstehandsverdi for 2019 pr. 29. mai 2019. Førstehandsverdien av hyse utgjør nesten 0,8 milliarder kroner hittil i 2019. Vi ser at det gjenstår nesten cirka 42 000 tonn av årets justerte kvote, og det vil si 43 %. På tilsvarende tidspunkt i 2017 og 2018 gjenstod henholdsvis cirka 68 000 tonn (53 %) og 60 000 tonn (53 %) av de norske totalkvotene. Fiskeridirektoratet anser det som lite sannsynlig at alle gruppekvoter blir utnyttet i løpet av 2019. Det er derfor i samråd med fiskerinæringen iverksatt justeringer i reguleringen for å stimulere til at minst 90 % av totalkvoten utnyttes. Samtidig kan vi trolig forvente en høyere kvoteutnyttelse i samtlige fartøygrupper i år sammenlignet med 2017 og 2018 som følge av at totalkvoten er redusert, jf. figur 1.

Tabell 5: Forskriftskvoter, justerte kvoter, fangst og førstehåndsverdi i 2019 (tonn)

Fartøygrupper	Forskriftskvoter	Justerte kvoter ¹	Fangst	Rest	Utnyttelse (%)	Verdi (1.000 kr)
Trål totalt	34 056	35 182	25 352	9 830	72,1 %	454 132
Gruppekvote torsketrål	33 306	34 357	25 045	9 312	72,9 %	448 266
Gruppekvote seitrål	750	825	307	518	37,2 %	5 866
Konvensjonelle fartøygrupper totalt	52 020	60 417	28 911	31 506	47,9 %	365 060
Lukket gruppe:	40 422	48 373	21 619	26 754	44,7 %	223 776
<i>Fartøy under 11 meter hjemmelslengde</i>	<i>11 464</i>	<i>13 723</i>	<i>2 929</i>	<i>10 794</i>	<i>21,3 %</i>	<i>31 924</i>
<i>Fartøy 11 - 14,9 meter hjemmelslengde</i>	<i>11 232</i>	<i>13 352</i>	<i>6 488</i>	<i>6 864</i>	<i>48,6 %</i>	<i>69 554</i>
<i>Fartøy 15 - 20,9 meter hjemmelslengde</i>	<i>11 417</i>	<i>13 718</i>	<i>7 627</i>	<i>6 091</i>	<i>55,6 %</i>	<i>85 267</i>
<i>Fartøy 21 - 27,9 meter hjemmelslengde</i>	<i>6 309</i>	<i>7 580</i>	<i>4 575</i>	<i>3 005</i>	<i>60,4 %</i>	<i>37 031</i>
Konvensjonelle havfiskefartøy	10 414	10 091	6 511	3 580	64,5 %	133 678
Åpen gruppe	1 184	1 953	781	1 172	40,0 %	7 606
Forskning og undervisning	313	313	18	295	5,8 %	310
Rekreasjons- og ungdomsfiske²	300	300	300		100,0 %	406
Annet³			15	-15		116
Totalt	86 689	96 212	54 596	41 616	56,7 %	820 024

Kilde: Landings- og sluttseddelregisteret og konsesjons- og deltakerregisteret i Fiskeridirektoratet pr. 29. mai 2019

¹ Kvoter justert for kvotefleksibilitet, dvs. fra kvoteoverføringer fra 2018

² Registrert ungdoms- og rekreasjonsfiske utgjør 45 tonn, men det legges til grunn at hele avsetningen tas

³ Fangst som ikke kan plasseres på gyldige fiskeritillatelser

Det ble besluttet å øke torsketrålerne kvote av hyse med 2 000 tonn i bytte mot 1 000 tonn torsk til åpen gruppe fra årets begynnelse. Av trålkvoten på 34 056 tonn er 33 306 tonn fordelt til torsketrålerne, mens 750 tonn er fordelt til seitrålerne. Gruppekvote justert for kvotefleksibilitet går frem av tabell 5. Torsketrålerne ble fra årets begynnelse regulert med fartøykvoter uten overregulering med 391 tonn pr. kvotefaktor. Fra og med 15. mars har torsketrålerne vært regulert med maksimalkvoter på 430 tonn pr. kvotefaktor som følge av refordelt kvantum fra kystfiskeflåten for å legge til rette for at norsk totalkvote kan utnyttes best mulig. Det refordelte kvantumet utgjør cirka 3 500 tonn. Seitrålerne er regulert med fartøykvoter uten overregulering med 206 tonn pr. fartøy.

Fartøy med seitråltillatelse har fisket 306 tonn hyse hittil i år. Tidligere har denne fartøygruppen vært regulert med bifangstbestemmelser, men fra og med 2018 ble seitrålere tildelt fartøykvoter som også skal dekke behovet for bifangst. På tilsvarende tidspunkt i 2018 hadde seitrålerne fisket 368 tonn.

Torsketrålerne har fisket cirka 25 000 tonn, og det gjenstår cirka 9 000 tonn av den justerte kvoten, og det vil si cirka 27 %. På samme tid i 2017 og 2018 gjenstod henholdsvis cirka 18 000 tonn (36 %) og cirka 10 000 tonn (28 %) av justert gruppekvote. Det forventes at gruppekvote og store deler av refordelt kvantum fra kystfiskeflåten tas i løpet av året.

Konvensjonelle havfiskefartøy har 18 % av gruppekvote til konvensjonelle fartøy, og det vil si 10 414 tonn etter et kvotebytte på 1 000 tonn hyse mot 500 tonn torsk til åpen gruppe.

Fartøy med kvotefaktor 1,00 var ved årets begynnelse tildelt fartøykvoter uten overregulering på 114 tonn. I samråd med fiskerinæringen, besluttet fiskeridirektøren å refordele cirka 2 000 tonn hyse fra kystfiskeflåten til konvensjonelle havfiskefartøy for å legge til rette for at norsk totalkvote kan utnyttes. Konvensjonelle havfiskefartøy har siden 15. mars vært regulert med maksimalkvoter på 137 tonn pr. kvotefaktor. Pr. 29. mai har denne fartøygruppen fisket cirka 6 500 tonn, og det betyr at det gjenstår ca. 3 600 tonn av den justerte kvoten, og det vil si cirka 35 %. På samme tid i 2017 og 2018 gjenstod henholdsvis cirka 5 600 tonn (43 %) og cirka 4 600 tonn (41 %) av justert gruppekvote. Det forventes at gruppekvoten og store deler av refordelt kvantum fra kystfiskeflåten tas i løpet av året.

Fartøy i lukket gruppe er innplassert i Finnmarksmodellen etter hjemmelslengde, og hver lengdegruppe har egne gruppekvoter. Erfaring om kvoteutnyttelse de siste årene tilsier at det bør refores fra mindre kystfiskefartøy til større kystfiskefartøy ved årets begynnelse. Alle lengdegrupper er derfor tildelt overregulering allerede fra 1. januar. Overreguleringen er utdelt som maksimalkvoter og fartøyene har garanterte kvoter uten overregulering i bunn. Tabell 6 gir oversikt over overregulering i lukket gruppes fiske etter hyse i 2019. Sammenlignet med 2018 (tabell 2) ble det refordelt langt tidligere i lukket gruppe i inneværende år med fritt fiske for hele fartøygruppen allerede fra og med 15. mars for å legge til rette for at gruppekvoter og totalkvote kan utnyttes fullt ut.

Tabell 6: Overregulering i lukket gruppe i 2019

Hjemmelslengde	Største lengde	1. jan – 14. mars	15. mars - dags dato
Under 11 m	Under 11 m	3 000 %	<i>Fritt fiske</i>
	Over 11 m	1 500 %	
11 - 14,9 m	Under 11 m	1 500 %	
	Over 11 m	750 %	
15 - 20,9 m	Under 11 m	900 %	
	Over 11 m	450 %	
21 - 27,9 m	Under 11 m	800 %	
	Over 11 m	400 %	

Fartøy i lukket gruppe har 74 % (40 422 tonn inklusive avsetning til rekrutteringsordning) av kvoten til konvensjonelle fartøy. Fartøy i lukket gruppe har pr. 29. mai landet cirka 22 000 tonn. Det gjenstår således cirka 27 000 tonn av de justerte kvotene, det vil si cirka 55 %. På samme tid i 2017 og 2018 gjenstod henholdsvis 38 000 tonn (66 %) og 39 000 tonn (69 %) av gruppekvote. Lukket gruppe har i gjennomsnitt fisket cirka 19 000 tonn etter uke 21 de siste fire årene, og det vil trolig stå igjen en betydelig del av årets gruppekvote utover de 10 % som kan overføres på gruppenivå til 2020.

Tabell 7 viser antall deltakeradganger (aktive og passive) for fartøy i lukket gruppe med lasteromskapasitet under 500 m³ fordelt etter hjemmelslengde og største lengde pr. 15. mai 2019.

Tabell 7: Antall deltakeradganger (aktive og passive) for konvensjonelle fartøy i lukket gruppe hyse fordelt på hjemmelslengde og største lengde pr. 15. mai 2019

Antall deltakeradganger	Største lengde				
Hjemmelslengde	0 - 10,9 m	11 - 14,9 m	15 - 20,9 m	Over 21 m	Totalt
0 - 10,9 m	894	257	9	3	1 163
11 - 14,9 m	47	260	37	22	366
15 - 20,9 m	2	19	50	55	126
21 - 27,9 m		4	2	68	74
Totalt	943	540	98	148	1 729

Kilde: Konsesjons- og deltakerregisteret i Fiskeridirektoratet pr. 15. mai 2019

Fartøy i åpen gruppe har 8 % (4 184 tonn) av kvoten til konvensjonelle fartøy. Det ble besluttet at åpen gruppe skulle bytte bort 3 000 tonn hyse til havfiskeflåten mot 1 500 tonn torsk fra årets begynnelse i 2019. Fartøy i åpen gruppe har pr. 29. mai fisket cirka 800 tonn, og det gjenstår således cirka 1 200 tonn av den justerte gruppekvote og det vil si cirka 60 %. Fartøy i åpen gruppe har hatt fritt fiske etter hyse fra årets begynnelse med garanterte kvoter i bunn. Det forventes at åpen gruppe vil ta den justerte gruppekvote før årsskiftet.

I henhold til avtalen med Russland, kan Norge overføre 8 108 tonn hyse fra 2019 til 2020, og gitt forventet fisketakt fremover ser det ut til at Norge klarer å utnytte årets totalkvote. Prognosene ovenfor tyder på at det vil stå igjen cirka 5 000 tonn i lukket gruppe som ikke skal overføres på gruppenivå til 2020. Det er pr. i dag refordelt cirka 5 500 tonn til havfiskeflåten for å legge til rette for at norsk totalkvote utnyttes best mulig. Det kan dermed synes som om at det ikke er nødvendig at det iverksettes ytterligere tiltak. Dersom utviklingen i fisketakt endres i tiden fremover, vil Fiskeridirektoratet i samråd med fiskerinæringen vurdere endringer i reguleringsopplegget.

NOTAT

Saksnummer: 18/17841
Dato: 15.05.2019
Side 1 av 17

Fra: Synnøve Liabø
Seksjon: Reguleringsseksjonen

Kvotefleksibilitetsordningen i fisket etter torsk og hyse - kvoteoverføringer fra 2018 til 2019

Det vises til ordningen med kvotefleksibilitet som ble innført på totalkvote- og gruppekvote nivå i fisket etter torsk og hyse nord for 62°N fra og med 2015. Ved fastsettelse av kvoter på fartøynivå i gjeldende regulering ble det tatt høyde for usikkerhet rundt kvoteutnyttelse i 2018, og ingen fartøy får lavere kvoter som følge av avregning av kvoteoverføringer fra 2018 til 2019. Fangststatistikken ansees nå som komplett nok til å foreta en justering av kvotene. Fiskeridirektoratet vil foreta en ny, endelig justering av total- og gruppekvote i september, men da forventes mindre endringer.

I reguleringsforskriften er kvotefleksibiliteten formulert som følger:

§ 6 Kvotefleksibilitet for torsk, hyse og sei over årsskiftet på gruppenivå

Dersom en gruppekvote overfiskes, kan Fiskeridirektoratet belaste gruppekvoten det påfølgende kvoteåret med et tilsvarende kvantum. Dersom overfisket skyldes Fiskeridirektoratets refordeling av kvoter mellom fartøygrupper etter tredje ledd, skal belastningen av gruppekvoten det påfølgende kvoteåret ikke overstige 10 prosent av den gruppekvoten som er overfisket. Denne begrensningen gjelder bare så langt det for øvrig er dekning innenfor totalkvoten.

Dersom en gruppekvote ikke er oppfisket ved kvoteårets slutt, kan Fiskeridirektoratet godskrive inntil 10 prosent av denne gruppekvoten til det påfølgende kvoteåret.

Dersom det beregnes at det vil gjenstå mer enn 10 prosent av en gruppekvote ved kvoteårets slutt, kan Fiskeridirektoratet innenfor samme kvoteår reforedele overskytende kvantum til andre fartøygrupper.

Gruppekvote angitt i forskriften er ikke justert for eventuelle overføringer av kvantum mellom kvoteår som beskrevet i første og andre ledd.

Dette betyr at totalkvote- og gruppekvote i forskrift ikke blir justert for overføringer mellom kvoteår. Kvoter på fartøynivå i forskrift er justert for overføringer mellom kvoteår.

Totalkvoter og gruppekvoter som ikke er justert for overføringer mellom kvoteår benevnes i det videre *forskriftskvoter*, mens begrepet *justerte kvoter* beskriver totalkvoter og gruppekvoter som er justert for overføringer mellom foregående år og inneværende år. Det fremgår av ukestatistikken hva som er de reelle total- og gruppekvote (justerte total- og gruppekvote), samt restkvoter til enhver tid.

Fiskeridirektoratet legger til grunn at grupper defineres som følgende i fisket etter torsk og hyse nord 62°N i 2018 og 2019:

- Torskestrål
- Seistrål
- Konvensjonelle havfiskefartøy
- Lukket gruppe under 11 meter hjemmelslengde
- Lukket gruppe mellom 11 og 15 meter hjemmelslengde
- Lukket gruppe mellom 15 og 21 meter hjemmelslengde
- Lukket gruppe mellom 21 og 28 meter hjemmelslengde
- Ferskfiskordning; felles for hele lukket gruppe
- Åpen gruppe (inklusive ferskfiskordning)

Avsetninger som tas fra «toppen» (jf. § 2 i reguleringsforskriften) omfattes ikke av ordningen med kvotefleksibilitet mellom kvoteår, og eventuelt overfiske eller restkvoter på de ulike avsetningene avregnes neste års totalkvote.

Dagens praksis innebærer følgende avregning på gruppenivå:

- I. Dersom en gruppekvote ikke er oppfisket ved kvoteårets slutt, godskrives inntil 10 % av denne gruppeknoten til det påfølgende kvoteåret. Det overskytende kvantumet overføres til alle fartøygrupper etter etablerte fordelingsnøkler det påfølgende år, hvilket er i henhold til hva som ble besluttet etter reguleringsmøtet våren 2015, sak 4.
- II. Dersom en gruppekvote overfiskes, belastes gruppeknoten det påfølgende kvoteåret med et tilsvarende kvantum. Hvis overfisket skyldes refordeling av kvoter mellom fartøygrupper for å legge til rette for at norsk totalkvote kan utnyttes best mulig, skal belastningen av gruppeknoten det påfølgende kvoteåret ikke overstige 10 % av den gruppeknoten som er overfisket. Denne begrensningen gjelder bare så langt det for øvrig er dekning innenfor totalknoten.

Etter at avregningen er gjennomført på gruppenivå i henhold til punkt I og II, avregnes det mot totalkvoten og avsetninger som tas fra «toppen». Restkvote eller overfiske som gjenstår på totalkvoten fordeles på fartøygruppene etter etablerte fordelingsnøkler det påfølgende kvoteåret med mindre det er politiske beslutninger som tilsier noe annet.

Fiskeridirektoratet mener at dagens praksis med avstemming av totalkvote etter justering av gruppekvote i henhold til punkt I og II best ivaretar vedtatt, etablert fordeling mellom fartøygruppene og er i tråd med det som ble besluttet etter reguleringsmøtet våren 2015.

I. Kvotefleksibilitet torsk nord for 62°N

Avtalen med Russland gir Norge adgang til å overføre maksimalt 10 % av torskekvote angitt i vedlegg 3 i protokollen fra Den blandete norsk-russiske fiskerikommisjon. Det vil si at det ikke er overføringsadgang for kvoter avsatt til forskning og tredjeland, men kvotefleksibiliteten gjelder kysttorsk og murmanskorsk. Dette innebærer at Norge har adgang til å overføre inntil 34 316 tonn av 2018-kvote.

Tabell 1 gir en oversikt over Norges overføringer mellom kvoteår på totalkvotenivå siden kvotefleksibilitet mellom kvoteår ble innført i 2015.

Tabell 1: Justerte totalkvoter, forskriftskvoter, totalfangst og overføringer mellom kvoteår i fisket etter torsk i perioden 2015 til 2019 (tonn)

TORSK	Kvote (tonn)
2015	
Norsk kvote (inkl. kysttorsk)	394 240
Maksimalt tillatt kvotefleks	39 424
Avsatt forskning	7 000
Tilbakeføring av ubenyttet tredjelandskvote	13 680
Norsk totalkvote (forskriftskvote)	414 920
Fangst 2015	420 190
Overført fra 2016 (dvs. forskuttet fra 2016)	5 270
Norsk disponibel totalkvote (justert kvote)	420 190
Utnyttelsesgrad av justert kvote	100 %

Tabell 1 forts.

TORSK	Kvote (tonn)
2016	
Norsk kvote (inkl. kysttorsk)	394 240
Maksimalt tillatt kvotefleks	39 424
Avsatt forskning	7 000
Tilbakeføring av ubenyttet tredjelandskvote	16 278
Norsk totalkvote (forskriftskvote)	417 518
Fangst 2016	410 152
Overført til 2015	-5 270
Overført til 2017	-2 096
Norsk disponibel totalkvote (justert kvote)*	410 152
Utnyttelsesgrad av justert kvote	100 %
2017	
Norsk kvote (inkl. kysttorsk)	392 523
Maksimalt tillatt kvotefleks	39 252
Avsatt forskning	7 000
Tilbakeføring av ubenyttet tredjelandskvote	12 488
Norsk totalkvote (forskriftskvote)	412 011
Fangst 2017	414 319
Overført fra 2016	2 096
Overført fra 2018 (dvs. forskuttert fra 2018)	212
Norsk disponibel totalkvote (justert kvote)*	414 319
Utnyttelsesgrad av justert kvote	100 %
2018	
Norsk kvote (inkl. kysttorsk)	343 159
Maksimalt tillatt kvotefleks	34 316
Avsatt forskning	7 000
Tilbakeføring av ubenyttet tredjelandskvote	6 259
Norsk totalkvote (forskriftskvote)	356 418
Fangst 2018	373 842
Overført til 2017	-212
Overført fra 2019 (dvs. forskuttert fra 2019)	17 636
Norsk disponibel totalkvote (justert kvote)*	373 842
Utnyttelsesgrad av justert kvote	100 %

Tabell 1 forts.

TORSK	Kvote (tonn)
2019	
Norsk kvote (inkl. kysttorsk)	321 697
Maksimalt tillatt kvotefleks	32 170
Avsatt forskning	7 000
Tilbakeføring av ubenyttet tredjelandskvote	5 259
Norsk totalkvote (forskriftskvote)	333 956
Fangst 2019	
Overført til 2018	-17 636
Overført til/fra 2020	
Norsk disponibel totalkvote (justert kvote)	316 320
Utnyttelsesgrad av justert kvote	

Kilde: Landings- og sluttseddelregisteret og Konsesjons- og deltakerregisteret i Fiskeridirektoratet og statistikk fra Norges Råfisklag pr. 28. januar 2019

* Kvote justert for overføringer fra både foregående og påfølgende år

Tabell 2 viser forskriftskvoter, justerte kvoter og fangst 2018 pr. 28. januar 2019. Vi ser at justert totalkvote er overfisket med 17 636 tonn i 2018. Kvantumet går til fratrekk fra norsk totalkvote for 2019. Totalkvote i 2019 justert for kvoteoverføringer fra 2018 utgjør 316 320 tonn torsk.

Norge utnyttet justert totalkvote med 101,5 % i 2015, 99,5 % i 2016, i 100,1 % i 2017 og 105,0 % i 2019. Disse prosentstørrelsene måler kvoteutnyttelse opp mot de enkelte års justerte kvote, og det vil si at de bare er justert opp mot foregående års overfiske eller restkvoter. Hvis vi måler kvoteutnyttelse opp mot tre kvoteår slik som i tabell 1 (foregående, inneværende og påfølgende kvoteår) ser vi at kvoteutnyttelsen ligger på 100 % i alle år. Norge utnytter med andre ord torskekvoten fullt ut.

Tabell 2: Forskriftskvoter, justerte kvoter og fangst torsk år 2018 (tonn)

Fartøygrupper	Forskriftskvoter	Justerte kvoter ¹	Fangst	Rest	Utnyttelse (%)
Trål totalt:	109 874	111 102	110 389	713	99,4 %
Gruppekvote torsketrål	109 124	110 352	109 699	653	99,4 %
Gruppekvote seitrål	750	750	690	60	92,0 %
Konvensjonelle fartøygrupper totalt:	228 341	226 901	242 901	-16 000	107,1 %
Lukket gruppe:	178 564	180 936	185 899	-4 963	102,7 %
<i>Fartøy under 11 meter hjemmelslengde</i>	45 392	49 812	50 760	-948	101,9 %
<i>Fartøy 11 - 14,9 meter hjemmelslengde</i>	44 493	44 957	47 140	-2 183	104,9 %
<i>Fartøy 15 - 20,9 meter hjemmelslengde</i>	42 834	41 899	41 141	758	98,2 %
<i>Fartøy 21 - 27,9 meter hjemmelslengde</i>	28 645	27 068	27 772	-704	102,6 %
<i>Ferskfiskordning lukket gruppe</i>	17 200	17 200	19 086	-1 886	111,0 %
Konvensjonelle havfiskefartøy	28 576	29 667	30 045	-378	101,3 %
Åpen gruppe:	21 201	16 298	26 957	-10 659	165,4 %
<i>Fartøy åpen gruppe</i>	19 101	14 198	25 784	-11 586	181,6 %
<i>Ferskfiskordning åpen gruppe</i>	2 100	2 100	1 173	927	55,9 %
Bonus levende lagring	4 000	4 000	4 394	-394	109,9 %
Forskning og undervisning	703	703	915	-212	130,2 %
Rekreasjons- og ungdomsfiske²	7 000	7 000	7 000		100,0 %
Kystfiskekvoten	3 000	3 000	6 362	-3 362	212,1 %
Innblanding av torsk i loddefisket	500	500	170	330	34,0 %
Distriktskvoteordning	3 000	3 000	1 381	1 619	46,0 %
Annet³			330	-330	
Totalt	356 418	356 206	373 842	-17 636	105,0 %

Kilde: Landings- og sluttseddelregisteret og konsesjons- og deltakerregisteret i Fiskeridirektoratet og tall fra Norges Råfisklag pr. 28. januar 2019

¹ Kvoter justert for kvotefleksibilitet, dvs. kvoteoverføringer fra 2017

² Registrert ungdoms- og rekreasjonsfiske utgjør 1 591 tonn, men det legges til grunn at hele avsetningen ble tatt

³ Fangst som ikke kan plasseres på gyldige fiskeritillatelser

Kvoteoverføringer på gruppenivå - torsk

1. Torsketrål

Totalt disponibelt kvantum (justert kvote) utgjorde 110 352 tonn for torsketrålerne i 2018, og det gjenstod 653 tonn ved årsskiftet som overføres til 2019. Overføringen utgjør 0,6 % av forskriftskvoten.

2. Seitrål

Seitrålerne hadde en disponibel gruppekvote på 750 tonn i 2018, og det gjestod 60 tonn ved årsskiftet som overføres til 2019. Overføringen utgjør 8,0 % av forskriftskvoten.

3. Konvensjonelle havfiskefartøy

Konvensjonelle havfiskefartøy hadde en justert gruppekvote på 29 667 tonn i 2018, og gruppekvoten var overfisket med 378 tonn ved årsskiftet som går til fratrekk på kvoten for 2019. Overføringen utgjør 1,4 % av forskriftskvoten.

4. Lukket gruppe

Lukket gruppe hadde tre kvoteelement i 2018: gruppekvoter, ferskfiskordning og bonusordning levende lagring. Tabell 3 angir kvoter og fangst eksklusive ferskfiskordning og levende lagring, samt kvanta som overføres eller går til fratrekk fra 2018 til 2019:

Det trekkes fra netto 3 077 tonn samlet i lukket gruppe fra 2018 til 2019, og det vil si 1,9 % av forskriftskvoten. Fordelingen på de ulike lengdegruppene fremgår av tabell 3.

Tabell 3: Kvoter, fangst, restkvoter 2018 og overføringer til 2019 torsk lukket gruppe (tonn)

Lengdegruppe	Forskrifts- kvote 2018	Justerte gruppe- kvoter 2018	Fangst 2018	Rest 2019	Rest i prosent av forskrifts- kvote	Over- føringer til 2019
Under 11 meter hj.l.	45 392	49 812	50 760	-948	-2,1 %	-948
Mellom 11 - 14,9 meter hj.l.	44 493	44 957	47 140	-2 183	-4,9 %	-2 183
Mellom 15 - 20,9 meter hj.l.	42 834	41 899	41 141	758	1,8 %	758
Mellom 21 - 27,9 meter hj.l.	28 645	27 068	27 772	-704	-2,5 %	-704
Totalt	161 364	163 736	166 813	-3 077	-1,9 %	-3 077

Kilde: Landings- og sluttseddelregisteret og konsesjons- og deltakerregisteret i Fiskeridirektoratet og tall fra Norges Råfisklag pr. 28. januar 2019

Ferskfiskordningen ble overfisket med 1 886 tonn i 2018, og dette kvantumet går til fradrag på avsatt kvantum til ferskfiskordningen i 2019.

5. Åpen gruppe

Åpen gruppe overfisket gruppeknoten inklusive ferskfiskordningen med 10 659 tonn i 2018, og kvantumet utgjør 50,3 % av forskriftsknoten. Det gjenstod 927 tonn på ferskfiskordningen i 2018, og dette restkvantumet salderes mot overfisket av gruppeknoten.

Nærings- og fiskeridepartementet har besluttet at overfisket i åpen gruppe 2018 skal salderes slik det fremgår av tabell 4:

Tabell 4: Saldering av overfisket i åpen gruppe 2018

Saldering av overfiske torsk åpen gruppe 2018	-10 659 tonn
Rest distriktskvoteordning 2018	1 619 tonn
Rest avsetning til innblanding av torsk i loddefisket i 2018	330 tonn
Avlyst distriktskvoteordning 2019	3 000 tonn
Kvotebytte hyse 2019	1 500 tonn
Kvotebytte sei 2019	500 tonn
Ufordelt tredjelandskvote 2019 (inkl. lodde 500 tonn)	3 710 tonn
Sum	10 659 tonn

6. Avsetninger

Avsetninger til bonuskvote levende lagring, forskning og undervisning, rekreasjon- og ungdomsfisket, kystfiskekvote og annet er tatt fra «toppen» og eventuelle restkvoter eller overfiske av avsetninger går til påplussing eller fratrekk på neste års totalkvote. Det trekkes derfor 4 298 tonn fra totalkvoten for 2019 etter etablerte fordelingsnøkler.

Nærings- og fiskeridepartementet har besluttet at restkvotene på avsetningene til innblanding av torsk i loddefisket (330 tonn) og distriktskvoteordning (1 619 tonn) 2018 skal gå til å dekke noe av overfisket i åpen gruppe. Åpen gruppe tilføres dermed til sammen 1 949 tonn, og det gjøres dermed fratrekk på 8 710 tonn i åpen gruppe i 2019.

Kvoteoverføringer på totalkvotenivå – torsk

Justert totalkvote ble overfisket med 17 636 tonn i 2018. 13 338 tonn blir overført innenfor de enkelte reguleringsgruppene (netto), og 4 298 tonn går til fratrekk fra gruppekvoteene etter etablerte fordelingsnøkler som følger:

Trålgruppen (33 %)	- 1 418 tonn	
Konvensjonelle fartøy (67 %) - 2 880 tonn		Konv. havfiskefartøy (12,81 %) - 369 tonn
		Rest - 2 511 tonn
		Lukket kystgruppe (89,1 %) - 2 237 tonn
		Under 11 m hj.l. (27,65 %) - 619 tonn
		11 – 14,9 m hj.l (26,56 %) - 594 tonn
		15 – 20,9 m hj.l (27,44%) - 614 tonn
		11 – 27,9 m hj.l (18,35 %) - 410 tonn
		Åpen kystgruppe (10,9 %) - 274 tonn

Oppsummering kvotefleksibilitet torsk fra 2018 til 2019

Tabell 5 angir justert totalkvote og gruppekvoter i fisket etter torsk i 2019 etter overføringer på totalkvote- og gruppekvotenivå.

Tabell 5: Forskriftskvoter og justerte kvoter torsk i 2019 (tonn)

Fartøygrupper	Forskrifts- kvoter 2019	Over- føringer på gruppenivå	Over- føringer på totalkvote- nivå	Justerte kvoter 2019
Trål totalt	98 984	713	-1 418	98 279
Gruppekvote torsketrål	98 234	653	-1 418	97 469
Gruppekvote seitrål	750	60		810
Konvensjonelle fartøygrupper totalt	221 179	-14 051	-2 880	204 248
Lukket gruppe:	166 655	-4 963	-2 237	159 455
<i>Fartøy under 11 meter hjemmelslengde</i>	42 498	-948	-619	40 931
<i>Fartøy 11 - 14,9 meter hjemmelslengde</i>	42 191	-2 183	-594	39 414
<i>Fartøy 15 - 20,9 meter hjemmelslengde</i>	40 130	758	-614	40 274
<i>Fartøy 21 - 27,9 meter hjemmelslengde</i>	26 836	-704	-410	25 722
<i>Ferskfiskordning lukket gruppe</i>	15 000	-1 886		13 114
Konvensjonelle havfiskefartøy:	26 088	-378	-369	25 341
Åpen gruppe:	28 436	-8 710	-274	19 452
<i>Fartøy åpen gruppe</i>	26 596	-8 710	-274	17 612
<i>Ferskfiskordning åpen gruppe</i>	1 840			1 840
Bonus levende lagring	3 000			3 000
Forskning og undervisning	793			793
Rekreasjons- og ungdomsfiske	7 000			7 000
Kystfiskekvoten	3 000			3 000
Totalt	333 956	-13 338	-4 298	316 320

II. Kvotefleksibilitet hyse nord for 62°N

Avtalen med Russland gir Norge adgang til å overføre maksimalt 10 % av hysekvoten angitt i vedlegg 3 i protokollen fra Den blandete norsk-russiske fiskerikommisjon. Det vi si at det ikke er overføringsadgang for kvoter avsatt til forskning og tredjeland. Dette innebærer at Norge har adgang til å overføre 9 523 tonn hyse av 2018-kvoten.

Tabell 6 gir en oversikt over overføringer av hyse mellom kvoteår siden kvotefleksibilitet ble innført i 2015. Norge utnyttet justert totalkvote med 84,9 % i 2015, 82,0 % i 2016, 88,4 % i 2017 og 83,6 % i 2018. Disse prosentstørrelsene måler kvoteutnyttelse opp mot de enkelte års justerte kvote, og det vil si at de bare er justert opp mot foregående års overfiske eller restkvoter. Hvis vi måler kvoteutnyttelse opp mot tre kvoteår som i tabell 5 (foregående, inneværende og påfølgende kvoteår) ser

vi at kvoteutnyttelsen ligger på mellom 90 % og 97 %. Norge utnytter med andre ord ikke hysekvoten fullt ut.

Tabell 6: Justerte totalkvoter, forskriftskvoter, totalfangst og overføringer mellom kvoteår i fisket etter hyse i perioden 2015 til 2019 (tonn)

HYSE	Kvote (tonn)
2015	
Norsk kvote	104 894
Maksimalt tillatt kvotefleks	10 489
Avsatt forskning	4 000
Tilbakeføring av ubenyttet tredjelandskvote	3 053
Norsk totalkvote (forskriftskvote)	111 947
Fangst 2015	95 075
Overført til 2016	-10 489
Norsk disponibel totalkvote (justert kvote)	101 458
Utnyttelsesgrad av justert kvote	94 %
2016	
Norsk kvote	114 700
Maksimalt tillatt kvotefleks	11 470
Avsatt forskning	4 000
Tilbakeføring av ubenyttet tredjelandskvote	3 694
Norsk totalkvote (forskriftskvote)	122 394
Fangst 2016	108 898
Overført fra 2015	10 489
Overført til 2017	-11 470
Norsk disponibel totalkvote (justert kvote)*	121 413
Utnyttelsesgrad av justert kvote	90 %

Tabell 6 forts.

HYSE	Kvote (tonn)
2017	
Norsk kvote	109 564
Maksimalt tillatt kvotefleks	10 956
Avsatt forskning	4 000
Tilbakeføring av ubenyttet tredjelandskvote	3 301
Norsk totalkvote (forskriftskvote)	116 865
Fangst 2017	113 461
Overført fra 2016	11 470
Overført til 2018	-10 956
Norsk disponibel totalkvote (justert kvote)*	117 379
Utnyttelsesgrad av justert kvote	97 %
2018	
Norsk kvote	95 230
Maksimalt tillatt kvotefleks	9 523
Avsatt forskning	4 000
Tilbakeføring av ubenyttet tredjelandskvote	2 375
Norsk totalkvote (forskriftskvote)	101 605
Fangst 2018	94 049
Overført fra 2017	10 956
Overført til 2019	-9 523
Norsk disponibel totalkvote (justert kvote)*	103 038
Utnyttelsesgrad av justert kvote	91 %
2019	
Norsk kvote	81 080
Maksimalt tillatt kvotefleks	8 108
Avsatt forskning	4 000
Tilbakeføring av ubenyttet tredjelandskvote	1 609
Norsk totalkvote (forskriftskvote)	86 689
Fangst 2019	
Overført fra 2018	9 523
Overført til/fra 2020	
Norsk disponibel totalkvote (justert kvote)	96 212
Utnyttelsesgrad av justert kvote	

Kilde: Landings- og sluttseddelregisteret og Konsesjons- og deltakerregisteret i Fiskeridirektoratet
pr. 28. januar 2019

* Kvote justert for overføringer fra foregående og påfølgende år

Tabell 7 viser de kvanta av hyse som ikke har vært utnyttet siden 2015 fordelt på de enkelte år. Omlag 32 000 tonn hyse er ikke blitt utnyttet, og med en gjennomsnittlig førstehandsverdi på kr. 12,- pr. kg utgjør dette samlet ca. 380 mill. kr.

Tabell 7: Kvanta av hyse som ikke har blitt overført mellom kvoteår (tonn)

År	Ubenyttet hysekvote
2015	6 383
2016	12 515
2017	3 918
2018	8 989
Totalt	31 805

Fiskeridirektoratet anbefaler å refordle hyse internt i kystfiskeflåten og etter hvert til havfiskeflåten tidligere på året enn hva som har vært praksis de siste årene for å legge til rette for at hysekvoten kan utnyttes bedre. Refordelingene bør gis som maksimalkvotetillegg. Samtidig bør det bemerkes at hysekvoten er blitt vesentlig lavere de siste årene, 15 % reduksjon bare fra 2018 til 2019. Det er rimelig å anta at kystfiskeflåtens kvoteutnyttelse vil øke siden bestanden forventes å flytte seg til mer til kystnære strøk i årene som kommer.

Tabell 8 viser forskriftskvoter, justerte kvoter og fangst 2018 pr. 28. januar 2019. Vi ser at det ved årsskiftet gjestod 18 512 tonn hyse av den justerte kvoten, og dette innebærer at 8 989 tonn ikke kan overføres til 2019. 9 523 tonn overføres og totalkvote justert for kvotefleksibilitet i 2019 utgjør da 96 212 tonn.

Vi viser til bestemmelsen i § 6 i reguleringsforskrift første og tredje ledd om kvotefleksibilitet på gruppenivå som sier at det bare skal gjøres fratrekk for maksimalt 10 % av gruppekvoteene når overfisket skyldes refordeling mellom fartøygrupper for å legge til rette for at norsk totalkvote tas. Dette forutsetter imidlertid at det er kvotemessig dekning innenfor totalkvoten. I tillegg må de fartøygruppene som ikke har utnyttet sine kvoter få sine resterende gruppekvoter overført neste kvoteår, men likevel begrenset oppad til 10 % av gruppekvoteen (forskriftskvoteen) inneværende år.

I 2018 ble det først refordelt fra små til større kystfiskefartøy, deretter til konvensjonelle havfiskefartøy og så til slutt til torsketrålerne. Kystfiskeflåten hadde kvoter med høy overregulering gjennom hele året og alle lengdegrupper hadde fritt fiske fra og med 21. mai. Havfiskeflåten ble tildelt flere maksimalkvotetillegg fra 21. mai og ut året. Dette resulterte i at konvensjonelle havfiskefartøy og torsketrålere

fisket ca. 7 500 tonn utover sine andeler slik at norsk totalkvote kunne utnytted i størst mulig grad.

Tabell 8: Forskriftskvoter, justerte kvoter og fangst hyse år 2018 (tonn)

Fartøygrupper	Forskriftskvoter (tonn)	Justerte kvoter ¹ (tonn)	Fangst (tonn)	Rest (tonn)	Utnyttelse (%)
Trål totalt	37 797	37 875	39 331	-1 456	103,8 %
Gruppekvote torsketrål	37 047	37 125	38 754	-1 629	104,4 %
Gruppekvote seitrål	750	750	577	173	76,9 %
Konvensjonelle fartøygrupper totalt	63 185	74 063	54 273	19 790	73,3 %
Lukket gruppe:	47 151	56 854	35 218	21 636	61,9 %
<i>Fartøy under 11 meter hjemmelslengde</i>	<i>13 457</i>	<i>16 514</i>	<i>8 067</i>	<i>8 447</i>	<i>48,8 %</i>
<i>Fartøy 11 - 14,9 meter hjemmelslengde</i>	<i>12 792</i>	<i>15 627</i>	<i>11 030</i>	<i>4 597</i>	<i>70,6 %</i>
<i>Fartøy 15 - 20,9 meter hjemmelslengde</i>	<i>13 463</i>	<i>16 606</i>	<i>9 578</i>	<i>7 028</i>	<i>57,7 %</i>
<i>Fartøy 21 - 27,9 meter hjemmelslengde</i>	<i>7 439</i>	<i>8 107</i>	<i>6 543</i>	<i>1 564</i>	<i>80,7 %</i>
Konvensjonelle havfiskefartøy	11 101	11 124	17 044	-5 920	153,2 %
Åpen gruppe	4 933	6 085	2 011	4 074	33,0 %
Forskning og undervisning	323	323	13	310	4,0 %
Rekreasjons- og ungdomsfiske²	300	300	300		100,0 %
Annet³			132	-132	
Totalt	101 605	112 561	94 049	18 512	83,6 %

Kilde: Landings- og sluttседdelregisteret og Konsesjons- og deltakerregisteret i Fiskeridirektoratet pr. 28. januar 2019

¹ Kvoter justert for kvotefleksibilitet, dvs. kvoteoverføringer fra 2017

² Registrert ungdoms- og rekreasjonsfiske utgjør 67 tonn, men det legges til grunn at hele avsetningen ble tatt

³ Fangst som ikke kan plasseres på gyldige fiskeritillatelser

Kvotefoverføringer på gruppenivå - hyse

1. Torsketrål

Totalt disponibelt kvantum (justert kvote) utgjorde 37 125 tonn for torsketrålerna i 2018. Den justerte gruppeknoten var «overfisket» med 1 629 tonn (4,4 % av forskriftsknoten) ved årsskiftet som følge av refordelinger fra kystfiskeflåten til havfiskeflåten. 1 629 tonn går til fratrekk fra 2019-knoten på gruppenivå.

2. Seitrål

Seitrålerne hadde en disponibel gruppekvote på 750 tonn i 2018, og det gjenstod 173 tonn ved årsskiftet (23,1 % av forskriftskvoten). Det overføres 75 tonn (10,0 %) til 2019.

3. Konvensjonelle havfiskefartøy

Konvensjonelle havfiskefartøy ble tildelt en justert gruppekvote på 11 124 tonn i 2018. Den justerte gruppekvoten var «overfisket» med 5 920 tonn (53,3 % av forskriftskvoten) ved årsskiftet som følge av refordelinger fra kystfiskeflåten til havfiskeflåten. 1 110 tonn (10 % av forskriftskvoten) går til fratrekk fra 2019-kvoten på gruppenivå.

4. Lukket gruppe

Tabell 9 angir gruppekvoter- og fangst i 2018, samt kvanta som kan overføres fra 2018 til 2019:

Tabell 9: Kvoter, fangst, restkvoter og overføringer til 2019 hyse lukket gruppe (tonn)

Lengdegruppe	Forskrifts- kvoter 2018	Justerte gruppe- kvoter 2018	Fangst 2018	Rest 2018	Rest i prosent av forskrifts- kvote	Overføring til 2019
Under 11 meter hj.l.	13 457	16 514	8 067	8 447	62,8 %	1 346
Mellom 11 - 14,9 meter hj.l.	12 792	15 627	11 030	4 597	35,9 %	1 279
Mellom 15 - 20,9 meter hj.l.	13 463	16 606	9 578	7 028	52,2 %	1 346
Mellom 21 - 27,9 meter hj.l.	7 439	8 107	6 543	1 564	21,0 %	744
Totalt	47 151	56 854	35 218	21 636	45,9 %	4 715

Kilde: Landings- og sluttseddelregisteret og Konsesjons- og deltakerregisteret i Fiskeridirektoratet og tall fra Norges Råfisklag pr. 28. januar 2019

Det gjensto ca. 22 000 tonn hyse samlet i lukket gruppe i 2018. Det overføres samlet 4 715 tonn i lukket gruppe fra 2018 til 2019, og det vil si 10,0 % av forskriftskvoten. Dette som følge av at andre og tredje ledd kommer til anvendelse i § 6 i bestemmelsen om kvotefleksibilitet over årsskiftet på gruppenivå. Fordelingen på de ulike lengdegruppene fremgår av tabell 8.

5. Åpen gruppe

Åpen gruppe fisket innenfor en felles justert gruppekvote på 6 085 tonn i 2018. Kvotenyttelsen lå på 33,0 %. 493 tonn (10 % av forskriftskvote) overføres til 2019.

6. Avsetninger

Avsetninger til forskning og undervisning, ungdoms- og rekreasjonsfisket og annet er tatt fra «toppen» og eventuell restkvote eller overfiske av avsetninger går til påplussing eller fratrekk på neste års totalkvote. Restkvotene her utgjør totalt 178 tonn netto.

Kvoteoverføringer på totalkvotenivå - hyse

Av de 9 523 tonnene som kan overføres fra 2018 til 2019, blir 2 470 tonn (netto) overført innenfor de enkelte reguleringsgruppene, mens 7 053 tonn fordeles på gruppene etter etablerte fordelingsnøkler som følger:

Trålgruppen (38 %)	2 680 tonn		
Konvensjonelle fartøy (62 %)	4 373 tonn	Konv. havfiskefartøy (18 %)	787 tonn
		Lukket kystgruppe (74 %)	3 236 tonn
		Under 11 m hj.l. (28,2 %)	913 tonn
		11 – 14,9 m hj.l. (26,0 %)	841 tonn
		15 – 20,9 m hj.l. (29,5 %)	955 tonn
		21 – 27,9 m hj.l. (16,3 %)	527 tonn
		Åpen kystgruppe (8 %)	350 tonn

Oppsummering kvotefleksibilitet hyse fra 2018 til 2019

Tabell 10 angir justert totalkvote og gruppekvote i fisket etter hyse i 2019 etter overføringer på total- og gruppekvote nivå.

Tabell 10: Forskriftskvoter og justerte kvoter hyse i 2019 (tonn)

Fartøygrupper	Forskriftskvoter 2019	Overføringer på gruppenivå	Overføringer på totalkvotenivå	Justerte kvoter 2019
Trål totalt	34 056	-1 554	2 680	35 182
Gruppekvote torsketrål	33 306	-1 629	2 680	34 357
Gruppekvote seitrål	750	75		825
Konvensjonelle	52 020	4 024	4 373	60 417
Lukket gruppe:	40 422	4 715	3 236	48 373
<i>Fartøy under 11 meter hjemmelslengde</i>	<i>11 464</i>	<i>1 346</i>	<i>913</i>	<i>13 723</i>
<i>Fartøy 11 - 14,9 meter hjemmelslengde</i>	<i>11 232</i>	<i>1 279</i>	<i>841</i>	<i>13 352</i>
<i>Fartøy 15 - 20,9 meter hjemmelslengde</i>	<i>11 417</i>	<i>1 346</i>	<i>955</i>	<i>13 718</i>
<i>Fartøy 21 - 27,9 meter hjemmelslengde</i>	<i>6 309</i>	<i>744</i>	<i>527</i>	<i>7 580</i>
Konvensjonelle havfiskefartøy	10 414	-1 110	787	10 091
Åpen gruppe	1 184	419	350	1 953
Forskning og undervisning	313			313
Rekreasjons- og ungdomsfiske	300			300
Totalt	86 689	2 470	7 053	96 212

3. Sei nord for 62°N

5.3 SEI NORD FOR 62°N

5.3.1 FISKET I 2018

Tabell 1 gir en oversikt over gruppekvote, fangst og førstehandsverdi fordelt på de ulike fartøygruppene i fisket etter sei nord for 62°N i 2018. Vi ser at kvoten ved årsskiftet er overfisket med vel 2 100 tonn, noe som utgjør 1 %. Kvantumet som er fisket utover kvoten i 2018, blir belastet kvoten i 2019, jf. kapittel 5.3.3 om overføringer av kvoter fra 2018 til 2019.

Tabell 1: Gruppekvote, fangst og førstehandsverdi i fisket etter sei nord for 62°N i 2018

Fartøygrupper	Forskrifts- kvoter (tonn)	Justerte kvoter ¹ (tonn)	Fangst (tonn)	Rest (tonn)	Utnyttelse (%)	Verdi (1 000 kr)
Trål²	56 818	59 885	64 618	-4 733	108 %	563 817
Torsketrålere	45 454	47 653	52 312	-4 659	110 %	483 249
Seitrålere	10 864	11 732	12 220	-488	104 %	80 568
Pelagiske trålere	500	500	86	414	17 %	10
Not³	38 390	37 940	39 390	-1 450	104 %	120 458
Konvensjonelle	59 368	61 690	56 654	5 036	92 %	415 555
Lukket gruppe ³ :	44 779	45 652	45 287	365	99 %	320 379
U 11 m hj.l.	12 789	14 054	8 673	5 381	62 %	61 154
11 - 14,99 m hj.l.	11 990	13 031	12 683	348	97 %	85 996
15 - 20,99 m hj.l.	11 335	10 523	13 354	-2 831	127 %	92 203
21 m og over	8 665	8 044	10 577	-2 533	131 %	81 026
Åpen gruppe	8 170	8 981	6 050	2 931	67 %	43 170
Konvensjonelle havfiskefartøy ⁴	6 419	7 057	5 317	1 740	75 %	52 006
Forskning og undervisning	124	124	14	110	11 %	47
Agn	250	250	216	34	86 %	956
Rekreasjon og ungdomsfiske⁵	2 000	2 000	2 000	0	100 %	3 089
Annet⁶			1 132	-1 132		5 655
Totalt	156 950	161 889	164 024	-2 135	101 %	1 109 577

Kilde: Landings- og sluttседdelregisteret og konsesjons- og deltakerregisteret i Fiskeridirektoratet per 29. januar 2019

¹ Kvoter justert for kvotefleksibilitet.

² Det er beregnet fisket 2 709 tonn som overføres fra torsketrål til seitrål. Verdital er ikke justert.

³ Ifølge Råfisklaget er det fisket 4 557 tonn med konvensjonelle redskap som skal belastes notkvoten. Verdital er ikke justert.

⁴ Konvensjonelle havfiskefartøy som har adgang til å delta i fisket etter sei med garn har fisket 5 222 tonn, mens 95 tonn er tatt som bifangst.

⁵ Registrert rekreasjon- og ungdomsfiske utgjør 436 tonn, men det legges til grunn at hele avsetningen ble tatt.

⁶ Fangst som ikke kan føres på gyldige fiskeritillatelser.

De fleste fartøygrupper hadde en god kvoteutnyttelse i 2018. Det sto ca. 1 700 tonn igjen av gruppekvote for konvensjonelle havfiskefartøy ved årets slutt, det vil si 25 %. Dette fisket har sin hovedsesong om våren. Det ble refordelt flere ganger for å tilrettelegge for at gruppekvote kunne tas. Notfartøy har overfisket gruppekvote med nesten 1 500 tonn, det

vil si ca. 4 %. Notfisket ble stoppet 24. september, men fisket fortsatte innenfor garanterte kvoter. Trålerne har overfisket gruppekvote sine med til sammen ca. 8 %.

Kystfartøy som fisker med konvensjonelle redskap har varierende kvoteutnyttelse. Tabell 1 viser at særlig fartøy med hjemmelslengde over 15 meter utnyttet kvotene sine. Kystfartøy ble gitt høy overregulering fra årets begynnelse for å tilrettelegge for at den nasjonale kvoten skulle bli utnyttet. All overregulering ble gitt som maksimalkvotetillegg. Det ble gjort justeringer i overreguleringen i løpet av året, se tabell 2 nedenfor. Fartøy under 11 meter hjemmelslengde fikk fritt fiske 16.juli. For fartøy med hjemmelslengde over 15 meter ble fisket på maksimalkvotene stoppet 16. desember. Fisket fortsatte innenfor garanterte kvoter og bifangstordning. Tabell 2 viser overregulering i de enkelte lengdegruppene i løpet av året. Fartøy i åpen kystgruppe hadde fritt fiske hele året.

Tabell 2: Overregulering i lukket kystgruppes fiske etter sei nord for 62°N i 2018

Hjemmelslengde	Største lengde	1. jan – 20. mai	21. mai – 15. juli	16. juli – 22. juli	23. juli – 10. nov	11. nov- 16. des	17. -31. des
Under 11 m	Under 11 m	3 000 %	3 000 %	<i>Fritt fiske</i>	<i>Fritt fiske</i>	<i>Fritt fiske</i>	<i>Fritt fiske</i>
	11 - 14,9 m	1 500 %	1 500 %	Fritt fiske	Fritt fiske	Fritt fiske	Fritt fiske
	Over 15 m	750 %	750 %	Fritt fiske	Fritt fiske	Fritt fiske	Fritt fiske
11 - 14,9 m	Under 15 m	400 %	400 %	400 %	400 %	800 %	800 %
	Over 15 m	200 %	200 %	200 %	200 %	400 %	400 %
15 - 20,9 m	Under 21 m	400 %	400 %	400 %	400 %	400 %	-
	Over 21 m	200 %	200 %	200 %	200 %	200 %	-
21 - 27,9 m		200 %	100 %	100 %	50 %	50 %	-

5.3.2 KVOTESITUASJONEN I 2019

Tabell 3: Seikvoter i 2019 (tonn)

Land	Kvote
Norge	134 000
Andre land	15 550
Totalt	149 550

Tabell 3 viser en TAC på 149 550 tonn hvorav 15 550 tonn er avsatt til andre land. Av den norske kvoten på 134 000 tonn er 129 tonn avsatt til forsknings- og undervisningsformål, 2 000 tonn til dekning av fangst innenfor ungdomsfiskeordningen og rekreasjonsfiske, 250 tonn til agnformål og 1 503 tonn til rekrutteringsordningen. Dette gir en disponibel kvote på 130 118 tonn til norske fiskere.

5.3.3 KVOTEFLEKSIBILITET

Det ble innført kvotefleksibilitet over årsskiftet på gruppenivå fra 2016 etter samme modell som for torsk og hyse.

Det ble overført 2 135 tonn fra 2018 til 2019-kvoten. -5 100 tonn (netto) ble overført til de enkelte reguleringsgruppene, mens 2 965 tonn ble fordelt på gruppene etter etablerte fordelingsnøkler. For mer detaljer rundt overføringene fra 2018 på total- og gruppekvote nivå se vedlagt notat datert 8. februar og Fiskeridirektoratets pressemelding om saken:

<https://www.fiskeridir.no/Yrkesfiske/Nyheter/2019/0219/Kvotejusteringene-for-torsk-hyse-og-sei-er-klare>

I reguleringen av fisket etter sei er 2019-kvotene justert for kvotefleksibilitet som følger:

Tabell 4: Forskriftskvoter og justerte kvoter sei i 2019 (tonn)

Fartøygrupper	Forskriftskvote 2019	Overføringer på gruppenivå	Overføringer på totalkvotenivå	Justert gruppekvote 2019
Trål	49 144	-4 733	1 097	45 508
Torsketrålere	39 515	-4 659	878	35 734
Seitrålere	9 129	-74	219	9 274
Pelagiske trålere	500			500
Not	32 529	-1 450	741	31 820
Konvensjonelle	49 948	1 083	1 127	52 158
Lukket gruppe:	38 587	-376	845	39 056
<i>U 11 m hj.l.</i>	10 977	1 279	239	12 495
<i>11 - 14,99 m hj.l.</i>	10 663	348	220	11 231
<i>15 - 20,99 m hj.l.</i>	9 605	-1 136	219	8 688
<i>21 m og over</i>	7 342	-867	167	6 642
Åpen gruppe	5 922	817	158	6 897
Konvensjonelle havfiskefartøy	5 439	642	124	6 205
Forskning og undervisning	129			129
Agn	250			250
Rekreasjon og ungdomsfiske	2 000			2 000
Totalt	134 000	-5 100	2 965	131 865

¹ Kvoter justert for kvotefleksibilitet basert på Landings- og sluttseddelregisteret og Konsesjons- og deltakerregisteret i Fiskeridirektoratet per 29. januar 2019

Når fangststatistikken for 2018 ansees for kvalitetssikret og komplett, så vil de justerte kvotene oppdateres. Dette skjer høsten 2019, men det forventes ikke store endringer.

5.3.4 REGULERINGEN OG UTVIKLINGEN I FISKET I 2019

Oversikt over kvoter, kvoter justert for kvotefleksibilitet, fangst og førstehandsverdi for de ulike gruppene hittil i 2019 er angitt i tabell 5.

Tabell 5: Gruppekvoter, fangst og førstehandsverdi i fisket etter sei nord for 62°N i 2019

Fartøygrupper	Forskrifts- kvote (tonn)	Justerte kvoter ¹ (tonn)	Fangst (tonn)	Rest (tonn)	Utnyttelse (%)	Verdi (1 000 kr)
Trål	49 144	45 242	28 036	17 206	62 %	254 176
Torsketrålere	39 515	35 521	22 605	12 916	64 %	203 605
Seitrålere	9 129	9 221	5 240	3 981	57 %	50 452
Pelagiske trålere	500	500	191	309	38 %	119
Not²	32 529	31 640	10 056	21 584	32 %	32 308
Konvensjonelle	49 948	52 604	33 561	19 043	64 %	270 853
Lukket gruppe ² :	38 587	39 571	24 250	15 321	61 %	180 641
<i>U 11 m hj.l.</i>	10 977	12 437	4 132	8 305	33 %	29 493
<i>11 - 14,99 m hj.l.</i>	10 663	11 895	6 999	4 896	59 %	50 282
<i>15 - 20,99 m hj.l.</i>	9 605	8 637	7 304	1 333	85 %	51 507
<i>21 m og over</i>	7 342	6 602	5 815	787	88 %	49 359
Åpen gruppe	5 922	6 858	3 110	3 748	45 %	21 004
Konvensjonelle havfiskefartøy ³	5 439	6 175	6 201	-26	100 %	69 208
Forskning og undervisning	129	129	12	117	9 %	98
Agn	250	250	203	47	81 %	714
Rekreasjon og ungdomsfiske⁴	2 000	2 000	2 000	0	100 %	1 466
Annet⁵			39	-39		120
Totalt	134 000	131 865	73 907	57 958	56 %	559 735

Kilde: Landings- og sluttseddelregisteret og konsesjons- og deltakerregisteret i Fiskeridirektoratet per 29. mai 2019

¹ Kvoter justert for kvotefleksibilitet.

² Ifølge Råfisklaget er det fisket 1 702 tonn med konvensjonelle redskap som skal belastes notkvoten.

³ Konvensjonelle havfiskefartøy som har adgang til å delta i fisket etter sei med garn har fisket 6 163 tonn, mens 38 tonn er tatt som bifangst.

⁴ Registrert fangst i rekreasjons- og ungdomsfisket utgjør 213 tonn, men det legges til grunn at hele avsetningen tas i løpet av året.

⁵ Fangst som ikke kan føres på gyldige fiskeritillatelser.

Tabell 5 viser at den totale kvoteutnyttelsen er om lag 56 %, som er noe høyere enn i fjor på samme tid, da kvoteutnyttelsen var 44 %. Fisketakten ser ut til å være litt høyere enn fjoråret.

Videre ser vi at konvensjonelle havfiskefartøy som har adgang til å delta i fisket etter sei med garn har utnyttet 100 % av justert gruppekvote. Fartøy i denne gruppen var fra årets begynnelse regulert med en maksimalkvote på 500 tonn sei per kvotefaktor. Denne fartøygruppen har sitt hovedfiske før påske, og fisket ble stoppet 29. april, men fortsetter innenfor bifangstordning. Det har blitt landet lite sei som bifangst av denne gruppen de siste årene.

Fartøy i lukket gruppe er innplassert i Finnmarksmodellen etter hjemmelslengde, og hver lengdegruppe har egne gruppekvoter. Erfaring om kvoteutnyttelse de siste årene tilsier at det bør reforderes fra mindre kystfiskefartøy til større kystfiskefartøy allerede fra årets start. Alle lengdegrupper er derfor tildelt overregulering fra 1. januar. Overreguleringen er utdelt som maksimalkvoter og fartøyene har garanterte kvoter uten overregulering i bunn. Tabell 6 gir oversikt over overregulering i lukket gruppes fiske etter sei i 2019.

Tabell 6: Overregulering i lukket kystgruppes fiske etter sei 2019

Hjemmelslengde	Største lengde	Overregulering	1. jan – 28. april	29. april – dags dato
Under 11 m	Under 11 m	Hel overregulering	3 000 %	3 000 %
	11 - 14,9 m	Halv overregulering	1 500 %	1 500 %
	Over 15 m	Kvart overregulering	750 %	750 %
11 - 14,9 m	Under 15 m	Hel overregulering	400 %	400 %
	Over 15 m	Halv overregulering	200 %	200 %
15 - 20,9 m	Under 21 m	Hel overregulering	300 %	200 %
	Over 21 m	Halv overregulering	150 %	100 %
21 - 27,9 m		Overregulering	100 %	65 %

Fisketakten i lukket kystgruppe har vært noe omtrent på samme nivå som i fjor. Overreguleringen har vært lavere fra årets begynnelse. Tabell 5 viser at det gjenstår ca. 1 300 tonn av gruppekvoten i gruppen med hjemmelslengde mellom 15 og 20,9 meter og nesten 800 tonn av gruppekvoten for fartøy over 21 meter hjemmelslengde. For å bremse fisketakten i denne gruppen ble overreguleringen redusert i disse gruppene fra 29. april i samråd med næringen.

Tabell 7 viser antall deltakeradganger (aktive og passive) for fartøy i lukket kystgruppe med lasteromskapasitet under 500 m³ pr. 1. mai 2019 fordelt etter hjemmelslengde og største lengde.

Tabell 7: Antall deltakeradganger (aktive og passive) for konvensjonelle fartøy i lukket kystgruppe fordelt på hjemmelslengde og største lengde pr. 1. mai 2019

Antall deltakeradganger					
Hjemmelslengde	Største lengde				
	0 - 10,9 m	11 - 14,9 m	15 - 20,9 m	Over 21 m	Totalt
0 - 10,9 m	884	249	9	3	1 145
11 - 14,9 m	46	258	36	22	362
15 - 20,9 m	1	20	51	51	123
21 - 27,9 m		4	3	63	70
Totalt	931	531	99	139	1 700

Kilde: Konsesjons- og deltakerregisteret i Fiskeridirektoratet per 1. mai 2019

Fartøy med pelagisk trål eller nordsjøtråltillatelse kan maksimalt fiske 100 tonn sei per fartøy som bifangst, herunder også i fisket etter vassild. Så langt i år er det registrert 191 tonn sei som bifangst av de pelagiske trålerne.

Torsketrålerne og seitrålerne har tidligere år vært regulert med maksimalkvoter med garanterte kvoter i bunn dersom fisket skulle bli stoppet. Overreguleringen har vært relativt lav fra årets begynnelse, og har blitt justert opp gjennom året ved behov. Ettersom det ble innført kvotefleksibilitet på gruppenivå i fisket etter sei fra 2016, er det mindre behov for maksimalkvoter med overregulering. Trålerne er i inneværende år regulert med garanterte fartøykvoter fra årets begynnelse som vist i tabell 8 og 9. Begge trålgruppene har 10 % overregulering fra årets begynnelse.

Tabell 8: Kvotefaktorer og fartøykvoter for torsketrålere i 2019

Trålgruppe	Kvotefaktor	Fartøykvoter
Småtrålere	0,58	220
Ferskfisk-/rundfrystrålere	1,00	380
Fabrikktrålere	1,32	502

Tabell 9: Kvotefaktorer og fartøykvoter for seitrålere i 2019

Kvotefaktor	Fartøykvoter
0,35	283
0,75	607
0,85	688
1,00	810

Tabell 5 viser at torsketrålerne har fisket ca. 22 600 tonn, noe som utgjør ca. 64 % av justert gruppekvote per 29. mai, mens seitrålerne har fisket ca. 5 200 tonn, det vil si 57 % av justert gruppekvote. Til sammenlikning hadde torsketrålerne fisket ca. 24 100 tonn (50 %) og seitrålerne ca. 6 500 tonn (56 %) på samme tid i 2018 (2017).

Notfisket foregår i hovedsak på kysten av Møre på vårparten og fortsetter på Finnmarks-kysten i sommermånedene. Tidspunktet for en eventuell refordeling vil kunne ha betydning for den geografiske fordelingen av fisket. Per 29. mai er det fisket vel 10 000 tonn i denne gruppen. Til sammenlikning var det på samme tidspunkt i 2018 (2017) fisket ca. 5 200 (9 000) tonn sei innenfor denne fartøygruppen. Tilgjengeligheten har vært god siden 2010, og kvotene har blitt overfisket.

Så langt i år er takten i notfisket noe høyere enn de foregående årene. Fisketakten har vært høy de siste årene, og det har ikke vært aktuelt å refordele.

Det er beregnet fisket mer enn 3 000 tonn sei i området mellom 62°N og 66°33'N, og minstemålet på 35 cm ble opphevet med virkning fra 6. mai.

NOTAT

Saksnummer: 18/17841	Fra: Guro Gjelsvik
Dato: 08.02.2019	Seksjon: Reguleringsseksjonen
Side 1 av 7	

Kvotefleksibilitetsordningen i fisket etter sei - kvoteoverføringer fra 2018 til 2019

Det vises til ordningen med kvotefleksibilitet som ble innført på totalkvote- og gruppenivå i fisket etter torsk og hyse nord for 62°N i 2015, og for sei nord for 62°N i 2016. Ved fastsettelse av kvoter på fartøynivå i gjeldende regulering ble det tatt høyde for usikkerhet rundt kvoteutnyttelse i 2018, og ingen fartøy får lavere kvoter som følge av avregning av kvoteoverføringer fra 2018 til 2019. Fangststatistikken ansees nå som komplett nok til å foreta en justering av kvotene. Fiskeridirektoratet vil foreta en ny, endelig justering av total- og gruppekvote i september, men det forventes mindre endringer.

I reguleringsforskriften er kvotefleksibiliteten formulert som følger:

§ 6 Kvotefleksibilitet for torsk, hyse og sei over årsskiftet på gruppenivå

Dersom en gruppekvote overfiskes, kan Fiskeridirektoratet belaste gruppekvoten det påfølgende kvoteåret med et tilsvarende kvantum. Dersom overfisket skyldes Fiskeridirektoratets refordeling av kvoter mellom fartøygrupper etter tredje ledd, skal belastningen av gruppekvoten det påfølgende kvoteåret ikke overstige 10 prosent av den gruppekvoten som er overfisket. Denne begrensningen gjelder bare så langt det for øvrig er dekning innenfor totalkvoten.

Dersom en gruppekvote ikke er oppfisket ved kvoteårets slutt, kan Fiskeridirektoratet godskrive inntil 10 prosent av denne gruppekvoten til det påfølgende kvoteåret.

Dersom det beregnes at det vil gjenstå mer enn 10 prosent av en gruppekvote ved kvoteårets slutt, kan Fiskeridirektoratet innenfor samme kvoteår reforede overskytende kvantum til andre fartøygrupper.

Gruppekvoteene angitt i forskriften er ikke justert for eventuelle overføringer av kvantum mellom kvoteår som beskrevet i første og andre ledd.

Dette betyr at totalkvoter- og gruppekvoter i forskrift ikke blir justert for overføringer mellom kvoteår. Kvoter på fartøynivå i forskrift er justert for overføringer mellom kvoteår.

Totalkvoter og gruppekvoter som ikke er justert for overføringer mellom kvoteår benevnes i det videre *forskriftskvoter*, mens begrepet *justerte kvoter* beskriver totalkvoter og gruppekvoter som er justert for overføringer mellom foregående år og inneværende år. Det fremgår av ukestatistikken hva som er de reelle total- og gruppekvotene (justerte total- og gruppekvoter), samt restkvoter til enhver tid.

Fiskeridirektoratet legger til grunn at grupper defineres som følgende i fisket etter sei:

- Torskestrål
- Seistrål
- Konvensjonelle havfiskefartøy
- Lukket kystgruppe under 11 meter hjemmelslengde
- Lukket kystgruppe mellom 11 og 15 meter hjemmelslengde
- Lukket kystgruppe mellom 15 og 21 meter hjemmelslengde
- Lukket kystgruppe over 21 meter hjemmelslengde
- Notgruppe i fisket etter sei
- Åpen kystgruppe

Avsetninger som tas fra «toppen» (jf. § 2 i reguleringsforskriften) omfattes ikke av ordningen med kvotefleksibilitet mellom kvoteår, og eventuelt overfiske eller restkvoter på de ulike avsetningene avregnes neste års totalkvote.

Dagens praksis innebærer følgende avregning på gruppenivå:

- I. Dersom en gruppekvote ikke er oppfisket ved kvoteårets slutt, godskrives inntil 10 % av denne gruppekvoten til det påfølgende kvoteåret. Det overskytende kvantumet overføres til alle fartøygrupper etter etablerte fordelingsnøkler det påfølgende år, hvilket er i henhold til hva som ble besluttet etter reguleringsmøtet våren 2015, sak 4.
- II. Dersom en gruppekvote overfiskes, belastes gruppekvoten det påfølgende kvoteåret med et tilsvarende kvantum. Hvis overfisket skyldes refordeling av kvoter mellom fartøygrupper for å legge til rette for at norsk totalkvote kan utnyttes best mulig, skal belastningen av gruppekvoten det påfølgende kvoteåret ikke overstige 10 % av den gruppekvoten som er

overfisket. Denne begrensningen gjelder bare så langt det for øvrig er dekning innenfor totalkvoten.

Etter at avregningen er gjennomført på gruppenivå i henhold til punkt I og II, avregnes det mot totalkvoten og avsetninger som tas fra «toppen». Restkvote eller overfiske som gjenstår på totalkvoten fordeles på fartøygruppene etter etablerte fordelingsnøkler det påfølgende kvoteåret med mindre det er politiske beslutninger som tilsier noe annet.

Fiskeridirektoratet mener at dagens praksis med avstemming av totalkvote etter justering av gruppekvoter i henhold til punkt I og II best ivaretar vedtatt, etablert fordeling mellom fartøygruppene og er i tråd med det som ble besluttet etter reguleringsmøtet våren 2015.

Kvotefleksibilitet sei nord for 62°N

Sei nord for 62°N er en eksklusiv norsk bestand og vi kan overføre inntil 15 695 tonn sei (10 % av totalkvoten) fra 2018.

Tabell 1 viser totalkvote, gruppekvoter og fangst i 2018 pr. 29. januar 2019. Vi ser at totalkvoten er overfisket med 2 135 tonn ved årsskiftet, som trekkes fra totalkvoten i 2019. Totalkvote justert for kvotefleksibilitet for 2019 utgjør da 131 865 tonn.

Vi viser til bestemmelsen i § 6 første og tredje ledd om kvotefleksibilitet som sier at det bare skal gjøres fratrekk for maksimalt 10 % av gruppekvotene når overfisket skyldes refordeling mellom fartøygrupper for å legge til rette for at norsk totalkvote tas. Dette forutsetter imidlertid at det er kvotemessig dekning innenfor totalkvoten. I tillegg må de fartøygruppene som ikke har utnyttet sine kvoter få sine resterende gruppekvoter overført neste kvoteår, men likevel begrenset oppad til 10 % av gruppekvoten inneværende år. I 2018 ble det refordelt i lukket gruppe for fartøy med hjemmelslengde over 11 meter for å tilrettelegge for at totalkvoten utnytttes.

Tabell 1: Forskriftskvote, justerte kvoter og fangst sei i 2018 (tonn)

Fartøygrupper	Forskriftskvote 2018	Justert kvote 2018	Fangst	Rest	Utnyttelse
Trål	56 818	59 885	64 618	-4 733	108 %
Torsketrålere	45 454	47 653	52 312	-4 659	110 %
Seitrålere	10 864	11 732	12 220	-488	104 %
Pelagiske trålere	500	500	86	414	17 %
Not	38 390	37 940	39 390	-1 450	104 %
Konvensjonelle	59 368	61 690	56 654	5 036	92 %
Lukket gruppe:	44 779	45 652	45 287	365	99 %
<i>U 11 m hj.l.</i>	12 789	14 054	8 673	5 381	62 %
<i>11 - 14,99 m hj.l.</i>	11 990	13 031	12 683	348	97 %
<i>15 - 20,99 m hj.l.</i>	11 335	10 523	13 354	-2 831	127 %
<i>21 m og over</i>	8 665	8 044	10 577	-2 533	131 %
Åpen gruppe	8 170	8 981	6 050	2 931	67 %
Konvensjonelle havfiskefartøy	6 419	7 057	5 317	1 740	75 %
Forskning og undervisning	124	124	14	110	11 %
Agn	250	250	216	34	86 %
Rekreasjon og ungdomsfiske¹	2 000	2 000	2 000	0	100 %
Annet²			1 132	-1 132	
Totalt	156 950	161 889	164 024	-2 135	101 %

Kilde: Landings- og sluttseddelregisteret i Fiskeridirektoratet pr. 29. januar 2019

¹ Registrert ungdoms- og rekreasjonsfiske utgjør 436 tonn, men det legges til grunn at hele avsetningen ble tatt

² Fangst som ikke kan plasseres på gyldige fiskeritillatelser

Kvoteoverføringer på gruppenivå

1. Trålgruppen

Totalt disponibelt kvantum (justert kvote) for torsketrålerne utgjorde 47 653 tonn sei i 2018. Justert kvote er overfisket med 4 659 tonn ved årets slutt, som går til fratrekk fra kvoten i 2019. Overføringen utgjør 10,2 % av forskriftskvoten.

Seitrålerne sin justerte kvote utgjorde 11 732 tonn sei, og kvoten var overfisket med 488 tonn ved årets slutt. Avsetningen til pelagiske trålere trekkes fra seitrålerne gruppekvote, slik at restkvoten på 414 tonn tilbakeføres seitrålerne. Dette innebærer at 74 tonn går til fratrekk fra seitrålerne kvote i 2019.

2. Konvensjonelle havfiskefartøy

Konvensjonelle havfiskefartøy hadde en gruppekvote på 6 419 tonn sei i 2018, og det gjensto 1 740 tonn ved årsskiftet. Dette innebærer at det overføres 642 tonn (10 %) til gruppekvoten i 2019.

3. Notfartøy

Fartøy som fisker sei med not har hatt et disponibelt kvantum (justert kvote) på 37 940 tonn i 2018. Det er landet 34 833 tonn av notfartøy. Det er i tillegg beregnet fisket til sammen 4 557 tonn sei med konvensjonelle redskap som skal belastes notkvoten, se tabell 3. Notkvoten ble dermed overfisket med 1 450 tonn som trekkes fra gruppekvoten i 2019.

4. Lukket gruppe

Lukket gruppe hadde en total gruppekvote på 44 779 tonn (inklusive en avsetning på 1 014 tonn til rekrutteringskvoter) i 2018. Tabell 2 angir gruppekvoter- og fangst (inklusive fangst som skal belastes notkvoten), samt kvanta som overføres fra 2018 til 2019:

Tabell 2: Gruppekvoter, fangst, restkvoter og overføringer (tonn) sei fra 2018 i lukket gruppe

Lengdegruppe	Forskrifts- kvoter 2018	Justerte gruppe- kvoter	Fangst 2018	Fangst som belastes notkvoten	Rest 2018	Overføring 2019
<i>Fartøy under 11 meter hj.lengde</i>	12 789	14 054	8 673		5 381	1 279
<i>Fartøy 11 - 14,9 meter hj.lengde</i>	11 990	13 031	12 859	176	348	348
<i>Fartøy 15 - 20,9 meter hj.lengde</i>	11 335	10 523	14 349	995	-2 831	-1 136
<i>Fartøy over 21 meter hj.lengde</i>	8 665	8 044	13 963	3 386	-2 533	-867
Totalt	44 779	45 652	49 844	4 557	365	-376

Fartøy med hjemmelslengde over 15 meter har overfisket gruppekvotene sine på bakgrunn av refordelinger som ble gjort for å tilrettelegge for at totalkvoten utnyttes, slik at fratrekket er begrenset oppad til 10 %.

Det trekkes fra netto 376 tonn samlet i lukket gruppe i 2019, og fordelingen på de ulike lengdegruppene fremgår av tabell 2.

5. Åpen gruppe

Åpen gruppe fisket innenfor en gruppekvote på 8 170 tonn i 2018, og det gjensto 2 931 tonn av kvoten ved årets slutt. Dette innebærer at det overføres 817 tonn (10 %) til 2019.

Kvoteoverføringer på totalkvotenivå

Av de 2 135 tonnene vi trekker fra 2019, blir 5 100 tonn (netto) trukket fra de enkelte reguleringsgruppene, mens 2 965 tonn fordeles på gruppene etter etablerte fordelingsnøkler som følger:

Trålgruppen (37 %)	1 097 tonn (Torsketral 80 %, seitrål 20 %)	
Notgruppen (25 %)	741 tonn	
Konvensjonelle fartøy (38 %)	1 127 tonn Konv. havfiskefartøy (11 %)	124 tonn
	Lukket gruppe (75 %)	845 tonn
	Under 11 m hj.l. (28,3 %)	239 tonn
	11 – 14,9 m hj.l (26,0 %)	220 tonn
	15 – 20,9 m hj.l (25,9 %)	219 tonn
	Over 21 m hj.l. (19,8 %)	167 tonn
	Åpen gruppe (14 %)	158 tonn

Oppsummering kvotefleksibilitet sei fra 2018 til 2019

Tabell 3 angir justert totalkvote og gruppekvoter i fisket etter sei i 2019 etter overføringer på total- og gruppekvotenivå.

Tabell 3: Forskriftskvoter og justerte kvoter (tonn) sei i 2019

Fartøygrupper	Forskrifts- kvote 2019	Overføringer på gruppenivå	Overføringer på totalkvotenivå	Justert gruppekvote 2019
Trål	49 144	-4 733	1 097	45 508
Torsketrålere	39 515	-4 659	878	35 734
Seitrålere	9 129	-74	219	9 274
Pelagiske trålere	500			500
Not	32 529	-1 450	741	31 820
Konvensjonelle	49 948	1 083	1 127	52 158
Lukket gruppe:	38 587	-376	845	39 056
<i>U 11 m hj.l.</i>	10 977	1 279	239	12 495
<i>11 - 14,99 m hj.l.</i>	10 663	348	220	11 231
<i>15 - 20,99 m hj.l.</i>	9 605	-1 136	219	8 688
<i>21 m og over</i>	7 342	-867	167	6 642
Åpen gruppe	5 922	817	158	6 897
Konvensjonelle havfiskefartøy	5 439	642	124	6 205
Forskning og undervisning	129			129
Agn	250			250
Rekreasjon og ungdomsfiske	2 000			2 000
Totalt	134 000	-5 100	2 965	131 865

Som tidligere nevnt, fremgår ikke nye totalkvoter eller gruppekvoter av forskrift, men kvotene på fartøynivå endres i henhold til justerte gruppekvoter 2019. For at næring og forvaltning skal være i stand å følge utviklingen i fisket, fremgår det av ukestatistikken hva som er de reelle total- og gruppekvote (justerte gruppekvoter).

4. Norsk vårgytende sild

5.4 NORSK VÅRGYTENDE SILD

5.4.1 FISKET I 2018

Tabellen nedenfor viser kvoter og fangst av norsk vårgytende sild for kvoteåret 2018, fordelt på flåtegrupper. I 2018 hadde Norge en totalkvote på 304 500 tonn norsk vårgytende sild.

Tabell 1 viser fangsten for 2017 og 2018 som skal belaste kvoteåret 2018, samt fangst i 2019 som gjøres på grunnlag av kvote tildelt for kvoteåret 2018, og som skal belastes den norske totalkvoten i 2018 slik den er fastsatt i reguleringsforskriften. Fangst i 2018 på forskudd av kvoten for 2019 er ikke tatt med i denne tabellen, da dette skal belaste kvoteåret 2019. Fangst i 2018 som utnytter fartøyets restkvote fra 2017 er heller ikke tatt med.

Tabell 1: Kvoter i 2018, fangst i 2017 og 2018 som belaster kvoteåret 2018, samt ufisket kvote 2018.

Fartøy- gruppe	Forskrifts- kvote 2018 (t)	Utdelt kvote 2018 (t) ¹	Kvoteåret 2018 - Fangst (t) i 2017 og 2018				Ufisket kvote 2018 (kvotefle- ks inntil 10%) (t)	Justering gruppe- kvote 2019 (t) ²
			Fangst i 2017 på kvoten for 2018	Fangst i 2018 på kvoten for 2018	Overfiske utover 10% kvotefleks ²	Sum fangst		
Ringnot	137 190	136 359	2 195	131 466	954	134 615	1 733	11
Trål	24 391	24 292	398	23 290	329	24 017	588	-313
Kyst – lukket ³	138 264	137 498	2 064	133 527	998	136 589	1 837	-928
Kyst – åpen	3 040	3 040		635		635		
Agn	500	500		544		544		
Forskning og undervisning	1 115	1 115		496		496		
Totalt	304 500	302 804	4 657	289 958	2 281	296 896	4 158	-1 230

Kilde: Norges Sildesalgslag per 28. mai 2019

¹ Utdelt kvote gjennom fartøykvotens kvoteenhet. Denne kvoten er justert for fangst utover kvotefleksibiliteten foregående år, samt avrunding i forbindelse med fastsettelse av kvoteenhet osv.

² Justering gruppekvote 2019 = kvote for kvoteåret 2018 – (sum fangst + ufisket kvote 2018).

³ Inkl. rekrutteringskvote på 639 tonn

Åpen gruppe fisket 635 tonn i 2018.

Tabell 2 gir en oversikt over fangst og førstehandsverdi av norsk vårgytende sild i 2018 fordelt på de ulike fartøygruppene, uavhengig av kvoteår.

Tabell 2: Fordeling, fangst og verdi i 2018

Fartøygruppe	Kvote (tonn)	Ant. brukte adganger.	Fangst (tonn)	Verdi (1000 kr)
Ringnot	137 190	79	149 703	723 132
Trål	24 391	17	26 329	120 388
Kyst – lukket ¹	138 264	226	154 321	624 220
Kyst – åpen ²	3 040	16	635	2 095
Agn	500	1	544	1 242
Forskning og undervisning	1 115	14	496	2 232
Annet (inkl. fritidsfiske)	-	-	-	-
Totalt	304 500		332 028	1 473 309

Kilde: Fiskeridirektoratets Landings- og sluttseddelregister per 8. mai 2019

¹ Inkl. rekrutteringskvote på 639 tonn

²Antall fartøy

Som i 2017 var hovedfiskeriet høsten 2018 konsentrert på to områder. Den store silden var langt ute til havs i Smuthavet mens mindre sild trakk inn i Reisafjorden og i Kvæningen. Fisket ute i havet pågikk på Vøringsplatået, Smuthavet og øst av Shetland. Silden ute i havet stod dypt og var vanskelig tilgjengelig for kystflåten og det ble registrert betydelige fangstbare forekomster av sild innenfor fjordlinjen i Kvæningen og Reisafjorden. Fartøy over 15 meter hadde ikke anledning til å gå inn i disse to fjordene. Melding om dårlige fangster utenfor fjordlinjene resulterte i at Norges Fiskarlag i brev av 31. oktober, 2. og 5. november 2018 ba om at fartøy med største lengde over 15 meter skulle få adgang til å fiske etter norsk vårgytende sild innenfor fjordlinjen i Kvæningen. På bakgrunn av Havforskningsinstituttets (HI) vurdering av faren for fangst av sild under minstemål og bifangst, samt data fra Sjøtenesten vedrørende blant annet fare for redskapskollisjon mellom torsk- og sildefiske, besluttet Fiskeridirektoratet den 9. november 2018 å åpne for fiske etter sild med not for kystfartøy i et avgrenset område innenfor fjordlinjen i Kvæningen uavhengig av fartøylengde. I forbindelse med åpningen ble det foretatt et prøvefiske som viste mindre bifangst innenfor fjordlinjen enn utenfor. Desember 2019 ba næringen om ytterligere åpning av fjordlinjene, da for ringnotgruppen. Dette hadde bakgrunn i at et ringnotfartøy ikke fant sild utenfor linjene. Dette ble avslått.

I brev av 5. november 2018 ba Norges Fiskarlag også om fritak fra kravet til låssetting i fisket etter norsk vårgytende sild for samfiskende fartøy under 15 meter største lengde. Det ble vist til at låssettingskravet hindret denne fartøygruppen å drive et effektivt fiske med den konsekvens at de sto i fare for å ikke få fisket opp kvoten sin. Den 19. november 2018 gav Fiskeridirektoratet på nærmere vilkår et tidsbegrenset fritak fra låssettingskravet for samfiskende fartøy under 15 meter frem til 31. desember 2018. Fritaket ble begrenset til å omfatte fartøy med lasteromskapasitet på 100 m³ eller mindre. I brev av 25. november 2018 ba Norges Fiskarlag om at vilkåret knyttet til øvre lasteromskapasitet ble fjernet. Fiskarlaget viste til at lasteromskapasitetsbegrensningen ville hindre enkelte fartøy som har største lengde akkurat under 15 meter fra å drive et effektivt fiske og således slå uheldig ut for disse fartøyene. Denne anmodning ble imøtekommet av Fiskeridirektoratet som fjernet lasteromskapasitetsbegrensningen ved endring av fritaksordningen den 26. november 2018. Den 17. desember 2018 ble fritaksordningen forlenget til den 31. mars 2019.

Region Nord melder om at det også denne sesongen har vært utfordringer knyttet til hval, hvalen er svært pågående når fartøyene kaster nota. De registrerer at hvalene de siste årene er

blitt mer og mer dristige. Når det blir kastet etter sild, kommer hvalen for å spise av fangsten. Sjøtjenesten var involvert i flere operasjoner for å berge hval. I alt var det involvert 36 hval, spekkhoggere og knølhval, i sildefisket i nord. To hvaler døde som følge av at de viklet seg inn i nøter, mens en hval ble funnet død med iler rundt seg. Kystvakten var unnværlig i redningsoperasjonene. Også ute i havet var det noen utfordringer med spekkhuggere.

Det ble foretatt en stengning i sildefisket høsten 2018, se figur 1. Stengningen ble foretatt på bakgrunn av stor innblanding av sild under minstemål.

Figur 1: Oversiktskart for stengt område på Reisafjorden i Troms per 10.12.2018

Kilde: Fiskeridirektoratets sjøtjeneste

5.4.2 BESTANDSSITUASJONEN I 2019

ICES fremla den 22. oktober 2018 sitt kvoteråd for norsk vårgytende sild for 2019. Kvoterådet er satt med bakgrunn i ny forvaltningsplan utarbeidet etter enighet mellom EU, Færøyene, Island, Norge og Russland.

Dersom denne forvaltningsplanen blir fulgt bør fangstene i 2019 ikke overstige **588 562** tonn sild. Dette innebærer en økning i TAC på ca. 35 % i forhold til 2018.

ICES har gitt følgende redegjørelse for det reviderte kvoterådet (Kilde: HI):

Historisk bestandsutvikling

Fiskedødeligheten har økt siden 2015 og er over F_{MSY} i 2017. Bestanden er nedadgående men er beregnet til å være over $MSYB_{trigger}$ i 2018. Fire sterke årsklasser har blitt produsert siden 1998 (1998, 1999, 2002, 2004). Årsklassene fra 2005 til 2015 er beregnet til å være gjennomsnittlige eller svake. Årsklassen 2016 er derimot beregnet til å være over gjennomsnittet.

Nøkkeltall

Kritisk gytebestandsnivå (B_{lim}): 2,5 millioner tonn

Føre-var-gytebestandsnivå (B_{pa}): 3,184 millioner tonn

Tiltaksgrense for maksimalt langtidsutbytte ($MSYB_{trigger}$): 3,184 millioner tonn

Kritisk fiskedødsrate (F_{lim}): 0,291

Føre-var-fiskedødsrate (F_{pa}): 0,227

Fiskedødsrate for maksimalt langtidsutbytte (F_{MSY}): 0,157

Avtalt fiskedødsratenivå i forvaltningsplan (F_{MGT}): 0,14

Ventet fiskedødsrate i 2018: 0,125

Ventet gytebestand i 2019: 3,859 millioner tonn

5.4.3 KVOTESITUASJONEN I 2019

Det har heller ikke for 2019 lyktes samtlige kyststater å bli enige om en avtale om forvaltningen av norsk vårgytende sild.

Forvaltningsplanen for norsk vårgytende sild av 1999 gjaldt kun frem til kvoteåret 2018, og kyststatene måtte bli omforent om en ny plan i 2018 med en høstingsregel som danner grunnlaget for ICES kvoteråd for 2019. I mai 2018 ba NEAFC ICES om å vurdere ulike høstingsregler til første forhandlingsrunde.

Kyststatene møtte til første forhandlingsrunde den 10.-11. oktober og ble enige om en høstingsregel som innebærer en videreføring av F-regelen med en F på 0,14, en B_{trigger} på 3.184 og en stabilitetsklausul som forhindrer at TAC varierer mer enn 25 % opp og 20 % ned fra et kvoteår til det neste. Høstingsregelen ble sendt til ICES for en vurdering av om den er i henhold til føre-var prinsippet om at anvendelse av høstingsregelen innebærer et uttak med en ikke mer enn 5 % sannsynlighet for at bestanden faller under B_{lim} på kort, mellomlang og lang sikt. Under den første forhandlingsrunden ba Norge om at det ble lagt til et punkt på agendaen om å diskutere nedsettelsen av en arbeidsgruppe som skal enes om en metode for arbeidet med en sonetilhørighetsrapport. Norges anmodning har sin bakgrunn i at kyststatene ikke har klart å komme til enighet om fordelingen av TAC de siste årene. Det ble besluttet å utsette dette punktet til neste forhandlingrunde som ble arrangert den 5.-6. november.

Den 22. oktober kom rådet fra ICES, basert på innsendt forvaltningsplan, som ICES fant å være i henhold til føre-var prinsippet.

Kyststatene møtte til andre forhandlingsrunde den 5.-6. november 2018. Kyststatene vedtok den nye forvaltningsplanen og ble enige om å følge rådet fra ICES gitt i henhold til denne, men ble heller ikke i år enige om en fordeling av kvoten. Norges initiativ til opprettelse av en arbeidsgruppe for å se på sonetilhørighet ble ikke fulgt opp grunnet manglende støtte fra de andre kyststatene.

5.4.4 REGULERINGEN OG UTVIKLINGEN I FISKET I 2019

5.4.4.1 Fordeling

Norge har for 2019 fastsatt en totalkvote 429 650 tonn, dvs. 73 % av TAC på 588 562 tonn. TAC er i samsvar med anbefalingen fra ICES.

Det er avsatt 891 tonn til forskning og undervisning, 244 tonn til rekruttering og 500 tonn til agn i 2019. Disse kvantaene er trukket fra den norske totalkvoten før fordeling til de ulike fartøygruppene. Norsk kvote i 2019, justert for disse elementene, er da 428 015 tonn. Dette kvantumet ble fordelt mellom fartøygruppene i henhold til Norges Fiskarlag sine landsmøtevedtak 5/15 og 6/07, samt landsstyrevedtakene 129/09 og 71/10 vedrørende den etablerte avtalen om kvotebytte norsk vårgytende sild/makrell mellom trål og ringnot. Endelig fordeling, etter justeringer som beskrevet over, er vist i tabell 3.

Tabell 3: Fordeling av norsk totalkvote etter internt bytte av kvantum.

Fartøygruppe	Gruppekvote (tonn)	Andel (%)
Ringnotfartøy	205 062	47,91
Trålere	38 821	9,07
Kystfartøy	184 132	43,02
Sum	428 015	100,0
Forskning og undervisning	891	
Rekruttering	244	
Agn	500	
Totalt	429 650	

5.4.4.2 Kvotefleksibilitet mellom år

Kvotefleksibilitetsordningene i 2018 er videreført i 2019.

Fiskeridirektoratet mottok en henvendelse fra Fiskebåt høsten 2018 hvor de anmodet om at det enkelte fartøy må ta ansvar for fiske utover 110 %, samt fiske utover delkvoter i andre lands soner. Fiskebåt ønsker at fartøy som overfisker sin kvote får det overfiskede kvantumet belastet fartøyets individuelle kvote (neste år), og at dette kvantumet ikke belastes tilhørende gruppekvote slik gjeldende praksis er. Henvendelsen gjelder fiskeriene nvg-sild, makrell, kolmule og nordsjøsild. Fiskeridirektoratet har spørsmålet til behandling og vil presisere at det ikke er aktuelt å gjøre noen endringer for innværende år.

5.4.4.3 Ringnot-, trål- og kystgruppens fiske hittil i 2019

Siden kvoteenheter for neste kvoteår blir fastsatt før resultatet fra forrige år er klart, vil kvoteenheter for neste år bli korrigert for elementer fra de to siste kvoteårene, samt overfiske på fartøynivå utover 10 % i samme periode. Kvoteenheter for 2019 ble fastsatt allerede i desember 2018 for alle gruppene.

En gjennomgang av ringnotgruppens fiske de to siste årene viste at det var behov for å korrigere gruppeknoten med 891 tonn i 2019. Årsaken til dette var blant annet element fra 2017 der noen fartøy hadde mer enn 10 % restkvote ved overgangen til 2018, samt at noen fisket utover 10 % kvotefleks. Dette kvantumet ble lagt til gruppeknoten i 2019 og kvoteenheter ble satt til 4,94.

En tilsvarende gjennomgang for trålgruppen viste at flere trålere hadde vært i tilsvarende situasjon som ringnotgruppen. Dette, i tillegg til andre element, gjorde at det var behov for å justere gruppeknoten med 552 tonn i 2019. Avrundet kvoteenheter ble satt til 3,42.

Tilsvarende som for de to andre reguleringsgruppene ble kystgruppens kvote korrigert for elementer fra de to siste kvoteårene. Dette resulterte i at gruppeknoten økte med 4 627 tonn. Dette skyldtes i hovedsak at åpen gruppe ikke hadde full utnyttelse av kvoten sin 2017 og 2018, samt kvotetillegg på 244 tonn som følge av rekrutteringskvote for 2019.

Alle fartøy i lukket gruppe ble regulert med fartøykvote uten overregulering. Når det gjelder overregulering for fartøy med hjemmelslengde og største lengde under 15 meter fikk disse et

maksimalkvotetillegg med en overregulering på ca. 25 %, noe som er lavere enn vårt forslag på 30 % under reguleringsmøtet høsten 2018. Basert på erfaringen av fisket siste halvdel av november og i desember fant Fiskeridirektoratet behov for å foreta denne justeringen.

Det er for 2019 fastsatt en gruppekvote på 2 000 tonn sild for fartøy som fisker i åpen gruppe med landnot eller garn. Fra og med 2017 har gruppen vært regulert med en egen kvotestige og kvoteenhet der fartøyene får kvote etter fartøyets største lengde. Kvoteenheten i 2019 ble satt til 14,46. Ifølge Norges Sildesalgslag per 28. mai 2019 er det fisket 71 tonn sild i åpen gruppe hittil i 2019.

Tabell 4 viser norsk kvote, fangst og restkvote relatert til kvoteåret 2019, fordelt på fartøygrupper.

Tabell 4: Norsk kvote, fangst og restkvote fordelt på grupper for kvoteåret 2019

Fartøygr.	Forskrifts-kvote 2019 (t)	Kvoteåret 2019 - kvote (t) ¹	Kvoteåret 2019 - Fangst (t) i 2018 og 2019				Restkv. 2019 (t)	Restkv. 2019 (%)
			Fangst i 2018 på kvoten for 2019	Fangst i 2019 på kvoten for 2019	Overfiske utover 10 % kvotefleks	Sum fangst		
Ringnot	205 062	205 891	6 306	46 300	55	52 661	153 230	74,4
Trål	38 821	39 373	889	26 108	217	27 214	12 159	30,9
Kyst – lukket ²	182 376	186 759	6 713	86 641	87	93 441	93 318	50,0
Kyst – åpen	2 000	2000		71		71	1 929	96,5
Agn	500	500		0		-	500	100,0
Forskning og undervisning	891	891		155		155	736	82,6
Totalt	429 650	435 414	13 908	159 275	359	173 542	261 872	60,1

Kilde: Norges Sildesalgslag per 28. mai 2019

¹ Utdelt kvote gjennom fartøykvotens kvoteenhet. Denne kvoten er justert for overfiske utover kvotefleksibilitet foregående år, samt avrunding i forbindelse med fastsettelse av kvoteenhet osv.

² Inkl. rekrutteringskvote på 244 tonn

Per 28. mai 2019 er det fisket totalt 173 542 tonn norsk vårgytende sild av den norske kvoten for 2019. Det ble fisket totalt 13 908 tonn på forskudd i 2018 på 2019-kvoten. Samtidig var det fartøy som ikke utnyttet kvotene sine for 2018, men overførte deler av den til 2019 (se tabell 1).

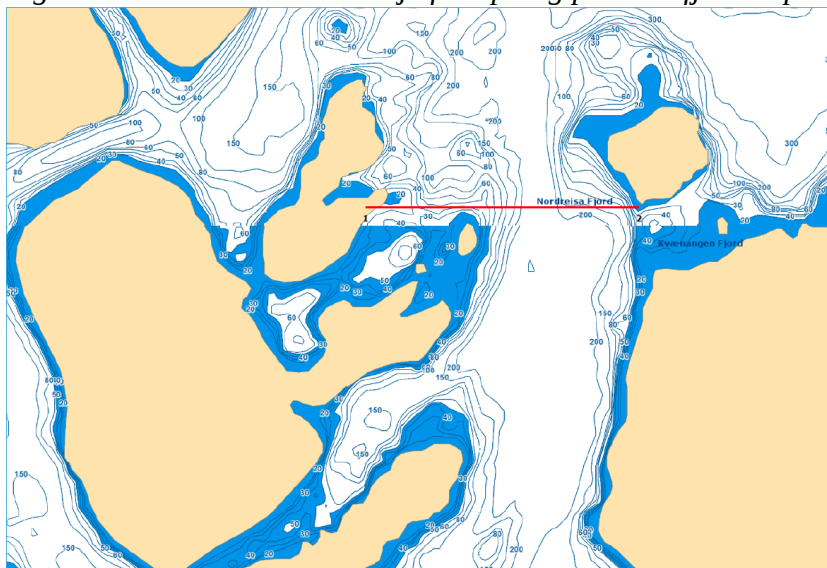
Den store silda stod lenge ute i Norskehavet før den rundt 20. januar kom inn vest av Værøy. Den minste silda som i vinter stod i Kvæningen og Reisafjorden ble observert på vei sørover rundt 10. januar. Den første fangsten ble innmeldt fra Møre 16. februar, litt senere enn tidligere år. Til sammenligning nådde den Møre hhv. 10. og 9. februar i 2018 og 2017. Snittstørrelsen varierte mellom 350-385 gram, noe som er større enn i 2018 der fangstene varierte mellom 270-350 gram i dette området.

Region Nord foretok 18. januar en stenging av et område på Kvænangen og Reisafjorden, dette på bakgrunn av innblanding av andre arter. Det ble da forbudt å fiske etter norsk vårgytende sild på Kvænangen og Reisafjorden i Troms sør for en rett linje mellom følgende posisjoner:

1. Nord 70 grader 11,5 minutter. Øst 020 grader 49,0 minutter.
2. Nord 70 grader 12,0 minutter. Øst 021 grader 11,5 minutter.»

23. januar var det grunnlag for å endre området på Reisafjorden i Troms for fiske etter sild, se figur 2.

Figur 2: Oversiktskart over linje for åpning på Reisafjorden per 23. januar 2019

Kilde: Fiskeridirektoratets sjøtjeneste

Det ble da tillatt å fiske etter sild innenfor for en rett linje mellom følgende posisjoner:

1. Nord 70 grader 01,5 minutter. Øst 021 grader 00,0 minutter.
2. Nord 70 grader 01,5 minutter. Øst 021 grader 13,5 minutter.»

Det har ikke vært gjort stengninger eller åpninger etter den tid.

Fiskeridirektoratet har signalisert at det skal iverksettes en prosess for å revurdere samfiskeordningen, herunder krav til låssetting. Det vil samtidig være behov for å vurdere strengere krav til å etablere et korrekt grunnlag for ressursregistrering mv for fartøy som fører fangst for fiskende fartøy.

Norges Fiskarlag har i brev av 10. mai 2019 anmodet Fiskeridirektoratet om å innkalle næringen til en bred gjennomgang og drøfting av rammene for gjennomføringen av sildefisket for den minste flåten. Fiskeridirektoratet vil gjøre det i nær fremtid.

5. Makrell

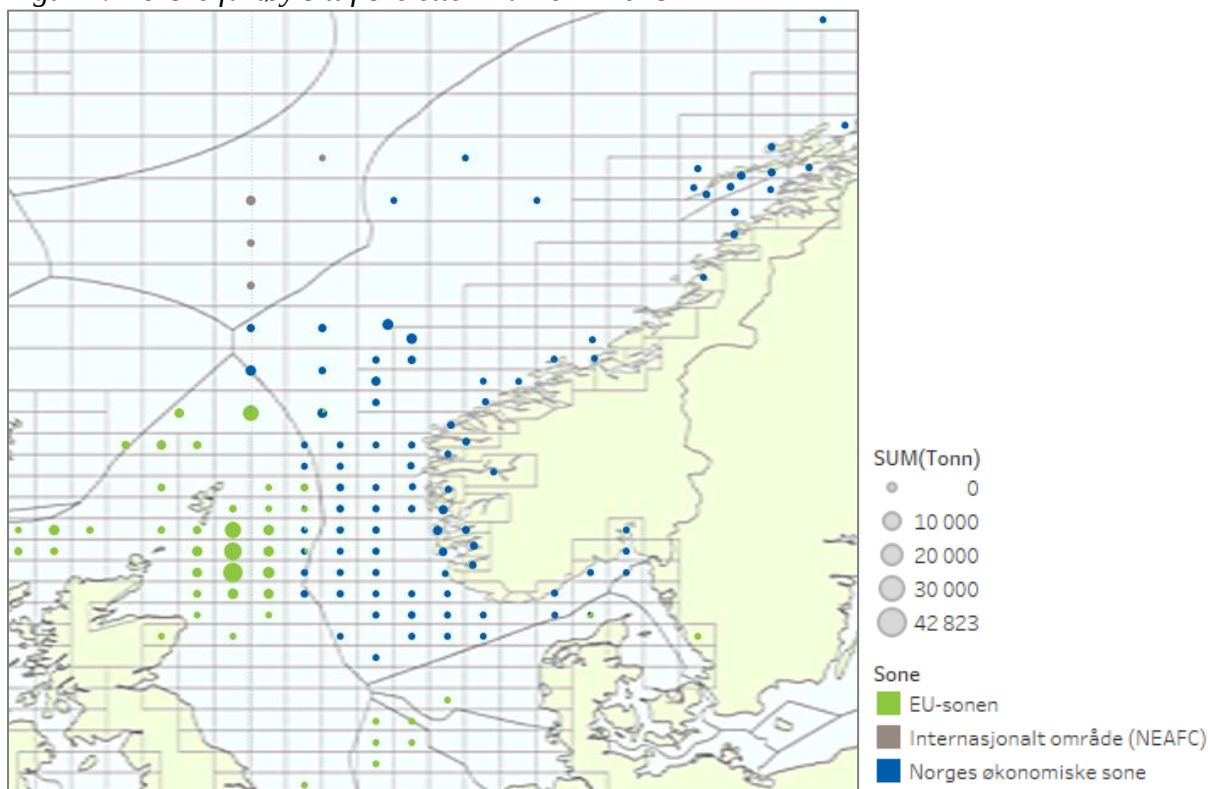
5.5 MAKRELL

5.5.1 FISKET I 2018

I 2018 hadde Norge en kvote på 189 482 tonn makrell. Totalt fisket norske fartøy 186 462 tonn¹ makrell i 2018.

Makrellfiske kom senere i gang i 2018 enn tradisjonelt. September måned var preget av svært dårlig vær og i tillegg var det utfordringer med åte. Norske fartøy fisket hele 70 % av makrellkvoten i oktober. I oktober var både tilgjengeligheten og kvaliteten bedre i EU-sonen og derfor foregikk hovedvekten av makrellfisket i 2018 i EU-sonen². Det ble fisket henholdsvis 156 880 tonn i EU-sonen, 27 483 tonn i norsk sone og 2 843 tonn i internasjonalt farvann i 2018. Nedenfor er et kart (figur 1) som viser fangst tatt av norske fartøy i 2018 fordelt på soner.

Figur 1: Norske fartøy sitt fiske etter makrell i 2018

Kilde: Fiskeridirektoratets landings- og sluttseddelregister pr. 22. mars 2019

Med bakgrunn i forskyvningen av fisket fra norsk sone til EU-sonen har det vært et nært samarbeid med kontrollmyndighetene i Storbritannia (Marine Scotland). Utfordringene for 2018 var fortsatt brudd på ilandføringsplikten ved at fartøyene fangster for store kast, slik at ikke all fangst ble ilandført.

¹ Dette kvantumet består av overført kvote fra 2017, ordinær kvote for 2018 og fiske på forskudd av kvoten i 2019 (jf. kvotefleksibilitetsordningen).

² Norske fartøy hadde tilnærmet full soneadgang i EU-sonen i 2018.

Tilsvarende som i 2017 var det en utfordrende makrellsesong for den minste kystflåten i 2018. Tilgjengeligheten av makrell langs norskekysten var svært dårlig. Som i 2017 var det et marginalt fiske utenfor kysten av Nordland i juni/ juli.

Norges Fiskarlag anmodet Nærings- og fiskeridepartementet 27. september om å innføre en midlertidig driftsordning i kystfartøygruppens fiske etter makrell for resten av 2018. Bakgrunnen var at den minste makrellflåten, særlig de som fisker med garn- og snøre, befinner seg i en svært vanskelig situasjon ut fra flere feilslåtte makrellsesonger etter hverandre. Nærings- og fiskeridepartementet besluttet 12. oktober at de ikke kunne imøtekomme Norges Fiskarlag sin henvendelse.

Medio oktober stod det et betydelig kvantum igjen av garn- og snøregruppens kvote, samt et mindre kvantum for kystnotgruppen under 13 meter største lengde. 16. oktober ble maksimalkvotene for den minste kystflåten økt, samt det ble gitt et maksimalkvotetillegg til fartøy i garn- og snøregruppen på eller over 15 meter største lengde. I siste halvdel av oktober var det igjen dårlig vær og kun få dager med brukbart fiske. Fisketakten var derfor lavere enn forventet. På bakgrunn av innspill fra næringsorganisasjonene tilrådet Fiskeridirektoratet at det ikke ble foretatt flere refordelinger og at gjenstående kvantum ved årsskiftet som er utover kvotefleksibilitetsordningen overføres til kystgruppen i 2019. Ønske om å overføre kvanta til 2019 må ses i sammenheng med forslaget som forelå om å slå sammen de tre reguleringsgruppene i lukket kystgruppe til en reguleringsgruppe i 2019. Det var rom innenfor kvotefleksibiliteten for den norske totalkvoten slik at dette var mulig. Nærings- og fiskeridepartementet fulgte Fiskeridirektoratets tilrådning.

Det ble fisket 185 734 tonn makrell som avregnes kvoten for kvoteåret 2018. Det ble fisket henholdsvis 1 366 tonn og 840 tonn makrell som avregnes kvoten til agn og forskning- og forvaltningsformål i 2018.

Tabell 1 gir en oversikt over forskriftkvoter, justerte kvoter, fangst avregnet kvoteåret 2018, samt totalfangst i 2018. I vedlegg 1 fremgår ytterligere informasjon om kvoter og fangst av makrell relatert til kvoteåret 2018.

Tabell 1: Forskriftskvoter, justerte kvoter, fangst som avregnet kvoteåret, samt totalfangst i fisket etter makrell i 2018 (i tonn)

Fartøygrupper	Forskriftskvoter	Justerte kvoter ¹	Fangst avregnet kvoteåret ²	Totalfangst ³
Fartøy med ringnottillatelse	131 390	129 023	129 218	129 280
Små ringnotfartøy (SUK)	11 983	11 962	12 032	12 386
Trål	7 451	6 769	7 218	7 304
Kystfartøygruppen	36 143	41 182	35 060	35 159
· not < 13 m.st.l	6 043	7 022	5 215	5 191
· not ≥ 13 m.st.l.	17 317	19 178	18 306	18 464
· garn- og snøre	12 033	14 232	11 037	11 002
· åpen gruppe	650	650	392	392
· landnot	100	100	110	110
Agn	1 300	1 300	1 366	1 366
Forskning- og forvaltningsformål	1 215	1 215	840	840
Fritidsfiske etc.	0	0	0	127
Totalt	189 482	191 451	185 734	186 462

Kilde: Fiskeridirektoratets landings- og sluttседdelregister og konsesjons- og deltakerregister, samt Norges Sildesalgslag

¹ Kvoter justert for kvotefleksibilitet, estimert bifangst etc.

² Norges Sildesalgslag per 10. januar 2019

³ Fangsttall per 20. mars 2019

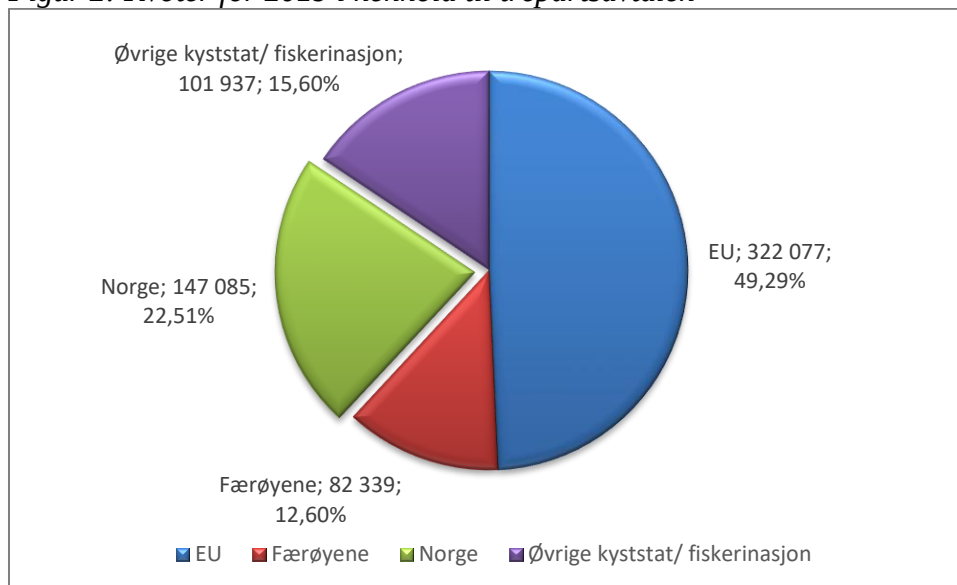
5.5.2 KVOTESITUASJONEN I 2019

Det totale uttaket av makrell fastsettes i utgangspunktet i forbindelse med de årlige kyststatsforhandlingene om forvaltning og fordeling av makrell. I oktober og november 2018 ble det avholdt fire forhandlingsrunder for å diskutere forvaltning og fordeling av makrell for 2019. Det ble ingen enighet mellom alle kyststatene, samt øvrig fiskerinasjon.

Norge, EU og Færøyene inngikk 29. november 2018 en trepartsavtale for makrell for 2019. Totalkvoten (TAC) ble satt til 653 438 tonn. Dette innebærer en reduksjon på 20 % sammenlignet med fastsatt totalkvote i 2018. De tre kyststatene ble samtidig enige om å forlenge rammeavtalen fra 2014 om fordeling av totalkvoten mellom kyststatene. Rammeavtalen varer ut 2020, med mulighet om forlengelse i ytterligere ett år.

Den relative fordelingen er henholdsvis 26,67 % til Norge, 14,93 % til Færøyene og 58,40 % til EU. I 2019 er kvoten fordelt med henholdsvis 147 085 tonn til Norge, 82 339 tonn til Færøyene og 322 077 tonn til EU. I avtalen inngår også en andel på 15,6 % av totalkvoten til øvrige kyststater og relevante fiskerinasjoner. I 2019 utgjør dette 101 937 tonn. Figur 2 viser kvoter for 2019 i henhold til trepartsavtalen.

Figur 2: Kvoter for 2019 i henhold til trepartsavtalen

Den norske kvoten for 2019 i henhold til trepartsavtalen er på 147 085 tonn makrell. I tillegg får Norge en overføring fra Færøylene på 5 979 tonn makrell³. Videre overføres 253 tonn til Sverige⁴. Norsk kvote etter overføringer er på 152 811 tonn i 2019. Kvoten kan i sin helhet fiskes i Norges territorialfarvann og økonomiske sone, fiskerisone ved Jan Mayen, fiskevernsonen ved Svalbard og i internasjonalt farvann. Norske fartøy har i 2019 adgang til å fiske 147 085 tonn i EU-sonen i ICES statistikkområde 4a og 34 798 tonn i Færøynes fiskerisone.

5.5.3 METODEREVISJON OG REVIDERT RÅD FOR 2019

Høsten 2018 gav ICES råd⁵ om at det var forsvarlig å fiske opptil 318 408 tonn makrell i 2019. Dette var en nedgang på hele 42 % sammenlignet med rådet for 2018. Bakgrunnen for nedgangen var at gytebestanden og tilsiget av ny fisk har vært på vei ned siden et toppunkt i 2011. I tillegg har fisketrykket i en årrekke vært høyere enn tilråkningene fra ICES. I bestandsberegningene til ICES gav summen av dette at makrellbestanden var under føre-var grensen ($MSY_{B_{trigger}}$). Bestandsberegningene var basert på en modell som var fastsatt i 2017.

I en kommentar til rådet pekte Havforskningsinstituttet på den store usikkerheten i bestandsberegningene og at det var behov for en ekstraordinær metoderevisjon. ICES sin egen arbeidsgruppe som utarbeider bestandsberegningene (WGwide) pekte også på at det var behov for en ekstraordinær metoderevisjon.

ICES besluttet å gjennomføre en ekstraordinær metoderevisjon og resultatene ble offentliggjort i april 2019⁶. Med den nye beregningsmetoden er oppfatningen av makrellbestanden betydelig endret. Gytebestanden for makrell ble oppjustert fra 2,35

³ Bilateral avtale mellom Norge og Færøylene av 13. desember 2018.

Nedenfor er et kart (figur 1) som viser fangst tatt av norske fartøy i 2018 fordelt på soner.

⁴ Bilateral avtale av 7. desember 2018.

⁵ basert på en MSY -tilnærming

⁶ <http://www.imr.no/hi/nyheter/2019/april/resultatene-fra-makrell-revisjonen-er-klare>

millioner tonn til om lag 4,2 millioner tonn og er godt over føre-var grensen. Videre har ICES beregnet at nedgangen i bestanden først startet i 2015, ikke 2011 som den gamle beregningen viste.

Nærings- og fiskeridepartementet ba ICES om et revidert kvoteråd for makrell for 2019 med bakgrunn i resultatene fra den ekstraordinære metoderevisjonen. Et revidert makrellråd for 2019 ble offentliggjort 15. mai 2019⁷. Det reviderte rådet er på 770 358 tonn, som er om lag 450 000 tonn høyere enn det opprinnelig rådet på 318 408 tonn. Videre er rådet 116 937 tonn (18 %) høyere enn fastsatt TAC for 2019.

Det var et kyststatsmøte for makrell 20.-21. mai 2019. Hovedspørsmålet på møte var om TAC for 2019 bør oppjusteres i tråd med det reviderte rådet fra ICES. I tillegg ble en «request» til ICES om revidering av forvaltningsstrategien for makrell diskutert. Det ble ingen enighet på møtet. Partene har avtalt å møtes igjen for å drøfte dette videre.

5.5.4 REGULERINGSOPPLEGGET I 2019

Reguleringen av fisket etter makrell i 2018 ble i all hovedsak videreført til 2019. Når det gjelder lukket kystgruppe er de tidligere tre reguleringsgruppene slått sammen til en reguleringsgruppe i 2019 (se punkt 5.5.6.2).

Den norske totalkvoten (etter kvotebytter) er 152 811 tonn i 2019. Av dette kvantumet avsettes 905 tonn til forsknings- og forvaltningsformål og 1 300 tonn til agn. Nærings- og fiskeridepartementet besluttet i 2016 at rekrutteringsordningen skal belastes alle fartøygrupper i det enkelte fiskeri. For å ta høyde for fiske på rekrutteringsordningen, er det satt av 674 tonn til kystgruppen før fordeling mellom fartøygruppene. Disponibel kvote, etter avsetninger nevnt ovenfor, fordeles i henhold til Norges Fiskarlag sine landsmøtevedtak 5/15 og 6/07, samt landsstyrevedtakene 129/09 og 71/10 vedrørende den etablerte avtalen om kvotebytte norsk vårgytende sild/makrell mellom trål og ringnot. Fordelingen er vist i tabell 2.

Tabell 2: Fordelingen av norsk totalkvote i 2019

Fordeling grupper	Fordelingsnøkkel (%)	Gruppekvote (tonn)	Faktisk andel (%)
Kystfartøy	18,5 % av totalkvoten ¹	29 412	19,5 %
Trålfartøy	4,0 % av totalkvoten	5 997	4,0 %
Ringnotgruppen:	77,4 % av totalkvoten	115 197	76,5 %
Små ringnotfartøy	8,3 % av ringnotgr. kvote ²	9 644	6,4 %
Fartøy med ringnottillatelse	91,7 % av ringnotgr. kvote ²	105 553	70,1 %
Totalt		150 606	100 %

¹ Inkluderer 1 000 tonn overført fra ringnotgruppen til kystgruppen, og inkludert 674 tonn til rekrutteringsordningen i kystgruppen som er tatt «fra toppen»

² Etter overføring av 1000 tonn fra ringnotgruppen til kystgruppen

⁷ http://ices.dk/sites/pub/Publication%20Reports/Advice/2019/Special_Requests/no.2019.09.pdf

5.5.5 KVOTEFLEKSIBILITET OVER ÅRSSKIFTET

I henhold til trepartsavtalen kan Norge forskuttere/spare inntil 14 709 tonn i 2019, som belastes/ godskrives kvoten i 2020. Kvotefleksibilitetsordningen over årsskiftet på gruppenivå videreføres i 2019. For havfiskeflåten videreføres også kvotefleksibilitetsordningen på fartøynivå. Når det gjelder kvotefleksibilitetsordningen på fartøynivå for lukket kystgruppe vises det til punkt 5.5.6.6.

Fiskeridirektoratet mottok en henvendelse fra Fiskebåt høsten 2018 hvor de anmodet om at det enkelte fartøy må ta ansvar for fiske utover 110 %, samt fiske utover delkvoter i andre lands soner. Fiskebåt ønsker at fartøy som overfisker sin kvote får det overfiskede kvantumet belastet fartøyets individuelle kvote (neste år), og at dette kvantumet ikke belastes tilhørende gruppekvote slik gjeldende praksis er. Henvendelsen gjelder fiskeriene nvg-sild, makrell, kolmule og nordsjøsild. Fiskeridirektoratet har spørsmålet til behandling og vil presisere at det ikke er aktuelt å gjøre noen endringer for inneværende år.

5.5.6 KYSTFARTØYGRUPPEN

5.5.6.1 Fordeling

Kystfartøygruppen er tildelt 18,5 % av totalkvoten i 2019. I tillegg er det overført 1 000 tonn fra ringnotgruppen til kystgruppen, samt 674 tonn til rekrutteringsordningen. Totalt utgjør dette 29 412 tonn. Videre er det avsatt 650 tonn til fartøy under 13 meter som faller utenfor adgangsbegrensningen i fisket etter makrell (åpen gruppe), samt en gruppekvote på 100 tonn til landnotfiske etter dispensasjon. Det gjenstår dermed 28 662 tonn til lukket gruppe.

5.5.6.2 Ny reguleringsmodell for lukket kystgruppe

Når det gjelder reguleringen av lukket kystgruppe ble det i juni 2018 sendt ut et høringsdokument⁸ som et ledd i arbeidet med reguleringen av fisket etter makrell i 2019. I høringsdokumentet presenterte Fiskeridirektoratet ni alternative reguleringsmodeller for lukket kystgruppe. Med bakgrunn i innspill fra høringsinstansene foreslo Fiskeridirektøren⁹ at lukket kystgruppe i 2019 reguleres som en gruppe (tidligere tre grupper). Nærings- og fiskeridepartementet fulgte Fiskeridirektørens tilrådning.

Den nye reguleringsmodellen innebærer følgende hovedelementer:

- Alle fartøy i lukket kystgruppe reguleres som en gruppe
- Videreføre full redskapsfleksibilitet mellom not, garn, snøre og trål
- Alle fartøy reguleres med fartøykvoter (garantert) beregnet på grunnlag av en felles kvoteenhet
- Maksimalkvotetillegg til fartøy med største lengde og hjemmelslengde under 15 meter¹⁰

⁸ <https://www.fiskeridir.no/Yrkesfiske/Dokumenter/Hoeringer/Hoering-alternative-reguleringsmodeller-for-kystgruppens-fiske-etter-makrell>

⁹ sak 23/2018 til reguleringsmøtet høsten 2018

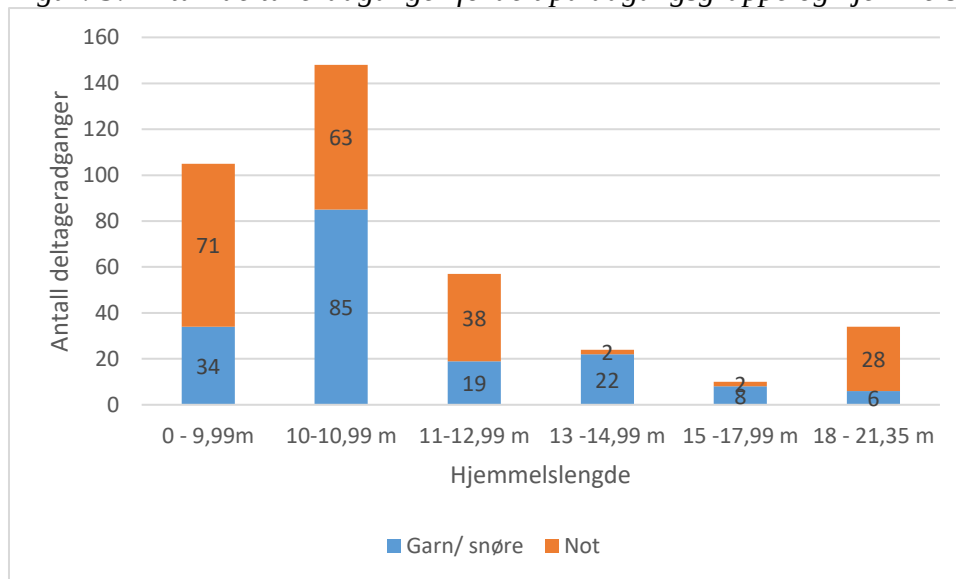
¹⁰ fartøy på eller over 15 meter største lengde som fisker med garn og snøre får maksimalkvotetillegg tilsvarende fartøy under 15 meter største lengde, forutsatt at bstemte vilkår er oppfylt.

- Kvotefaktoren på 1 000 fra ringnotflåten er konvertert inn i kvotefaktorene til fartøy i notgruppen med hjemmelslengde under 13 meter¹¹. Kvantumet på 1 000 legges til gruppeknoten til lukket kystgruppe.

5.5.6.3 Flåtesammensetning i lukket kystgruppe

Det er totalt 378 deltakeradganger i lukket kystgruppe¹². Det er 174 fartøy med garn/ snøre som deltakeradgang, mens det er 204 fartøy med not som deltakeradgang. Figur 3 viser antall deltakeradganger fordelt på adgangsgruppe og hjemmelslengdegruppe.

Figur 3: Antall deltakeradganger fordelt på adgangsgruppe og hjemmelslengde

Kilde: Fiskeridirektoratets konsesjons- og deltakerregister pr. 11. mars 2019

Tabell 3 viser antall deltakeradganger i lukket kystgruppe fordelt på hjemmelslengde og største lengde. Det er 303 deltakeradganger med hjemmelslengde og største lengde under 15 meter.

¹¹ Kvotefaktorene for disse fartøyene ble økt med 17,3 % ifm. at reguleringsgruppene ble slått sammen.

¹² per 26. mars 2019

Tabell 3: Antall deltakeradg. i lukket gruppe, fordelt på hjemmelslengde og største lengde

HJEMMELS- LENGDE	STØRSTE LENGDE																		Totalt
	under 9,99m	10-10,99m	11-11,99m	12-12,99m	13-13,99m	14-14,99m	15-15,99m	17-17,99m	18-18,99m	19-19,99m	20-20,99m	21-21,99m	22-22,99m	23-23,99m	26-26,99m	27-27,99m	28-28,99m	30m +	
0-9,99m	60	21	1	11	1	8				1	1							1	105
10-10,99m	19	81	4	21	1	18					1					1		2	148
11-11,99m	2	1	3	4		8	1							1		2		1	23
12-12,99m	1	4		11		13		1		1	1					1		1	34
13-13,99m				1	1	3										2			7
14-14,99m				1	1	3					1				1	4		6	17
15-15,99m						1			1					1		2		1	6
16-16,99m						1							1						2
17-17,99m													1					1	2
18-18,99m																1		2	3
19-19,99m																1		4	5
20-20,99m					1						1							6	8
21-21,35m												1				3	1	13	18
Totalsum	82	107	8	49	5	55	1	1	1	2	5	1	2	2	1	17	1	38	378

Kilde: Fiskeridirektoratets konsesjons- og deltakerregister per 26. mars 2019

5.5.6.4 Overreguleringsgrad

Gruppeknoten for lukket kystgruppe er satt til 28 662 tonn i 2019. Nærings- og fiskeridepartementet besluttet i november 2018 at gjenstående kvantum ved årsskiftet som er utover kvotefleksibilitetsordningen for både garn- og snøregruppen og kystnotgruppen under 13 meter største lengde i 2018, overføres til kystfartøygruppen i 2019. Den justerte gruppeknoten for lukket kystgruppe i 2019 er 33 323 tonn. Til sammenligning var summen av de justerte gruppeknotene for lukket kystgruppe på 40 450 tonn i 2018. Dette vil si det er en nedgang på 18 %.

Basert på erfaringene fra 2017 og 2018 er det stor usikkerhet knyttet til tilgjengeligheten av makrell langs norskekysten og hvordan 2019-sesongen vil bli for den minste kystflåten. På den andre siden er det en nedgang i gruppeknoten for 2019 sammenlignet med 2018, noe som kan innebære at fartøy i større grad er i stand til å fiske kvotene sine.

Norges Fiskarlag foreslo i deres innspill til reguleringsmøte høsten 2018 en overreguleringsgrad for maksimalknoten med 80 % for 2019. Fiskeridirektoratet mener dette er et fornuftig nivå og har fulgt tilrådingen fra Norges Fiskarlag.

5.5.6.5 Refordeling

Fiskeridirektoratet skal legge til rette for at gruppeknotene blir oppfisket. I den nye reguleringsmodellen er det kun fartøy med hjemmelslengde og største lengde under 15 meter

som gis maksimalkvotetillegg og dermed eventuelle refordelinger¹³. Eventuelle restkvantum innenfor kvotefleksibilitetsordningen på gruppenivå overføres til påfølgende år. Dersom det skulle gjenstå et betydelig restkvantum kan det være aktuelt at øvrige fartøy også gis et maksimalkvotetillegg. Tilsvarende som tidligere år vil Fiskeridirektoratet ha dialog med næringsorganisasjonene i forbindelse med eventuelle refordelingsspørsmål.

5.5.6.6 Kvotefleksibilitet over årsskiftet på fartøynivå

Fartøy under 15 meter hjemmelslengde og største lengde har adgang til å forskuttere inntil 10 % av fartøyskvoten som belastes neste års kvote.

Fartøy på eller over 15 meter hjemmelslengde og største lengde har adgang til å spare/ forskuttere inntil 10 % av fartøyskvoten som godskrives/ belastes neste års kvote.

5.5.6.7 Sammenligning av reguleringen i 2018 og 2019

Fiskeridirektoratet er kjent med at flere næringsaktører har sammenlignet dagens kvotefaktorer og maksimalkvoter og med hva de var før sammenslåingen og sett på forholdet mellom adgangsgruppene. I dette avsnittet vil vi forsøke å forklare bakgrunnen for endringene den nye reguleringsmodellen medfører.

Sammenligning av kvotefaktorer

Når det gjelder endringene i kvotefaktorene må vi se på fremgangsmåten for sammenslåing av de tre tidligere reguleringsgruppene¹⁴. Fordelingen mellom redskapsgruppene og fordelingen mellom notgruppene er opprettholdt og er i henhold til Norges Fiskarlag sitt landsmøtevedtak 5/15 og 6/07. Disse fordelingene gjenspeiles i fartøyenes kvotefaktorer. Fremgangsmåten for sammenslåingen består av tre trinn:

1) Fordeling av strukturgevinster

For å sikre at strukturgevinstene i kystnotgruppen tilfaller riktig lengdegruppe er strukturgevinsten blitt fordelt på det enkelte fartøy ved at kvotefaktorene har blitt økt. Det var 5,4 kvotefaktorer til fordeling siden forrige gang det ble fordelt strukturgevinster. Disse tilfaller hjemmeslengdegruppen 13-21,35 meter. Dette innebar en økning på 0,67 %. For garn- og snøregruppen har det ikke vært fordelt strukturgevinster da denne gruppen har vært regulert som en gruppe og de utgåtte kvotefaktorene har blitt fordelt jevnt innad i gruppen ved at kvoteenheten har økt.

2) Opprettholde fordelingen mellom redskapsgruppene

Fordeling av strukturgevinster i kystnotgruppen har ført til at fordelingen av kvotefaktorene mellom redskapsgruppene har blitt endret. For å opprettholde fordelingen mellom redskapsgruppene (35 % / 65 %) ble kvotefaktorene til fartøy med garn- og snøre som deltakeradgang økt med om lag 6,5 %.

¹³ I tillegg til at fartøy på eller over 15 meter største lengde som fisker med garn og snøre får maksimalkvotetillegg tilsvarende fartøy under 15 meter hjemmelslengde og største lengde.

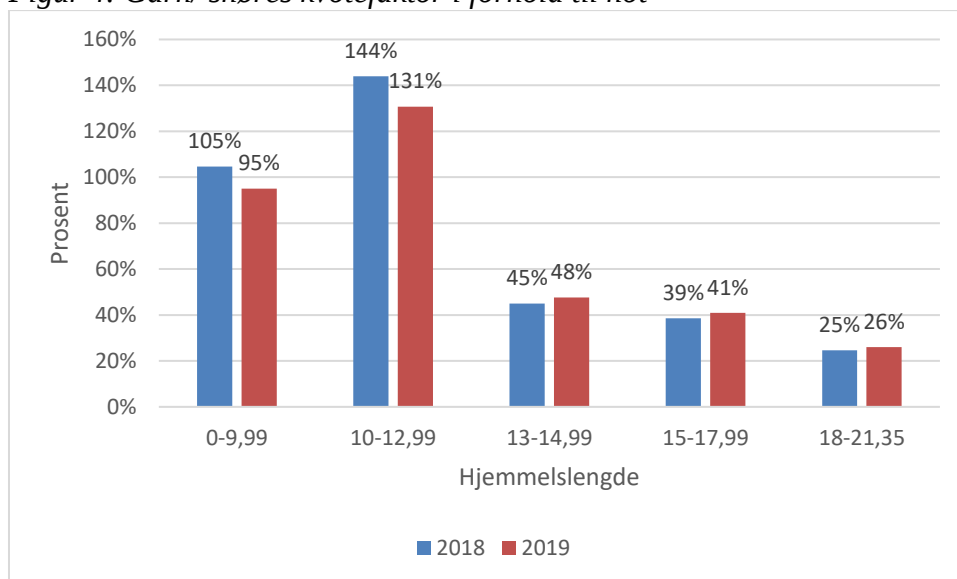
¹⁴ Fremgangsmåten er nærmere beskrevet i kapittel 6 i høringsdokumentet

3) Konvertere overføringen på 1 000 tonn fra ringnotgruppen i kvotefaktorene til kystnot under 13 meter hjemmelslengde

I perioden 2008-2018 har det blitt overført 1 000 tonn fra ringnotgruppen til kystnotgruppen under 13 meter største lengde. I den nye reguleringsmodellen er de 1 000 tonnene konvertert inn i kvotefaktorene til kystnot under 13 meter hjemmelslengde. Disse har fått en permanent forhøyet kvotefaktor med 17,3 %.

Endringene i kvotefaktorene er oppsummert i figur 4.

Figur 4: Garn/ snøres kvotefaktor i forhold til not

Fartøy med garn/ snøre adgang med hjemmelslengde under 13 meter hadde med gammel reguleringsmodell en høyere kvotefaktor enn fartøy med notadgang med tilsvarende hjemmelslengde. Med ny reguleringsmodell er kvotefaktoren for fartøy med garn/ snøre adgang med hjemmelslengde under 9,99 meter blitt lavere i forhold til et fartøy med notadgang (95 %). Fartøy med garn/ snøre adgang med hjemmelslengde på 10-12,99 meter har fremdeles en høyere kvotefaktor enn fartøy med not som deltakeradgang (endret fra 144% til 131%).

For fartøy med garn/ snøre adgang med hjemmelslengde på eller over 13 meter er kvotefaktorene lavere enn for fartøy med notadgang både med gammel og ny reguleringsmodell. Med ny reguleringsmodell er forskjellen blitt noe mindre.

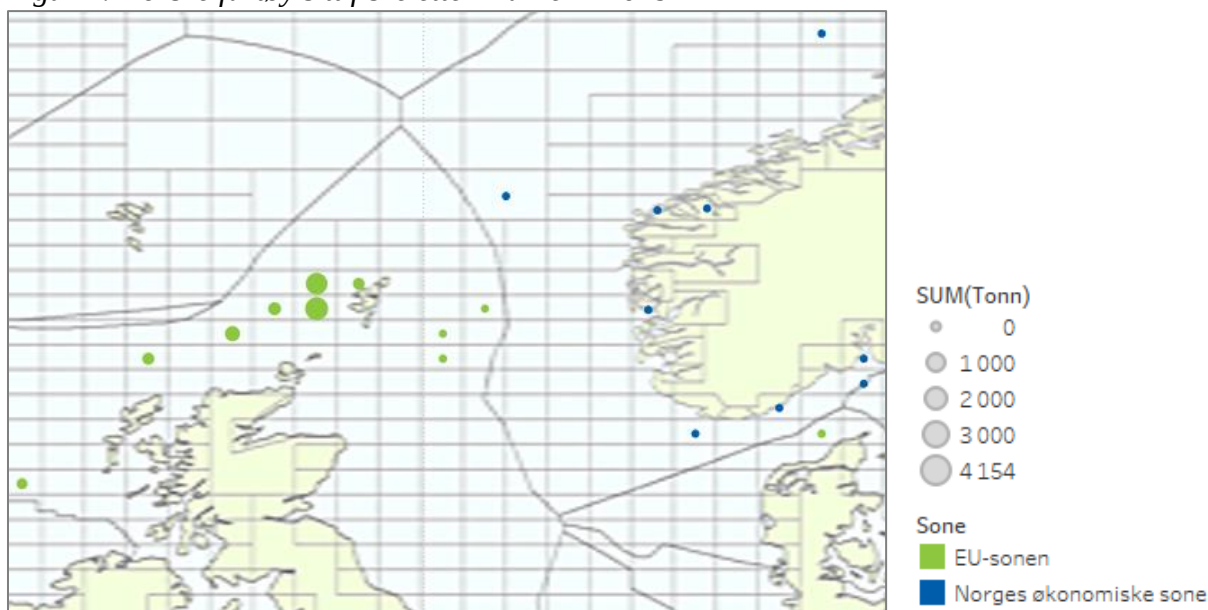
Sammenligning av maksimalkvoter

Det er flere forhold som påvirker endringene i maksimalkvoten og forholdet mellom maksimalkvoten for fartøy med not eller garn/ snøre som deltakeradgang. Hovedforklaringen er at det var ulik overreguleringsgrad for maksimalkvotene i 2018 for garn- og snøregruppen og kystnotgruppen under 13 meter største lengde. For kystnotgruppen under 13 meter største lengde var overregulert på 90 % ved sesongstart, mens for garn- og snøregruppen var den 70 %. I 2019 er overreguleringsgraden for maksimalkvoten satt til 80 %.

5.5.7 OPPFISKET KVANTUM

Totalt har norske fartøy fisket 9 736 tonn makrell i 2019. Figur 4 viser fangst tatt av norske fartøy i 2019 fordelt på soner. Fiske har foregått i EU-sonen. Fangst i norsk sone er marginal (mindre enn 1 tonn per fangst). Tradisjonelt har ikke norske fartøy deltatt i vinterfiske etter makrell. Deltakelse av norske fartøy i vinterfiske i 2019 kan ses i sammenheng med gode priser (gj. snittspris på 12,8 kr/ kg) og at MSC sertifiseringen for makrell ble suspendert i mars 2019.

Figur 4: Norske fartøy sitt fiske etter makrell i 2019

Kilde: Fiskeridirektoratets landings- og sluttseddelregister pr. 25. mars 2019

Vedlegg 1: Justerte gruppekvoter i fisket etter makrell i 2019

Tabell I gir en oversikt over gruppekvoter i 2019 (forskriftskvoter), overføringer på gruppe- og totalkvotenivå og justert gruppekvote 2019 (foreløpige). Det gjenstod 309 tonn av avsetningene til agn og forsknings- og forvaltningsformål i 2018. Dette kvantumet er overført til 2019 og fordelt i henhold til etablert fordelingsnøkkel. Fordelingen fremgår av kolonnen «overføringer fra 2018 - totalkvotenivå» i tabell I. «Overføringer fra 2018 - gruppenivå» er basert på kvoteregnskapet for 2018 som fremgår av tabell II.

Tabell I: Gruppekvoter 2019, overføringer fra 2018 og justert gruppekvote 2019

Fartøygruppe	Forskriftskvote 2019	Overføringer fra 2018			Justert gruppekvote 2019
		Gruppenivå	Totalkvotenivå	Totalt	
Fartøy med ringnottillatelse	105 553	-287 ¹	220	-67	105 486
Små ringnotfartøy	9 644	-201	20	-181	9 463
Trålfartøy	5 997	-752 ²	12	-740	5 257
Kystgruppen – totalt	29 412	4 604 ³	57	4 661	34 073
Lukket gruppe	28 662	4 604 ³	57	4 661	33 323
Landnot	100	0	0	0	100
Åpen gruppe	650	0	0	0	650
Agn	1 300	0	0	0	1 300
Forskning- og forvaltningsformål	905	0	0	0	905
Totalt	152 811	3 364	309	3 673	156 484

¹ Inkl. et tillegg 1 000 tonn som er tilbakeført fra kystnotgruppen under 13 meter største lengde

² Inkl. et fratrekk på 264 tonn til uregistrert bifangst av makrell i industrifiske

³ Inkl. et fratrekk på 1 000 tonn som er tilbakeført til fartøy med ringnottillatelse

Tabell II: Norsk kvote, fangst¹ og restkvote fordelt på fartøygrupper for kvoteåret 2018 (tonn)

Fartøygrupper	Forskrifts- kvote 2018	Justert gruppekvote 2018	Kvoteår 2018 - Fangst i 2017 og 2018				Ufisket kvote 2018 (kvotefleks på inntil 10 %)	Rest
			Fangst i 2017 på kvoten for 2018 ²	Fangst i 2018 på kvoten for 2018	Overfiske utover 10 % kvote- fleks	Sum fangst		
Ringnot	131 390	129 023	8 898	119 123	1 197	129 218	1092	-1 287
SUK	11 983	11 962	632	11 333	67	12 032	131	-201
Trål	7 451	6 769	452	6 318	448	7 218	39	-488
Kystfartøygruppen	36 143	41 182	1 402	33 256	402	35 060	518	5 604
· not < 13 m.st.l	6 043	7 022	90	5 118	7	5 215		1 807
· not ≥ 13 m.st.l.	17 317	19 178	921	17 251	134	18 306	518	354
· garn- og snøre	12 033	14 232	391	10 385	261	11 037		3 195
· åpen gruppe	650	650		392		392		258
· landnot	100	100		110		110		-10
Agn	1 300	1 300		1 366		1 366		-66
Forskning- og forvaltningsformål	1 215	1 215		840		840		375
Totalt	189 482	191 451	11 384	172 236	2 114	185 734	1 780	3 937

¹ Norges Sildesalgslag per 10. januar 2019

Med kvoteåret menes fangst som belastes den norske totalkvoten i 2018 angitt i reguleringsforskriften. Fisket i 2018 som er gjort på forskudd av kvoten for 2019 er ikke tatt med i tabell II, da dette skal belastes kvoteåret 2019.

6. Lodde ved Island, Grønland og Jan Mayen

5.6 LODDE VED ISLAND, GRØNLAND OG JAN MAYEN

5.6.1 FISKET VED ISLAND, GRØNLAND OG JAN MAYEN SESONGEN 2017/2018

Basert på resultatet av høsttoktet 2016 fant ICES våren 2017 det ikke tilrådelig å anbefale et fiske etter lodde ved Grønland, Island og Jan Mayen sesongen 2017/2018.

Havforskningsinstituttet på Island (MFRI) gjennomførte et nytt tokt høsten 2017, det ble da funnet grunnlag for å fastsette en TAC på 208 000 tonn lodde. MFRI viste videre til at endelig TAC ville bli satt basert på resultatet av tokt i januar-februar 2018.

Det ble da åpnet for et fiske innenfor en TAC på 208 000 tonn lodde. Tabell 1 viser norsk kvote og hvilke kvotekomponenter norsk kvote bestod av ved starten av sesongen.

Tabell 1: Norsk kvote fordelt på kvotekomponenter, januar 2018

Kvotekomponenter	Kvantum
1. «Trepartsavtalen»	16 640
2. «Smutthullavtalen»	31 024
3. Kvoteavtale mellom EU og Norge	16 016
herav kvote fra forrige sesong	2 290
kvoteavtale for 2018	13 726
Norsk kvote totalt	63 680

Norsk kvote var i starten av sesongen på totalt 63 680 tonn lodde, og hele denne kvoten kunne fiskes i IØS. Flåten ble tildelt maksimalkvoter med bakgrunn i en kvoteenhet på 1,49. Denne ble fastsatt på grunnlag av et estimat over antall fartøy som ville benytte seg av kvotebytteordningen, samt tatt høyde for et lite overfiske per fartøy. Fisket ble åpnet 1. januar 2018. Det første fartøyet gikk over til Island i midten av januar, noe som førte til innmelding allerede 22. januar. De neste innmeldingene kom 30. januar.

MFRI gjennomførte et nytt tokt i januar. På bakgrunn av dette var det grunnlag for øke TAC til 285 000 tonn den 3. februar. Norge fikk da ytterligere 3 984 tonn fra EU. Tabell 2 viser norsk kvote etter oppjusteringen av TAC 3. februar.

Tabell 2: Norsk kvote fordelt på kvotekomponenter, 3. februar 2018

Kvotekomponenter	Kvantum
1. «Trepartsavtalen» (TAC 285 000)	22 800
2. «Smutthullavtalen»	31 024
3. Kvoteavtale mellom EU og Norge	20 000
herav kvote fra forrige sesong	2 290
kvoteavtale for 2018	13 726
økning av TAC 03.02.18	3 984
Norsk kvote totalt	73 824

Med bakgrunn i dette ble kvoteenheten den 3. februar økt fra 1,59 til 1,75. Da hadde man korrigert for elementer som faktisk deltagelse og gjennomsnittlig overfiske.

MFRI besluttet å gjennomføre en ny måling i februar. Flere norske fartøy fisket lodde i dette området, disse fartøyene bidro med informasjon om distribusjon og migrasjon i området. Basert på resultatene av dette toktet ble det ikke funnet grunnlag for å endre TAC på 285 000 tonn.

13 fartøy benyttet seg av slumpfiskeordningen. Fiskeridirektoratet fulgte fisket svært tett og foretok daglige vurderinger over status i fisket. Siste kvelden så man at det var fare for at fartøyene på feltet ikke ville klare å ta hele kvoten sin, noe som gjorde at man fant det nødvendig å foreta en liten justering av kvoteenheten med bakgrunn i antall fartøy på feltet, restkvoter og mulighet for å ta siste kvoten uten risiko for stort overfiske. I samarbeid med næringen ble kvoteenheten besluttet økt med 0,03, fra 1,75 til 1,78. Norge fisket totalt 74 079 tonn lodde, noe som betød et lite overfiske på 255 tonn lodde.

Nærings- og fiskeridepartementet bestemte også denne sesongen å videreføre kvotebytteordningen, forskriften ble fastsatt den 11. januar 2018. Ringnotgruppen fikk anledning til å bytte hele kvoten av lodde ved Island, Grønland og Jan Mayen mot hele loddekvoten i Barentshavet. Fartøyene måtte før 22. januar 2018 gi bindende melding til Fiskeridirektoratet om kvotebytte. Totalt 12 fartøy benyttet seg av denne ordningen.

5.6.2 BESTANDSSITUASJONEN SESONGEN 2018/2019

ICES kom allerede den 27. november 2017 med kvoterådet for sesongen 2018/2019. Det ble konkludert med følgende:

ICES advises that when the harvest control rule agreed by the Coastal States is applied, the initial TAC for the fishing season 2018/2019 should be zero tonnes. The initial TAC should be revised based on acoustic survey information in autumn 2018. The final TAC should be set on the basis of survey information in autumn 2018 and winter 2018/2019.

Det ble derfor ikke funnet forsvarlig å åpne for et sommerfiske i 2018.

Høsten 2018 gjennomførte MFRI et nytt tokt i perioden 5.- 28. september. To islandske forskningsfartøy og et fartøy innleid av grønlandske myndigheter deltok i toktet. Det var stort sett gode forhold, noe som gjorde det mulig å følge planlagt rute. Det ble funnet lodde over hele området. Den totale størrelsen på bestanden ble målt til 337 000 tonn, og SSB for 2018/2019 ble beregnet til 238 000 tonn lodde. Det ble målt kun 11 milliarder eller 99 000 tonn 0-åringer. Ifølge fangstregelen må man finne mer enn 50 milliarder 0-åringer for å kunne fastsette kvote for sesongen 2019/2020.

Gjeldende fangstregel er basert på at det med 95 % sannsynlighet skal stå igjen 150 000 tonn gytemoden lodde i mars 2019. Med bakgrunn i usikkerhet knyttet til beregningene, vekst og naturlig dødelighet av lodde, samt estimat av hvor mye lodde som blir spist av torsk, hyse og sei anbefalte ikke MFRI at det ble åpnet for et loddefiske 2018/2019. De viste videre til at endelig TAC ville bli satt basert på resultatet av tokt i januar-februar 2019.

I januar 2019 foretok MFRI nye tokt. Forskningsfartøy og flere fiskebåter kartla de tradisjonelle områdene fra nordvest til øst av Island. I februar ble to norske fiskefartøy, som var på Island, leid inn for å delta i kartleggingen sammen med de islandske fartøyeene.

Heller ikke da ble det funnet grunnlag for å åpne for et loddefiske sesongen 2018/2019.

Resultatet av toktene skal presenteres på kyststatsmøtet mellom Island, Grønland og Norge i København 29. mai.

5.6.3 OPPSUMMERING OVER UTVIKLING OG EVT. KOMPENSASJON FOR MANGLENDE FISKERI SESONGEN 2018/2019

Fiskeridirektoratet gjorde alt klart for å kunne igangsette et fiskeri på kort varsel dersom situasjonen skulle tilsi dette. Lisenssøknadene var klar til å sendes. NFD hadde også tett kontakt med EU om evt. bytte av loddekvote dersom det skulle vise seg var grunnlag for å åpne for loddefiske. Det var også tett kontakt med islandske myndigheter under toktene.

Siden det ikke ble funnet grunnlag for å åpne for et loddefiske, kan det stilles spørsmål ved om Norge er berettiget kompensasjon basert på de ulike kvoteelementene:

«Trepartsavtalen»

Kompensasjonsklausulen i trepartsavtalen gjelder følgende:

Utnyttet kvote kan ikke overføres til påfølgende sesong på grunn av artens livssyklus. Dersom en part overfisker kvoten sin vil dette kvantumet bli fratrukket partens kvote påfølgende sesong og tildeles de andre partene i avtalen. Dersom det ikke blir fiskeri påfølgende sesong skal overskridende kvantum trekkes fra partens kvote når fiskeriet åpner igjen.

Hvis Grønland og Norge ikke bruker sin tildelte kvote for en gitt fiskesesong, kan Island utnytte gjenværende kvote. Dersom endelig TAC blir fastsatt 5. februar eller senere, kan Island fiske den utnyttede kvoten mot full kompensasjon påfølgende sesong til Norge og Grønland. Island skal etter utgangen av sesongen informere Grønland og Norge om beregning og utnyttelse av denne kvoten.

Avtalen gir ingen føringer for eventuell kompensasjon som følge av at det ikke blir åpnet for et fiske.

Norge/EU

Norge hadde tett kontakt med EU for et eventuelt kvotebytte av lodde til Norge dersom det skulle bli åpnet for et fiske.

«Smutthullavtalen»

Som et resultat av avtalen mellom Russland, Island og Norge, får Norge årlig overført et kvantum lodde fra Island. Størrelsen på overføringen henger sammen med den norske overføringen av torsk til Island. Overføringen av torsk er en fast prosent av TAC på torsk, uavhengig av TAC på lodde.

Torskefisket er regulert i kalenderår, mens loddefisket er regulert i sesong over to kalenderår. Siden det i mange år ikke har vært anledning til å fiske lodde i IØS om sommeren har den islandske torskekvoten gjennom «Smutthullavtalen» vært fisket i et annet kalenderår enn

loddekomponenten. Dette betyr at Island i 2018 fisket torskekvoten som er relatert til den uutnyttede loddekvote sesongen 2018/2019.

Overføringen av lodde for sesongen 2018/2019 ville ha vært i størrelsesorden 26 900 tonn. I den bilaterale protokollen mellom Norge og Island vedlagt «Smutthullavtalen» (<https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/stprp-nr-74-1998-99-/id202600/sec12>) artikkel 3, 5 ledd står det som følger:

Dersom vedkommende bestand imidlertid skulle ligge under kritisk biologisk nivå, vil den norske kvoten av denne bestanden bli opphevet. I så fall skal partene innlede forhandlinger om alternativ kompensasjon.

Fiskeridirektoratet anbefaler at Nærings- og Fiskeridepartementet tar kontakt med islandske myndigheter og får avklart kompensasjon for manglende loddefiske sesongen 2018/2019.

7. Sild i Nordsjøen og Skagerrak

5.7 SILD I NORDSJØEN OG SKAGERRAK

5.7.1 FISKET I 2018

I 2018 hadde Norge en kvote på 179 391 tonn sild i Nordsjøen og Skagerrak. Sammenlignet med 2017 var dette en økning på 23 %. Videre var det flere fartøy som på bakgrunn av det lave prisnivået i 2017 valgte å spare deler av kvoten¹ fra 2017 til 2018. Norske fartøy hadde derfor relativt store fartøykvoter i 2018, mens soneadgangen i EU-sonen var på samme nivå som tidligere år.

Fisket etter nordsjøsild var i mai-juli svært arbeidskrevende med mye kjøring, leting og kasting. Utover høsten ble det bedre samling av silden, både i norsk sone og EU-sonen. Tilsvarende som tidligere år var silden hovedsakelig tilgjengelig i EU-sonen i november/desember. Dette var en utfordring for en del av flåten som på det tidspunktet hadde et større restkvantum igjen, samtidig som soneadgangen i EU-sonen var begrenset. På bakgrunn av tilgjengelighet var det flere fartøy som valgte å spare deler av kvoten til påfølgende år. Det var flere fartøy som ikke fikk overført hele restkvantumet til 2019, pga. begrensningen på 10 %. For små ringnotfartøy gjenstod det et kvantum utover kvotefleksibilitetsordningen på gruppenivå. Det var rom innenfor totalkvoten til å overføre gjenstående kvantum til 2019.

Gjennomsnittsprisen for nordsjøsild levert til norske konsumanlegg var 4,08 kr./kg. i 2018 og var på tilsvarende nivå som i 2017 (3,96 kr./kg.). Gjennomsnittsprisen for nordsjøsild levert til mel- og oljeanvendelse var god i 2018 og var 3,64 kr./kg. Det var en økning på ca. 50 % sammenlignet med 2017. Det ble levert hele 58 000 tonn nordsjøsild til mel- og oljeanvendelse i 2018, mens det ble levert 7 000 tonn i 2017².

Totalt fisket norske fartøy 168 356³ tonn sild i Nordsjøen og Skagerrak i 2018. Det ble fisket ca. 58 000 tonn sild i EU-sonen⁴ av en soneadgang på 60 000 tonn. Figur 1 viser et kart over fangst tatt av norske fartøy i 2018 fordelt på soner.

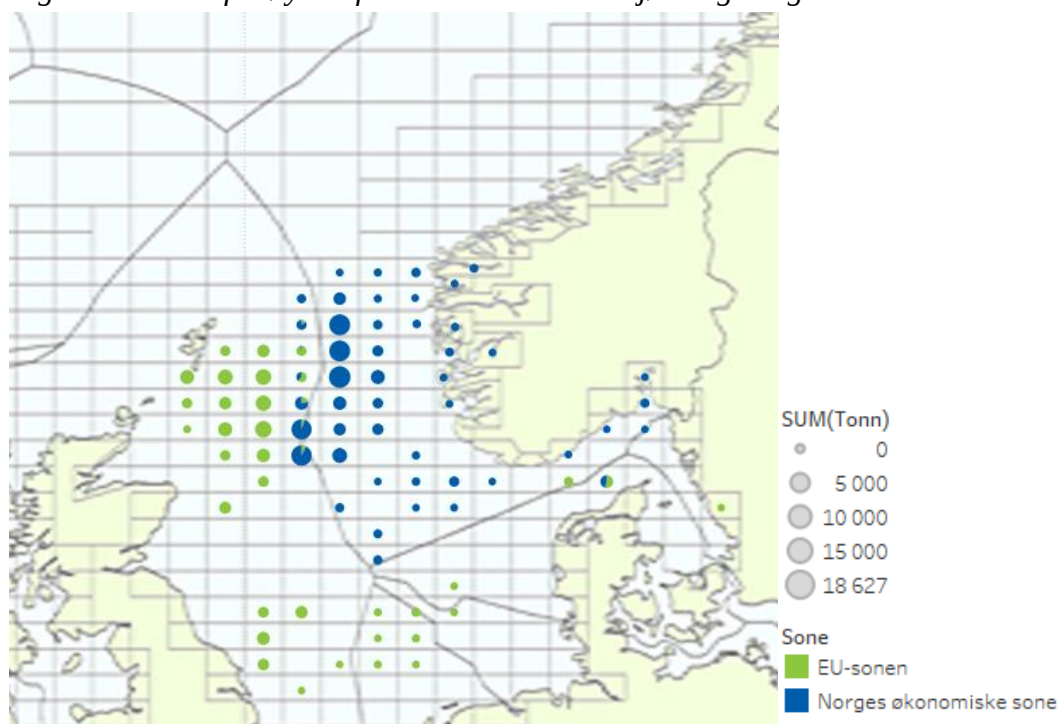
¹ Inntil 10 %

² Tall fra Norges Sildeslagslag pr. 13. mai 2019

³ Dette kvantumet består av overført kvote fra 2017, ordinær kvote for 2018 og fiske på forskudd av kvoten i 2019 (jf. kvotefleksibilitetsordningen).

⁴ i ICES statistikkområde IVa og IVb

Figur 1: Norske fartøy sitt fiske etter sild i Nordsjøen og Skagerrak i 2018

Kilde: Fiskeridirektoratets landings- og sluttseddelregister pr. 10. mai 2018

Det ble fisket 164 287 tonn sild som avregnes kvoten for kvoteåret 2018⁵. Det ble fisket 349 tonn sild som avregnes kvantumet avsatt til forskning- og forvaltningsformål i 2018.

Tabell 1 gir en oversikt over forskriftkvoter, justerte kvoter, fangst avregnet kvoteåret 2018, samt totalfangst i 2018. I vedlegg 1 fremgår ytterligere informasjon om kvoter og fangst av sild i Nordsjøen og Skagerrak relatert til kvoteåret 2018.

Tabell 1: Kvoter, justerte kvoter, fangst som avregnet kvoteåret, samt totalfangst i fisket etter sild i Nordsjøen og Skagerrak i 2018 (i tonn)

Fartøygrupper	Område	Forskrifts-kvoter	Justert gruppekvote ¹	Fangst avregnet kvoteåret ²	Totalfangst ³
Fartøy med ringnottillatelse	Nordsjøen	139 945	141 585	128 094	131 387
	Skagerrak	2 941	2 941	2 954	2 954
Små ringnotfartøy	Nordsjøen	8 933	9 212	6 522	6 761
	Skagerrak	188	188	190	190
Trålfartøy	Nordsjøen	12 518	12 262	12 056	12 702
Kyst - lukket gr.	Nordsjøen og Skagerrak	14 156	15 000	13 833	13 688
Kyst - åpen gr.	Nordsjøen og Skagerrak	150	150	289	292
Forskn. og forvaltn.	Nordsjøen	560	560	349	349
Totalt	Nordsjøen og Skagerrak	179 391	181 898	164 287	168 353⁴

¹ Kvoter justert for kvotefleksibilitet, overføringer mellom grupper, estimert bifangst etc.

² Norges Sildesalgslag per 11. april 2018

³ Fiskeridirektoratets landings- og sluttseddelregister per 23. mars 2019

⁴ Inkl. et kvantum «annet» på 30 tonn.

⁵ Det ble fisket 2 743 tonn i 2017 som avregnes kvoten i 2018.

5.7.2 KVOTESITUASJONEN I 2019

Sild i Nordsjøen og Skagerrak er bestander som forvaltes av Norge og EU i felleskap. Totalkvoten for Nordsjøen er fastsatt til 385 008 tonn, en reduksjon på ca. 36 % fra 2018. Videre er totalkvoten for Skagerrak fastsatt til 29 326 tonn, en reduksjon på ca. 40 % fra 2018. Tabell 2 viser den norske kvotesituasjonen i Nordsjøen og Skagerrak i 2019.

Tabell 2: Kvotesituasjonen i 2019 (tonn)

	Nordsjøen	Skagerrak
Norsk totalkvote (iht. bilaterale avtaler)	111 652	3 911
Kvoteoverføring til Sverige (iht. bilateral avtale)	886	
Kvoteoverføring fra Skagerrak til Nordsjøen	1 956	1 956
Norsk kvote (iht. reguleringsforskriften)	112 722	1 955
Avsatt til forskning og forvaltningsformål	561	
Disponibel kvote til fordeling	112 161	1 955

Det har gjennom flere år vært en fleksibilitet med hensyn til hvor kvotene kan fiskes ved at en prosentandel av kvoten i Skagerrak kan fiskes i Nordsjøen. I 2019 kan Norge fiske 50 % av kvoten i Skagerrak i Nordsjøen. Dette er tilsvarende prosentandel som i årene 2011-2018. Kvotene er fordelt ut i fra den forutsetning at hele den overførbare delen av Skagerrakandelen på 1 956 tonn fiskes i Nordsjøen. Videre overføres 886 tonn til Sverige. Norsk kvote etter overføringer er 112 722 tonn i Nordsjøen og 1 955 tonn i Skagerrak.

5.7.3 REGULERINGEN OG UTVIKLINGEN I FISKET I 2019

5.7.3.1 Fordeling

Av kvoten i Nordsjøen er det avsatt 561 tonn til forsknings- og forvaltningsformål i 2019. Disponibel kvote til fordeling mellom fartøygruppene er derfor henholdsvis 112 161 tonn i Nordsjøen og 1 955 tonn i Skagerrak. Tabell 3 gir en oversikt over hvordan kvotene er fordelt mellom fartøygruppene. Fordelingen er i samsvar med Norges Fiskarlags landsmøtesak 7/01 og 6/07. Kystgruppen får 8 % (eller minst 7 000 tonn) og trålerne 7 % av disponibel kvote, mens ringnotgruppen får det resterende. Små ringnotfartøy tildeles 6 % av ringnotgruppens gruppekvote. Det er i 2019 lagt til grunn at kystgruppen fisker minst 100 tonn sild i Skagerrak. Dette kvantumet avsettes til kystgruppen i Skagerrak, og det resterende kvantumet på 1 855 fordeles til ringnotgruppen (hvorav små ringnotfartøy får 6 %). Kystgruppen kan fiske inntil 2 056 tonn i henhold til forskriften. Av denne kvoten er 200 tonn avsatt til et låssettingsfiske innenfor grunnlinjene i Skagerrak etter 1. september.

Tabell 3: Fordeling av norsk kvote i 2019 (tonn)

	Fartøy med ringnottillatelse	Små ringnotfartøy	Trålfartøy	Kystfartøy	Totalt
Nordsjøen	139 945	8 933	12 518	14 306	175 602
Skagerrak ¹	2 941	188	0		3 229
Totalt	142 886	9 121	12 518	14 306	178 831
Fartøygr. andel av tot. kvote	80 %	5 %	7 %	8 %	100 %

¹ Det er tatt høyde for at inntil 50 % av Skagerrakkvoten kan fiskes i Nordsjøen, det vil si 1 956 tonn

I vedlegg 1 fremgår informasjon om justerte gruppekvotes i fisket etter sild i Nordsjøen og Skagerrak i 2019.

5.7.3.2 Kvotefleksibilitet mellom år

Kvotefleksibilitetsordningene i 2018 er videreført i 2019. Dette vil si at det er kvotefleksibilitet på inntil 10 % mellom år på totalkvotene og gruppekvote i Nordsjøen og Skagerrak. I tillegg kan det enkelte fartøy i havfiskeflåten spare eller forskuttere inntil 10 % av kvoten i Nordsjøen, mens det enkelte kystfiskefartøy i lukket gruppe kan forskuttere inntil 10 % av kvoten i Nordsjøen og Skagerrak.

Fiskeridirektoratet mottok en henvendelse fra Fiskebåt høsten 2018 hvor de anmodet om at det enkelte fartøy må ta ansvar for fiske utover 110 %, samt fiske utover delkvoter i andre lands soner. Fiskebåt ønsker at fartøy som overfisker sin kvote får det overfiskede kvantumet belastet fartøyets individuelle kvote (neste år), og at dette kvantumet ikke belastes tilhørende gruppekvote slik gjeldende praksis er. Henvendelsen gjelder fiskeriene nvg-sild, makrell, kolmule og nordsjøsild. Fiskeridirektoratet har spørsmålet til behandling og vil presisere at det ikke er aktuelt å gjøre noen endringer for innværende år.

5.7.3.3 EU-sonen

Tilsvarende som tidligere år er soneadgangen i EU-sonen i 2019 på 50 000 tonn, som kan økes til 60 000 tonn ved behov. Tabell 4 gir en oversikt over hvordan soneadgangen er fordelt mellom de ulike fartøygruppene. Fordelingen er basert på den andelen fartøygruppene kan fiske av kvoten i Nordsjøen.

Tabell 4: Fordeling av soneadgangen i EU-sonen i 2019

Fartøygrupper	Andel iht. 7/01 og 6/07 (%)	Andel (tonn)
Ringnot	79,7 %	39 850
SUK	5,1 %	2 550
Trål	7,1 %	3 550
Kyst	8,1 %	4 050
Totalt	100,0 %	50 000

Fisket i EU-sonen er regulert med maksimalkvoter og kan bli stoppet når soneadgangen er oppfisket. Delkvoteenheter i EU-sonen for havfiskeflåten var fra årets begynnelse overregulert med 20 %. Delkvoteenheter er flatt fordelt på grunnlag av en soneadgang på 60 000 tonn. Tilsvarende som i 2016-2018 er overreguleringsgraden for delkvoteenheter for lukket kystgruppe ca. 30 % i 2019. Bakgrunnen for dette var innspill fra Norges Fiskarlag om at kun kvotefaktorene for kystfartøy over 15 meter største lengde inngår i beregningsgrunnlaget for kvoteenheter i EU-sonen.

Fiskeridirektoratet kan stoppe adgangen til å fiske kvantumet i medhold av kvotefleksibilitetsordningen i EU-sonen etter 5. desember 2019.

5.7.3.4 Ringnotgruppen

For fartøy med ringnottillatelse og små ringnotfartøy ble kvoteenheten for fisket i Nordsjøen satt til henholdsvis 2,29 og 1,65 i mai. Kvoteenheterne er tilnærmet flatt regulert. Videre er kvoteenheterne for beregning av maksimalkvotene i Skagerrak satt til 0,5 for fartøy med ringnottillatelse og 0,2 for små ringnotfartøy.

Det ble fra og med 2018 åpnet for et regulært fiske med bruk av flytetrål i Skagerrak for ringnotgruppen under forutsetning at det brukes sorteringsrist med en spileavstand som ikke overstiger 55 mm.

5.7.3.5 Trålgruppen

For trålgruppens fiske etter sild i Nordsjøen er kvoteenheten satt til 0,64 ved årets begynnelse. Kvoteenheten er tilnærmet flatt regulert. Som tidligere år er det forbudt for trålerne å fiske sild i Skagerrak.

5.7.3.6 Kystfartøygruppen

Gruppekvote for kystfiskefartøy i Nordsjøen og Skagerrak er på 9 129 tonn. Justert gruppekvote er 10 260 tonn. Av dette avsettes det 200 tonn til et låssettingsfiske innenfor grunnlinjene i Skagerrak etter 1. september og 150 tonn til åpen gruppe.

Lukket kystgruppe er regulert med maksimalkvoter med garantert kvantum i bunn. Maksimalkvoten for 2019 ble i mai satt til 11,3 tonn per kvotefaktor. Dette er en overreguleringsgrad på ca. 20 %. Det garanterte kvantumet er satt til 9,4 tonn per kvotefaktor.

5.7.3.7 Oppfisket kvantum

Det er per 9. mai 2019 meldt inn marginale fangster av sild i Nordsjøen og Skagerrak for inneværende år. Dette er tilsvarende som i 2018.

Vedlegg 1: Justerte gruppekvotes i fisket etter sild i Nordsjøen og Skagerrak i 2019

Tabell I gir en oversikt over gruppekvotes i 2019 (forskriftskvotes), overføringer på gruppe- og totalkvotenivå og justert gruppekvotes 2019. Det gjenstod 211 tonn av avsetningen til forsknings- og forvaltningsformål i 2018. Det legges til grunn at dette fordeles mellom fartøygruppene i henhold til etablert fordelingsnøkkel. Videre gjenstod det 2 005 tonn av små ringnotfartøy sin gruppekvote i Nordsjøen i 2018. Små ringnotfartøy kan kun overføre 890 tonn fra 2018 til 2019 i henhold til kvotefleksibilitetsordningen. Dette vil si at det gjenstod 1 115 tonn utover kvotefleksibilitetsordningen på gruppenivå for små ringnotfartøy. I desember 2018 ble næringsorganisasjonene orientert om at det var stor sannsynlighet for at gruppen ikke ville fiske opp kvoten i 2018, men at det var rom innenfor totalkvoten til å overføre gjenstående kvantum til 2019. Fiskeridirektoratet har lagt til grunn at kvantumet utover kvotefleksibilitetsordningen fordeles mellom fartøygruppene i henhold til etablert fordelingsnøkkel.

Totalt overføres det 1 295 tonn fra 2018 til 2019 som fordeles i henhold til etablert fordelingsnøkkel. Fordelingen fremgår av kolonnen «overføringer totalkvotenivå» i tabell I.

Tabell I: Gruppekvotes 2019, overføringer fra 2018 og justerte gruppekvotes 2019

Fartøygrupper	Område	Forskriftskvote 2019	Overføringer fra 2018			Justert gr. kvote 2019
			Gruppe-nivå	Totalkvote-nivå	Totalt	
Fartøy med ringnottillatelse	Nordsjøen	89 435	4 294	1 036	5 330	94 765
	Skagerrak	1 744	0	0	0	1 744
Små ringnotfartøy	Nordsjøen	5 709	890	65	955	6 664
	Skagerrak	111	0	0	0	111
Trålfartøy	Nordsjøen	7 988	-677	91	-586	7 402
Kystgruppen totalt	Nordsjøen og Skagerrak	9 129	1 028	103	1 131	10 260
<i>Lukket gruppe</i>	Nordsjøen og Skagerrak	8 979	1 028	103	1 131	10 110
<i>Åpen gruppe</i>	Nordsjøen og Skagerrak	150	0	0	0	150
Forskning- og forvaltningsformål	Nordsjøen	561	0	0	0	561
Totalt	Nordsjøen og Skagerrak	114 677	5 535	1 295	6 830	121 507

Tabell II: Norsk kvote, fangst¹ og restkvote fordelt på fartøygrupper for kvoteåret 2018 (tonn)

Fartøygr.	Område	Forskriftskvoter 2018	Justerte kvoter 2018	Kvoteår 2017 - fangst i 2017 og 2018				Ufisket kvote 2018 (kvotefleks på inntil 10 %)	Redusert negativ IB ² til påfølgende år pga. over i EU el. inndrag.	Rest
				Fangst i 2017 på kvoten for 2018	Ordinær fangst 2018	Overfiske utover kvotefleks	Sum fangst			
Fartøy med ringnottilat.	Nordsjøen	139 945	141 585	2 243	125 842	9	128 094	9084	113	4 294
	Skagerrak	2 941	2 941		2 954		2 954			-13
Små ringnotfartøy	Nordsjøen	8 933	9 212	145	6 377	0	6 522	685	0	2 005
	Skagerrak	188	188		190		190			-2
Trålfartøy	Nordsjøen	12 518	12 262	97	11 838	121	12 056	421	162	-377
Kyst - lukket gr.	Nordsjøen	14056	14900	258	13 295	18	13 571			1 329
	Skagerrak	100	100	0	262	0	262			-162
Kyst - åpen gr.	Nordsjøen og Skagerrak	150	150		289		289			-139
Forskning- og forvaltning	Nordsjøen	560	560		349		349			211
Totalt	Nordsjøen	176 162	178 669	2 743	157 990	148	160 881	10 190	275	7 323
	Skagerrak	3 229	3 229	0	3 406	0	3 406	0	0	-177

¹ Norges Sildesalgslag per 23. mars 2019

² Inngående balanse

Med kvoteåret menes fangst som belastes den norske totalkvoten i 2018 angitt i reguleringsforskriften. Fisket i 2018 som er gjort på forskudd av kvoten for 2019 er ikke tatt med i tabell II, da dette skal belastes kvoteåret 2019.

8. Kolmule

5.8 KOLMULE

5.8.1 FISKET I 2018

Norske fartøy fisket og landet i alt 438 426 tonn kolmule i 2018, 17 362 tonn utover den norske kvoten på 421 000 tonn. Fartøy med kolmuletråltillatelse kunne i 2018 fiske 263 620 tonn av gruppeknoten på 328 318 tonn i EU-sonen. I tillegg kunne de fiske inntil 25 459 tonn av gruppeknoten i færøysonen. Fartøy med nordsjøtråltillatelse eller pelagisk tråltillatelse kunne fiske totalt 92 602 tonn i NØS og internasjonalt farvann. Av dette kvantumet kunne 74 355 tonn fiskes i EU-sonen og 7 181 tonn i færøysonen. Norsk fiske etter kolmule i 2018 er gjengitt i tabell 1.

Tabell 1: Norske områdekvoter og fangst av kolmule i 2018

Fartøygruppe	Område	Område- og totalkvote (tonn)	Områdefangst og totalfangst (tonn)	Restkvote (tonn)
Kolmuletråltillatelse	NØS		638	
	EU-sonen	263 620	274 360	-10 740
	Færøysonen	25 459	8 726	16 733
	Internasjonalt		57 688	
	Totalt¹	328 318	341 411	-13 093
Nordsjøtråltillatelse og pelagisk tråltillatelse	NØS		21 790	
	EU-sonen	74 355	70 887	3 468
	Færøysonen	7 181		7 181
	Internasjonalt		3 993	
	Totalt¹	92 602	96 670	-4 068
Bifangst	NØS		344	-344
Forskning		180	2	178
Totalt norske fartøy		421 100	438 426	-17 326

Kilde: Fiskeridirektoratets landings- og sluttseddelregister per. 29. april 2019.

¹Totalkvoten for gruppen tilsvarer områdekvoten for NØS og internasjonalt farvann

5.8.2 KVOTESITUASJONEN I 2019

De fire kyststatene, EU, Færøyene, Island og Norge, ble enige om at totalt uttak av kolmule ikke skulle overstige 1 143 629 tonn i 2019. Det ble imidlertid ikke enighet om en fordeling av denne kvoten, og kyststatene har dermed fastsatt egne kvoter. Norge holdt seg til sin tradisjonelle andel av kolmulekvoten, som gir Norge en kvote i 2019 på 276 257 tonn. I tillegg har Norge byttet til seg 99 900 tonn fra EU, mens vi har overført 19 906 tonn til Russland, slik at vi ender opp med en kvote på 356 251 tonn, hvorav 1030 tonn avsettes til forskningskvote. Kvoten i 2019 er ca 15 % lavere enn året før.

Det norske kvotefleksibilitetsgrunnlaget tilsvarer den norske kvoten før bytter med andre parter, og er derfor på 276 257 tonn. Dette vil si at det kan planlegges et fiske utover norsk kvote på inntil 27 625 tonn i 2019, og at en ved en eventuelt gjenstående kvote kan overføre

inntil tilsvarende kvantum til 2020. For kolmuletrålerne og pelagisk- og nordsjøtrålerne utgjør kvotefleksibiliteten henholdsvis 21 548 og 6 078 tonn.

I tillegg til soneadgangen som fremgår av ad-hoc avtalen mellom Norge og EU, kan norske fartøy også fiske kvantumet av kolmule som Norge byttet til seg i de ordinære bilaterale forhandlingene med EU, i EU-sonen. Den totale norske soneadgangen i EU-sonen er derfor på 287 755 tonn i 2019.

I de bilaterale forhandlingene med Færøyene ble det også enighet om at norske fartøy kunne fiske inntil 30 000 tonn av den norske kvoten i Færøyenes økonomiske sone.

5.8.3 REGULERINGSOPPLEGGET OG UTVIKLINGEN I FISKET I 2019

Den norske kvoten er fordelt mellom fartøy med kolmuletråltillatelse og fartøy med pelagisk- eller nordsjøtråltillatelse. Fordelingen, og fisket hittil i år, er angitt i tabell 2. Tabellen fremstiller fangst fordelt på fartøygruppe og fangstområde. Som tidligere år kan norske fartøy fiske hele totalkvoten i NØS og internasjonalt farvann.

Tabell 2: Norske områdekvoter og fangst i 2019

Fartøygruppe	Område	Område- og totalkvote (tonn)	Områdefangst og totalfangst (tonn)	Restkvote (tonn)
Kolmuletråltillatelse	NØS		129	
	EU-sonen	224 449	210 653	13 796
	Færøysonen	23 400	1 176	22 224
	Internasjonalt		56 828	
	Totalt¹	277 073	268 786	8 287
Nordsjøtråltillatelse og pelagisk tråltillatelse	NØS		1 175	
	EU-sonen	63 306	51 934	11 372
	Færøysonen	6 600	517	6 083
	Internasjonalt		2 328	
	Totalt¹	78 149	55 954	22 195
Bifangst	NØS		71	-71
Forskning/undervisning		1 030		1 030
Totalt norske fartøy		356 251	324 811	31 440

Kilde: Fiskeridirektoratets landings- og sluttseddelregister pr. 29. april 2019.

¹ Totalkvoten for gruppen tilsvarer områdekvoten for NØS og internasjonalt farvann.

Ordningen for tilrettelegging av fiske i Færøysonen i januar ble videreført; ett fartøy benyttet seg av ordningen.

Fisket for øvrig startet så smått i EU-sonen i slutten av januar. Rundt månedskiftet februar/mars ble det fisket mye i internasjonalt farvann. Fisket i EU-sonen tiltok noe fra slutten av februar. Den 15. mars ble delkvoteenheten for kolmuletrål økt, og fisketakten økte ytterligere. Den 2. april økte også delkvoteenheten for pelagisk-/nordsjøtrål.

Den totale utviklingen i fisket går frem av figur 1. I 2016 og 2017 holdt fisketakten seg god i første halvdel av mars, mens den i år var laber i samme periode.

Figur 1. Utviklingen i fisket i 2019 sammenlignet med 2017 og 2018 – figuren viser det rullerende gjennomsnittet over 7 dager av fangster i perioden 1. februar til og med 31. mai.

Kilde: Fiskeridirektoratets landings- og sluttseddelregister per. 29. april 2019.

5.8.3.1 FARTØY MED KOLMULETRÅLTILLATELSE

Den 25. januar ble det fastsatt fartøyskvoter i fisket etter kolmule. For kolmuletrålerne ble kvotenheten satt til 5 847. Delkvoteenheterne i EU-sonen og færøysk sone ble satt til henholdsvis 4 723 og 535. Kvotefleksibilitetsgrunnlaget ble satt til 4 561.

Gruppen av kolmuletrålere består av totalt 43 fiskefartøy. Ett fartøy har en faktor på 2, mens syv fartøy har faktor større enn én. Totalt antall faktorer i gruppen er 47,1. Gruppen kan fiske kolmule i Norges økonomiske sone, fiskevernsonen ved Svalbard, fiskerisonen ved Jan Mayen, EU-sonen, færøysonen og i internasjonalt farvann.

Kolmuletrålerne fiske i internasjonalt farvann foregikk hovedsakelig i de to første ukene i mars. Det var perioder med mye dårlig vær, og mange fisket på samme tid, da forholdene tillot det. Den 15. mars ble det beregnet at gruppen kunne fiske hele restkvantumet i EU-sonen, og det ble «åpnet fullt» i EU-sonen.

Per 29. april er gruppens fiske i hovedsak avsluttet.

5.8.3.2 FARTØY MED PELAGISK- OG NORDSJØTRÅLTILLATELSE

Det er i alt 28 fartøy med pelagisk tråltillatelse eller nordsjøtråltillatelse. Av disse fartøyene har 4 fartøy nordsjøtråltillatelse og 24 pelagisk tråltillatelse. Totalt antall basistonn i gruppen er 28 614,5.

Gruppen er i år regulert med fartøykvoter basert på en kvoteenhet på 2,63. Delkvotefaktoren i EU-sonen ble satt til 2,42 og delkvotefaktoren i færøysonen ble satt til 0,28, mens kvotefleksibilitetsgrunnlaget er 2,12. Siden det er varierende utnyttelse av soneadgangen i denne gruppen, er delkvoteenhetene overregulert fra årets start. Den 2. april ble delkvoteenheten i EU-sonen økt til 2,63.

Av gruppens totalkvote gjenstår det i overkant av 22 000 tonn per 29. april. Gruppen fisker normalt en del i norsk sone i perioden mai-desember.

5.8.3.3 KVOTEFLEKSIBILITET OVER ÅR

Fiskeridirektoratet mottok en henvendelse fra Fiskebåt høsten 2018 hvor de anmodet om at det enkelte fartøy må ta ansvar for fiske utover 110 %, samt fiske utover delkvoter i andre lands soner. Fiskebåt ønsker at fartøy som overfisker sin kvote får det overfiskede kvantumet belastet fartøyets individuelle kvote (neste år), og at dette kvantumet ikke belastes tilhørende gruppekvote slik gjeldende praksis er. Henvendelsen gjelder fiskeriene nvg-sild, makrell, kolmule og nordsjøsild. Fiskeridirektoratet har spørsmålet til behandling og vil presisere at det ikke er aktuelt å gjøre noen endringer for inneværende år.

9. Vassild

5.9 VASSILD

5.9.1 FISKET I 2018

Tabell 1 viser kvoter og fangst av vassild i 2018. For 2018 ble det fastsatt en totalkvote på 13 770 tonn vassild, hvorav 20 tonn vassild ble avsatt til forsknings- og undervisningskvoter. I tillegg ble 665 tonn vassild overført fra året før.

Tabell 1: Kvote, fordeling og fangst av vassild i 2018

	Kvote (tonn)	Fangst (tonn)	Rest (tonn)
Ordinær kvote vassildtrål (inkl. overføring)	14 415	15 794	-1 379
Forskning	20	0	20
Bifangst nord for 62°N		1	-5
Bifangst sør for 62°N (inkl. vassildtrål)		4	
Totalt	13 047	15 799	-1 364

Kilde: Fiskeridirektoratets Landings- og sluttseddelregister per 6. mai 2019

Oppstartdatoen i fisket etter vassild for 2018 ble satt til 1. januar.

Fisket var fra årets start regulert med en maksimalkvote på 650 tonn vassild per fartøy med vassildtråltillatelse.

I 2016 ble det innført et RTC-regime for fisket etter vassild for å begrense bifangster av uer, sei og hyse. Stengingskriteriet ble satt til 1 000 kg i samlet vekt av uer, sei og hyse i de enkelte fangster.

I de siste år har det vært hyppig bruk av RTC-stengninger i et området på Trænadjupet i perioden 25. februar til 31. mars. Dette området ble i nevnte periode forhåndsstengt i 2018. Det var fremdeles mulig å fiske i området med inspektør fra Sjøtjenesten om bord. På anbefaling fra Sjøtjenesten, basert på fangster med lav innblanding av uer, sei og hyse, ble området åpnet 22. mars.

Den 5. desember ble det beregnet av totalkvoten, inkludert fiske på forhånd på neste års kvote, ville være oppfisket: fisket ble dermed stoppet.

5.9.2 KVOTESITUASJONEN I 2019

For 2019 er det fastsatt en totalkvote på 13 770 tonn vassild, og all fangst av vassild i NØS avregnes denne totalkvoten. Av dette er det avsatt 20 tonn vassild til forsknings- og undervisningskvoter.

I 2018 ble det fisket 1 364 tonn av 2019-kvoten slik at totalt uttak, eksklusive kvantum avsatt til forsknings- og undervisningskvoter, ble 12 406 tonn.

Som for 2018 ble ICES sitt råd justert for å stemme overens med norsk regulering: ICES anbefalte at uttaket av vassild i ICES underområder 1, 2, 4 og 3.a ikke skulle overstige 15 656

tonn. Dette estimatet er basert på fangster av vassild og strømsild både nord og sør for 62 grader nord. Siden norsk regulering bare dekker vassild nord for 62 grader er ikke rådet fra ICES i samsvar med den nasjonale reguleringen. Fiskeridirektoratet mottok derfor et justert råd fra Havforskningsinstituttet (HI). Ved å foreta de samme beregningene som ICES, men etter å ha trukket ut strømsild tatt sør for 62 grader fra datagrunnlaget, anbefalte HI en kvote på 13 770 tonn for 2018 og 2019.

5.9.3 REGULERINGSOPPLEGG OG UTVIKLINGEN I FISKET I 2019

5.9.3.1 Avvikling av fisket

Det er innført minstemål på 27 cm for vassild, og adgang til å ha inntil 20 % innblanding av vassild under minstemålet i antall i de enkelte fangster. Det er også åpnet for at vassild kan fiskes og landes til oppmaling.

Fartøy som er tildelt vassildtråltillatelse i medhold av forskrift 13. oktober 2006 om spesielle tillatelser til å drive enkelte former for fiske og fangst § 2-24, kan delta i direktefisket etter vassild i Norges økonomiske sone.

Fartøy med vassildtråltillatelse kan fiske og lande en maksimalkvote på 475 tonn vassild; det samme som ved årets start. Maksimalkvoten i 2019 ble satt med utgangspunkt i deltakelsen de siste år. Det har ved flere anledninger kommet ønsker om fartøykvoter i dette fisket. Bakgrunnen for at det ikke er fastsatt fartøykvoter i dette fisket er at det er enkelte «passive» vassildtråltillatelser.

Per 6. mai er det registrert landinger på 11 365 tonn vassild. Det gjenstår altså 1 041 av den ordinære kvoten inkludert fratrukk for fiske på forhånd i 2018. Innenfor en kvotefleksibilitet på 10 % kan vi i år fiske ytterligere 1 377 tonn av neste års kvote, slik at maksimalt uttak resten av året er 2 418 tonn vassild. Gjenstående kvote innenfor 10 % kan overføres til neste år.

Ved reguleringen av fisket etter vassild er det en usikkerhetsfaktor knyttet til antall deltagende fartøy. Av de 31 eksisterende tillatelsene er det registrert fangst på 25 eller færre i perioden 2013-2018.

Tabell 2: Antall fangster per rettighet og maksimalkvote i årene 2013-2018

Antall fangster fordelt på rettighet	2013	2014	2015	2016	2017	2018
All fangst	25	25	25	24	23	25
Fangst over 100 tonn	21	23	23	23	22	25
Fangst over 300 tonn	20	21	21	22	21	25
Fangst over 500 tonn	20	16	18	15	20	23
Maksimalkvote ved årets start	550	520	500	500	550	650

Kilde: Fiskeridirektoratets Landings- og sluttseddelregister per 6. mai 2018.

Det er normalt et begrenset, men merkbart overfiske av maksimalkvotene i dette fisket. Per 2. juni hvert år i perioden 2015-2018 fisket mellom 12-18 fartøy i snitt 18-64 tonn over maksimalkvoten. Per 6. mai 2019 har 18 fartøy fisket i snitt 46 tonn over maksimalkvoten.

Tabell 3: Fangst av vassild fordelt på de første fem månedene i perioden 2012 -2019

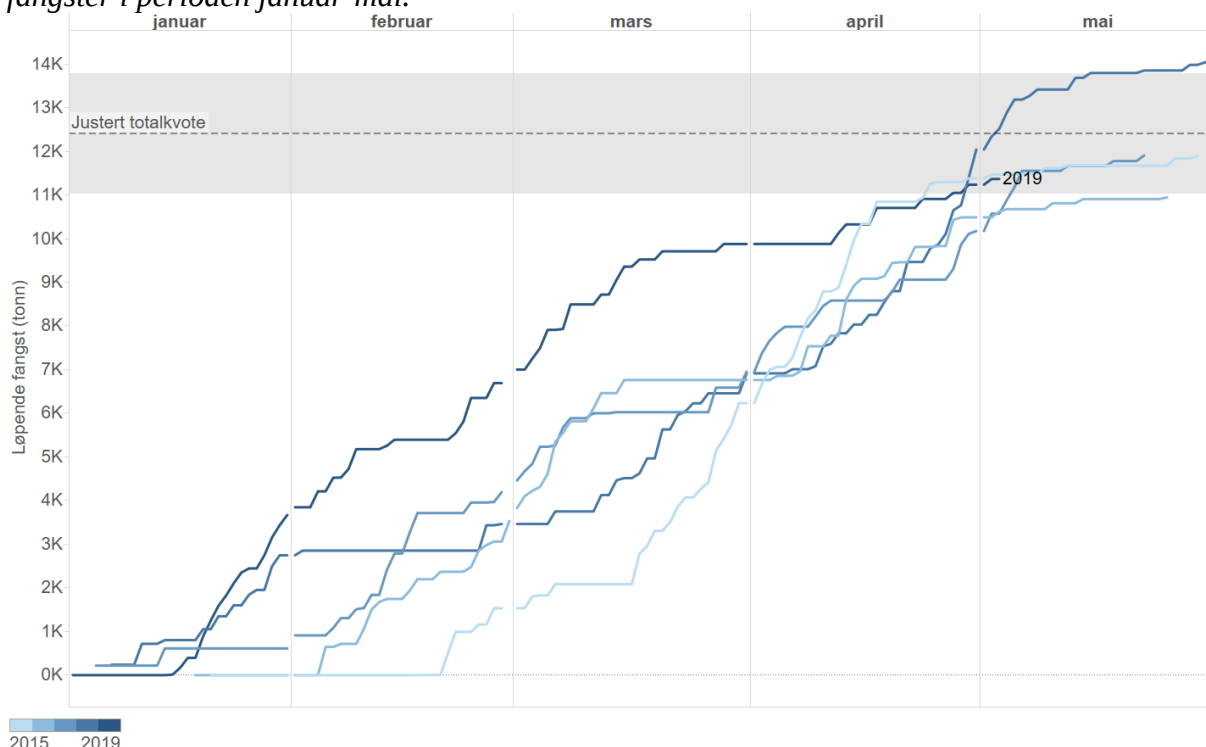
Leveringsmåned	Fangst (tonn)						
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Januar	0	0	0	0	612	2 746	3 669
Februar	938	822	1 533	3 531	3 582	717	3 021
Mars	6 639	6 275	4 698	3 229	2 757	3 450	3 185
April	4 026	3 308	5 148	3 726	3 222	5 125	1 359
Mai	36	1 211	512	457	1 730	1 145	130
Totalt	11 297	11 616	11 891	10 944	11 903	13 183	11 365

Kilde: Fiskeridirektoratets landings- og sluttseddelregister per 6. mai 2019

Tabellen inkluderer fangst i hele NØS.

Fisketakten de siste årene har blitt fremskyndet sammenlignet med tidligere, muliggjort av fremskyndet åpning av fisket. Fra og med 2017 har fisket blitt åpnet fra årets start, og fisket i januar har økt hvert år siden da.

Figur 1: Utviklingen i fisket i 2019 sammenlignet med 2014-2018 – figuren viser kumulative fangster i perioden januar-mai.

Kilde: Fiskeridirektoratets landings- og sluttseddelregister per 6. mai 2019.

Hittil i år er det registrert 48 tonn vassild som bifangst nord for 62°N. Både mengden bifangst og når på året den tas varierer mye.

5.9.3.2 Stengte områder

I 2019, som året før, ble et område på Trænadjupet forhåndsstengt for perioden 25. februar til 31. mars. Feltet forble stengt hele perioden.

For øvrig ble et område på Skjoldryggen stengt i perioden 29. januar til 8. februar på grunn av høy innblanding av aktuelle arter, primært sei.

10. Sei i Nordsjøen og Skagerrak

5.10 SEI I NORDSJØEN OG SKAGERAK I 2019

5.10.1 FISKET I 2018

Oversikt over kvoter og fangst fordelt på de ulike fartøygruppene i fisket etter sei i Nordsjøen og Skagerrak i 2018 er gjengitt i tabell 1. Tabellen viser at 68 % av den justerte gruppekvote ble utnyttet i 2018. Norge og EU har avtalt en kvotefleksibilitetsordning som innebærer at inntil 10 % av ufisket kvantum kan overføres til påfølgende reguleringsår. Som følge av denne ordningen ble det overført 5 438 tonn sei som kan fiskes i 2019.

Tabell 1: Gruppekvoter og fangst og førstehandsverdi i fisket etter sei sør for 62°N i 2018

Fartøygrupper	Forskrifts-kvote (tonn)	Justert kvote (tonn)	Fangst (tonn)	Rest (tonn)	Utnyttelse	Verdi (1000 kr)
Trål totalt	40 874	44 365	31 726	12 639	72 %	256 914
Torsketrål ¹	26 187	28 809	22 062	6 747	77 %	185 161
Seitrål	6 816	7 498	4 066	3 432	54 %	33 516
Avgrenset nordsjøtrål	1 811	1 877	2 604	-727	139 %	21 476
Pelagisk-/nordsjøtrål	6 060	6 081	2 993	3 088	49 %	16 762
Bifangst pelagisk-/nordsjøtrål ²	100	100	100	0	100 %	560
Not	5 500	5 500	2 050	3 450	37 %	8 327
Konvensjonelle totalt	8 000	8 000	5336	2 664	67 %	54 198
Konvensjonelle havfiskefartøy			1 428			15 705
Andre konvensjonelle fartøy			3 908			38 949
Forskning og undervisning	10	10	1	9	10 %	5
Annet (inkl. agn og fritidsfiske)			53	-53		242
Totalt	54 384	57 875	39 165	18 710	68 %	319 687

Kilde: Landings- og sluttseddelregisteret og konsesjons- og deltakerregisteret i Fiskeridirektoratet per 3. mai 2019.

¹ Enkelte torsketrålere har strukturkvoter fra seitrålgruppen og følgelig skal noe av kvantumet fra torsketrålerne belastes seitrålernes gruppekvote. Dette er hensyntatt i tabellen ovenfor, men blir ikke utført i Fiskeridirektorats ukestatistikk.

² Det foreligger ikke bifangstestimat for 2017, men det legges til grunn at hele bifangstavsetningen ble tatt.

5.10.2 KVOTER OG UTVIKLINGEN I FISKET I 2019

Norge og EU ble i kvoteforhandlingene for 2019 enige om en TAC på 122 342 tonn i ICES statistikkområde 4 og 3.a; av dette var Norges andel 63 818 tonn. Den 22. februar nedjusterte imidlertid ICES anbefalt uttak. EU og Norge ble den 11. april enige om å sette TAC for 2019 til 93 614, hvorav 49 879 tonn tilfalt Norge.

Etter kvotebytter og avsetning til forskning på 10 tonn er norsk kvote til fordeling 47 989 tonn. I tillegg overførte vi 5 438 tonn ufisket kvantum fra 2018, slik at totalt kvantum tilgjengelig for flåten i 2019 er 53 427 tonn. I tillegg kan vi forskuttere neste års kvote med inntil 10 % av kvantum avtalt med EU.

I tillegg til dette ble det klart at norske fartøy kan fiske inntil 940 tonn sei i EU-sonen i ICES statistikkområde 6.a. nord for 56°30' N. Kvoten er ikke fordelt mellom fartøygruppene. Fisket på kvoten startet 16. april; per 6. mai har norske fartøy, i følge elektroniske fangstrapporter til Fiskeridirektoratet, fisket 453 tonn sei i området.

Tabell 2: Gruppekvoter, fangst og førstehandsverdi i fisket etter sei sør for 62°N i 2019

Fartøygrupper	Forskrifts- kvoter (tonn)	Justerte kvoter (tonn)	Fangst (tonn)	Rest (tonn)	Utnyttelse (%)	Verdi (1000 kr)
Trål totalt	34 489	39 828	7 393	32 435	19 %	63 067
Torsketrål ¹	21 527	25 497	5 527	19 970	22 %	47 632
Seitrål ¹	5 603	6 636	691	5 945	10 %	5 832
Avgrenset nordsjøtrål	1 693	1 793	1 072	721	60 %	9 397
Pelagisk-/nordsjøtrål	5 566	5 902	103	5 799	2 %	206
Bifangst pelagisk-/nordsjøtrål ²	100	100	100	0	100 %	200
Not	5 500	5 500	1 114	4 386	20 %	2 460
Konvensjonelle totalt	8 000	8 000	1 152	6 848	14 %	11 064
Konvensjonelle havfiskefartøy			162			1 630
Andre konvensjonelle fartøy			990			9 435
Forskning og undervisning	10	10	0	10	0 %	2
Annet (inkl. agn og fritidsfiske)			21	-21		105
Totalt	47 999	53 438	9 681	43 757	18 %	76 698

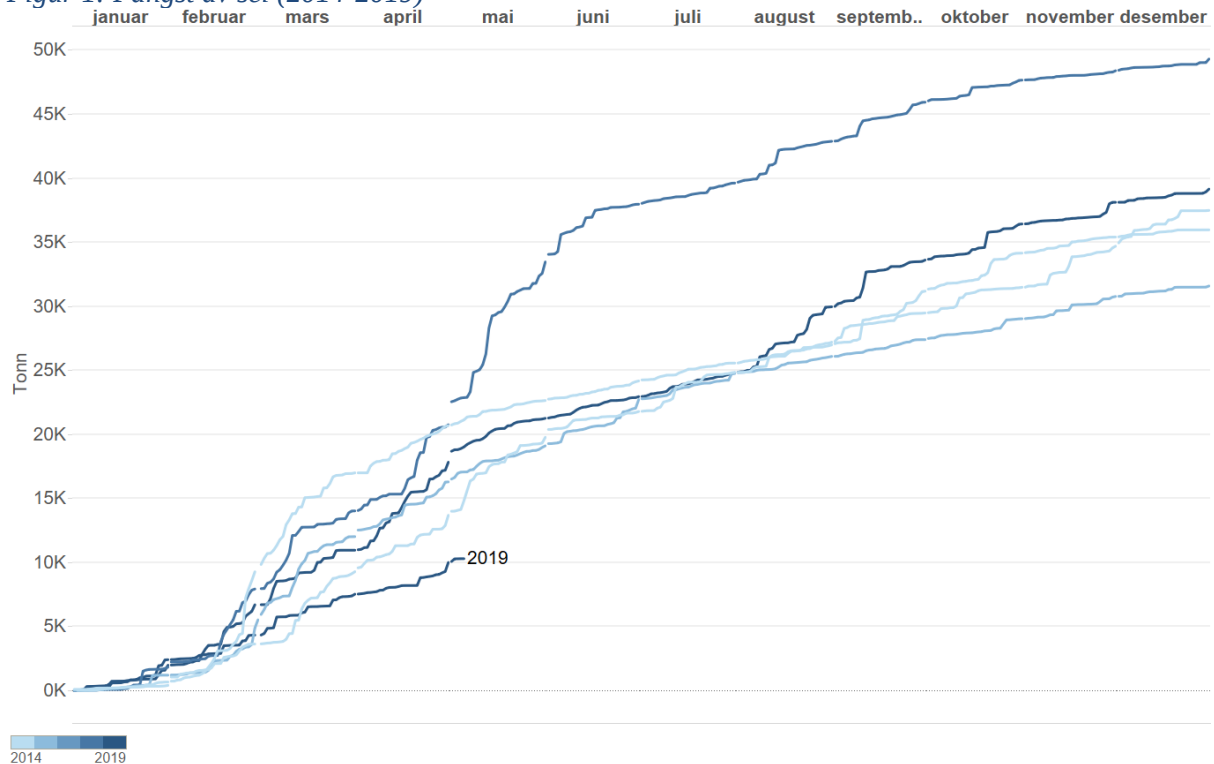
Kilde: Landings- og sluttseddelregisteret og konsesjons- og deltakerregisteret i Fiskeridirektoratet per 3. mai 2019

¹ Enkelte torsketrålere har strukturkvoter fra seitrålgruppen og følgelig skal noe av kvantumet fra torsketrålerne belastes seitrålernes gruppekvote. Dette er hensyntatt i tabellen ovenfor, men blir ikke utført i Fiskeridirektorats ukestatistikk.

² Det foreligger ikke bifangstestimat for 2018, men det legges til grunn at hele bifangstavsetningen blir tatt.

Det ser foreløpig ikke ut som om Norge vil utnytte årets kvote fullt ut. Figur 1 viser kumulativ fangst av sei per år for de siste fem år; 2019 skiller seg ut med lav fangsttakt. Det er kun i det beste året i tidsserien at totalfangstene endte på nivå med årets kvote (før overføringer mellom år). Det ser foreløpig ut til at overføringene til 2020 vil være 10 % av Norges kvote fra Norge-EU-avtalen, som også har vært tilfellet de siste par år.

Figur 1: Fangst av sei (2014-2019)

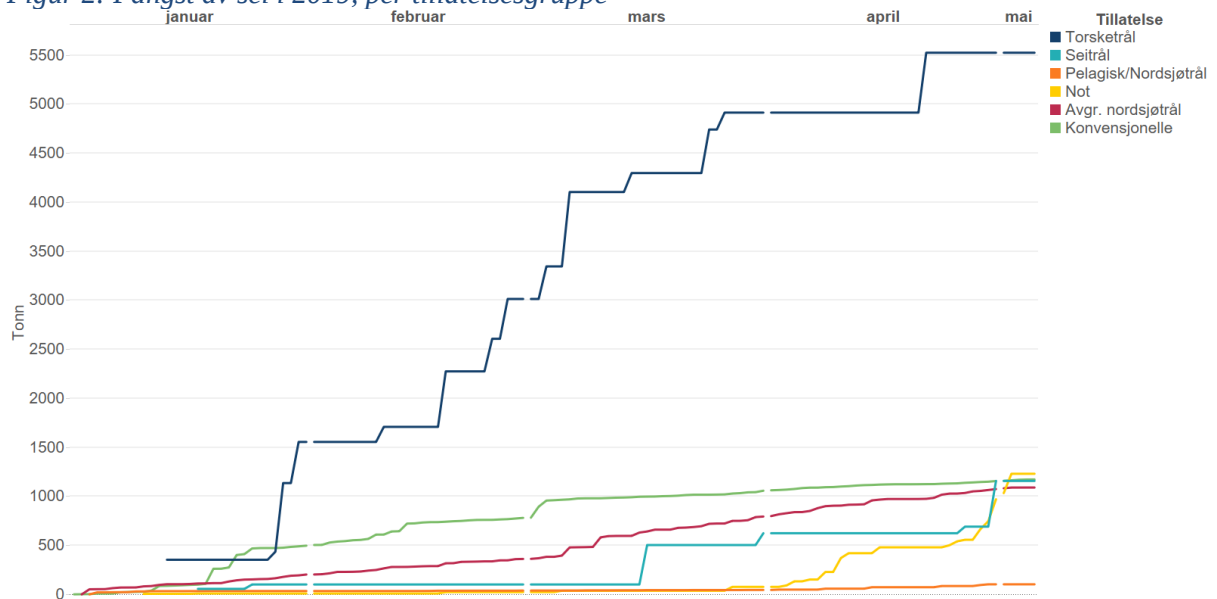

Kilde: Landings- og sluttseddelregisteret og konsesjons- og deltakerregisteret i Fiskeridirektoratet per 6. mai 2019.

Figur 2 viser kumulativ fangst per reguleringsgruppe i 2019.

Notfisket avvikles som et fritt fiske innenfor gruppekvoten på 5 500 tonn, og per 5. mai er om lag 22 % av gruppekvoten oppfisket. Notfisket foregår hovedsakelig i mai.

Figur 2: Fangst av sei i 2019, per tillatelsesgruppe

Kilde: Landings- og sluttseddelregisteret og Konsesjons- og deltakerregisteret i Fiskeridirektoratet per 6. mai 2019.

Fartøy som fisker med konvensjonelle redskap ble fra årets start regulert med en maksimalkvote på 1 000 tonn. Gruppen har per 5. mai fisket 15 % av gruppeknoten på 8 000 tonn. Gruppen fisker normalt mye en periode i februar, og har ellers et relativt jevnt fiske utover året, med hovedtyngden på høsten.

Fartøy med torsketråltillatelse er regulert med maksimalkvoter. Fartøy med torsketråltillatelse registrert som ferskfisk- og rundtrålere fikk en maksimalkvote på 1 100 tonn fra årets start; fabrikktrålere fikk en maksimalkvote på 1 540 tonn. Den 30. april ble kvotene økt til hhv. 1 400 og 1 960 tonn. Per 5. mai i år har torsketrålerne fisket 5 527 tonn, noe som tilsvarer en kvoteutnyttelse på 26 %. Gruppen fisker mest i perioden februar-juni.

Fartøy med seitråltillatelse er i likhet med torsketrålerne regulert med maksimalkvoter, disse var fra årets start på 800 tonn pr. kvotefaktor. Gruppen har fisket nesten 1 158 tonn per 5. mai, en utnyttelsesgrad på 21 %. Gruppen fisker normalt lite om sommeren.

Fartøy med nordsjøtråltillatelse, pelagisk tråltillatelse og avgrenset nordsjøtråltillatelse har siden 2011 blitt regulert innenfor en samlet gruppekvote. Gruppeknoten fordeles med 77 % til fartøy med pelagisk tråltillatelse og nordsjøtråltillatelse og 23 % til fartøy med avgrenset nordsjøtråltillatelse. Fartøy med avgrenset nordsjøtråltillatelse, som har fisket mer enn 325 tonn i ett av årene 2006, 2007 eller 2008, har en kvotefaktor på 1. Andre fartøy med avgrenset nordsjøtråltillatelse har en kvotefaktor på 0,5.

I 2019 har fartøy med avgrenset nordsjøtråltillatelse hatt adgang til å fiske direkte etter sei fra årets start, ettersom det ble vurdert som lite sannynlig at totalkvoten ville bli fisket opp. På grunn av en laber fisketakt generelt har denne vurderingen holdt seg, også etter kvotereduksjonen som ble avtalt 11. april. Fartøy med avgrenset nordsjøtråltillatelse fisker innenfor en maksimalkvote på 300 tonn per kvotefaktor. Av gruppeknoten på 1 693 er det per 5. mai fisket 1 091 tonn (64 %). Gruppen fisker relativt jevnt hele året.

Fartøy med pelagisk- eller nordsjøtråltillatelse fisker innenfor en maksimalkvote på 600 tonn. Av gruppeknoten på 5 666 er det fisket 103 tonn (2%). Gruppen fisker normalt lite før mai.

11. Reker i Nordsjøen og Skagerrak

5.11 REKER I NORDSJØEN OG SKAGERRAK

5.11.1 FISKET I 2018

I 2018 kunne norske fartøy fiske 6 225 tonn reker fra årets start. Kvoten ble redusert til 5 239 tonn den 2. mai, som følge av et oppdatert kvoteråd fra ICES. I tillegg kunne man fiske 612 tonn som sto igjen fra 2017.

I 2018 ble det landet 5 133 tonn reker i Nordsjøen og Skagerrak. Inntil 10 % av kvoten på 5 239 tonn kunne overføres til 2019, så selv om gjenstående kvote var 718 tonn kunne bare 523 tonn overføres til 2019.

Fra og med 2016 ble reker i Nordsjøen og Skagerrak omfattet av Real Time Closure (RTC)-systemet; dette for å begrense fisket av reker under minstemål. RTC-regimet gir Fiskeridirektoratet adgang til å stenge et område for fiske etter reker i inntil 14 dager dersom det er større innblanding enn 15 % reker under minstemål. Adgangen ble benyttet én gang i 2018, i juli.

5.11.2 REGULERINGSOPPLEGGET OG UTVIKLINGEN I FISKET I 2019

5.11.2.1 Reguleringsopplegget

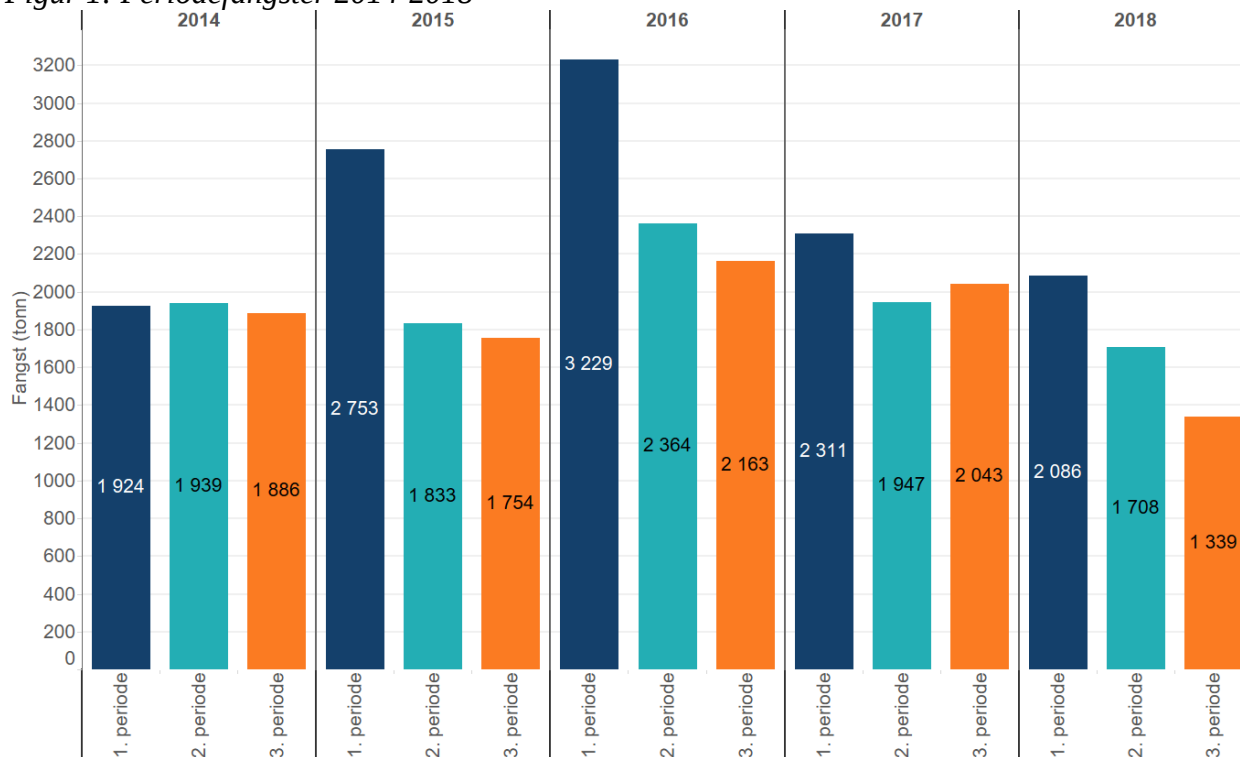
Fra årets start var Norge og EU enige om en midlertidig kvote for første halvår 2019, på 4 608 tonn. Norges andel på 2 563 tonn ble fordelt forholdsmessig på de to første periodene, med hhv. 1 708 og 855 tonn. Etter nytt kvoteråd fra ICES, som dekket uttak av reker for hele 2019, ble Norge og EU den 11. april enige om å redusere Total Allowable Catch (TAC) til 6 163 tonn.

Norges andel av kvoten ble 3 536 tonn etter kvotebytter. Dette er betydelig lavere enn de siste årene. I tillegg til dette kan norske fartøy fiske 523 tonn som ble overført fra 2018, slik at totalt uttak av norske fartøy i 2019 kan være inntil 4 059 tonn.

I samråd med næringen har reguleringen blitt betydelig innskjerpet sammenlignet med de siste årene, etter at den nye kvoten ble avtalt. Kvoten er fordelt på periode 1-3 med hhv. 1 650, 943 og 943 tonn, før overføringer fra 2018; de justerte periodekvotene for periode 2 og 3 i 2019 er satt lik hhv. 1 266 og 1 143 tonn. Figur 1 illustrerer behovet for en innstramming. I første periode 2019 var maksimalkvoten satt til 20 tonn, mens den i periode 2 og 3 ble satt til 8 tonn. Til sammenligning har maksimalkvotene de siste årene stort sett vært over 20 tonn (etter refordelinger).

Vi kan verken forskuttere neste års kvote eller overføre kvote til neste år. Da bestanden ved starten av 2019 ble estimert til å være under triggerpunktet i den langsiktige forvaltningsstrategien er kvotefleksibilitetsbestemmelsen i den samme strategien suspendert.

Figur 1: Periodefangster 2014-2018¹

Kilde: Landings- og sluttseddelregisteret i Fiskeridirektoratet per 2. mai 2019.

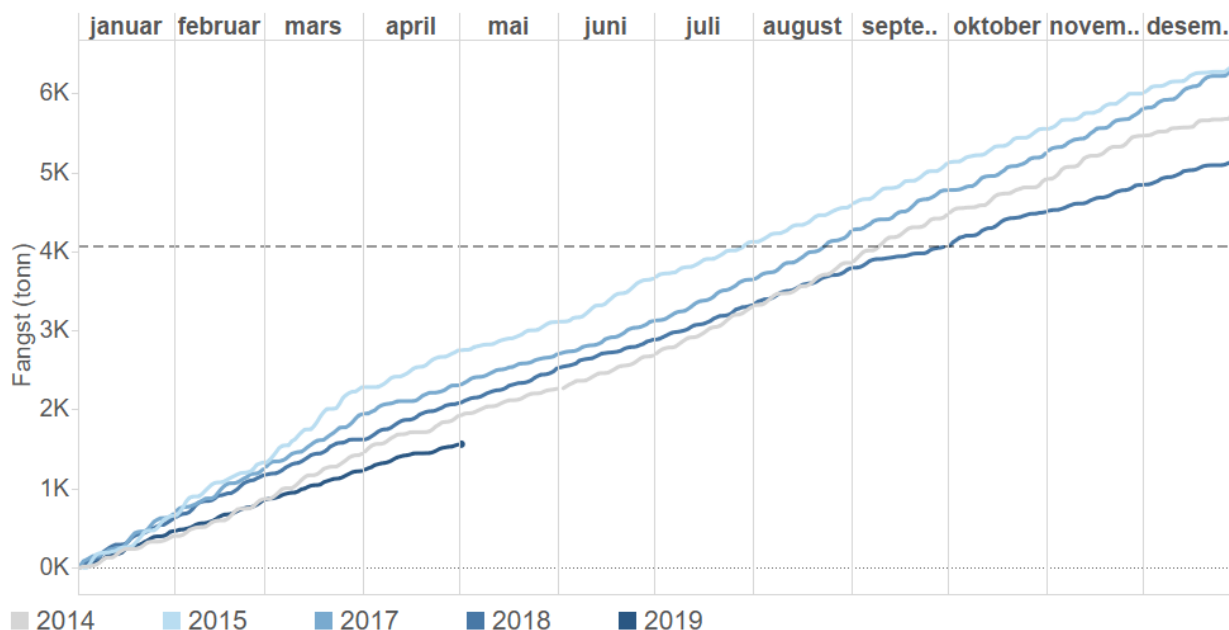
¹ Periodene i 2015 varte fra 1. januar til 5. april, 6. april til 16. august og 17. august til 31. desember. Dette reflekteres *ikke* i tabellen, der tradisjonell periodeinndeling er anvendt også for 2015.

5.11.2.2 Avvikling av fisket

I første periode fisket 157 fartøy til sammen 1 561 tonn reker. Med en periodekvote på 1 650 tonn gjenstår 89 tonn som kan fiskes i de påfølgende periodene, utover de justerte gruppekvotene nevnt over.

Fangstakten til nå i år har vært lav sammenlignet med tidligere år (Figur 2). Dette kan skyldes flere forhold. Én faktor er sviktende rekruttering over flere år kombinert med innslaget av en noe større 2018-årsklasse. Større innslag av reker under minstemål har medført flere RTC-stengninger i rekefisket i 2019 enn foregående år. Det er påregnelig at fangsttakten vil kunne øke når 2018-årsklassen vokser seg større.

Figur 2: Fangst 2014-2019 (stiplet linje angir årets totalkvote)

Kilde: Landings- og sluttseddelregisteret i Fiskeridirektoratet per 2. mai 2019.

Av de fartøyene som har landet reker hittil i år er det totalt 82 fartøy med største lengde under 11 meter. Disse fartøyene har landet 364 tonn, tilsvarende 23,3 % av totalfangsten; en noe høyere andel enn normalt.

Tabell 1: Fylkesvis deltakelse i fisket etter reker i Nordsjøen og Skagerrak

Fylke	2014	2015	2016	2017	2018
Akershus	2	2	2	3	2
Aust-Agder	24	28	29	30	23
Hordaland	12	12	15	14	12
Møre og Romsdal	2	3	3	4	4
Nordland	1	1	2	1	1
Oslo	2	4	4	5	3
Rogaland	39	38	37	36	31
Sogn og Fjordane		1	3	4	3
Telemark	14	17	12	13	12
Vest-Agder	36	41	38	45	40
Vestfold	20	22	26	24	24
Østfold	31	30	32	36	33
Grand Total	183	199	203	215	188

Kilde: Landings- og sluttseddelregisteret i Fiskeridirektoratet per 2. mai 2019.

Tabell 1 viser hvordan fordelingen av deltakelsen har vært de siste fem årene. Vi kan spore en svak økning i antall fartøy under 11 meter største lengde, en trend som startet i 2013 etter noen år

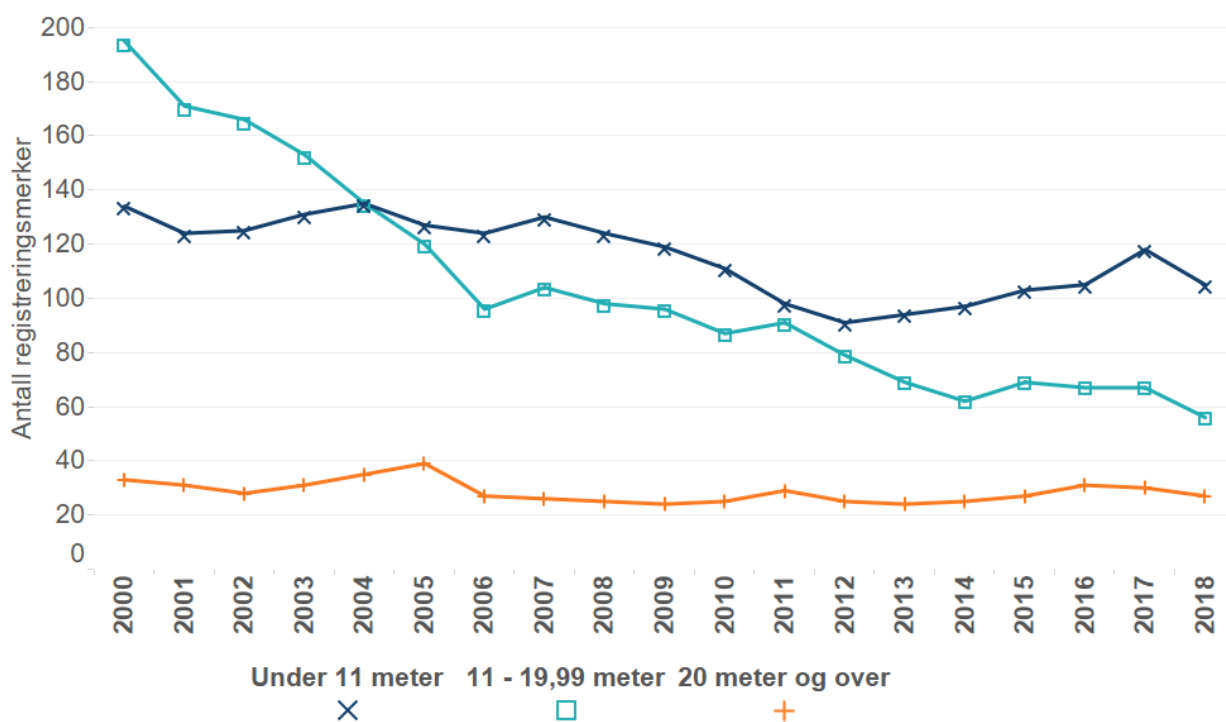
med nedgang (Figur 3). Vi ser også en tilsvarende negativ trend i antall fartøy mellom 11 og 20 meter.

Tabell 1: Fylkesvis deltakelse i fisket etter reker i Nordsjøen og Skagerrak

Fylke	2014	2015	2016	2017	2018
Akershus	2	2	2	3	2
Aust-Agder	24	28	29	30	23
Hordaland	12	12	15	14	12
Møre og Romsdal	2	3	3	4	4
Nordland	1	1	2	1	1
Oslo	2	4	4	5	3
Rogaland	39	38	37	36	31
Sogn og Fjordane		1	3	4	3
Telemark	14	17	12	13	12
Vest-Agder	36	41	38	45	40
Vestfold	20	22	26	24	24
Østfold	31	30	32	36	33
Grand Total	183	199	203	215	188

Kilde: Landings- og sluttseddelregisteret i Fiskeridirektoratet per 2. mai 2019.

Figur 3: Antall fartøy fordelt på lengdegrupper (største lengde) (2000-2018)

Kilde: Landings- og sluttseddelregisteret i Fiskeridirektoratet per 2. mai 2019.

5.11.3 ORIENTERING OM TEKNISKE TILTAK OG SELEKSJONSFORSTØK

Et sentralt tiltak for å bedre rekeforvaltningen i Nordsjøen og Skagerrak har vært å utvide virkeområdet om bruk av sorteringsrist til også å gjelde innenfor 4 nautiske mil av grunnlinjen i Nordsjøen og Skagerrak. Tiltaket ble implementert med virkning fra 1. januar 2019. Etter dialog med næringen ble det besluttet å utsette håndhevelsen av påbudet til 1. mai 2019 for å gi næringsaktørene tilstrekkelig tid til å tilpasse seg endringen.

I forbindelse med prosessen knyttet til tiltak for å beskytte gytefelt og forbud mot å fiske torsk på kyststrekningen fra Telemark til svenskegrensen, ble det med virkning fra 15. juni 2019 vedtatt et snevert unntak fra påbudet om bruk av sorteringsrist for fartøy med kaisalgsdispensasjon. Hovedbegrunnelsen for unntaket er knyttet til den begrensede fangstmengden og særpreget til omsetningsformen.

Fiskeridirektoratet har i samarbeid med Havforskningsinstituttet, Universitetet i Tromsø og Fiskeri- og havbruksnæringens forskningsfond gjennomført ulike seleksjonsforsøk med rekestrål de siste årene.

I 2019 har det blitt gjennomført tre forsøk:

- Forsøk med krepsepalte.

Utfordringen med krepsepalte er en ukjent risiko for i hvilken grad sorteringsristens effekt forringes. Det er derfor gjennomført forsøk i samarbeid med Havforskningsinstituttet med formål om å dokumentere krepsepaltes egenskaper.

- Seleksjon.

Et sentralt element i Fiskeridirektoratets rekestrategi har vært å bidra til å videreutvikle seleksjonssystemer for å sortere ut småreker. Til dette har det blitt lagt ned til dels betydelige ressurser. Samarbeidet mellom forvaltning, forskning og næringen har bidratt til å utvikle en smårekerist («Trygg-risten») med dokumentert seleksjonseffekt.

Det er et potensial for økt selektering i rekestrål og Fiskeridirektoratet er opptatt av å dokumentere de selektive egenskaper i ulike seleksjonsløsninger. I løpet av mai måned er det gjennomført følgende to gyldige forsøk:

- Forsøk med kvadratmasker.

Fiskeridirektoratet har i mai gjennomført forsøk i samarbeid med Havforskningsinstituttet og Universitetet i Tromsø med formål om å dokumentere seleksjonseffekten av trålpose laget med kvadratiske masker (T45).

- Forsøk med diamantmasker med korte leistau.

Havforskningsinstituttet gjennomførte et tokt i slutten av mai med firepanels trålposer med korte leistau. En forventer at forsøkene gir tilnærmet samme seleksjonseffekten som poser med kvadratmasker. Forsøkene vil være ferdige rundt månedsskiftet mai/juni.

Data fra de ovennevnte forsøkene vil nå bli bearbeidet. Så snart resultater fra forsøkene foreligger vil Fiskeridirektoratet invitere til et møte i arbeidsgruppen som er nedsatt med relevante aktører fra næring, forskning og forvaltning.

12. Tobis

5.12 TOBIS

5.12.1 FISKERIENE I 2018

I 2018 fisket norske fartøy totalt 69 531 tonn tobis, jf. tabell 1. Svenske fartøy, som i henhold til bilateral avtale disponerte en kvote på 800 tonn industrifisk, rapporterte fangster på 743 tonn av tobis i NØS i 2018. For øvrig hadde ikke utenlandske fartøy anledning til å fiske tobis i norske farvann.

Tabell 1: Norske fartøys kvoter, fiske og fangstverdi i 2018.

Område	Kvote (tonn)	Fangst (tonn)	Verdi (1 000 kr)
Norges økonomiske sone	70 000	69 531	153 699
EU-sonen	0	0	0
Totalt	70 000	69 531	153 699

Kilde: Fiskeridirektoratets landings- og sluttseddelregister per 20. mai 2019.

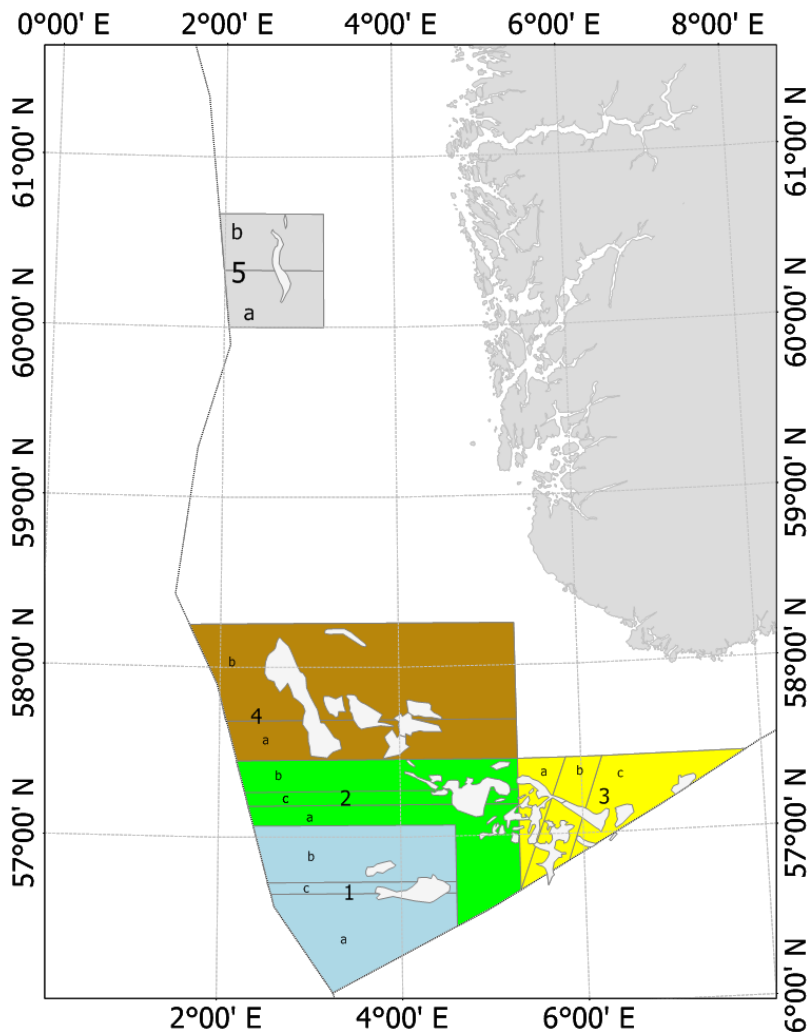
Fisket etter tobis i 2018 ble gjennomført i henhold til den områdebaserte forvaltningsmodellen.

Den 6. februar 2018 ga Havforskningsinstituttet et foreløpig råd om tobisfisket i NØS i 2018. Havforskningsinstituttet foreslo at totalkvoten ble begrenset til 70 000 tonn, og at underområdene 1b, 1c, 2a, 2c, 3a, 3b og 4a (se figur 1) ble åpnet for tobisfiske i perioden fra 15. april til 23. juni 2018.

Havforskningsinstituttet gjennomførte i perioden 23. april til 14. mai 2018 et tokt i tobisområdene. Toktet avdekket en fortsatt tallrik 2016-årsklasse men at rekrutteringen av 2017-årsklassen var svak. Videre hadde den individuelle veksten vært svak, trolig pga. lav temperatur og liten tilgang til dyreplankton. På dette grunnlag opprettholdt Havforskningsinstituttet sitt foreløpige råd om at tobiskvoten i 2018 ikke skulle overstige 70 000 tonn.

Havforskningsinstituttets anbefalinger ble fulgt i reguleringsforskriften. Maksimalkvoten for de enkelte fartøy ble fastsatt på basis av en kvoteenhet på 2,4.

Totalt ble det tatt 69 531 tonn tobis, hvorav nesten 60 000 tonn ble tatt i april. Første fangst ble tatt den 22. april og den siste 13. juni. I alt leverte 25 norske fartøy tobisfangster fra NØS i 2018.

Figur 1. Kart over områder i den områdebaserte forvaltningen.

5.12.2 FISKERIENE I 2019

Den 11. februar 2019 ga Havforskningsinstituttet et foreløpig råd om tobisfisket i NØS i 2019. Havforskningsinstituttet foreslo at totalkvoten ble begrenset til 55 000 tonn, og at underområdene 1b, 1c, 2b, 2c, 3c, 3b og 4a (se figur 1) ble åpnet for tobisfiske i perioden fra 15. april til 23. juni 2019. Kvoteenheten ble satt til 1,9.

Havforskningsinstituttet gjennomførte et tokt på tobisfeltene 23. april til 13. mai 2019. I toktrapporten kommer frem at 2016-årsklassen av tobis fortsatt er svært tallrik, og at 2017-årsklassen er svak mens 2018 årsklassen er middels sterk. Beiteforholdene våren 2019 har vært gode, men individveksten er lavere enn normalt da dårlig vekst i 2018 har medført at lengden på to- og treåringene er mindre enn vanlig. Videre er utbredelsen god, da det ble observert fangstbare forekomster i alle forvaltningsområdene 1-4 i den sørlige delen av den norske sonen i Nordsjøen. Antall ettåringer og toåringer er i tråd med

prognosene som lå til grunn for det foreløpige rådet. Antall treåringer er imidlertid målt vesentlig høyere enn hva som ble predikert.

På dette grunnlag tilrår Havforskningsinstituttet at året tobiskvote økes til 125 000 tonn. Havforskningsinstituttet tilrår også at område 5 forblir stengt grunnet lavt biomasseestimat på Vikingbanken.

Havforskningsinstituttets anbefalinger har blitt fulgt og reguleringsforskriften er blitt endret tilsvarende. Maksimalkvoten beregnes med en kvoteenhet på 4,34.

Første fangst ble innmeldt den 17. april og per 20. mai har 25 fartøy meldt inn vel 78 000 tonn ifølge ERS-meldinger.

Svenske fartøy har meldt inn fangst på 520 tonn.

5.12.3 FISKE I EU-SONEN

I de bilaterale forhandlingene mellom Norge og EU for 2019 ble det ikke avtalt overføring av tobis mellom partene.

13. Torsk i Nordsjøen og Skagerrak

5.13

FISKET ETTER TORSK I NORDSJØEN OG SKAGERRAK

5.13.1 FISKERIENE I 2018

Norge og EU ble for 2018 enige om en TAC for torsk i Nordsjøen på 48 156 tonn. Partene ble også enige om å sette TAC for torsk i Skagerrak til 7 995 tonn.

En oversikt over det norske torskefisket sør for 62°N i 2018 er gitt i tabell 1. Totalt var Norges kvote i Nordsjøen 6 955 tonn etter avsetning til tredjeland. Av dette kvantum ble 50 tonn satt av til forskningsfangst. I Skagerrak (utenfor grunnlinjen) kunne norske fartøy fiske inntil 259 tonn, hvorav 189 tonn var avsatt til konvensjonelt fiske.

Tabell 1: Kvoter, fangst og verdi av torsk i Nordsjøen og Skagerrak (utenfor grunnlinjer) i 2018.

Nordsjøen					
Fartøygrupper	Kvote (tonn)	Fangst (tonn)	Rest (tonn)	Utnyttelsesgrad (%)	Verdi (1.000 kr)
Konvensjonell ¹	5 355	4 496	-	-	112 657
Trål	1 600 ²	1 081	-	-	24 064
Totalt	6 955	5 577	1 378	80 %	136 721
¹ inkl. avsetning til forskningsfangst og bifangst					
² avsetning til bifangst					
Skagerrak					
Fartøygrupper	Kvote (tonn)	Fangst (tonn)	Rest (tonn)	Utnyttelsesgrad (%)	Verdi (1.000 kr)
Konvensjonell	189	58	-	-	1 305
Trål	70 ¹	50	-	-	991
Totalt	259	108	151	42%	2 296
¹ avsetning til bifangst					

Kilde: Fiskeridirektoratets Landings- og sluttseddelregister per 3. mai 2019.

5.13.2 FISKERIENE I 2019

5.13.2.1 NORDSJØEN

I de bilaterale forhandlingene med EU som ble undertegnet 12. desember 2018 ble totalkvoten av torsk i Nordsjøen i 2019 satt til 29 437 tonn. Norges andel er 5 004 tonn. Etter avsetning til tredjeland er Norges kvote 4 622 tonn som er en reduksjon på 2 333 tonn sammenlignet med kvoten i 2018.

Fordelingen av den norske kvoten i 2019 er gitt i tabell 2.

Tabell 2: Fordeling av den norske kvoten i 2019 (5 004 tonn)

Norsk andel av TAC i 2019	5 004
Avsetning til tredjeland	382
Avsetning til bifangst til trål	1 100
Avsetning til bifangst til konvensjonelle	400
Forsknings- og undervisningsformål	50
Til fordelingen i et direkte fiskeri	3 072

Det er fastsatt maksimalkvoter for konvensjonelle kystfartøy i lukket og åpen gruppe med garantert kvote i bunn, jf. tabell 3 og 4.

Tabell 3: Kvoter i lukket gruppe

Hjemmelslengde	Maksimalkvote (tonn)	Garantert kvote (tonn)
< 15 m	55	5
15 – 21 m	110	10
=> 21 m	220	20

Tabell 4: Kvoter i åpen gruppe

Største lengde	Maksimalkvote (tonn)	Garantert kvote (tonn)
< 10 m	11	4
10 – 21 m	22	4
=> 21 m	32	4

I inneværende år er det per 1. mai fisket 1 135 tonn torsk. På samme tid i fjor var fangsten 1 956 tonn. Fartøy som fisker med konvensjonelle redskap har tatt 906 tonn som er en reduksjon på 676 tonn i forhold til samme tid i fjor. Fartøy som fisker med trål har tatt 226 tonn som er 148 tonn lavere fangst enn på samme tid i fjor.

Fiskeridirektoratet vil se an fisket utover sommeren før beslutning om eventuelle endringer i reguleringen blir tatt.

5.13.2.2 SKAGERRAK

I de bilaterale forhandlingene for 2019 ble Norge og EU enige om en totalkvote på 4 205 tonn torsk i Skagerrak, hvorav Norges andel er 136 tonn, hvorav 60 tonn er avsatt til fiske med konvensjonelle redskap.

I henhold til Fiskeridirektoratets Landings- og sluttseddelregister per 3. mai har norske fartøy fisket 17 tonn torsk i Skagerrak utenfor grunnlinjen hittil i år. På samme tid i fjor var fangsten 43 tonn. Av dette ble 12 tonn tatt med trål i 2018 og 15 tonn i 2019. Det meste av trålfangsten ble tatt med reketrål.

Fiskeridirektoratet vil se an fisket utover sommeren før beslutning om eventuelle endringer i reguleringen blir tatt.

5.13.3 FORSLAG OM DELTAKERBEGRENSNING FOR FARTØY OVER 15 METER SOM FISKER MED SNURREVAD I ÅPEN GRUPPE ETTER TORSK OG SEI

Norges Fiskarlag har i brev datert 26. april 2019, (se vedlegg) anmodet om at forslaget om begrensning av bruk av snurrevad i åpen gruppe (sei og torsk) for fartøy over 15 meter blir tatt opp til ny vurdering. Forslaget ble første gang behandlet i reguleringsmøtet 2. og 3. november 2017.

Norges Fiskarlag er bekymret for det betydelige kapasitetspotensialet innenfor flere flåtegrupper, og vurderer særlig snurrevad som et svært effektivt redskap i fisket etter hvitfisk. På dette grunnlag tilrås det at fartøy over 15 meter nektes å bruke snurrevad i åpen gruppe i fisket etter torsk og sei i Nordsjøen og Skagerrak.

I tabell 5 vises fangster av torsk som er tatt med snurrevad. Der kommer frem en jevn nedgang i snurrevadfangster i gruppen under 15 meter. For gruppen over 15 meter har fangstene økt, særlig fra 2016 til 2018. For begge grupper er fangstene i år lavere enn på samme tid i fjor.

Tabell 5: Torskefangster (tonn) tatt med snurrevad i Nordsjøen.

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
< 15 m	140	186	155	98	86	75	72	58	56	29
>15m	0	31	93	113	129	81	177	248	609	75
Totalt	140	217	248	211	215	156	249	306	665	104

Kilde: Fiskeridirektoratets Landings- og sluttseddelregister per 19. mai 2019.

Fartøy under 15 meter fisket 150 til 250 tonn torsk med snurrevad fra 2002 til 2012. Etter dette har kvantumet gått ned og er nå på laveste nivå siden 2002.

For fartøy over 15 meter var fangstene mellom 0 og 17 tonn per år mellom 2002 og 2010. I 2011 økte de til 31 tonn, og var 177 tonn i 2016 og 609 tonn i 2018. I 2018 er det registrerte snurrevadfangster fra 7 fartøy over 15 meter. Alle er i lukket gruppe. Av disse fisket 3 fartøy 550 tonn. To av disse var sterkt delaktige i økningen av fangstene i 2016 og 2017. Lysing, torsk, sei og hyse har utgjort hoveddelen av fangsten. Av forskjellige grunner er disse tre fartøyene ikke lenger aktive i flåten eller har endret driftsform. Alle tre hadde avgrenset nordsjøtråltillatelse kombinert med rettigheter til å drive direktefiske etter torsk i 2018.

Dermed kunne 100 tonn tas med trål, og avregnes kvoten som tilhører avgrenset nordsjøtrål. I reguleringsforskriften for torsk i Nordsjøen og Skagerrak for 2019 er det tillatt med inntil 25% bifangst av torsk i snurrevadfangster, uavhengig av om de har konvensjonelle rettigheter eller ikke.

Fiskeridirektoratet deler arbeidsgruppens oppfatning av at snurrevad er et effektivt redskap med et stort kapasitetspotensial. På den annen side er det særlig to forhold som gjør forslaget problematisk, og som ikke har endret seg siden høsten 2017:

- Forvaltningen har allerede reguleringsverktøy som sikrer mot problemstillingen arbeidsgruppen skisserer. I gjeldende reguleringer i fisket etter torsk i Nordsjøen og Skagerrak er det fastsatt maksimalkvoter i åpen gruppe samt bifangstreguleringer for fartøy som fisker med snurrevad. Ved en eventuell vekst i fangstene kan fisket stoppes, eller tillatt bifangst reduseres. I reguleringen av fisket etter sei i Nordsjøen og Skagerrak har forvaltningen samme reguleringsverktøy.
- Fangststatistikken hittil i år viser ingen fangster av torsk og sei fra fartøy som fisker med snurrevad i åpen gruppe. Videre viser tallene at den konvensjonelle kvoten i seifisket er dårlig utnyttet. Basert på tallmaterialet synes det derfor ikke nødvendig å innføre en begrensning i bruk av snurrevad for fartøy som fisker i åpen gruppe.

Torskekvoten i inneværende reguleringsår er lav. Dette innebærer potensielt at et mindre antall fartøy – med et effektivt snurrevadfiske – kan ta forholdsvis store kvanta torsk i fiskerier hvor lysing, sei og hyse er målarter og torsk blir tatt som bifangst. Samtidig er norske kvoter av flere arter i Nordsjøen dårlig utnyttet, arter som kan bli bedre utnyttet med snurrevad, men der torsk vil neppe kunne unngås som bifangst.

Fiskeridirektoratet mener at ytterligere oppstyking av flåten - ved å forby bruk av snurrevad for fartøy over 15 meter i åpen gruppe - representerer en uheldig utvikling. Derimot bør det vurderes om tillatt bifangst av torsk i snurrevad bør settes ned, eventuelt at det gjøres for fartøy i åpen gruppe (umulig kontrollsituasjon).

Fiskeridirektoratet ber om innspill fra reguleringsmøtet på det ovenstående.

NORGES FISKARLAG
FISKARLAGETS SERVICEKONTOR AS

Fiskeridirektoratet

Vår dato
26.04.2019

Vår referanse
2018/00345-7

Vår saksbehandler
Sørja Elin Kleven Jakobsen/94080674

Deres referanse

Økt interesse for fiske med snurrevad etter hvitfiskarter i Nordsjøen - anmodning om en ny vurdering av forslaget om å begrense bruken av snurrevad i åpen gruppe (sei og torsk) for fartøy over 15 meter

Det vises til Norges Fiskarlags «Innstilling fra arbeidsgruppe som har behandlet spørsmål om kvotefordeling og regulering av fiske etter torsk i Nordsjøen og Skagerrak, samt regulerings- og deltakerspørsmål i andre fiskerier etter bunnfisk i Nordsjøen» av 12. oktober 2016, Landsstyrets behandling av denne innstillingen i møte 24. januar 2017, samt Fiskeridirektoratets kommentarer til forslagene slik disse ble besvart i kapittel 8 i sak 14/2017 i saksdokumentene til Reguleringsmøtet i november 2017.

Landsstyret fattet følgende vedtak i møte 24. januar 2017:

«Norges Fiskarlag viser til innstilling fra arbeidsgruppe som har behandlet spørsmål om kvotefordeling og regulering av fiske etter torsk i Nordsjøen og Skagerrak, samt regulerings- og deltakerspørsmål i andre fiskerier etter bunnfiske i Nordsjøen, avgitt 12. oktober 2016.

Fiskarlaget mener at innstillingen påpeker og drøfter relevante utfordringer knyttet til fiskeriene etter hvitfisk generelt i Nordsjøen. Det er i utgangspunktet positivt at norske fartøy i økende grad utnytter andre hvitfiskbestander i Nordsjøen og Skagerrak enn torsk. Selv om det fortsatt er utnyttede fiskemuligheter etter hyse, hvitting og lysing vil det være innblanding av torsk i disse fangstene som vil være begrensende i fiske på nevnte arter, da den norske torskekvoten i Nordsjøen og Skagerrak må anes som tilnærmet fullt utnyttet. Også den norske seikvoten i Nordsjøen er fullt utnyttet.

Norges Fiskarlag viser til at torskereguleringen i Nordsjøen og Skagerrak i en årrekke har vært behandlet som et ad hoc regime på grunn av lave torskekvoter. Selv om det fortsatt er en lav torskekvote i dette området støtter Fiskarlaget arbeidsgruppens forslag om å iverksette kvotefordelingen av torsk i Nordsjøen/Skagerrak mellom flåtegruppene i samsvar med landsmøtevedtak 5/15, som innebærer at konvensjonelle redskaper (kyst og hav) tildeles 75 % av kvoten og resterende 25 % tildeles trålgruppene.

Norges Fiskarlag er videre enig med arbeidsgruppen i at det haster med å hindre videre ekspansjon av fri etablering av fartøy i konvensjonell sektor over 15 meter gjennom romslige bifangstordninger av torsk, jfr. punkt 8 i tilrådningskapitlet.

Norges Fiskarlag slutter seg til forslagene i alle punktene 1-11 som framkommer i kapittel 8 i gruppens innstilling. Dette innebærer at anbefalingen om å *begrense bruken av snurrevad i åpen gruppe (torsk*

NORGES FISKARLAG og Fiskerilagens Servicekontor as Postb. 1233 Sluppen 7462 Trondheim

E-post: fiskarlaget@fiskarlaget.no www.fiskarlaget.no Telefon: 73 54 58 50 Telefaks: 73 54 58 50
Organisasjonsnr.: Norges Fiskarlag 938 500 290 Fiskerilagens Servicekontor 984 152 094

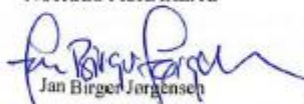
og sei) for fartøy over 15 meter må følges opp i behandlingen av deltakerforskriften for kystfartøygruppen, senest for 2018. Også anbefalingen om å *adgangsregulere fiske etter sei, hyse mv i Nordsjøen for større kystfartøy sør for 62°N* må følges opp og inkluderes i høringsprosessen og fastsettelsen av kommende års deltakerforskrift for kystfartøygruppen. Her må det vurderes en hensiktsmessig nedre fartøystørrelse for en slik adgangsregulering.

Norges Fiskarlag vil påpeke at bifangstregler knyttet til konsesjonsgruppen pelagisk trål ikke er spesifikt omtalt i innstillingen fra arbeidsgruppen. Fiskarlaget tilrår at gjeldende bifangstregime for torsk for denne gruppen videreføres (småmasket trål 2,5 % og stormasket trål 5 %). Øvrige forslag om differensierte bifangstbestemmelser og midlertidig begrensning i bruk av partrål må følges opp i tilknytning til torskeforskriften for Nordsjøen og Skagerrak for 2018. Fiskarlaget er enig i gruppens forslag om at fartøyer med avgrenset nordsjøtrållatelse som har drevet med partråling i årene 2014-2016 fortsatt skal kunne drive et slikt fiske. Norges Fiskarlag vil presisere at forslaget om begrensninger i bruk av partrål kun må omfatte fartøyer med avgrenset nordsjøtrållatelse. I punkt 7 i innstillingens tilrådninger er dette ikke tydeliggjort.

På bakgrunn av den svært lave torskekvoten Norge har i Skagerrak tilrår Norges Fiskarlag at man viderefører bifangstbestemmelsen på 5 % for torsk knyttet til fiske med snurrevad i Skagerrak. Dette framkommer ikke tydelig i arbeidsgruppens innstilling. Fiskarlaget vil også påpeke at bifangstregelen av torsk knyttet til innblanding under reketråling/krepsetråling bør knyttes til samme periodeinndeling (avregning) som i rekefisket.»

Norges Fiskarlag registrerer økende interesse for fiske med snurrevad etter hvitfiskarter i Nordsjøen, og ut i fra dette anmoder vi om at Fiskeridirektoratet på nytt vurderer forslaget fra Norges Fiskarlag om å begrense bruken av snurrevad i åpen gruppe (sei og torsk) for fartøy over 15 meter.

Med hilsen
NORGES FISKARLAG

Jan Birger Jørgensen

Sonja Elin Kleven Jakobsen

Kopi til: Landsstyret
Medlemslagene

14. Pigghå

SAK 5.14

ORIENTERING OM FISKET ETTER PIGGHÅ

Som følge av at pigghå (*Squalus acanthias*) ble ført som kritisk truet (CR- Critically Endangered) på den norske rødlisten i 2006, har fisket etter pigghå siden 1. januar 2007 vært underlagt strenge reguleringer i Norge. Reguleringene i fisket etter pigghå har fått stor oppmerksomhet i næringen. Fiskeridirektoratet har mottatt flere innspill om at det observeres mye pigghå og at det er vanskelig å unngå pigghå i fangstene ved fisket etter andre arter. Næringen har også etterspurt mer forskning på pigghå for å øke kunnskapen om bestandssituasjonen. En evalueringsrapport fra en arbeidsgruppe i Fiskeridirektoratet ble lagt frem i reguleringsmøtet våren 2018 for innspill. Både innholdet i rapporten samt tilbakemeldingene viste at reguleringen av pigghå er svært krevende. Status for pigghå i Artsdatabanken ble i 2015 endret til sterkt truet (EN – endangered), noe som tilsier at bestanden er i bedring, men at man fortsatt må være forsiktig når det gjelder beskatningen av den. Rødlisten for arter skal etter planen oppdateres hvert femte år, det innebærer at neste oppdatering er i 2020.

I juli 2018 ba Fiskeridirektoratet Havforskningsinstituttet om en ny vurdering av forvaltningen av pigghå etter at Havforskningsinstituttet i perioden 2014-2018 hadde mottatt støtte fra Fiskeridirektoratet til å samle inn og opparbeide pigghåprøver fra norske mottak. Formålet med prøvene var å etablere en basiskunnskap om hvilke deler av bestanden som utnytter ulike deler av norske kystfarvann gjennom året. Havforskningsinstituttet skrev i sin tilbakemelding den 20. desember 2018 (vedlagt) at denne kunnskapen vil kunne gi grunnlag for forvaltningstiltak som reduserer fiskernes problemer med bifangst, og vil også gi viktig input til den analytiske bestandsmodellen som benyttes av ICES til å estimere bestandsstørrelse og gi beskatningsanbefaling. I tilbakemeldingen fra Havforskningsinstituttet kommer det frem at det er betydelig usikkerhet knyttet til bestandsanalysen av pigghå.

Basert på tilbakemeldingen fra Havforskningsinstituttet finner Fiskeridirektøren ikke at det er rom for å foreta endringer i reguleringen av pigghå som vil medføre et større uttak av pigghå enn gjeldende regulering åpner for.

Fiskeridirektøren viser for øvrig til sak 4 der hun foreslår å endre tittel på forskrift 13. desember 2013 nr. 1507 om forbud mot fiske og fangst av brugde, pigghå, håbrann og silkehai, til «forskrift om forbud mot fiske og fangst av hai og skate».

Fiskeridirektoratet,
Postboks 185,
5804 Bergen

Deres ref: 16/6481

Vår ref: 18/01858-2

Bergen, 20.12.2018

Arkivnr.
Løpenr:

Forvaltning av pigghå – behov Havforskningsinstituttets vurdering.

Viser til henvendelse datert 26.07.2018.

Vedlagt følger rapport fra Havforskningsinstituttet.

Vennlig hilsen

Geir Huse
Forskningsdirektør

Bjørn Erik Axelsen
Programleder

Brevet er godkjent elektronisk og sendes uten underskrift. Innholdet er godkjent faglig gjennom prosess for rådgivning

Pigghå i norske farvann: Sammensetning av landinger og råd om forvaltning.

Ole Thomas Albert, Claudia Junge, Marlen Knutsen Myrlund

**Havforskningsinstituttet
2018**

Pigghå i norske farvann: Sammensetning av landinger og råd om forvaltning

Ole Thomas Albert, Claudia Junge, Marlén Knutsen Myrlund
Havforskningsinstituttet

Innledning

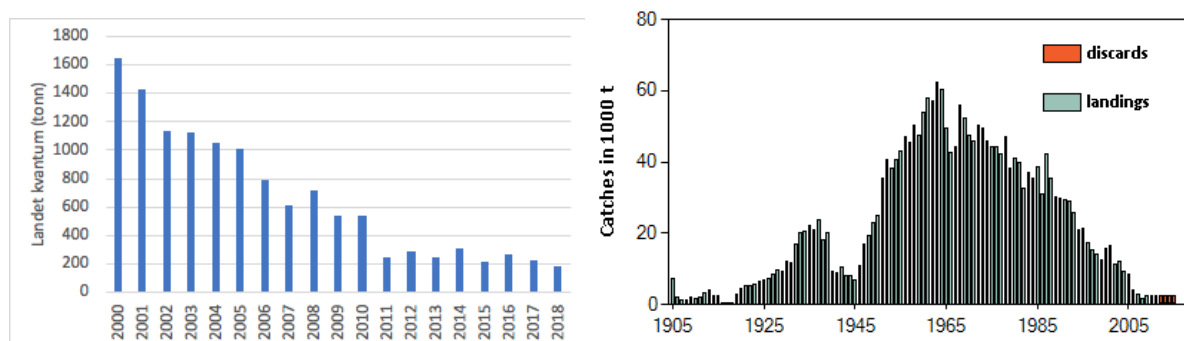
Pigghå i Nordøst-Atlanteren betraktes som én bestand og ICES vurderer at bestanden for tiden er sakte økende etter et historisk lavt nivå rundt 2005. Fiskere og deres organisasjoner i Norge og Storbritannia har i flere år gitt informasjon om økte forekomster, og at det igjen registreres fangster av størrelser man ikke har sett siden før sammenbruddet. Landingene har imidlertid ikke vist noen tegn til stigning (Figur 1), men i det siste tiåret må det delvis også tilskrives strengere reguleringer og muligens økt uregistrert utkast (ICES, 2018).

Bestanden er kjent for å gjennomføre store vandringer og endringer i forekomst i ett område kan skyldes endring i utbredelse og ikke nødvendigvis bare endring i bestandsstørrelse. Det er imidlertid begrenset med data som kan legges til grunn for en objektiv vurdering av bestandens tilstand og utvikling. Pigghå fanges i liten grad i standard forskningstrål og ICES vurderer at dagens reguleringer fører til sterk underrapportering av uttaket av bestanden. I tillegg er det mangelfull kunnskap om bestandens sammensetning, vandringer og rekruttering. Spesielt har det vært mangelfullt datatilfang fra norske områder.

På den bakgrunn har Havforskningsinstituttet mottatt støtte fra Fiskeridirektoratet i 2014-18 for å samle inn og opparbeid pigghåprøver fra norske mottak. Formålet har vært å etablere en basiskunnskap om hvilke deler av bestanden som utnytter ulike deler av norske kystfarvann gjennom året. Slik kunnskap vil kunne legge grunnlag for forvaltningstiltak som reduserer fiskernes problemer med bifangst, og vil også gi viktig input til den analytiske bestandsmodellen som benyttes av ICES til å estimere bestandsstørrelse og gi beskatningsanbefaling.

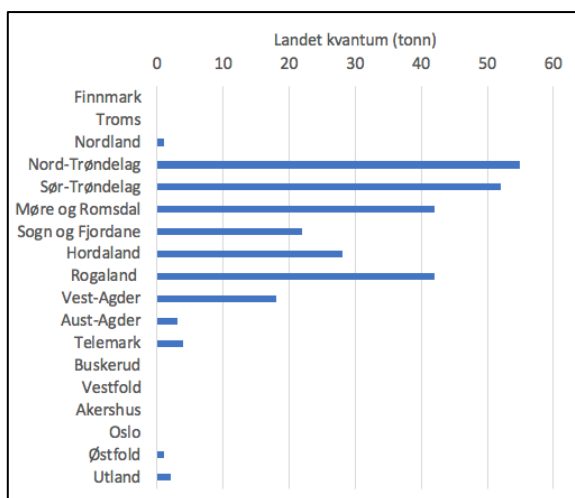
Denne rapporten presenterer og gir en foreløpig analyse av de innsamlede dataene. Det legges vekt på å beskrive de forhold som ansees mest betydningsfulle for å vurdere forvaltningstiltak, og det avsluttes med en forvaltningsrettet oppsummering, samt svar på konkrete spørsmål fra Fiskeridirektoratet. Mer inngående analyser vil bli foretatt i nær fremtid og søkt publisert i relevante vitenskapelige tidsskrifter.

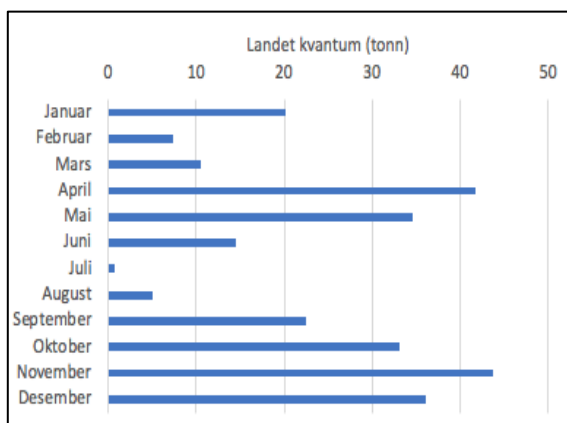
Figur 1. Landet kvantum av pigghå i Norge (t.v.) og i Nordøst-Atlanteren (t.h.).

Landingsstatistikk og datainnsamling

Pigghå blir landet langs store deler av kysten, spesielt fra Nord-Trøndelag til Vest-Agder (Figur 2). Selv om det er noe variasjon mellom sør og nord, så er det gjennomgående to klare sesongmessige topper i dette bifangstfisket. Størstedelen av årskvantumet blir landet om høsten og tidlig vinter (september-januar), mens vi finner en mindre topp i april-mai (Figur 3). Det er grunn til å anta at dette sesongmønsteret gjenspeiler fiskeaktiviteten vel så mye som forekomsten og tilgjengeligheten av pigghå. For å skaffe data om den biologiske sammensetningen av disse landingene ble det laget en plan for innsamling av prøver fra et utvalg av mottak. I utgangspunktet ble mottak kontaktet på bakgrunn av hvor mye pigghå de hadde rapportert de siste årene. Fisk til prøvetaking ble kjøpt fra mottakene, men tilgangen på prøvemateriale var avhengig av godt samarbeid med enkeltpersoner på mottakene. I 2014 ble noe materiale innsamlet ved at en prøvetaker besøkte anleggene. Dette viste seg både tidkrevende og uhensiktsmessig, siden tilgang på pigghå på de enkelte mottakene var høyst variabel. Etter hvert gikk vi derfor over til å avtale med enkeltpersoner på de enkelte mottakene om at de skulle samle inn prøver til oss etter et en egen instruks (Vedlegg 1).

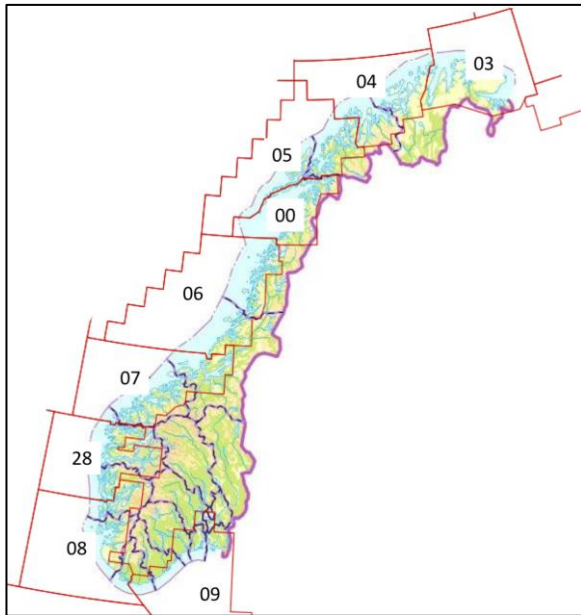
Figur 2. Landet kvantum av pigghå per fylke i 2016

Figur 3. Landet kvantum av pigghå per måned i 2016

Vi startet med å utvikle en innsamlingsplan for å dekke både den geografiske og sesongmessige variasjonen. I utgangspunktet valgte vi ut to mottak fra hvert av de statistiske hovedområdene 6, 7, 28, 8 og 9 (Figur 4) og ba om prøver fra hver av seks to-måneders perioder i året. Fra hvert mottak og hver periode ønsket vi 50 pigghå fra hver av to ulike fangster. Disse ble frosset ned sammen med et utfylt prøveskjema (Vedlegg 1) og sendt til Havforskningsinstituttets Tromsøavdeling, der prøvene ble opparbeidet.

På grunn av variabelt fiske, problemer med å gjøre avtaler med noen av mottakene, og til dels manglende oppfølging av avtaler på mottakene, så ble den faktiske datainnsamlingen betydelig redusert i forhold til den opprinnelige planen. Tabell 1 gir en oversikt over det innsamlede materialet fordelt på år, måned og hovedområde.

Figur 4. Fiskeristatistiske hovedområder langs kysten.

Tabell 1. Oversikt over antall pigghå innsamlet og opparbeidet i prosjektperioden fordelt på år og måned (A), år og hovedområde (B), samt hovedområde og kvartal.

A

	Jan	Feb	Mar	Apr	May	Jun	Jul	Aug	Sep	Oct	Nov	Dec	Sum
2014	0	0	0	20	0	0	0	14	0	129	27	0	190
2015	0	0	2	135	0	0	0	30	0	0	91	91	349
2016	88	9	0	0	206	50	0	77	100	248	2	21	801
2017	24	0	16	246	177	8	54	22	157	163	1229	250	2346
2018	0	0	0	0	0	11	0	11	0	0	27	213	262
Sum	112	9	18	401	383	69	54	154	257	540	1376	575	3948

B

	0	6	7	28	8	9	Sum
2014	0	0	52	86	9	43	190
2015	29	32	90	57	90	51	349
2016	0	196	171	201	135	98	801
2017	0	235	186	1363	259	271	2314
2018	0	27	158	0	0	0	185
Sum	29	490	657	1707	493	463	3839

C

	Q1	Q2	Q3	Q4	Sum
0	0	0	0	29	29
6	16	142	179	153	490
7	60	87	25	485	657
28	63	306	81	1257	1707
8	0	217	123	153	493
9	0	98	57	308	463
Sum	139	850	465	2385	3839

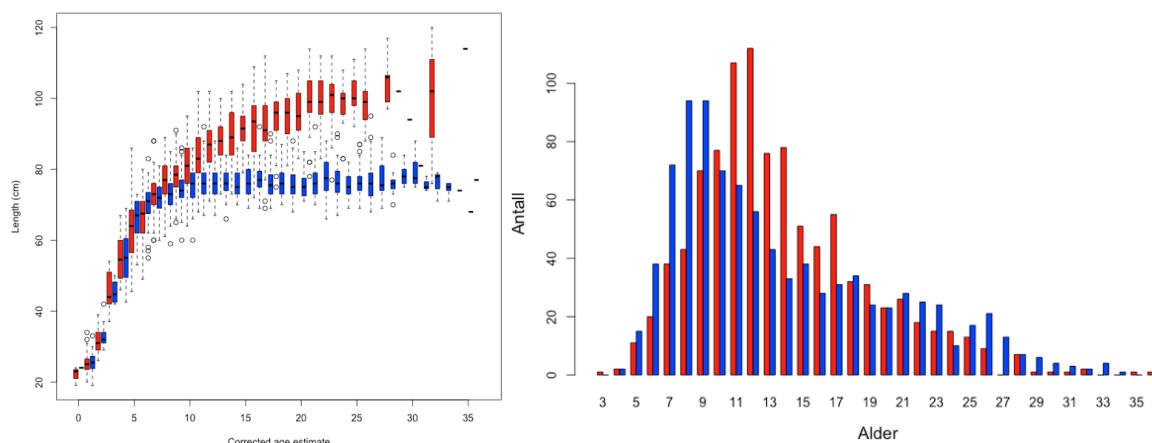
Opparbeiding

For å få mest mulig ut av de innsamlede individene ble de opparbeidet særdeles detaljert, etter en prosedyre beskrevet av Silva and Ellis (2015), bortsett fra i 2014 og starten på 2015, da en forenklet opparbeiding ble gjort. Modningsskala ble basert på siste anbefaling (ICES, 2009) og alder ble opparbeidet som beskrevet av Knutsen (2015).

Resultater og diskusjon

Alder og vekst

Totalt 2865 pigghå ble aldersbestemt ved å tolke årringer i emaljen på den bakre ryggpiggen og korrigere for bortslitte soner. Metoden er beskrevet i Knutsen (2015) og tolkingen ble gjennomført av to erfarne alderslesere. Ved blind samlesing hadde disse to akseptabel presisjon, med CV=8.2% og gjennomsnittlig forskjell på kun 0.4 år. Det er tydelige kjønnsforskjeller i vekstmønstrene og hunnfiskene blir betydelig større enn hannfiskene (Figur 5). Det generelle vekstmønsteret er i overensstemmelse med tilsvarende undersøkelser fra før bestandssammenbruddet (Holden & Meadows, 1962). Det er relativ stor lengdespredning i hver aldersgruppe for hvert kjønn. Relativ lengde ved alder og kjønn var imidlertid ikke relatert hverken til breddegrad eller til tid på året.

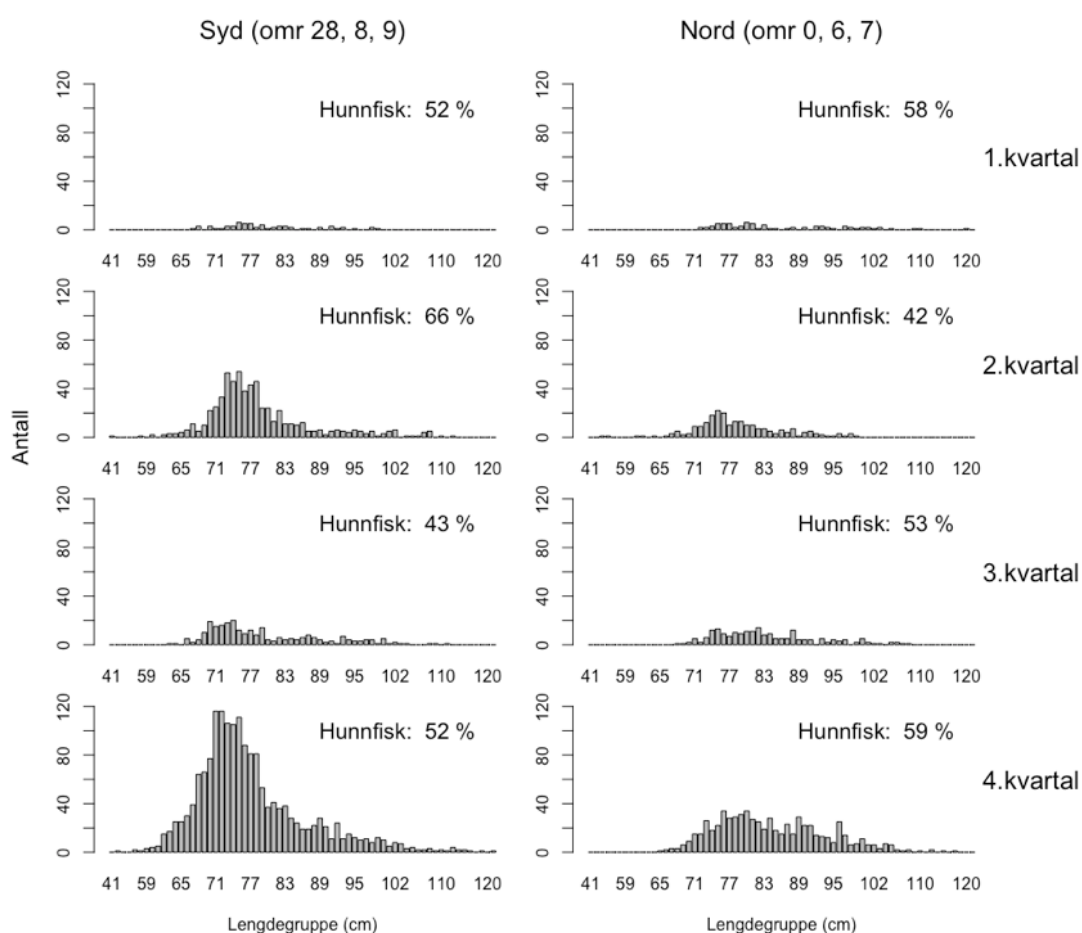
Figur 5. Venstre: Boksplott av lengdefordelingene til hver aldersgruppe av hunnfisk (rød) og hannfisk (blå). Data fra både mottak, egne tokt og Referanseflåten. Boksplottene angir medianverdi, 1. og 3. kvartil, samt range og utliggere. Høyre: Aldersfordeling av hunnfisk (rød) og hannfisk (blå) fra mottak, alle områder og år slått sammen.

For hele materialet var gjennomsnittsalderen for gravide hunnfisk nær termin på 17,1 år (standard feil 0,18år). Gjennomsnittsalderen for alle gravide hunnfisk (stadium 4-6) var 15,3 år og for hannfisk var den 12,8 år. For en bestand i likevekt benyttes slike gjennomsnitt som et mål på generasjonslengden. For pigghå antas generasjonslengden å være rundt 25 år (jfr den norske og den internasjonale rødlisten), og våre funn viser at bestanden er preget av relativt unge individer, noe som er i tråd med en forståelse av at bestanden er i ferd med å bygge seg opp igjen etter den kraftige nedfiskingen i tiårene fram mot 2005.

Kjønns og lengdesammensetning vs. område og sesong

Figur 6 viser lengdefordelingen av pigghå fra mottak for hvert kvartal og i den sørlige og den nordlige delen av området respektivt. Andel hunnfisk er også angitt for hver fordeling. Figuren viser at det ikke var noen åpenbar systematisk forskjell i lengde og kjønns sammensetningen gjennom året eller mellom nord og sør i undersøkelsesområdet. For å se på forskjeller mellom år har vi derfor slått sammen data fra hele året og alle områder.

Figur 6. Kjønns og lengdefordeling for hvert kvartal fra sørlig og nordlig del av undersøkelsesområdet. Data fra mottak, alle år slått sammen.

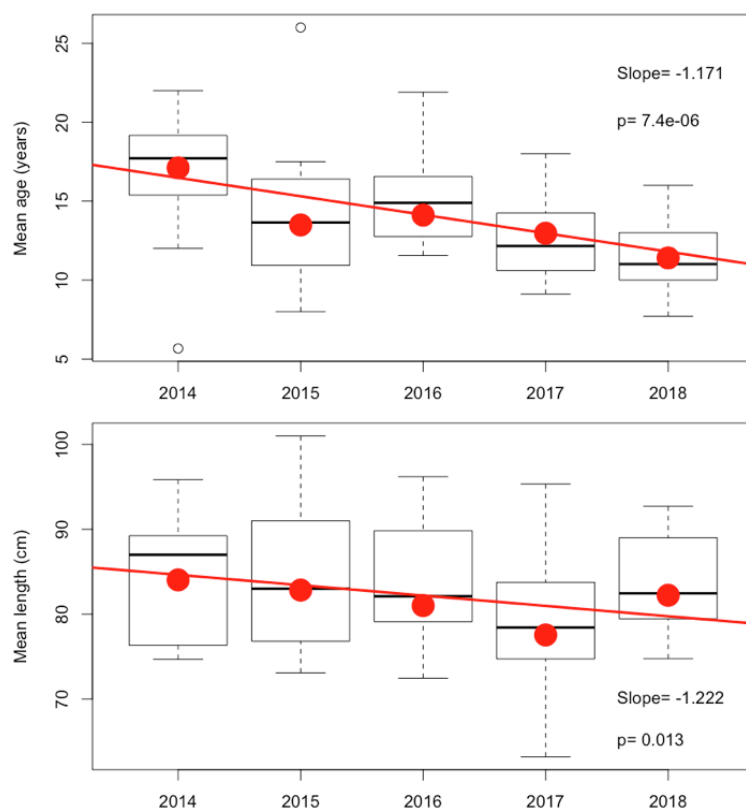
Alderssammensetning over år og en mulig bestandsindeks

I en bestand i likevekt vil dødelighet og rekruttering balansere hverandre, slik at aldersstrukturen i bestanden forblir tilnærmet konstant over tid. Gjennom femårsperioden med prøvetaking av pigghå (2014-2018) var det en tydelig og statistisk signifikant reduksjon i

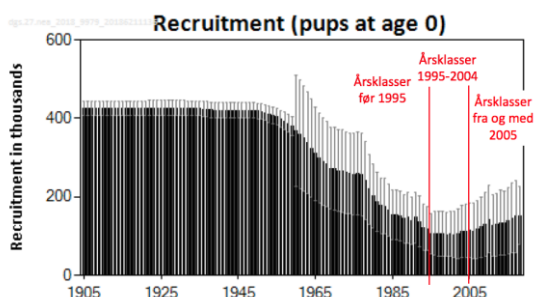

alderen til de innsamlede individene. Dette fremkom både i fordeling og gjennomsnittsalder per landet fangst og i gjennomsnittsalder for alle opparbeidede fisk (Figur 7). En tilsvarende, men noe svakere reduksjon var også tilstede i lengdefordelingene.

En slik endring i bestandens sammensetning kan skyldes redusert andel av eldre individer og/eller økt andel av yngre individer. Det er derfor i utgangspunktet ikke opplagt om en endring er uttrykk for en positiv eller negativ utvikling i bestanden. Vi har derfor sett nærmere på endringer i ulike serier av årsklasser og sammenholdt det med bestandsanalysen på pigghå (ICES 2018). Bestandsanalysen viser en meget jevn endring i årsklassestyrken (Figur 8) som følge av en antatt tett sammenheng mellom «gytebestand», her i betydningen antall gravide hunnfisk nær termin, og antall rekrutter. Det var en kontinuerlig reduksjon i rekruttering gjennom den lange perioden med overbeskatning, fra ca 1960 til 1994. Årsklassene 1995-2004 er beregnet å være jevnstore, mens fra og med 2005 øker årsklassene gradvis. Stigningen på denne økningen er imidlertid usikker som følge av manglende eller sterkt områdebegrensede bestandsindekser og fiskeridata.

Figur 7. Fordeling av gjennomsnittsalder (topp) og gjennomsnittslengde (bunn) for hver fangst per år. Boksplottene angir medianverdi, 1. og 3. kvartil, samt total variasjon ekskludert ekstremverdier (outliers). Lineære regresjonslinjer for de

Figur 8. Modellert årsklassestyrke (ICES 2018). Tre tidsperioder definert for sammenligning med alderssammensetningen i prøver fra norske mottak.

	Årsklasser før 1995		Referanse	Årsklasser fra 2005	
	N	%	15-19	N	%
2014	61	103 %	59	16	27 %
2015	44	67 %	66	107	162 %
2016	101	69 %	146	320	219 %
2017	36	65 %	55	233	424 %
2018	2	5 %	42	189	450 %

Tabell 2. Antall (N) aldersbestemte individer fra hver av de to tidsperiodene før 1995 og etter 2005. Prosentverdiene er i forhold til antall i referanseårs-klassene (15-19 åringer).

For å se nærmere på økningen i de yngre årsklassene og reduksjon i de eldste, benytter vi den stabile perioden som referanse. Vi valgte ut 15-19 åringer fra hvert av årene 2014-2018 for å sikre mest mulig sammenlignbare verdier. I 2014 var det årsklassene 1995-1999 som var 15-19 år og i 2018 var det årsklassene 1999-2003. Pigghå er ikke fullt rekruttert til fisket før etter alder 10 år (Figur 5). Hver av årsklassene 1995-2003 ble 10 år i hhv 2005-2013 og har derfor i liten grad vært utsatt for overbeskatning (ICES 2018). Siden alle disse årsklassene er antatt like store i utgangspunktet og har vært utsatt for tilnærmet samme fiskepress i like mange år (15-19 år uansett samplingsår), så representerer de en antatt stabil forekomst gjennom hele prøvetakingsperioden. Ved å uttrykke forekomst av andre årsklasser relativt til 15-19-åringene får vi derfor en forsøksvis relativ indeks på disse delene av bestanden.

Tabell 2 viser andelen av aldersbestemte pigghå fra mottak som stammer fra hver av de to tidsperiodene før 1995 og fra og med 2005. Prosentverdiene er standardisert mot referanseårs-klassene og representerer en indeks på størrelsen av disse årsklassene samlet. I løpet av femårsperioden med prøvetaking var det en sterk økning i årsklassene 2005 og senere. Ser vi bort fra 2014 der det var lite data (N=16), så økte denne gruppen av årsklasser med mellom 100 og 200% i løpet av fire år. Dette skyldes dels at flere årsklasser kommer inn i fisket og i hht ICES, også dels den økende årsklassestyrken. Uansett, så indikerer resultatet en betydelig styrking av den voksne delen (10 år og eldre) av pigghåbestanden.

Årsklassene før 1995 avtok i samme periode med knappe 40 prosent, om vi ser bort fra 2018 der det var lite data (N=2), og deler av denne nedgangen skyldes den gradvis reduserte årsklassestyrken i denne perioden (de eldste og største årsklassene går gradvis ut av bestanden). Dataene indikerer altså en betydelig styrking og forynging av den voksne delen av bestanden i løpet av prøvetakingsperioden.

Denne endringen i den forsøksvise bestandsindeksen på godt over 100% fra 2014-2018 står i kontrast til modellert bestandsutvikling i siste assessment (ICES 2018), som viser en økning på knappe 10%. Også den eneste eksisterende bestandsindeksen, den skotske toktindeksen

(ICES 2018) står i tilsvarende kontrast til assessmentet. Den har tre av de siste fire årene (2014-2017) vist de høyeste verdiene siden 1990-tallet. Gjennomsnittlig indeks for disse fire årene er dobbel så høy som gjennomsnittet av de ti foregående (ICES 2018).

Modningsutvikling og forekomst av gravide hunner

Gravide hunnfisk nær termin ble hovedsakelig funnet om høsten, fra august til desember (Tabell 3, venstre). I denne perioden ble de funnet i alle hovedområdene uten noen klar nord-sør gradient (Tabell 3, høyre). Andel gravide nær termin var i denne perioden gjennomsnittlig 16% i de tre nordligste hovedområdene og 14% i de tre sørligste. Gjennomsnittlig fosterlengde for gravide nær termin var størst i november. Umodne hunner og hunner i tidlige graviditetsstadier er tilstede året rundt, men andelen av ikke-gravide er også klart størst om høsten.

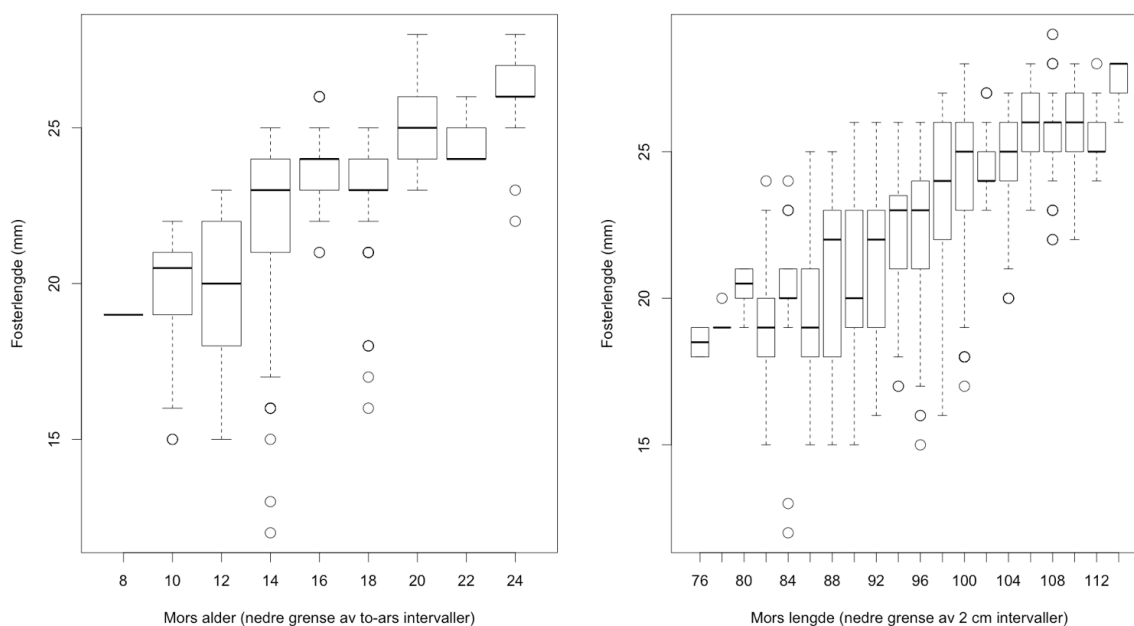
	Antall hunnfisk	Ikke gravide	Gravide	Gravide nær termin
Januar	23	9	91	4
Februar	2	0	100	0
Mars	10	10	90	0
April	159	31	69	0
Mai	254	35	65	3
Juni	29	76	24	0
Juli	42	67	33	0
August	76	64	36	21
September	83	72	28	11
Oktober	384	62	38	16
November	613	58	42	16
Desember	493	48	52	11

	Antall hunnfisk	Ikke gravide	Gravide	Gravide nær termin
Område				
0	29	24	76	3
6	171	70	30	12
7	94	50	50	27
28	938	54	46	15
8	268	58	42	5
9	149	71	29	23

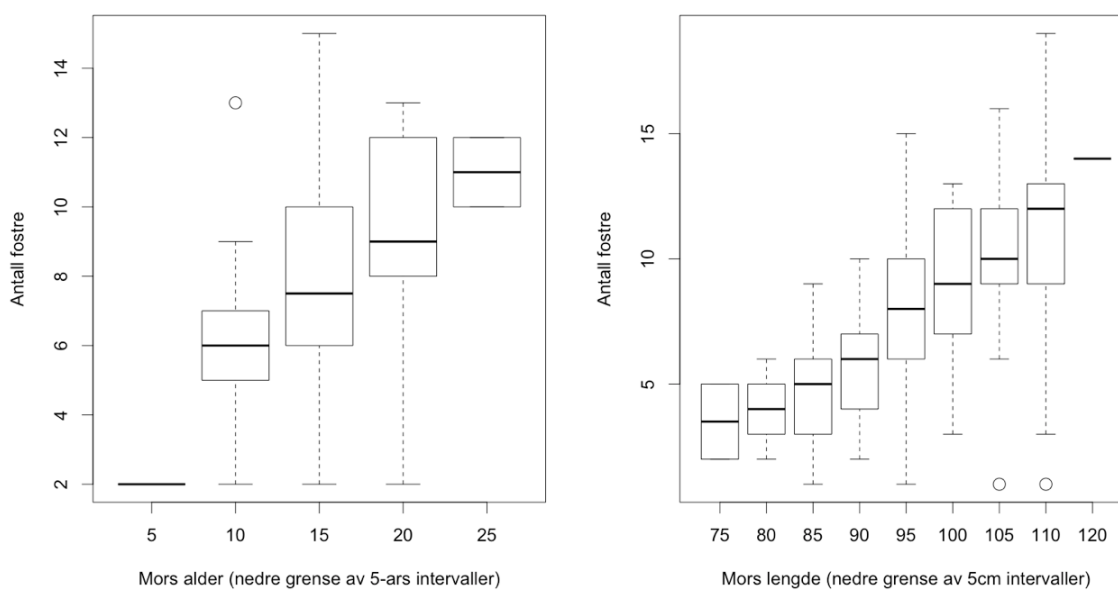
Tabell 3. Modningssammensetning hos hunnfisk gjennom året (venstre tabell) og mellom områder i august-desember (høyre tabell). Prosentverdier i kursiv.

Sammenheng mellom egenskaper til morfisk og foster

Det er en meget klar sammenheng mellom morfiskens størrelse og alder på den ene siden og fostrenes størrelse (Figur 9) og antall (Figur 10) på den annen side. Store hunner er både betydelig mer fekunde (flere fostre i livmoren) og har betydelig større, og formodentlig mer robuste, fostre.

Figur 9. Sammenheng mellom fosterlengde og morfiskens alder og lengde. Data fra morfisk nær termin (stadium 6).

Figur 10. Sammenheng mellom antall fostre og morfiskens alder og lengde. Data fra morfisk nær termin (stadium 6).

Konklusjon og anbefaling basert på prøvetakingen fra mottak

Gjennom prøvetakingsperioden 2014-2018 ble det en gradvis redusering i gjennomsnittsalder og gjennomsnittslengde på pigghå innsamlet fra norske mottak. En sammenligning med de antatt stabile årsklassene fra tiårsperioden 1995-2004 indikerer at denne foryngelsen hovedsakelig skyldes økt rekruttering av yngre årsklasser og ikke økt dødelighet av eldre fisk.

Endringene i aldersstrukturen indikerer at det gjennom prøvetakingsperioden har vært en gradvis økning i årsklassestyrkene på de yngre årsklassene som har inngått i fisket. Analysene av data fra mottak gir derfor støtte til ICES generelle beskrivelse av økende bestand av pigghå de senere år.

En forsøksvis bestandsindeks indikerer at bestanden har økt betydelig mer de siste fem årene enn den 10% økningen som fremkommer av det gjeldende assessmentet. Den forsøksvise indeksen indikerer en fordobling på disse årene, noe som også er i tråd med den skotske bestandsindeksen.

Bestanden er imidlertid dominert av relativt unge voksne, med gjennomsnittsalder for gravide hunnfisk på 15 år. Til sammenligning legger IUCN til grunn et gjennomsnitt på 25 år i en likevektig bestand. Dette forskjellen er som forventet i en bestand som er under gjenoppbygging etter tidligere overbeskatning, og er et uttrykk for at bestanden er mindre robust som følge av mindre andel eldre og større hunnfisk.

For å sikre fortsatt vekst i bestanden vil det være gunstig å begrense uttaket av gravide hunner. Disse forekom i all hovedsak fra fangster om høsten (august-desember) og ble fisket fra Oslofjorden til Ofoten uten noe klart geografisk mønster. Det vil derfor trolig være mer effektivt å forvalte pigghåbestanden med sesong og størrelsesbegrensninger enn med områdebegrensninger.

Det var videre en meget sterk positiv sammenheng mellom morfiskens lengde og alder på den ene siden, og fostrenes antall og størrelse på den annen side. Det er ikke gjennomført noen detaljert modellering av hvordan ulike høstingsstrategier påvirker bestandsutviklingen, men den lave dødeligheten kombinert med den store økningen i fekunditet og fosterstørrelse med økende størrelse av morfisken, tilsier at man bør spesielt begrense uttaket av store hunnfisk. Spesielt vil det være gunstig å unngå fangst av pigghå større enn én meter i månedene august-desember.

Svar spørsmål fra Fiskeridirektoratet

Fiskeridirektoratets henvendelse av 26.07.2018 er gjengitt i Vedlegg 2.

Vedr. område og sesongbegrensninger

Som beskrevet i herværende rapport, så ansees det som viktig å spesielt begrense uttaket av store, gravide hunnfisk. Disse forekommer imidlertid relativt jevnt fordelt langs store deler av kysten, slik at eventuelle områdebegrensninger i garnfisket vil måtte bli svært omfattende. Det er imidlertid en klar sesongvariasjon i forekomst av gravide hunnfisk, med topp i august-desember. Det vil derfor trolig være mer effektivt å forvalte pigghåbestanden med sesong og størrelsesbegrensninger enn med områdebegrensninger. Som et enkelt tiltak anbefales det å innføre en maksgrense på 100cm. Dette vil formodentlig ytterligere redusere insitamentet for å ikke unngå bifangst av gravide pigghå.

Vedr. bifangst i rekestrål med rist

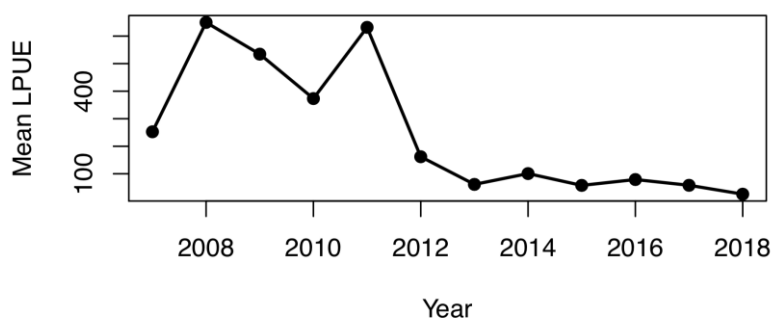
Pigghå er 20-25 cm eller mer når de blir født, og de er derfor relativt store i forhold til yngel av annen fisk. Selv om det ikke foreligger egne forsøk med sorteringsrist på pigghå, så er det rimelig å anta at en rist vil redusere fangsten betydelig. Imidlertid har vi ikke informasjon som tyder på at det er et stort problem med bifangst av pigghå i rekestrål, og vi vil derfor i utgangspunktet anbefale at hovedfokus i reguleringssammenheng settes på konvensjonelle redskaper, og spesielt på garnfiske. En eventuell tillatelse til å beholde bifangst av pigghå i rekestrål bør følges opp med krav til registrering, samt med dedikerte forsøk for å beregne dødelighet som følge av kontakt med sorteringsristen.

Vedr. videre arbeid med pigghå

Det planlegges metoderevisjon i ICES (benchmark) i 2020 av bestandsanalysen som benyttes på pigghå og Havforskningsinstituttet vil bruke 2019 til å undersøke ulike mulige bestandsindekser basert på egne tokt, Referanseflåten og landingene. Vi vil vurdere ulike modeller for datafattige situasjoner. Så langt har det imidlertid vist seg å være lite informasjon i egne tokt og landingene. En helt foreløpig indeks basert på garnfiske i Referanseflåten (se figur under over landinger per enhet innsats (LPUE)) viser et mønster som er stikk i strid med all øvrig informasjon om bestandsutviklingen, både den som formidles av ICES og i den herværende rapporten.

LPUE Pigghå 2005–2018

Det er rimelig å anta at denne kurven i liten grad representerer bestandsutviklingen, men i stor grad representerer endringer i reguleringsregimet og dermed tilpasninger i fiskeriene. Uansett er den et slående uttrykk for den betydelige usikkerheten som foreløpig preger bestandsanalysen av pigghå.

For å komme videre anbefales det å (1) utvikle en best mulig årlig CPUE-indeks, (2) gjennomføre periodiske analyser av alders og lengdesammensetning, (3) forske for å øke kunnskapen om atferd og vandring:

- En mer pålitelig CPUE indeks kan etableres ved å åpne for et begrenset forskerstyrt overvåkingsfiske i utvalgte områder («sentinel fishery» som anbefalt av ICES), og/eller å utstyre utvalgte fiskere med en spesielt designet kystfisker-app. Det er også mulig at videre analyser av referanseflåtedataene kombinert med økt datainnsamling derfra vil kunne gi mer pålitelige signaler. Det forutsetter imidlertid at Referanseflåten er rimelig representativ for de fiskeriene som fanger pigghå og at aktiv og effektiv unnvikelse av pigghåfangster ikke forekommer i stort omfang.
- Biologiske prøver fra kommersielle fangster kan si noe om utviklingen i bestandens sammensetning og robusthet. Analysene som nå er gjort av prøvene fra mottaksanlegg vil da være viktig grunnlag for sammenligning. En mulighet er å gjennomføre slik innsamling f.eks. hvert tredje år, samt å også benytte Referanseflåten til biologisk prøvetaking av pigghå.
- Det er lite hensiktsmessig å gjennomføre tradisjonelle merke-gjenfangstforsøk før fisket kan gjennomføres med færre begrensninger. Dedikerte forsøk med satellittmerker, sporstoffanalyser, genetikk, etc kan gi verdifull bakgrunn for å designe fremtidige overvåkingsstrategier.

Referanser

Holden, M.J. and Meadows, P.S., 1962. The structure of the spine of the spur dogfish (*Squalus acanthias* L.) and its use for age determination. Journal of the Marine Biological Association of the United Kingdom 42:179-197

ICES, 2009. Report of the joint meeting between ICES Working Group on Elasmobranch Fishes (WGEF) and ICCAT Shark Subgroup, 22-29 June 2009, Copenhagen, Denmark. ICES CM 2009/ACOM:16.

ICES 2018. Report of the Working Group on Elasmobranch Fishes (WGEF), 19-28 June 2018, Lisbon, Portugal. ICES CM 2018/ACOM:16. 1306pp.

Knutsen, M., 2015. Ageing structures and growth estimates of spiny dogfish (*Squalus acanthias*) in Norwegian waters. Masteroppgave, Universitetet i Tromsø, august 2015.

Silva, J.S. and Ellis, J.R., 2015. Recent observations on spurdog *Squalus acanthias* life history parameters in the North-East Atlantic. Working document to ICES working group on Elasmobranch Fishes (WGEF), June 17-23 2015, Lisbon, Portugal.

VEDLEGG 1: Instruks og skjema til mottaksanlegg

Prøver av pigghå fra fiskemottak

Vi ønsker deres hjelp til innsamling av prøver av pigghå fra kommersielt fiske (bifangst).

Havforskningsinstituttet, i nært samarbeid med Fiskeridirektoratet arbeider med å styrke kunnskapen om pigghå i våre farvann; mengde, fordeling, biologi m.m. Dette for å forbedre forvaltningen av pigghå. For å gjennomføre dette trenger vi prøver av pigghå fra ulike deler av kysten og til forskjellige tidspunkt.

Vi ønsker at dere skal sende oss to prøver á 50 stk pigghå fra hver av tre perioder i høst/vinter.

- 2 x 50 fisk fra september/oktober
- 2 x 50 fisk fra november/desember
- 2 x 50 fisk fra januar 2017

Med en prøve mener vi i utgangspunktet 50 stk. tilfeldig valgte pigghå fra en fangst (plukk gjerne de 50 første) levert til deres anlegg.

Dersom det er vanskelig å få 50 stk pigghå fra samme fangst kan en slå sammen fangster, fortrinnsvis slike som er tatt i nærheten av hverandre, med samme type redskap, og levert innenfor en periode på maks en uke. Dersom det ikke er mulig å samle nok fisk på denne måten, kan perioden utvides. Dette må i så fall opplyses på følgeskjemaet.

Behandling av fisken

- Etter at fisken er tatt opp av sjøen skal den oppbevares rund på is fram til innfrysing.
- Alle prøver skal, så sant det er mulig, fryses ned samme dag som de tas opp fra sjøen, og selve innfrysingen bør skje i løpet av få timer. Poenget er at fisken må være fersk når den skal bearbeides på laboratoriet.
- Fisken skal fryses rund fordi vi trenger data på lengde og vekt, og flere biologiske parametre kan bli aktuelle.
- Følgeskjema må fylles ut for hver prøve og skal følge prøven. Her vil vi ha detaljert informasjon om hvor og når prøven er tatt, med hvilket redskap osv. Alle punktene i følgeskjemaet skal være fylt ut. Husk å bruke vannfast penn eller tusj! Legg papiret/papirene i egen plastpose så det holdes tørt.
- Dersom de 50 fiskene fra en posisjon/fangst at det må fordeles på mer enn en kasse, må det ligge ved informasjon om posisjon og dato i de ulike kassene, slik at vi vet hvilke som hørersammen.

Transport av prøver - betaling

- Fisken sendes til Havforskningsinstituttet i Tromsø (eventuelt Bergen) så snart som mulig etter innfrysing. Fisken pakkes i tette isoporkasser og sendes fortrinnsvis som fryselast.
- Havforskningsinstituttet har rammeavtale for transport med Kyst 1 som kan ordne transport (kundenr. 10452), evt. kan dere bruke den transport som er mest hensiktsmessig for dere.
- **Fakturaadresse:** Havforskningsinstituttet, PB 1870 Nordnes, 5817 Bergen, Husk å merke faktura med "Prosjekt 14530-pigghå"
- Havforskningsinstituttet vil betale gjeldene kilopris, samt utgifter til pakking og frakt (faktureres).

Leveringsadresse: Prøven sendes fortrinnsvis til vår avdeling i Tromsø:

Havforskningsinstituttet lager, Stakkevollvegen 1, 9010 Tromsø

Vær vennlig å gi beskjed når prøven sendes. Kontakt Tone Vollen, mobil 958 80 793, tone.vollen@imr.no, Marlen Knutsen, mobil 944 72 852, eller Ole Thomas Albert, 996 26 002.

Alternativ leveringsadresse: FG Fiskeridynamikk, Nordnesgaten 50, 5005 Bergen (att. Atle B. Rolland mobil 47472763, atle.rolland@imr.no)

Fangstdato:	
Fangstområde/Lokasjon:	
Posisjon i grader og minutter:	
Fangstredskap:	
Ståtid:	
Fangstdybde i meter (fra - til):	
Antall pigghå i fangsten: _____	Antall pigghå i prøven: _____
Eventuelle merknader:	
Båtens navn/kjennemerke:	
Prøvetakers/mottak navn og tlf.:	
Dato:	Signatur, prøvetaker

Ett skjema gjelder fortrinnsvis 50 fisk fisket ved ett prøvetakingsområde/posisjon. Dersom de 50 fiskene er samlet fra flere områder, så angis dette i skjemaet. Vær vennlig å fylle ut alle feltene der det er mulig. Hvis informasjonen ikke finnes, sett strek. Skjemaet brettes dobbelt med skriften inn og legges inni pakken med fisk fra samme art og posisjon. Hvis skjemaet ikke er på vannfast papir må det legges i en egen plastpose. Ved spørsmål kan Atle Rolland kontaktes (Atle B. Rolland mobil 47472763, atle.rolland@imr.no) eller en av kontaktpersonene ved Tromsøavdelingen (se over).

VEDLEGG 2: Bestillingsbrev

Havforskningsinstituttet
NORDNESGATEN 50

5005 BERGEN

Adm.enhet: Reguleringsseksjonen
Saksbehandler: Maja Kirkegaard Brix
Telefon: 41691457
Vår referanse: 16/6481
Deres
referanse:
Dato: 26.07.2018

Forvaltning av pigghå - behov Havforskningsinstituttets vurdering

På reguleringsmøtet 7. juni 2018 ble regulering av fisket etter pigghå tatt opp som en egen sak. I den forbindelse ble det vist til at Fiskeridirektøren i 2016 nedsatte en intern arbeidsgruppe som skulle foreta en evaluering av reguleringen av pigghå. Arbeidsgruppens rapport var lagt ved som vedlegg til saksdokumentet, og Fiskeridirektøren ba om innspill fra reguleringsmøtet på innholdet i rapporten. Det ble i den forbindelse særlig vist til kapitlene 7, Alternative forvaltningsstrategier, og kapittel 8, Kunnskapsbehov.

Før Fiskeridirektoratet kan fortsette det videre arbeidet med reguleringen av pigghå, har vi behov for Havforskningsinstituttets vurdering av følgende problemstillinger:

- Fiskeridirektoratet har forstått det slik at det er særlig viktig å sikre best mulig overlevelse av kjønnsmodne hunner for å bygge en robust gytebestand. Fiskeridirektoratet vil be om Havforskningsinstituttets vurdering av hvordan dette bør gjøres. Er det slik at område- og sesongfredning vil bidra til å ivareta de kjønnsmodne hunnene? Vil det å innføre, eksempelvis, garnfrie områder til bestemte tider av året bidra til å ivareta disse hunnene? Lar det seg i såfall gjøre å identifisere områder og tidspunkt det vil kunne være aktuelt å innføre forbud mot garn?
- Næringen krever at det tillates bifangst av pigghå i rekestrål. Kan bifangst av pigghå unngås dersom sorteringsrist uten oppsamlingspose benyttes?

I tillegg ber vi om Havforskningsinstituttets vurdering av hvordan det videre arbeidet med å bedre kunnskapsgrunnlaget for pigghå bør gjennomføres.

Med hilsen

Stein-Åge Johnsen
seksjonssjef

Maja Kirkegaard Brix
seniorrådgiver

